

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters

Oversigt

over

Selskabets Virksomhed

1992-1993

Annual Report

With an English Summary

Kommissionær: Munksgaard · København 1993

Publikationsrækker · *Series of Publications*

The Academy issues the following series of publications:

Oversigt over Selskabets Virksomhed (8°) (<i>Annual Report. With an English Summary</i>)	<i>Bibliographical Abbreviation:</i> Overs. Dan. Vid. Selsk.
Historisk-filosofiske Meddelelser (8°) Historisk-filosofiske Skrifter (4°) (<i>History, Philology, Philosophy, Archaeology, Art History</i>)	Hist. Filos. Medd. Dan. Vid. Selsk. Hist. Filos. Skr. Dan. Vid. Selsk.
Matematisk-fysiske Meddelelser (8°) (<i>Mathematics, Physics, Chemistry, Astronomy, Geology</i>)	Mat. Fys. Medd. Dan. Vid. Selsk.
Biologiske Skrifter (4°) (<i>Botany, Zoology, General Biology</i>)	Biol. Skr. Dan. Vid. Selsk.

The majority of the monographs are in English. Those published in Danish contain a summary in either English, German or French.

Adresse/*The address is:*

*Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab/
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters
H. C. Andersens Boulevard 35
DK-1553 Copenhagen V
Denmark*

Selskabets kommissionær/*The publications are sold by the agent of the Academy:*

MUNKSGAARD BØG- OG TIDSSKRIFTSERVICE/
MUNKSGAARD EXPORT AND SUBSCRIPTION SERVICE
Nørre Søgade 35
DK-1370 Copenhagen K
Denmark

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters

Oversigt

over

Selskabets Virksomhed

1992-1993

Annual Report

With an English Summary

Kommissionær: Munksgaard · København 1993

Udgivet i overensstemmelse med Vedtægternes § 11
Redaktionen sluttet den 15. august 1993
Færdig fra trykkeriet den 16. september 1993

INDHOLDSFORTEGNELSE

<i>Forkortelser</i>	6
<i>Præsidium og sekretariat</i>	7
Medlemmer	
Indenlandske medlemmer. Humanistiske klasse	8
Indenlandske medlemmer. Naturvidenskabelige klasse	16
Udenlandske medlemmer. Humanistiske klasse	26
Udenlandske medlemmer. Naturvidenskabelige klasse	33
Indenlandske medlemmer efter indvalgsår	45
<i>Tillidshverv</i>	
Interne hverv	47
Fælles for begge klasser	51
Humanistiske klasse	53
Naturvidenskabelige klasse	54
UAI, Union Académique Internationale	55
ICSU, International Council of Scientific Unions	57
CIOMS, Council for International Organization of Medical Sciences	70
<i>Medlemsmøder · 251. sæson</i>	71
<i>Behandlede sager. Personalialia</i>	
Legater	86
Møder i Selskabets lokaler	89
International repræsentation	90
Udgivne og optagne publikationer	90
Personalialia	92
<i>Regnskaber</i>	
Videnskabernes Selskab	93
Videnskabernes Selskabs Bidragsfond	97
<i>Beretninger</i>	
Præsidentens årsberetning	98
Resume af sæsonens præsidiemøder	99
Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark	100
Selskabets Forskningspolitiske udvalg	101
Fonde og legater administreret af selskabet	103
Selskabets jubilæumskomite	104
ESF, European Science Foundation	106

Udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturernes historie	106
Registrering af litterære kilder til dansk historie	108
Undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie	108
CLG, Corpus Lexicographorum Graecorum. (Etymolog. Gen. & Hesych.) ...	109
TLL, Thesaurus Linguae Latinae	110
Carlsbergfondets syriske ekspeditioner	110
Danmarks Akvarium, Charlottenlund	111
Physica Scripta	111
Acta Zoologica	112

<i>UAI</i>	<i>Union Académique Internationale</i>	
	Generalforsamling, CIPSH, forretningsudvalgsmøde	113
I.	CVA, Corpus Vasorum Antiquorum	117
V.	NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis	117
XII.	MMB, Monumenta Musicae Byzantinae	117
XVIII.	CPD, A Critical Pāli Dictionary	118
XX.	CAA, Corpus Antiquitatum Americanensium	119
XXII.	FHA, Fontes Historiae Africanae	119
XXVI.	SNG, Sylloge Nummorum Graecorum	120
XXVIII.	LIMC, Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae	120
XXXV.	JAI, Jewish Art Index	120

<i>ICSU</i>	<i>International Council of Scientific Unions</i>	121
COSPAR	Committee on Space Research samt SCOSTEP	122
IAU	International Astronomical Union	122
ICL	Inter-Union Commission on the Lithosphere	122
IGBP	International Geosphere-Biosphere Programme	123
IGU	International Geographical Union	123
IMU	International Mathematical Union	124
INQUA	International Union for Quaternary Research	124
IUBMB	International Union of Biochemistry and Molecular Biology	125
IUBS	International Union of Biological Sciences	125
IUCr	International Union of Crystallography	126
IUGG	International Union of Geodesy and Geophysics	126
IUGS	International Union of Geological Sciences	127
IMA	International Mineralogical Association	127
IUHPS	International Union of History and Philosophy of Science	128
IUIS	International Union of Immunological Societies	129
IUMS	International Union of Microbiological Societies	129
IUNS	International Union of Nutritional Sciences	129
IUPAB	International Union of Pure and Applied Biophysics	130
IUPAP	International Union of Pure and Applied Physics	130
IUPHAR	International Union of Pharmacology samt IUTOX	130
IUTAM	International Union of Theoretical and Applied Mechanics	131
IUTOX	International Union of Toxicology, se IUPHAR	130
SCOR	Scientific Committee on Oceanic Research	131
SCOSTEP	Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics, se COSPAR	122

URSI	Union Radio-Scientifique Internationale	132
WCRP	World Climate Research Programme.....	132
<i>CIOMS</i>	<i>Council for International Organizations of Medical Sciences</i>	132
<i>Mindeord</i>		
	Povl Bagge af Niels Thomsen	133
	Karl Georg Wingstrand af Niels Peder Kristensen	153
	<i>Summary of the Yearbook 1992-93</i>	167
	<i>Henvísninger</i>	181
	<i>Sag- og navnefortegnelse</i>	182
	<i>Erindringsliste</i>	187

Forkortelser

I alfabetisk rækkefølge:

ATV	Akademiet for de Tekniske Videnskaber
AUC	Aalborg Universitetscenter
DADL	Den Almindelige Danske Lægeforening
DFH	Danmarks Farmaceutiske Højskole
DGU	Danmarks Geologiske Undersøgelse
DMI	Danmarks Meteorologiske Institut
DONG	Dansk Olie og Naturgas
DTH	Danmarks Tekniske Højskole
ESF	European Science Foundation
ETH	Eidgenössische Technische Hochschule
FPR	Forskningspolitisk Råd
GGU	Grønlands Geologiske Undersøgelse
HCØ	H. C. Ørsted Institutet
ICSU	International Council of Scientific Unions
IGEM	Russisk forkortelse for: Institut for malmforekomsters, petrografiens, mineralogiens og geokemiens geologi
KB	Det kongelige Bibliotek
KDVS	Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
KU	Københavns Universitet
KUA	Københavns Universitet (Amager)
KVL	Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole
MIT	Massachusetts Institute of Technology
NTH	National Institute of Health
NORDITA	Nordisk Institut for teoretisk Atomfysik
OU	Odense Universitet
RH	Rigshospitalet
RUC	Roskilde Universitetscenter
SHF	Statens Humanistiske Forskningsråd
SNF	Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd
SSVF	Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd
STVF	Statens Teknisk-videnskabelige Forskningsråd
SUNY	State University of New York
UAI	Union Académique Internationale
UC	University of California
UCLA	University of California, Los Angeles
USC	University of Southern California, LA
AaU	Aarhus Universitet

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

Protector: HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

PRÆSIDIUM

Præsident: fhv. administrator, dr. phil. Erik Dal

Vicepræsident og formand for den humanistiske klasse:

Professor, dr. litt. Birger Munk Olsen

Vicepræsident og formand for den naturvidenskabelige klasse:

Professor, dr. phil. Gert Kjærgård Pedersen indtil 30.3.1993

fra 1.4.1993 professor, dr. phil. Tom Fenchel

Sekretær: Professor, dr. phil. Thor A. Bak

Redaktør: Professor, dr. phil. Poul Lindegård Hjorth

Kasserer: Professor, dr. polit. Hector Estrup

Formand for kassekommissionen:

Overlæge, dr. phil. Jes Forchhammer

Formand for Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark:

Professor, dr. phil. & scient. Rodney Cotterill

Fhv. præsident: Professor Jens Lindhard

SEKRETARIAT

Adresse: H. C. Andersens Boulevard 35
DK-1553 København V

Telefon: 33 11 32 40

Telefax: 33 91 07 36

Sekretariatschef Cand.mag. Pia Grüner

Overassistent Henrik Caspersen

Fuldmægtig Jørgen Maes

Korrespondent Else Løvdal Nielsen

Økonoma Ella Mortensen

Sekretariatet er åbent 9-16.

Medlemmer

Alle medlemmer er nummereret efter indvalgsår i fortsættelse af A. Lomholts fuldstændige medlemsliste 1742-1942 (Samlinger bind I, s. 354-385, 402 medlemmer) og Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1942-1992 af Mogens Blegvad
Nummeret i kursiv svarer til denne liste.

INDENLANDSKE MEDLEMMER HUMANISTISK KLASSE

- ANDERSEN, ELLEN (f. 1.3.1937), dr.polit., professor i økonomi ved KU. – Medlem af kassekommissionen. – Buddingevej 26 A, 2800 Lyngby (1984, 675)
- ASMUSSEN, JES PETER (f. 2.11.1928), dr.phil., professor i iransk filologi ved KU. *R'*. – Selskabets bibliotekar. Bredgade 77, 1260 Kbh. K (1973, 556)
- BALLING, JAKOB LETH (f. 11.2.1928), dr.theol., professor i kirke- og dogmehistorie (med særligt henblik på oldtid og middelalder) ved AaU. *R'*. Voldbækvej 3, 8220 Brabrand (1989, 711)
- BASBØLL, HANS (f. 12.7.1943), professor i sprog og kommunikation ved OU. Solvangen 5, 5260 Odense S (1991, 726)
- BECKER, CARL JOHAN (f. 3.9.1915), dr.phil., fhv. professor i nordisk arkæologi og europæisk forhistorie ved KU. *R'*. Egernvej 23, 2000 Frederiksberg (1961, 488)
- BERGSAGEL, JOHN DAGFINN (f. 19.4.1928), dr., professor i musikvidenskab ved KU. Strandvejen 63, 2100 Kbh. Ø (udenl. medl. 1978, indenl. medl. 1985, 685)
- BLEGVAD, MOGENS (f. 25.6.1917), dr.phil., fhv. professor i filosofi ved KU. *R'*. Soldalen 7, 2100 Kbh. Ø (1973, 557)

- BREDSORFF, ELIAS LUNN (f. 15.1.1912), dr. phil., fhv. Reader in Scandinavian Studies ved Cambridge Universitet. Kronprinsesse Sofies Vej 28, 2000 Frederiksberg (udenl. medl. 1975, indnl. medl. 1980, 637)
- BRØNDSTED, MOGENS HOLGER (f. 12.11.1918), fil.dr.h.c., fhv. professor i nordisk litteratur ved OU. Åløkken 50, 5250 Odense SV (1978, 606)
- BUKDAHL, ELSE MARIE (f. 12.6.1937), fil.dr.h.c., rektor ved Det kongelige danske Kunstakademis billedkunstskoler. R'. Puggårdsgade 10, 1573 Kbh. V (1985, 686)
- CHRISTENSEN, BENT (f. 20.11.1921), dr.jur., fhv. professor i retsvidenskab ved KU. Soldalen 3, 2100 Kbh. Ø (1982, 662)
- CHRISTENSEN, JOHNNY CARL (f. 5.3.1930), dr.phil., professor i klassisk filologi ved KU. Duevej 28, 2000 Frederiksberg (1979, 627)
- CHRISTIANSEN, SOFUS EMIL (f. 23.6.1930), dr.phil., professor i geografi (med særligt henblik på landbrugsgeografi og økologisk kulturgeografi) ved KU. Hummeltoften 16, 2930 Virum (1979, 628)
- DAHLERUP, TROELS (f. 3.12.1925), dr.theol., fhv. professor i nyere historie ved AaU. R'. Kildevangen 15, 8382 Hinnerup (1983, 672)
- DAL, PER JOHAN ERIK (f. 20.12.1922), dr.phil., fhv. administrator ved Det danske Sprog- og Litteraturselskab. K. – Selskabets præsident. – Forchammersvej 1, 1920 Frederiksberg C (1971, 544)
- DALGÅRD, SUNE BYSTED (f. 9.5.1922), dr.phil., fhv. landsarkivar ved Landsarkivet for Sjælland. R. Italiensvej 56, 2300 Kbh. S (1974, 562)
- DANØ, SVEN (f. 22.2.1922), dr.polit., fhv. professor i driftsøkonomi ved KU. Helsingevej 41, 2830 Virum (1983, 673)
- EBBESEN, STEN (f. 23.6.1946), dr.phil., docent i græsk og latinsk middelalderfilologi ved KU. Skolevej 20, 2820 Gentofte (1989, 712)
- EGEROD, SØREN CHRISTIAN (f. 8.7.1923), dr.phil., fhv. professor i østasiatiske sprog (med særligt henblik på kinesisk) ved KU. K. Æresboligen, Gl. Carlsberg Vej 15, 2500 Valby (1971, 545)

- EJSKJÆR, INGER JENSEN (f. 20.5.1926), dr.phil., professor i dialektologi ved KU. *R.* C.F. Richsvej 101 A, 2000 Frederiksberg (1981, 651)
- ESTRUP, HECTOR (f. 16.1.1926), dr.polit., professor i nationaløkonomi ved KU. *R.* – Selskabets kasserer. – Skaføgård, 8544 Mørke (1980, 638)
- FAVRHOLDT, DAVID CORNABY (f. 24.4.1931), dr.phil., professor i filosofi ved OU. Oehlenschlægersvej 57, 5230 Odense M (1976, 580)
- FELDBÆK, OLE (f. 22.7.1936), dr.phil., professor i økonomisk historie ved KU. – Medlem af Udvalget for udadrettet virksomhed. – Efterårsvej 15, 2920 Charlottenlund (1987, 700)
- FENGER, OLE (f. 22.1.1931), dr.jur., professor i retshistorie ved AaU. *R.* Kildegården 15, 8000 Århus C (1986, 689)
- FINK, TROELS MARSTRAND TRIER (f. 18.4.1912), dr.phil., fhv. professor i historie ved AaU. *K.* Vægterpladsen 1, 6200 Åbenrå (udenl. medl. 1974, indennl. medl. 1977, 592)
- FISCHER, ERIK (f. 8.10.1920), dr.phil.h.c., fhv. overinspektør ved Statens Museum for Kunst. *R.* *M.I. & A.* Agergårdsvej 5, Ammendrup, 3200 Helsingør (1977, 593)
- FISCHER-JØRGENSEN, ELI (f. 11.2.1911), dr.phil.h.c., fhv. professor i fonetik ved KU. Kongestien 45, 2830 Virum (1968, 525)
- FROM, FRANZ GUSTAV (f. 14.2.1914), dr.phil., fhv. professor i psykologi ved KU. *R'.* Azaleavej 28, 2000 Frederiksberg (1974, 564)
- GELTING, JØRGEN HENRIK (f. 19.12.1912), dr.polit., fhv. professor i nationaløkonomi ved AaU. Krathusvej 6, 8240 Risskov (1975, 573)
- GIVERSEN, SØREN (f. 9.1.1928), dr.theol., professor i teologi (Ny Testamente) ved AaU. *R.* Herredsvejen 8, 8832 Skals (1991, 727)
- GLAHN, HENRIK (f. 29.5.1919), dr.phil., fhv. professor i musikvidenskab ved KU. *K.* Dantes Plads 3, 1556 Kbh. V (1972, 555)
- GLAMANN, KRISTOF (f. 26.8.1923), dr.phil., fil.dr., fhv. professor i historie ved KU. *K'.* – Formand for Carlsbergfondets direktion – Bjerregårdsvej 6, 2500 Valby (1968, 528)

- GOMARD, BERNHARD (f. 9.1.1926), dr.jur., professor i retsvidenskab ved KU. K. Hyldegårds Tværvej 10A, 2920 Charlottenlund (1975, 574)
- GRANE, LEIF HENNING (f. 11.1.1928), dr.theol., professor i teologi (kirke- og dogmehistorie, særligt Nordens Kirkehistorie) ved KU. Store Kannikestræde 2, 1169 Kbh. K (1981, 653)
- HAMMERSHAIMB, ERLING (f. 3.3.1904), dr.phil., fhv. professor i semitisk filologi ved AaU. K. Jens Munks Vej 25, 8200 Århus N (1966, 520)
- HANNESTAD, LISE (f. 15.10.1943), dr.phil., docent i klassisk arkæologi ved AaU. Korshøjen 47, 8240 Risskov (1991, 728)
- HANSEN, MOGENS HERMAN (f. 20.8.1940), dr.phil., leder af Polis Centret ved KU. – Medlem af Udvalget for udadrettet virksomhed. – Wilhelm Marstrandgade 15, 2100 Kbh. Ø (1987, 701)
- HANSEN, SVEND AAGE (f. 4.4.1919), dr.polit., fhv. professor i dansk samfundsbeskrivelse og dansk økonomisk historie ved KU. R'. Byvej 42, 5892 Gudbjerg (1981, 654)
- HJORTH, POUL VALDEMAR LINDEGÅRD (f. 24.7.1927), dr.phil., fhv. professor i nordiske sprog ved KU. R'. – Selskabets redaktør. – Anemonevej 25, 2970 Hørsholm (1974, 565)
- HVIDBERG-HANSEN, FINN OVE (f. 9.9.1935), dr.phil. & lic.theol., lektor i semitiske sprog ved AaU. Dalsagervej 30, 8250 Egå (1993, 742)
- HVIDTFELDT, ANTON POUL ARILD PETER (f. 26.6.1915), dr.phil., fhv. professor i religionssociologi ved KU. R'. Dommergården, 4243 Rude (1975, 575)
- † HØRBY, KAI ANKER (f. 22.10.1935, d.12.8.1993), dr.phil., docent i historie ved KU. – Revisorsuppleant. – C.F. Richs Vej 101 D, 2000 Frederiksberg (1989, 713)
- JACOBSEN, ERIC AUGUST (f. 5.4.1923), dr.phil., fhv. professor i engelsk sprog og litteratur ved KU. Schweizerdalstien 51, 2610 Rødovre (1971, 546)

- JANSEN, FREDERIK JULIUS BILLESKOV (f. 30.9.1907), dr.phil., fhv. professor i dansk litteratur ved KU. *K. M.I.&A.* Frydendalsvej 20, 1809 Frederiksberg C (1957, 465)
- JENSEN, JØRGEN (f. 30.7.1936), mag.art., museumsinspektør ved Nationalmuseets 1. afd. *R. Nørre Voldgade 14, 1358 Kbh. K* (1989, 714)
- JENSEN, MINNA SKAFTE (f. 19.5.1937), dr.phil., professor i klassiske sprog og klassisk kultur ved OU. *Søndre Allé 47, 2500 Valby* (1993, 743)
- JOHANSEN, HANS CHRISTIAN (f. 27.6.1935), dr.oecon., professor i økonomisk historie ved OU. *Anne Maries Allé 4 A, 5250 Odense SV* (1984, 679)
- JOHANSEN, HOLGER FRIIS (f. 29.4.1927), dr.phil., professor i klassisk filologi ved AaU. *R'. Fortebakken 38, 8240 Risskov* (1977, 596)
- JOHANSEN, KARSTEN FRIIS (f. 5.12.1930), dr.phil., professor i antik og middelalderlig filosofi ved KU. *R'. Langebjerg 24,II tv., 2850 Nærum* (1978, 611)
- JØRGENSEN, SVEN-AAGE (f. 22.7.1929), professor i tysk filologi ved KU. *R'. – Medlem af kassekommissionen. – Nyvej 20, 1851 Frederiksberg C* (1986, 692)
- KOCH, CARL HENRIK (f. 15.11.1938), dr.phil., docent i filosofi ved KU. *Fredensvej 47, 2970 Hørsholm* (1991, 729)
- KUSCHEL, ROLF (f. 25.10.1939), dr.phil., docent i socialpsykologi ved KU. *Havnegade 35, 1058 K* (1993, 744)
- KAASTED, TAGE HOLST (f. 27.5.1928), dr.phil., professor i moderne historie ved OU, de kongelige ordeners historiograf. *K. Rosenvænget 7 A, 5250 Odense SV* (1986, 694)
- LIDIN, OLOF GUSTAV (f. 3.2.1926), Ph.D., fil.dr., professor i japansk ved KU. *R. Øverødvej 67 B, 2840 Holte* (1980, 643)
- LUNDGREEN-NIELSEN, FLEMMING (f. 24.1.1937), dr.phil., docent i nordisk filologi ved KU. *Tølløsevej 59, 2700 Brønshøj* (1989, 715)
- MAEGAARD, JAN CARL CHRISTIAN (f. 14.4.1926), dr.phil., professor i musik ved KU. *R'. Duevej 14, 2000 Frederiksberg* (1986, 695)

- MATTHIESSEN, POUL CHRISTIAN (f. 1.2.1933), dr.polit., professor i demografi ved KU. – Medlem af Carlsbergfondets direktion. – Prs. Alexandrines Allé 14, 2920 Charlottenlund (1982, 666)
- MONBERG, TORBEN (f. 25.7.1929), dr.phil., fhv. professor i kulturso­ciologi ved KU. Veksebovej 10, 3480 Fredensborg (1975, 577)
- MORTENSEN, PEDER (f. 7.5.1934), mag.art., direktør for Forhistorisk museum, Moesgård. R. Engdalsgårdsvej 116, 8330 Beder (1993, 744)
- MOUSTGAARD, IB KRISTIAN (f. 10.1.1926), dr.phil., fhv. professor i psykologi ved KU. R'. Høyrups Allé 23, 2900 Hellerup (1979, 632)
- NIELSEN, EDUARD MIKAEL VANDBORG (f. 8.5.1923), dr.theol., fhv. professor i teologi ved KU. Vasehøjvej 4, 2920 Charlottenlund (1981, 655)
- NIELSEN, THØGER (f. 30.10.1919), dr.jur., fhv. professor i retsviden­skab ved KU. R'. Betty Nansens Allé 43, 2000 Frederiksberg (in­denl. medl. 1980, udenl. medl. 1984, indenl. medl. 1993, 644)
- NØJGAARD, MORTEN (f. 28.7.1934), dr.phil., professor i romansk sprog og litteratur ved OU. Åløkken 48, 5250 Odense SV (1982, 667)
- OLSEN, BIRGER MUNK (f. 26.6.1935), dr.litt., professor i romansk sprog og litteratur ved KU. R. – Vicepræsident og formand for den humanistiske klasse. – Godthåbsvej 127, 2000 Frederiksberg (1985, 687)
- OLSEN, OLAF (f. 7.6.1928), dr.phil., rigsantikvar, fhv. professor i middelalderarkæologi ved AaU. M.I.&A. Nationalmuseet, Fre­deriksholms Kanal 12, 1220 Kbh. K (1979, 634)
- OTZEN, BENEDIKT (f. 16.12.1929), dr.theol., fhv. professor i teologi ved AaU. R'. Haslevangsvej 36, 8210 Århus V (1989, 716)
- PEDERSEN, PEDER JØRGEN (f. 8.11.1941), dr.oecon., professor i øko­nomi ved AaU. Moselund 7, 7120 Vejle (1993, 756)
- PETERSEN, ERLING LADEWIG (f. 1.4.1929), dr.phil., professor i histo­rie ved OU. Løkkevej 82, 5250 Odense SV (1978, 618)

- RASMUSSEN, HOLGER (f. 8.4.1915), dr.phil., fhv. overinspektør ved Nationalmuseet, Brede. *R.* Fuglsangvej 30, 2830 Virum (1978, 619)
- RASMUSSEN, POUL NØRREGAARD (f. 9.5.1922), dr.polit., fhv. professor i nationaløkonomi ved KU. Hareskovbo, Lejl. 3, Blok 1, Bagsværdvej 248, 2880 Bagsværd (1974, 570)
- RIIS, POUL JØRGEN (f. 26.5.1910), dr.phil., fhv. professor i klassisk arkæologi ved KU. – Selskabets præsident 1975-1981. – Roskildevej 102, 2000 Frederiksberg (1953, 445)
- RISCHEL, JØRGEN (f. 10.8.1934), dr.phil., professor i lingvistik ved KU. *R.* Stenhøjgårdsvej 57, 3460 Birkerød (1978, 620)
- RAASTED, JØRGEN JUUL (f. 19.3.1927), dr.phil., docent i klassisk filologi ved KU. Svanevej 12, 4000 Roskilde (1980, 647)
- SCHIØRRING, NILS (f. 8.4.1910), dr.phil., fhv. professor i musikvidenskab ved KU. *R'.* Forchhammersvej 2, 1920 Frederiksberg C (1962, 509)
- SKYDSGAARD, JENS ERIK (f. 16.4.1932), dr.phil., professor i antikkens historie ved KU. – Revisor. – Duevej 10, 2000 Frederiksberg (1984, 683)
- SPANG-HANSEN, EBBE CATO (f. 14.9.1928), dr.phil., professor i romansk filologi ved KU. Lindevej 29, Hareskov, 3500 Værløse (1982, 669)
- SPANG-HANSEN, HENNING (f. 22.1.1920), dr.phil., fhv. professor i anvendt og matematisk lingvistik ved KU. Moltkesvej 40, 2000 Frederiksberg (1977, 602)
- STEENBERG, AXEL (f. 1.6.1906), dr.phil., fhv. professor i materiel folkekultur (med særligt henblik på Norden) ved KU. *R'.* Cæcilievej 30, 2500 Valby (1954, 455)
- STEENSGAARD, NIELS (f. 7.3.1932), dr.phil., professor i historie ved KU. *R.* Lemnosvej 19, 2300 Kbh. S (1982, 670)
- STIEF, CARL (f. 11.8.1914), dr.phil., fhv. professor i slavisk filologi ved KU. *R'.* Vespervej 34, 2900 Hellerup (1971, 554)

- STOKLUND, BJARNE (f. 17.1.1928), professor i europæisk folkelivsforskning ved KU. Uglevangen 13, 2830 Virum (1991, 730)
- SVANE, GUNNAR (f. 25.9.1927), dr.phil., professor i slavisk filologi ved AaU. Enebakken 4, 8520 Lystrup (1979, 635)
- SØRENSEN, BENGT ALGOT (f. 24.11.1927), dr.phil., professor i germansk filologi ved OU. Campusvej 55, 5230 Odense M (1978, 621)
- SØRENSEN, JOHN KOUSGÅRD (f. 6.12.1925), dr.phil., professor i dansk sprog ved KU. Nivåvænge 12, 2990 Nivå (1980, 649)
- SØRENSEN, KNUD OSCAR (f. 2.2.1928), dr.phil., fhv. professor i engelsk filologi ved AaU. Råhøj Allé 12, 8270 Højbjerg (1986, 699)
- SØRENSEN, SØREN (f. 29.9.1920), dr.phil., fhv. professor i musikvidenskab ved AaU. K. Heibergsgade 32, 8000 Århus C (1977, 603)
- TAMM, DITLEV (f. 7.3.1946), dr.jur. & phil., professor i retshistorie ved KU. R. Svanemøllevej 13, 2100 Kbh. Ø (1987, 702)
- THODBERG, CHRISTIAN (f. 7.2.1929), dr.phil., professor i teologi ved AaU, kgl. konfessionarius. K. Thunøgade 16, 8000 Århus C (1987, 703)
- THOMSEN, NIELS JØRGEN (f. 21.4.1930), dr.phil., professor i historie ved KU. Vitus Berings Allé 15, 2930 Klampenborg (1976, 585)
- THOMSEN, RUDI (f. 21.7.1918), dr.phil., fhv. professor i oldtidens historie ved AaU. Funch Thomsens Gade 4, 8200 Århus N (1967, 521)
- THYSSEN, ANDERS PONTOPPIDAN (f. 17.7.1921), dr.theol., fhv. professor i kirkehistorie ved AaU. Æblehegnet 7, 8320 Mårslet (1984, 684)
- WAABEN, KNUD (f. 6.6.1921), dr.jur., fhv. professor i retsvidenskab ved KU. Åmosebakken 8, 2830 Virum (1977, 605)
- ZAHLE, HENRIK (f. 26.8.1943), dr.jur., professor i retsvidenskab ved KU. Krusemyntegade 20, 1318 Kbh. K (1993, 747)

ØHRGAARD, PER (f. 6.2.1944), dr.phil., professor i germansk filologi ved KU.*R.* – Medlem af Carlsbergfondets direktion fra 1.10.1993. – Kongensvej 23, 2000 Frederiksberg (1991, 731)

ØRSNES, MOGENS (f. 7.3.1925), dr.phil., fhv. overinspektør ved Nationalmuseet. Kamstrupvej 101 A, 2610 Rødovre (1985, 688)

INDENLANDSKE MEDLEMMER
NATURVIDENSKABELIGE KLASSE

fys betegner den matematisk-fysiske gruppe,
biol den biologiske gruppe

ALS-NIELSEN, JENS AAGE (f. 21.1.1937), dr.phil., leder af sektionen for faststoffysik, Fysikafdelingen, Forskningscenter Risø. Fuglebakkevej 57, 2000 Frederiksberg (1981 – fys, 650)

ANDERSEN, ERIK ALBRECHT SPARRE (f. 29.12.1919), dr.phil., fhv. professor i matematik ved KU. Høeghsmindeparken 15, 2900 Hellerup (1962 – fys, 498)

ANDERSEN, JENS ULRIK (f. 2.9.1941), professor i eksperimentalfysik ved AaU. Saralystvej 29, 8270 Højbjerg (1982 – fys, 660)

ANDERSEN, SVEND OLAV (f. 9.10.1929), dr.phil., professor i biokemi ved KU. Platanvej 24, 1810 Frederiksberg C (1977 – biol, 586)

ANDERSEN, SVEND THORKILD (f. 12.9.1926), dr.phil., statsgeolog ved DGU. Nordvangsparken 35, 3460 Birkerød (1974 – biol, 558)

ANDERSEN, TORKILD (f. 19.6.1934), dr.phil., professor i fysik ved AaU. Klokkebakken 37, 8210 Århus V (1979 – fys, 624)

BAK, THOR ANDERS (f. 28.4.1929), dr.phil., fhv. professor i kemi ved KU. *R'*. – Selskabets sekretær. – Strandvejen 59, 2100 Kbh. Ø (1965 – fys, 511)

BALLHAUSEN, CARL JOHAN (f. 4.4.1926), dr.phil., professor i kemi ved KU. *R'*. – Medlem af Carlsbergfondets direktion. – Holmegårdsvej 31, 2920 Charlottenlund (1965 – fys, 512)

BANG, THØGER SOPHUS VILHELM (f. 27.6.1917), dr.phil., fhv. professor i matematik ved KU. *R'*. Vagtelvej 8, 2000 Frederiksberg (1955 – fys, 456)

- BARNDORFF-NIELSEN, OLE EILER (f. 18.3.1935), dr.phil., professor i matematik (med særligt henblik på matematisk statistik) ved AaU. R. Dalvangen 48, 8270 Højbjerg (1980 – fys, 636)
- BECHGAARD, KLAUS (f. 5.3.1945), lic.scient., professor i organisk kemi ved KU. Åbovænge 4, 2610 Rødovre (1984 – fys, 676)
- BEHNKE, OLAV (f. 3.5.1929), dr.med., professor i cytologi ved KU. Frederikkevej 19, 2900 Hellerup (1974 – biol, 560)
- BERG, CHRISTIAN (f. 2.6.1944), dr.phil., professor i matematik ved KU. R. Kaningårdsvej 23, 2830 Virum (1982 – fys, 661)
- BERTHELSEN, ASGER (f. 30.4.1928), dr.phil., fhv. professor i geologi ved KU. R'. Dammegeade 25, 4792 Askeby, Møn (1977 – fys, 587)
- BERTHELSEN, OLE (f. 24.3.1919), dr.phil., fhv. direktør for DGU. R'. Granhøjvej 18, 2800 Lyngby (1979 – biol, 625)
- BILLING, GERT DUE (f. 8.4.1946), dr.scient., professor i kemi ved KU. Clausholmvej 35, 2720 Vanløse (1990 – fys, 717)
- BJØRNHOLM, SVEN (f. 8.9.1927), dr.phil., docent i fysik ved KU. Frederiksberg Allé 45, 1820 Frederiksberg C (1977 – fys, 588)
- BOCK, KLAUS (f. 2.7.1944), professor ved Carlsberglaboratoriets kemiske afd. Skovvænget 10 C, 2970 Hørsholm (1990 – biol, 718)
- BOHR, AAGE NIELS (f. 19.6.1922), dr.phil., fhv. professor i fysik ved KU. K. Strandgade 34, 1401 Kbh. K (1955 – fys, 457)
- BREUNING-MADSEN, HENRIK (f. 25.2.1949), dr.scient., professor i naturgeografi ved KU. Valdemarsgade 2, 4100 Ringsted (1992 – fys, 732)
- BRESTRUP, CLAUS TYCHO (f. 18.1.1945), dr.med., forskningsdirektør i Novo Nordisk A/S, adjungeret professor i neurovidenskab ved KU. Badstuestræde 17, 1209 Kbh. K (1984 – biol, 677)
- BUCHWALD, VAGN FABRITIUS (f. 23.6.1929), dr.scient., docent i metallære ved DTH. Ingeborgvej 4, 2920 Charlottenlund (1979 – fys, 626)
- CHRISTENSEN, BENT (f. 22.8.1930), dr.phil., professor i systematisk zoologi ved KU. R'. Rypevej 19, 2970 Hørsholm (1971 – biol, 543)

- CHRISTENSEN-DALSGAARD, JØRGEN (f. 6.10.1950), Ph.D., lektor i astronomi ved AaU. P.S. Krøyers Vej 14, 8270 Højbjerg (1990 – fys, 719)
- CHRISTIANSEN, FREDDY VILLIOM BUGGE (f. 22.1.1946), lic.scient., docent i genetik ved AaU. Geysergade 3 A, 8200 Århus N (1988 – biol, 704)
- COTTERILL, RODNEY MICHAEL JOHN (f. 27.9.1933), dr.phil. & scient., professor i fysisk metallære ved DTH. R. – Formand for Udvalget for udadrettet virksomhed. – Vibevangen 9, 3520 Farum (1984 – fys, 678)
- CVITANOVIĆ, PREDRAG (f. 1.4.1946), Ph.D., Carlsbergfond-professor i fysik ved KU. Livjærggade 41, 2100 Kbh. Ø (1992 – fys, 733)
- DAHL, JENS PEDER (f. 30.7.1934), dr.phil., professor i kemisk fysik ved DTH. R. Digevænget 5, 2730 Herlev (1978 – fys, 608)
- DANSGAARD, WILLI (f. 30.8.1922), dr.phil., fhv. professor i massepektrometri ved KU. Soløsevej 21, 2820 Gentofte (1977 fys, 589)
- ELIASSEN, ERIK (f. 8.9.1922), dr.phil., fhv. professor i teoretisk meteorologi ved KU. R'. Dronningeengen 5, 2950 Vedbæk (1981-fys, 652)
- ELLITSGAARD-RASMUSSEN, KNUD (f. 23.6.1923), D.Sc.h.c., fhv. direktør for GGU. R'. FM.2*. Dammegade 22, Damme, 4792 Askeby (1974 – fys, 563)
- ENGBERG, INGEMAR (f. 1.3.1935), med.dr., professor i fysiologi ved AaU. Nørre Allé 75, 8000 Århus C (1977 – biol, 590)
- FENCHEL, TOM MICHAEL (f. 19.3.1940), dr.phil., professor i marinbiologi ved KU. – Vicepræsident og formand for den naturvidenskabelige klasse. – Strandgade 23, 3000 Helsingør (1977 – biol, 591)
- FILL, NIELS (f. 8.2.1941), lic.scient., fhv. lektor ved Mikrobiologisk Institut, KU, forskningsdirektør i Novo Nordisk A/S. Fuglebakkevej 5, 2000 Frederiksberg (1982 – biol, 664)

- FLENSTED-JENSEN, MOGENS (f. 2.9.1942), dr.scient., professor i matematik ved DKVL. R. Enebovænge 27, 3520 Farum (1992 – fys, 734)
- FORCHHAMMER, JES (f. 5.4.1934), dr.phil., afdelingsleder ved Kræftens Bekæmpelse. – Formand for kassekommissionen. – Krogmose vej 25, 2880 Bagsværd (1980 – biol, 639)
- FRIIS, IB (f. 12.1.1945), dr.scient. & fil.dr., professor i botanik og plantegeografi, KU. Sælsøvej 19A, 2720 Vanløse (1990 – biol, 720)
- FUGLEDE, BENT (f. 8.10.1925), dr.phil., fhv. professor i matematik ved KU. R'. – Medlem af kassekommissionen. – Trongårdsparken 67, 2800 Lyngby (1968 – fys, 527)
- HALD, ANDERS HJORTH (f. 3.6.1913), dr.phil., fhv. professor i matematisk statistik ved KU. Furesøvej 87 A, 2830 Virum (1961 – fys, 490)
- HAMMER, CLAUDS UFFE (f. 3.11.1945), lic.scient., docent i geofysik ved KU. Mynstersvej 15, 1827 Frederiksberg C (1988 – fys, 705)
- HANSEN, HANS JØRGEN STEEN (f. 6.8.1939), dr.phil., docent i geologi ved KU. Henrik Steffensvej 1, 1866 Frederiksberg C (1978 – biol, 610)
- HANSEN, OLE (f. 14.5.1934), dr.phil., direktør, professor i fysik ved KU. Mannevej 11, 3460 Birkerød (udenl. medl. 1992, indl. medl. 1993 – fys, 741)
- HANSEN, PEDER GREGERS (f. 11.1.1933), dr.phil., professor i fysik ved AaU. R. Det fysiske Inst., Ny Munkegade, 8000 Århus C (1986 – fys, 690)
- HOFFMANN, ELSE KAY (f. 10.3.1942), dr.scient., docent i biokemi ved KU. Holmevej 6, 2950 Vedbæk (1988 – biol, 706)
- HOLMSGAARD, ERIK (f. 21.6.1921), dr.agro., fhv. forstander ved Statens forstlige Forsøgsvæsen. R'. Langebjerg 28, 2850 Nærum (1977 – biol, 595)
- HOLSTENER-JØRGENSEN, HELGE (f. 10.12.1924), dr.agro., fhv. afdelingsleder ved Statens forstlige Forsøgsvæsen. R. Solbjerget 44, 3460 Birkerød (1980 – biol, 640)

- † HOLTER, HEINZ ALOIS ALFRED FRIEDRICH (f. 5.6.1904, d. 31.7.1993), dr.med. & phil., fhv. professor ved Carlsberglaboratoriet og forstander for dets fysiologiske afdeling. *R'. Farendløse Eng-have 37, 4100 Ringsted (1944 – biol, 410)*
- HULTBORN, HANS (f. 17.11.1943), med.dr., professor ved Neurofy-siologisk Institut, KU. Blegdamsvej 10, 2200 Kbh. N (1990 biol, 721)
- HUUS, TORBEN (f. 5.12.1919), dr.phil., fhv. professor i fysik ved KU. *R'. Vordingborggade 5, 2100 Kbh. Ø (1961 – fys, 492)*
- HAAGERUP, UFFE VALENTIN (f. 19.12.1949), professor i matematik ved OU. *R. Vestervangen 8, 5260 Odense S (1986 – fys, 691)*
- JENSEN, HENNING HØJGAARD (f. 21.11.1918), dr.techn.h.c., fhv. pro-fessor i fysik ved KU. Rødtjørnevej 18 A, 2720 Vanløse (1974 – fys, 566)
- JOHANSEN, PETER (f. 29.1.1938), dr.phil., professor i datalogi ved KU. Ørnebakken 72, 2840 Holte (1984 – fys, 680)
- JONASSON, PÉTUR MIKKEL (f. 18.6.1920), dr.phil., fhv. professor i ferskvandsbiologi ved KU. *R. Ferskvandsbiologisk Laborato-rium, Helsingørgade 51, 3400 Hillerød (1980 – biol, 641)*
- JØRGENSEN, BO BARKER (f. 22.9.1946), dr.scient., leder af Max-Plan-ck-Institut für marine Mikrobiologi. Oldendorf 45, D-2864 Hols-te, Tyskland (1984 – biol, 681)
- JØRGENSEN, CARL CHRISTIAN BARKER (f. 11.8.1915), dr.phil., fhv. pro-fessor i zoofysiologi (med særligt henblik på sammenlignende fysiologi) ved KU. Slettevej 8, 2860 Søborg (1965 – biol, 513)
- JØRGENSEN, PETER LETH (f. 31.1.1938), dr.med., professor i cellulær og molekylær fysiologi ved August Krogh Institutet, KU. Fryden-lund Park 27, 2950 Vedbæk (1990 – biol, 722)
- KJELDGAARD, NIELS OLE (f. 2.6.1926), dr.phil., fhv. professor i mole-kylær biologi ved AaU. Høegh Guldbergs Gade 57, 8000 Århus C (1971 – biol, 547)
- KJÆR, ANDERS CLAUSEN (f. 10.8.1919), dr.phil., fhv. professor i kemi ved DTH. *R'. Opnæsgaard 45, 2970 Hørsholm (1962 – fys, 505)*

- KLENOW, HANS (f. 7.2.1923), dr.phil., fhv. professor i biokemi ved KU. R'. Skovmindevej 21, 2840 Holte (1975 – biol, 576)
- KRISTENSEN, LEIF (f. 4.1.1934), Ph.D., professor i matematik ved AaU. Vesttoften 2, 8250 Egå (1971 – fys, 548)
- KRISTENSEN, NIELS PEDER (f. 2.3.1943), dr.scient., docent i entomologi ved KU. Æblehaven 7, 3450 Allerød (1988 – biol, 707)
- KROGSGAARD-LARSEN, POVL (f. 17.5.1941), dr.pharm., professor i medicinal kemi ved DFH. – Medlem af Carlsbergfondets direktion fra 1.10.1993. – Elmevej 25, Bløvsstrød, 3450 Allerød (1986 – fys, 693)
- KRUHØFFER, POUL WEBER (f. 15.11.1914), dr.med., fhv. professor i fysiologi ved KU. Livjægergade 12, 2100 Kbh. Ø (1971 – biol, 549)
- LARSEN, ERIK HVIID (f. 31.7.1940), dr.scient., professor i zoofysiologi ved KU. Zoofysiologisk Laboratorium, August Krogh Institut, Universitetsparken 13, 2100 Kbh. Ø (1992 – biol, 735)
- LARSEN, KAI (f. 15.11.1926), professor i botanik ved AaU. R'. Gråstenvej 6, Søften, 8382 Hinnerup (1979 – biol, 629)
- LARSEN, PEDER OLESEN (f. 7.9.1934), dr.phil., direktør for Statens Grundforskningsfond. R'. Marievej 10 A, 2900 Hellerup (1976 biol, 581)
- LASSEN, NIELS ALEXANDER (f. 7.12.1926) dr.med., professor i neurovidenskab ved Bispebjerg Hospitals klinisk-fysiologiske laboratorium. R. Ole Olsens Allé 9, 2900 Hellerup (1978 – biol, 612)
- LASSEN, NIELS OVE (f. 18.5.1914), dr.phil., fhv. professor i eksperimentalfysik ved KU. R'. Søndervej 43, 2830 Virum (1958 – fys, 473)
- LASSEN, ULRİK VILHELM (f. 17.4.1930), dr.med., fhv. forskningsdirektør i Novo Nordisk A/S. Skovmindevej 26, 2840 Holte (1974 – biol, 568)
- LINDERBERG, JAN ERIK (f. 27.10.1934), fil.dr., professor i teoretisk kemi ved AaU. Janus La Cours Gade 20, 8000 Århus C (1982 – fys, 665)

- LINDHARD, JENS (f. 26.2.1922), fhv. professor i teoretisk fysik ved AaU. – Selskabets præsident 1981-1988. – J.F. Willumsens Vej 4, 8270 Højbjerg (1962 – fys, 507)
- LUND, BODIL JERSLEV (f. 30.4.1919), dr.phil., fhv. professor i kemi ved DFH. *R'*. Heslegårdsvej 39, 2900 Hellerup (1971 – fys, 550)
- LUND, EBBA (f. 22.9.1923), dr.scient., professor i veterinær virologi ved DKVL. *R'*. – Medlem af Carlsbergfondets direktion indtil 30.9.1993. – Dronningensgade 9, 1420 Kbh. K (1978 – biol, 613)
- LUND, HENNING (f. 15.9.1929), dr.phil., docent i kemi ved AaU. Vinkelvej 8 A, 8240 Risskov (1979 – fys, 630)
- LUNDQUIST, FRANK (f. 31.5.1916), dr.phil., fhv. professor i biokemi ved KU. Kastanievej 46, 2840 Holte (1977 – biol, 597)
- MACKINTOSH, ALLAN ROY (f. 22.1.1936), Ph.D., professor i eksperimentel faststoffysik ved KU. *R'*. Henrik Thomsens Vej 4, 3460 Birkerød (1977 – fys, 598)
- MADSEN, IB HENNING (f. 12.4.1942), Ph.D., professor i matematik ved AaU. Vestervang 2, 8000 Århus C (1978 – fys, 614)
- MARCKER, KJELD ADRIAN (f. 27.12.1932), professor i biologisk kemi ved AaU. Toftevej 1, 8250 Egå (1976 – biol, 582)
- MAUNSBACH, ARVID B. (f. 9.5.1937), med.dr., professor i anatomi ved AaU. *R'*. Agrivej 1, 8240 Risskov (1977 – biol, 599)
- MICHELSEN, AXEL ALBERT (f. 1.3.1940), dr.phil., professor i biologi ved OU. *R'*. – Medlem af Carlsbergfondets direktion. – Læssøegade 204, 5230 Odense M (1979 – biol, 631)
- MOESTRUP, ØJVIND (f. 15.12.1941), dr.scient., professor i botanik (med særligt henblik på sporeplanter) ved KU. Plantagevej 4, 4180 Sorø (1992 – biol, 736)
- MOHR, JAN GUNNAR FAYE (f. 10.1.1921), dr.med., fhv. professor i medicinsk genetik ved KU. *R'*. Skodsborgparken 62, 2942 Skodsborg (1968 – biol, 531)
- MOLIN, SØREN (f. 29.11.1947), lic.scient., professor i mikrobiologi ved DTH. Mothsvej 70, 2840 Holte (1986 – biol, 696)

- MOTTELSON, BEN ROY (f. 9.7.1926), Ph.D., professor i teoretisk fysik ved NORDITA. Tårnbækdalsvej 9A, 2930 Klampenborg (udenl. medl. 1958, indenl. medl. 1974 – fys, 569)
- MUNCH-PETERSEN, INGER AGNETE (f. 8.9.1917), dr.phil., fhv. professor i biologisk kemi ved KU. Prins Valdemarsvej 26, 2820 Gentofte (1978 – biol, 615)
- MØLLER, CHRISTIAN KNAKKERGÅRD (f. 4.7.1920), dr.phil., fhv. professor i kemi ved OU. Bødtchersvej 8, 5230 Odense M (1968 – fys, 532)
- MØLLER, HANS BJERRUM (f. 11.5.1932), dr.phil., adm. direktør ved Forskningscenter Risø. R. Kirsebærhaven 12, 4000 Roskilde (1978 – fys, 616)
- NANSEN, PETER (f. 8.6.1938), dr.med.vet., professor i veterinær parasitologi ved DKVL. Elmekrogen 2, 3500 Værløse (1988 – biol, 708)
- NATHAN, OVE HEYMAN WANDALL (f. 12.1.1926), dr.phil., professor i fysik. Rektor ved KU. Bernstorffsvej 144, 2900 Hellerup (1976 – fys, 583)
- NIELSEN, AKSEL CHRISTOPHER WIIN (f. 17.12.1924), fil.dr., professor i fysik (med særligt henblik på dynamisk meteorologi) ved KU. R. Solbakken 6, 3230 Græsted (1986 fys, 697)
- NIELSEN, CHRISTIAN OVERGAARD (f. 16.1.1918), dr.phil., fhv. professor i zoologi (med særligt henblik på almen zoologi) ved KU. Ravsnæsvej 72, 3460 Birkerød (1961 – biol, 493)
- NIELSEN, HOLGER FRITS BECH (f. 25.8.1941), professor i fysik ved KU. Falkonervænget 13, 1952 Frederiksberg C (1988 – fys, 709)
- NILSSON, JYTTE REICHSTEIN (f. 27.4.1932), dr.phil., docent i protozoologi ved KU. Gåsebæksvej 9, 2500 Valby (1984 – biol, 682)
- NISSEN, POUL ERIK (f. 2.9.1939), lic.scient., docent i astronomi ved AaU. Januarvej 39, 8210 Århus V (1979 – fys, 633)
- OLESEN, POUL (f. 28.4.1939), mag.scient., docent i teoretisk fysik ved KU. Malmlosevej 1, 2840 Holte (1980 – fys, 645)

- OLSSON, LENNART (f. 18.9.1949), dr.med., fhv. professor i cellebiologi, direktør for Receptron, USA. 10 Katrina Ct., Orinda, CA 94563, (1982 – biol, 668)
- OTTESEN, MARTIN (f. 14.12.1920), dr.phil., fhv. professor ved Carlsberglaboratoriet og forstander for dets kemiske afdeling. Anfangervej 6, Fensmark, 4700 Næstved (1960 – biol, 485)
- PEDERSEN, GERT KJÆRGÅRD (f. 13.4.1940), dr.phil., professor i matematik ved KU. R. Kildeskovsvej 81, 2820 Gentofte (1977 – fys, 600)
- PEDERSEN, OLAF (f. 8.4.1920), dr.phil., fhv. professor i de eksakte videnskabers historie ved AaU. Elbækvej 16, 8240 Risskov (1978 – fys, 617)
- POULSEN, OVE (f. 23.1.1946), dr.scient., direktør for Mikroelektronik Centret ved DTH. Stationsgade 29, 8240 Risskov (1990 – fys, 723)
- POULSEN, VALDEMAR JULES (f. 28.11.1929), dr.phil., fhv. professor i geologi (med særligt henblik på biostratigrafi) ved KU. R'. Murkærvænget 3, Græse, 3600 Frederikssund (1981 – biol, 656)
- RASMUSSEN, KAARE LUND (f. 5.6.1953), dr.scient., Carlsbergfond-professor i fysik ved OU. Strandvej 24, 5700 Svendborg (1992 – fys, 737)
- RASMUSSEN, SVEND ERIK (f. 19.11.1925), dr.phil., professor i uorganisk kemi ved AaU. Højkolvej 39, 8210 Århus V (1981 – fys, 657)
- REHFELD, JENS FREDERIK (f. 11.10.1941), dr.med. & scient., professor i klinisk kemi ved KU. Esperance Allé 18, 2920 Charlottenlund (1981 – biol, 658)
- REIZ, SVEN ANDERS TORSTEN (f. 7.6.1915), fil.dr., fhv. professor i astronomi ved KU. Løvspringsvej 3 B, 2920 Charlottenlund (1959 – fys, 480)
- ROEPSTORFF, PETER (f. 10.6.1942), cand.polyt., forskningsprofessor ved Institut for Molekylær Biologi, OU. Damgaard, Kolding Landevej 43, 7000 Fredericia (1990 – biol, 724)

- RUDKJØBING, MOGENS HEGELUND (f. 6.9.1915), dr.phil., fhv. professor i astronomi ved AaU. Hejrebakken 22, 8220 Brabrand (1961 – fys, 494)
- SCHÄFFER, CLAUS ERIK (f. 31.1.1930), professor i uorganisk kemi ved KU. Rønnebærvej 136 B, 2840 Holte (1977 – fys, 601)
- SEIDENFADEN, GUNNAR (f. 24.2.1908), dr.phil. & scient., botaniker, fhv. ambassadør og udenrigsråd. K'. FM 2*. Borsholmgård, 3100 Hornbæk (1974 – biol, 571)
- SIGMUND, PETER (f. 5.4.1936), dr.rer.nat., professor i fysik ved OU. R'. Frølichsvej 9, 5230 Odense M (1988 – fys, 710)
- SIIM, JØRGEN CHRISTIAN (f. 1.10.1915), dr.med., fhv. direktør for Statens Seruminstitut. Rosenørns Allé 10, 1634 København V (1974 – biol, 572)
- SIMONSEN, MORTEN (f. 31.3.1921), dr.med., fhv. professor i transplantations- og immunbiologi ved KU. Thorshavnsgade 28, 4. 2300 Kbh. S (udenl. medl. 1965, indnl. medl. 1968 – biol, 534)
- SKOU, JENS CHRISTIAN (f. 8.10.1918), dr.med., fhv. professor i biofysik ved AaU. Rislundvej 9, 8240 Risskov (1965 – biol, 516)
- STEN-KNUDSEN, OVE (f. 14.3.1919), dr.med., fhv. professor i biofysik ved KU. Smakkegårdsvej 8, 2820 Gentofte (1968 – biol, 535)
- STRID, ARNE KRISTER (f. 7.3.1943), fil.dr., professor i systematisk botanik ved KU. R. Tulipanvej 4, 3450 Allerød (1976 – biol, 584)
- SURLYK, FINN CHRISTIAN (f. 17.3.1943), dr.scient., professor i geologi ved KU. – Medlem af Udvalget for udadrettet virksomhed. – Islandsvej 11, 2800 Lyngby (1986 – biol, 698)
- SVEJGAARD, ARNE (f. 13.3.1937), dr.med., overlæge, professor i immunologi ved KU. Skovvang 67, 3450 Allerød (1980 – biol, 648)
- SØNDERGAARD, MORTEN (f. 30.12.1948), lic.scient., professor i limnologi ved KU. Haraldsborgvej 47, 4000 Roskilde (1992 – biol, 738)
- SØRENSEN, HENNING (f. 20.4.1926), dr.phil., fhv. professor i petrologi ved KU. Solbakken 49, 2840 Holte (1978 – fys, 622)

- THAYSEN, JØRN HESS (f. 19.10.1921), dr.med., fhv. professor i intern medicin ved KU. *R', DH*. Frederik V's Vej 21, 2100 Kbh. Ø (1977 – biol, 604)
- THOMASSEN, CARSTEN (f. 22.8.1948), Ph.D., professor i matematik ved DTH. Skovparken 6, 2990 Nivå (1990 – fys, 725)
- THORN, NIELS ANKER (f. 1.8.1924), dr.med., professor i fysiologi ved KU. Tonysvej 17, 2920 Charlottenlund (1982 – biol, 671)
- TORNEHAVE, HANS MARIUS NIELSEN (f. 24.4.1915), dr.phil., fhv. professor i matematik ved KU. Tornebakken 45, 2830 Virum (1960 – fys, 487)
- TYGSTRUP, NIELS (f. 26.5.1926), dr.med., professor i intern medicin ved KU. Wiedeweltsgade 6, 2100 Kbh. Ø (1981 – biol, 659)
- ULSTRUP, JENS (f. 23.6.1941), dr.scient., professor i uorganisk kemi ved DTH. Bendzvej 3, 2000 Frederiksberg (1992 – fys, 739)
- USSING, HANS HENRIKSEN (f. 30.12.1911), dr.phil., fhv. professor i biokemi ved KU. *K*. Carl Blochs Allé 17, 2860 Søborg (1955 – biol, 460)
- WESTERGAARD, OLE (f. 23.7.1949), Ph.D., professor i biokemi ved AaU. Themsvej 5 B, 8240 Risskov (1992 – biol, 740)
- WETTSTEIN RITTER VON WESTERSHEIM, DITER HOLGER (f. 20.9.1929), fil.dr., dr.rer.nat., professor ved Carlsberglaboratoriet og forstander for dets fysiologiske afd. *R*. Åsevej 13 B, 3500 Værløse (1965 – biol, 518)
- WINTHER, AAGE (f. 8.5.1926), dr.phil., professor i teoretisk fysik ved KU. Dyssegårdsvej 39, 2860 Søborg (1968 – fys, 537)

UDENLANDSKE MEDLEMMER

HUMANISTISK KLASSE

- AKURGAL, EKREM (f. 30.3.1911), dr., professor i klassisk arkæologi ved Ankara Universitet (1977, 1066)
- ALPERS, KLAUS (f. 27.9.1935), dr., professor i klassisk filologi ved Hamborg Universitet (1985, 1155)
- ANDERSSON, KARL THORSTEN GUNNAR (f. 23.2.1929), dr., professor i

- nordisk stednavneforskning ved Uppsala Universitet (1986, 1158)
- BAILEY, SIR HAROLD WALTER (f. 16.12.1899) dr., fhv. professor i sanskrit ved Cambridge Universitet (1946, 662)
- BALASSA, IVAN (f. 5.10.1917), dr., direktør for det ungarske landbrugsmuseum, Budapest (1975, 1030)
- BALDWIN, JOHN WESLEY (f. 13.7.1929), professor i historie ved Johns Hopkins Universitet, Baltimore, MD. (1978, 1087)
- BARNER, WILFRIED (f.), professor i tysk filologi ved Georg-August Universitetet, Göttingen (1993, 1222)
- BARTH, THOMAS FREDRIK WEYBYE (f. 22.12.1928), professor i socialantropologi og etnografi ved Universitetet i Oslo (1976, 1049)
- BENEDIKTSSON, SIGURÐUR JAKOB (f. 20.7.1907), dr., hovedredaktør af Den Islandske Ordbog, Reykjavik (1961, 851)
- BENESTAD, FINN (f. 30.10.1929), dr., professor i musikvidenskab ved Universitetet i Oslo (1991, 1207)
- BERGSLAND, KNUT (f. 7.3.1914), dr., professor i finsk-ugriske sprog ved Universitetet i Oslo (1964, 880)
- BJØL, ERLING (f. 11.12.1918), dr., fhv. professor i statskundskab ved AaU. Saint-Germain-en-Laye, Frankrig (indl. medl. 1974, 561; udenl. medl. 1984, 1143)
- BOARDMAN, SIR JOHN (f. 20.8.1927), Lincoln professor i klassisk kunst og arkæologi ved Oxford Universitet (1979, 1097)
- BOTTÉRO, JEAN (f. 30.8.1914), professor i assyriologi ved l'Ecole Pratique des Hautes Etudes, la Sorbonne, Paris (1978, 1090)
- BOYCE, NORAH ELIZABETH MARY (f. 2.8.1920), professor i iranske studier ved London Universitet (1978, 1091)
- BOYER, RÉGIS (f. 26.6.1932), professor i skandinavisk filologi ved Paris Universitet IV (1993, 1223)
- BREMS, HANS JULIUS (f. 16.10.1915), professor i økonomi ved Illinois Universitet, Urbana, IL (1979, 1098)

- CAILLAT, COLETTE (f. 15.1.1921), professor i indisk og sydøstasiatisk civilisation ved Sorbonne III, Paris (1993, 1224)
- CHÉHAB, EMIR MAURICE (f. 27.12.1904), fhv. generaldirektør for Libanons Nationalmuseum, Beirut (1980, 1111)
- CLARK, JOHN GRAHAME DOUGLAS (f. 28.7.1907), dr., professor i arkæologi ved Cambridge Universitet . *K* (1964, 882)
- DUCHESNE-GUILLEMIN, JACQUES-ALFRED-MAURICE (f. 21.4.1910), fhv. professor i iransk sprog og kultur ved Liège Universitet (1975, 1035)
- FANT, GUNNAR (f. 8.10.1919), dr., fhv. professor i taletransmission ved Kgl. Tekniske Højskole, Stockholm (1989, 1192)
- FEHRMAN, CARL ABRAHAM DANIEL (f. 3.2.1915), dr., fhv. professor i litteraturhistorie ved Lunds Universitet (1969, 963)
- FELLOWS-JENSEN, GILLIAN MYRA (f. 5.7.1936), dr., lektor i navneforskning ved KU (1982, 1123)
- FENTON, ALEXANDER (f. 26.6.1929), dr., professor i skotsk etnologi ved Edinburgh Universitet (1979, 1100)
- FIRTH, SIR RAYMOND WILLIAM (f. 25.3.1901), dr., fhv. professor i antropologi ved London Universitet (1966, 913)
- FLØISTAD, GUTTORM (f. 5.12.1930), professor i idéhistorie ved universitetet i Oslo (1991, 1208)
- FRIES, SIGURD (f. 22.4.1924), dr., fhv. professor i svensk ved Umeå Universitet (1989, 1193)
- FØLLESDAL, DAGFINN KÅRE (f. 22.6.1932), professor i filosofi ved universitetet i Oslo (1986, 1162)
- GERSHEVITCH, ILYA (f. 24.10.1914), professor i iransk filologi ved Cambridge Universitet (1982, 1126)
- GIORGI, AMADEO PETER (f. 9.7.1931), Dr., professor i almen psykologi ved Duquesne Universitet, Pittsburgh, PA (1985, 1156)
- GREENFIELD, JONAS C. (f. 30.10.1926), Dr., professor i semitiske sprog ved Jerusalems Hebraiske Universitet (1989, 1194)

- GURNEY, OLIVER ROBERT (f. 28.1.1911), fhv. professor i assyriologi ved Oxford Universitet (1976, 1053)
- HAUGEN, EINAR INGVALD (f. 19.4.1906), dr., fhv. professor i nordisk og almen sprogvidenskab ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1970, 975)
- HENNE, HENRY (f. 21.10.1918), professor i almen sprogvidenskab ved Bergens Universitet (1979, 1103)
- HOFFMANN, ERICH (f. 16.7.1926), dr., professor i Slesvig-Holstens historie ved Kiels Universitet (1982, 1128)
- HUNGER, HERBERT (f. 9.12.1914), dr., professor i byzantinistik ved Wiens Universitet (1981, 1118)
- HAAVELMO, TRYGVE MAGNUS (f. 13.12.1911), dr., professor i nationaløkonomi ved Universitetet i Oslo (1975, 1037)
- JANSSON, ERIK VALTER (f. 22.5.1907), dr., fhv. professor i svensk sprog ved Uppsala Universitet (1969, 966)
- JEANNIN, PIERRE (f. 8.12.1924), professor ved Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, Paris (1979, 1104)
- KUIPER, FRANCISCUS BERNARDUS JACOBUS (f. 7.7.1907), dr., fhv. professor i sanskrit og indisk oldtidskundskab ved Leidens Universitet (1968, 948)
- KUNZE, EMIL (f. 18.12.1901), dr., fhv. førstedirektør ved det Tyske Arkæologiske Institut i Athen (1963, 875)
- LADEFOGED, PETER NIELSEN (f. 17.9.1925), professor i fonetik ved UCLA, Los Angeles, CA (1993, 1225)
- LECLANT, JEAN (f. 8.8.1920), dr., professor i ægyptologi ved Collège de France, Paris (1986, 1164)
- LEHMANN, WINFRED PHILIPP (f. 23.6.1916), professor i lingvistik og tysk sprog ved Texas Universitet, Austin, TX (1975, 1039)
- LIENHARD, SIEGFRIED (f. 29.8.1924), dr., professor i indologi ved Stockholms Universitet (1986, 1165)

- LINDBECK, ASSAR CARL EUGEN (f. 26.1.1930), dr., professor i international økonomi ved Stockholms Universitet (1977, 1075)
- LOMBARD, ALF (f. 8.7.1902), dr., fhv. professor i romanske sprog ved Lunds Universitet (1951, 760)
- LÖNNROTH, NILS ERIK MAGNUS (f. 1.8.1910), dr., fhv. professor i historie ved Göteborgs Universitet (1966, 916)
- MAĆZAK, ANTONI (f. 30.3.1928), professor i historie ved Warszawa Universitet (1987, 1174)
- MAIERÚ, ALFONSO (f. 1.4.1939), professor i middelalderens filosofi ved Roms Universitet, La Sapienza (1993, 1226)
- MALMBERG, BERTIL (f. 22.4.1913), dr., fhv. professor i almen sprogvidenskab ved Lunds Universitet (1974, 1024)
- MALMQVIST, NILS GÖRAN DAVID (f. 6.6.1924), dr., professor i sinologi ved Stockholms Universitet (1976, 1058)
- MARTINET, ANDRÉ (f. 12.4.1908), dr., fhv. professor i almen sprogvidenskab ved Paris Universitet (1954, 791)
- MASSON, VADIM MICHAILOVITCH (f. 3.5.1929), professor i arkæologi under Akademia Nauk, Sankt Petersborg (1987, 1175)
- MATHIAS, PETER (f. 10.1.1928), dr., professor i økonomisk historie ved Oxford Universitet (1982, 1132)
- MAYBURY-LEWIS, DAVID H.P. (f. 9.5.1929), professor i antropologi ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1978, 1093)
- MAYRHOFER, MANFRED (f. 26.9.1926), dr., professor i sprogvidenskab ved Wiens Universitet (1980, 1115)
- McFARLANE, JAMES WALTER (f. 12.12.1920), fhv. professor i europæisk litteratur, East Anglia Universitet, Norwich, England (1983, 1141)
- MITCHELL, PHILLIP MARSHALL (f. 23.9.1916), dr., kurator for The Fiske Icelandic Collection, Cornell Universitet, Ithaca, NY. *K* (1971, 987)
- MONFRIN, JACQUES (f. 26.4.1931), professor i romansk filologi ved og direktør for Ecole des Chartes, Paris (1987, 1176)

- MYKLAND, KNUT (f. 20.4.1920), fhv. professor i historie ved Universitetet i Bergen (1989, 1195)
- MÆHLE, LEIF MAGNAR (f. 17.5.1927), dr., professor i nordisk litteratur ved Universitetet i Oslo (1991, 1209)
- NEDHAM, JOSEPH (f. 9.12.1900), dr., sinolog, fhv. Reader i biokemi ved Cambridge Universitet (1975, 1040)
- NORBERG, DAG LUDVIG (f. 31.7.1909), fhv. professor i latinsk sprog og litteratur ved Stockholms Universitet (1964, 887)
- NORMAN, KENNETH ROY (f. 21.7.1925), Reader i indisk filologi ved i Cambridge Universitet (1983, 1142)
- NYKROG, PER (f. 1.11.1925), dr., professor i romansk filologi ved Harvard Universitet, Cambridge, MA. *R* (indennl. medl. 1975, 578; udenl. medl. 1982, 1133)
- ODÉN, AGNES BIRGITTA (f. 11.8.1921), professor i historie ved Lunds Universitet (1977, 1079)
- PASSMORE, JOHN ARTHUR (f. 9.9.1914), fhv. professor i filosofi ved Australiens Nationale Universitet, Canberra (1979, 1106)
- ROMILLY, JACQUELINE DE (f. 26.3.1913), dr., fhv. professor i græsk ved Paris Universitet (1961, 855)
- ROSSEL, SVEN HAKON (f. 24.10.1943), professor i skandinavisk og sammenlignende litteratur ved Washington Universitet, Seattle, WA (1991, 1210)
- RUDOLPH, KURT (f. 3.4.1929), dr., professor i religionshistorie ved Philipps Universitet, Marburg (1976, 1060)
- SCHAAR, CLAES GÖRAN GUSTAV VICTOR (f. 18.5.1920), dr., professor i engelsk ved Lunds Universitet (1987, 1177)
- SCHMITT, RÜDIGER (f. 1.6.1939), dr., professor i sammen lignende indoeuropæisk sprogvidenskab ved Saarlunds Universitet, Saarbrücken (1985, 1157)
- SEJERSTED, FRANCIS (f. 8.2.1936), professor i økonomisk og social historie ved Universitetet i Oslo (1993, 1227)

- SJÖBLOM, BENGT GUNNAR OLOF (f. 28.10.1933), dr., professor i statskundskab ved KU. *R.* (1984, 1152)
- STENSTRÖM, THURE OSCAR (f. 12.4.1927), dr., professor i litteraturvidenskab ved Uppsala Universitet (1982, 1135)
- STRÖMHOLM, STIG FREDERIK (f. 1931), dr., professor i civilret ved Uppsala Universitet. *K.* (1991, 1211)
- SUNDERMANN, WERNER (f. 22.12.1935), dr., Centralinstitut for Oldtidshistorie og Arkæologi, videnskabsakademiet i Berlin (1989, 1196)
- SÄFLUND, LARS GÖSTA (f. 1.3.1903), dr., professor i klassisk sprogvidenskab ved Stockholms Universitet (1969, 970)
- SÄVE-SÖDERBERGH, TORGNY (f. 29.6.1914), dr., fhv. professor i ægyptologi ved Uppsala Universitet (1975, 1044)
- THESLEFF, BERNDT HOLGER (f. 4.12.1924), dr., fhv. professor i græsk filologi ved Helsingfors Universitet (1987, 1178)
- THOMPSON, HOMER ARMSTRONG (f. 7.9.1906), dr., fhv. professor i klassisk arkæologi ved Institute for Advanced Study, Princeton, NJ (1971, 991)
- TOLL, CHRISTOPHER (f. 9.3.1931), dr., professor i semitisk filologi ved KU. *R.* (1989, 1197)
- VOZGRIN, VALERIJ (f. 1937), dr., Det Russiske Akademis Historiske Institut, Sankt Petersborg (1991, 1212)
- WINNER, MATTHIAS (f. 11.3.1931), dr., direktør ved Max-Planck-Institut, Biblioteca Herziana, Rom (1987, 1179)
- WISTRAND, ERIK KARL HILDING (f. 24.1.1907), dr., fhv. professor i klassiske sprog ved Göteborgs Universitet (1971, 995)
- VON WRIGHT, GEORG HENRIK (f. 14.6.1916), dr., fhv. professor i filosofi ved Finlands Akademi, Helsingfors (1974, 1028)
- WYLLER, EGIL ANDERS (f. 24.4.1925), dr., professor i antikkens åndshistorie ved Universitetet i Oslo (1972, 1007)
- AARSLEFF, HANS CHRISTIAN (f. 19.7.1925), dr., professor i engelsk ved Princeton Universitet, NJ (1984, 1154)

NATURVIDENSKABELIG KLASSE

fys betegner den matematisk-fysiske gruppe,
 biol den biologiske gruppe

- AHLFORS, LARS VALERIAN (f. 18.4.1907), dr., fhv. professor i matematik ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1977 – fys, 1965)
- AHRLAND, STEN HARALD (f. 4.8.1921), dr., fhv. professor i uorganisk kemi ved Lunds Universitet (1975 – fys, 1029)
- ALFSEN, ERIK MAGNUS (f. 13.5.1930), dr., professor i matematik ved Universitetet i Oslo (1978 – fys, 1986)
- ALFVÉN, HANNES OLOF GÖSTA (f. 30.5.1908), fhv. professor i plasmafysik ved Kgl. Tekniske Højskole, Stockholm (1968 – fys, 934)
- ALVAREZ, WALTER (f. 3.10.1940), dr., professor i geologi ved UC, Berkeley, CA (1992 – fys, 1214)
- AMBARTSUMIAN, VIKTOR AMAZASPOVICH (f. 18.9.1908), direktør for Det Astrofysiske Observatorium i Erevan, Armenien (1971 – fys, 981)
- ANDERSEN, OLE KROGH (f. 11.5.1942), direktør for Max-Planck-Institut for faststofforskning i Stuttgart (1982 – fys, 1120)
- ANDERSSON, BENGT ERIK (f. 12.1.1923), dr., fhv. professor i fysiologi ved Sveriges Landbrugsuniversitet, Uppsala (1977 – biol, 1067)
- ANFINSEN, CHRISTIAN BOEHMER (f. 26.3.1916), dr., professor i biologi ved Johns Hopkins Universitet, Baltimore, MD (1965 – biol, 891)
- AUERBACH, CHARLOTTE (f. 14.5.1899), dr., fhv. professor i genetik ved Edinburgh Universitet (1968 – biol, 935)
- AVERY, JOHN SCALES (f. 26.5.1933), dr., lektor i kemi ved KU (1986 – fys, 1159)
- BAK, PER (f. 8.12.1947), dr., Brookhaven National Laboratory, NY (1990 – fys, 1198)
- BARTON, SIR DEREK HAROLD RICHARD (f. 8.9.1918), dr., professor i organisk kemi ved CNRS., Gif-sur-Yvette (1972 – fys, 996)
- BASS, LUDVIK (f. 9.3.1931), dr., professor i matematik ved Queensland Universitet, Brisbane (1988 – fys, 1181)

- BASTIANSEN, OTTO CHRISTIAN ASTRUP (f. 5.9.1918), dr., fhv. professor i teoretisk kemi ved Universitetet i Oslo (1967 – fys, 923)
- BAUER, HEINZ (f. 31.1.1928), dr., professor i matematik ved Erlangen-Nürnberg Universitet (1982 – fys, 1121)
- BELL, RONALD PERCY (f. 24.11.1907), fhv. professor i kemi ved Stirling Universitet, Skotland (1962 – fys, 857)
- BERGSTRÖM, LARS INGMAR VALESÖN (f. 6.9.1921), dr., fhv. professor i fysik ved Manne Siegbahn Institutet for fysik, Stockholm (1974 – fys, 1015)
- BERNHARD, CARL GUSTAV (f. 28.4.1910), dr., fhv. professor i fysiologi ved Karolinska Institutet, Stockholm (1975 – biol, 1031)
- BERRY, R. STEPHEN (f. 9.4.1931), Ph.D., professor i kemi ved Chicago Universitet, IL (1980 – fys, 1109)
- BLAAUW, ADRIAAN (f. 12.4.1914), professor i astronomi ved Groningen Universitet (1982 – fys, 1122)
- BLACKBURN, THOMAS HENRY (f. 8.8.1933), dr., professor i mikrobiel økologi ved AaU (1983 – biol, 1136)
- BLASI, FRANCESCO (f. 19.10.1937), dr., professor i molekylær biologi ved Milanos Universitet (1988 – biol, 1182)
- BOGORAD, LAWRENCE (f. 29.8.1921), dr., professor i biologi ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1977 – biol, 1069)
- BOSTRÖM, KURT GEORG VERNER (f. 25.3.1932), professor i geokemi og petrologi ved Stockholms Universitet (1983 – fys, 1137)
- BOTHMER, ROLAND VON (f. 19.12.1943), dr., professor i kulturplanternes genetik og forædling ved Sveriges Lantbruks Universitet, Lund (1990 – biol, 1199)
- BRIDGWATER, DAVID (f. 5.7.1934), dr., professor i dynamisk geologi ved KU. R (1977 – fys, 1070)
- BRINCK, PER SIMON VALDEMAR (f. 4.9.1919), dr., professor i zoologi ved Lunds Universitet (1972 – biol, 997)
- BROOKS, CHARLES KENT (f. 16.10.1939), dr., docent i petrologi ved KU (1986 – biol, 1160)

- BROWN, GERALD EDWARD (f. 22.7.1926), dr., professor ved NOR-DITA, København og ved SUNY, Stony Brook, NY (1967 – fys, 924)
- BUCHTHAL, FRITZ (f. 19.8.1907), dr., konsulent for NIH, Bethesda, MD. *R'*. (udenl. medl. 1946, 667; indennl. medl. 1947, 416; udenl. medl. 1986 – biol, 667)
- BUSEMANN, HERBERT (f. 12.5.1905), dr., fhv. professor i matematik ved USC, Los Angeles, CA (1964 – fys, 881)
- CARLESON, LENNART AXEL EDVARD (f. 18.3.1928), dr., professor i matematik ved Uppsala Universitet og ved UCLA, CA (1970 – fys, 972)
- CARTAN, HENRI-PAUL (f. 8.7.1904), fhv. professor i matematik ved Paris Universitet (1962 – fys, 858)
- CASIMIR, HENDRIK BRUGT GERHARD (f. 15.7.1909), dr., fhv. direktør for Philips', Eindhoven (1975 – fys, 1033)
- CELIS, JULIO ENRIQUE (f. 21.5.1941), dr., professor i medicinsk biokemi ved AaU (1984 – biol, 1144)
- CHANOCK, ROBERT M. (f. 8.7.1924), dr., chef for Laboratoriet for infektionssygdomme, NIH, Bethesda, MD (1980 – biol, 1110)
- CLARK, BRIAN FREDERIC CARL (f. 26.7.1936), dr., professor i biostrukturkemi ved AaU (1980 – biol, 1112)
- CONNES, ALAIN (f. 1.9.1947), dr., professor i matematik Paris Universitet IV (1980 – fys, 1113)
- COTTON, FRANK ALBERT (f. 9.4.1930), dr., professor i kemi ved Texas A & M Universitet, TX (1975 – fys, 1034)
- COULOMB, JEAN-MARIE-FRANCOIS-JOSEPH (f. 7.11.1904), dr., fhv. professor i geofysik ved Paris Universitet (1969 – fys, 961)
- COX, SIR DAVID ROXBEE (f. 15.7.1924), Warden of Nuffield College, Oxford (1983 – fys, 1138)
- DAVIE, EARL W. (f. 25.10.1927), dr., professor i biokemi ved Washington Universitet, Seattle, WA (1990 – biol, 1200)
- DAVIES, JOHN ARTHUR (f. 28.3.1927), dr., professor i fysik ved McMaster Universitet, Hamilton, Ontario (1970 – fys, 973)

- EDSALL, JOHN TILESTON (f. 3.11.1902), fhv. professor i biokemi ved Harvard Universitet, MA (1969 – biol, 962)
- EIGEN, MANFRED (f. 9.5.1927), dr., professor, Max-Planck-Institut for fysisk Kemi, Göttingen (1971 – biol, 982)
- FALICOV, LEOPOLDO MAXIMO (f. 24.6.1933), dr., professor i fysik ved UC, Berkeley, CA (1988 – fys, 1183)
- FAUCI, ANTHONY S. (f. 24.12.1940), direktør i NIH, allergi og smittsomme sygdomme, Bethesda, MD (1992 – biol, 1215)
- FEY, HANS (f. 30.12.1921), dr., professor i veterinær Bakteriologi, Berns Universitet (1971 – biol, 983)
- FISCHER-HJALMARS, INGA MARGRETE (f. 16.1.1918), dr., professor i teoretisk fysik ved Stockholms Universitet (1982 – fys, 1124)
- FLOOD, HÅKON (f. 25.9.1905), dr., fhv. professor i kemi ved Norges Tekniske Højskole, Trondheim (1964 – fys, 883)
- FOLKOW, BJØRN UNO GOTTFRID (f. 13.10.1921), dr., professor i fysiologi ved Göteborgs Universitet (1968 – biol, 942)
- FRIIS, ELSE MARIE (f. 18.6.1947), professor i palæobotanik ved Svensk Naturhistorisk Museum, Stockholm (1990 – biol, 1201)
- FRONÆUS, STURE (f. 5.10.1916), dr., fhv. professor i uorganisk kemi ved Lunds Universitet (1978 – fys, 1092)
- GARD, SVEN (f. 3.11.1905), dr., fhv. professor i virologi ved Karolinska Institutet, Stockholm (1964 – biol, 884)
- GARNHAM, PERCY CYRIL CLAUDE (f. 15.1.1901), fhv. professor i medicinsk protozoologi ved Londons Universitet (1976 – biol, 1052)
- GILES, NORMAN HENRY (f. 6.8.1915), professor genetik ved Georgias Universitet, Athens, GA (1982 – biol, 1127)
- GINZBURG, VITALY LAZAREVICH (f. 4.10.1916), professor i teoretisk fysik, Akademiet i Moskva (1977 – fys, 1071)
- GLICK, DAVID (f. 3.5.1908), dr., fhv. professor i patologi, Stanford Universitet, CA (1965 – biol, 900)

- GOLDANSKII, VITALII IOSIFOVICH (f. 18.6.1923), professor i kemisk fysik, Akademiet i Moskva (1977 – fys, 1072)
- GRAY, HARRY BARCUS (f. 14.11.1935), dr., professor i kemi ved California Institute of Technology, Pasadena, CA (1974 – fys, 1019)
- GROSHEV, LEONID VASILIEVITCH (f. 18.3.1907), fhv. professor ved institut for Atomenergi, Moskva (1965 – fys, 901)
- GROVE, KARSTEN (f. 12.8.1946), dr., professor i matematik ved Maryland Universitet, College Park, MD (1988 – fys, 1184)
- GUSTAFSSON, BENGT (f. 18.7.1943), dr., professor ved Astronomisk Observatorium, Uppsala (1990 – fys, 1202)
- GÅRDING, LARS JAKOB (f. 7.3.1919), dr., professor i matematik ved Lunds Universitet (1963 – fys, 874)
- HAMILTON, JAMES (f. 29.1.1918), fhv. professor ved NORDITA, København (1967 – fys, 926)
- HAMMEN, THOMAS VAN DER (f. 27.9.1924), dr., professor i palynologi ved Amsterdams Universitet (1976 – biol, 1054)
- HARALDSEN, HAAKON KRISTIAN (f. 24.4.1904), dr., fhv. professor i kemi ved Universitetet i Oslo (1972 – fys, 998)
- HELGASON, SIGUÐUR (f. 30.9.1927), dr., professor i matematik ved MIT, Cambridge, MA (1972 – fys, 999)
- HODGKIN, SIR ALAN LLOYD (f. 5.2.1914), fhv. professor i biofysik ved Cambridge Universitet (1964 – biol, 885)
- HOHWÜ-CHRISTENSEN, ERIK (f. 25.9.1904), dr., fhv. professor i fysiologi ved Kgl. Centralinstitut for Gymnastik i Stockholm (indendl. medl. 1940, 397; udenl. medl. 1965 – biol, 894)
- HOPPE, ERNST GUNNAR (f. 24.12.1914), dr., fhv. professor i geografi ved Stockholms Universitet (1972 – fys, 1000)
- HOTCHKISS, ROLLIN DOUGLAS (f. 8.9.1911), dr., fhv. professor i organisk Kemi ved SUNY, Albany, NY (1986 – biol, 1163)
- HOWARD, RICHARD ALDEN (f. 1.7.1917), dr., professor i botanik og dendrologi ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1968 – biol, 943)

- HULTHÉN, LAMEK (f. 14.12.1909), fhv. professor i teoretisk fysik ved den Kgl. Tekniske Højskole i Stockholm (1976 – fys, 1055)
- HUXLEY, SIR ANDREW FIELDING (f. 22.11.1917), fhv. professor i fysiologi ved Londons Universitet (1964 – biol, 886)
- HUXLEY, HUGH ESMOR (f. 25.2.1924), dr., professor i biologi ved Brandeis Universitetet, MA (1971 – biol, 984)
- HÖRMANDER, LARS VALTER (f. 24.1.1931), dr., professor i matematik ved Lunds Universitet (1969 – fys, 965)
- HÖRSTADIUS, SVEN OTTO (f. 18.2.1898), dr., fhv. professor i zoologi ved Uppsala Universitet (1951 – biol, 754)
- JACOB, FRANÇOIS (f. 17.6.1920), dr., professor i genetik ved Pasteur Institutet, Paris (1962 – biol, 863)
- JAKOBSSON, SVEINN PETER (f. 20.7.1939), dr., direktør for Naturhistorisk Museum, Reykjavik (1975 – fys, 1038)
- JERNE, NIELS KAJ (f. 23.12.1911), dr., fhv. direktør for Basel Institut for Immunologi (1968 – biol, 945)
- JONSON, BJÖRN NILS GUSTAV (f. 3.11.1941), professor i fysik ved Chalmers Tekniske Højskole, Göteborg (1988 – fys, 1185)
- JONSSON, BROR ARILD (f. 12.5.1948), dr., professor i zoologi ved universitetet i Trondheim (1988 – biol, 1186)
- JORTNER, JOSHUA (f. 14.3.1933), dr., professor i kemi ved Tel-Avivs Universitet (1990 – fys, 1203)
- JØRGENSEN, AXEL CHRISTIAN KLIXBÜLL (f. 18.4.1931), dr., professor i uorganisk kemi ved Genève's Universitet (1965 – fys, 903)
- KADISON, RICHARD VINCENT (f. 25.7.1925), dr., professor i matematik ved Pennsylvania Universitet, Philadelphia, PA (1974 – fys, 1020)
- KATZ, SIR BERNHARD (f. 26.3.1911), dr., fhv. professor i biofysik ved London Universitet (1968 – biol, 946)
- KEYNES, RICHARD DARWIN (f. 14.8.1919), dr., fhv. professor i fysiologi ved Cambridge Universitet (1971 – biol, 985)

- KITAIGORODSKII, SERGEI ALEXANDROVICH (f. 13.9.1934), dr., professor i fysisk oceanografi, Johns Hopkins Universitet, Baltimore, MD (1984 – fys, 1146)
- KLEIMAN, STEVEN LAWRENCE (f. 31.3.1942), dr., professor i matematik ved MIT, Cambridge, MA (1992 – fys, 1217)
- KULLENBERG, GUNNAR (f. 1.7.1938), drl., fhv. professor i fysisk oceanografi ved KU. Sekretær for IOC, UNESCO, Paris (indenl. medl. 1980 – fys, 642; udenl. medl. 1992, 1213)
- KURLAND, CHARLES GABRIEL (f. 14.1.1936), dr., professor i molekylær biologi ved Uppsala Universitet (1986 – biol, 1166)
- LANGWAY, CHESTER CHARLES (f. 15.8.1929), dr., professor i geologi ved SUNY, Buffalo, NY (1992 – fys, 1218)
- LEAF, ALEXANDER (f. 10.4.1920), dr., professor i klinisk medicin ved Harvard Universitet, Boston, MA (1982 – biol, 1130)
- LEVAN, JOHAN ALBERT (f. 8.3.1905), dr., fhv. professor i cytologi ved Lunds Universitet (1962 – biol, 864)
- LIEB, ELLIOTT H. (f. 31.7.1932), dr., professor i matematik og fysik ved Princeton Universitet, NJ (1988 – fys, 1187)
- LOWRY, OLIVER HOWE (f. 18.7.1910), dr., fhv. professor i farmakologi, Washington Universitet, St. Louis, MO (1968 – biol, 950)
- LUNDBERG, PAUL ANDERS (f. 10.9.1920), dr., professor i neurofysiologi ved Göteborgs Universitet (1976 – biol, 1057)
- LUNDQUIST, ARNE JOHN AXEL (f. 6.6.1920), dr., professor i genetik ved Lunds Universitet (1971 – biol, 986)
- LÖWDIN, PER-OLOV (f. 28.10.1916), dr., fhv. professor i kvantekemi ved Uppsala Universitet (1973 – fys, 1009)
- LÅG, JUL (f. 13.11.1915), dr., fhv. professor i jordbundslære ved Norges Landbrugshøjskole, Ås (1982 – biol, 1131)
- MACLANE, SAUNDERS (f. 4.8.1909), dr., fhv. professor i matematik ved Chicago Universitet, IL (1968 – fys, 951)
- MAYR, ERNST (f. 5.7.1904), dr., fhv. professor i zoologi ved Harvard Universitet, Cambridge, MA (1956 – biol, 822)

- VON MEYENBURG, HANS KASPAR (f. 9.12.1941), dr., professor i bioteknologi ved CIBA-GEIGY AG, Basel, Schweiz (1979 – biol, 1105)
- MORGAN, WILLIAM WILSON (f. 3.1.1906), dr., fhv. professor i astronomi ved Chicago Universitet, IL (1967 – fys, 928)
- MOSCOWITZ, ALBERT (f. 20.8.1929), dr., professor i kemi ved Minnesota Universitet, Minneapolis, MN (1977 – fys, 1076)
- MUNCK AF ROSENSCHÖLD, LARS MORTIMER (f. 19.7.1935), dr., forskningsleder ved Carlsberg Forsøgslaboratorium, Kbh. (1978 – biol, 1094)
- NILAN, ROBERT A. (f. 23.12.1926), professor i genetik ved Washington Statsuniversitet, Pullman, WA (1986 – biol, 1167)
- NOMURA, MASAYASU (f. 27.4.1927), dr., professor i genetik og bioke-mi, UC, Irvine, CA (1977 – biol, 1077)
- NORTH, JOHN DAVID (f. 19.5.1934), dr., professor i de eksakte videnskabers historie og filosofi, Groningen Universitet (1984 – fys, 1149)
- OHNO, SUSUMU (f. 1.2.1928), dr., professor i teoretisk biologi, Beckman Research Institute of the City of Hope, Duarte, CA (1992 – biol, 1219)
- OURISSON, GUY HENRI (f. 26.3.1926), dr., professor i kemi ved Louis Pasteur Universitetet, Strasbourg (1974 – fys, 1025)
- PAIS, ABRAHAM (f. 19.5.1918), dr., fhv. professor i fysik ved Rockefeller Universitet, New York, NY (1988 – fys, 1188)
- PEIERLS, SIR RUDOLF ERNST (f. 5.6.1907), fhv. professor i fysik ved Oxford Universitet (1980 – fys, 1116)
- PETERSEN, OLE HOLGER (f. 3.3.1943), dr., professor i fysiologi ved Liverpool Universitet (1988 – biol, 1189)
- PETHICK, CHRISTOPHER JOHN (f. 22.2.1942), dr., professor ved NORDITA, København (1977 – fys, 1080)
- PHITOS, DIMITRIOS (f. 13.7.1928), dr., professor i botanik ved Patras Universitet, Grækenland (1992 – biol, 1220)

- PONTECORVO, GUIDO PELLEGRINO ARRIGO (f. 29.11.1907), fhv. professor i genetik ved Glasgow Universitet (1966 – biol, 917)
- POPOV, ANDREJ VLADIMIROVICH (f. 24.10.1939), dr., Sechenov Institut for udviklingsfysiologi og biokemi, Sankt Petersburg (1990 – biol, 1204)
- PRANCE, GHILLEAN TOLMIE (f. 13.7.1937), professor i botanik ved London Universitet (1988 – biol, 1190)
- PRELOG, VLADIMIR (f. 23.7.1906), dr., fhv. professor i organisk kemi ved ETH, Zürich (1971 – fys, 988)
- RAMBERG, HANS (f. 15.3.1917), dr., professor i geologi ved Uppsala Universitet (1964 – fys, 888)
- RAVEN, PETER HAMILTON (f. 13.6.1936), dr., direktør for Missouri Botaniske Have, St. Louis, MO (1980 – biol, 1117)
- RECHINGER, KARL HEINZ (f. 16.10.1906), dr., fhv. professor i systematisk botanik ved Wiens Universitet (1971 – biol, 989)
- REGNÉLL, OTTO GERHARD (f. 19.6.1915), dr., fhv. professor i geologi ved Lunds Universitet (1969 – biol, 967)
- REYNOLDSON, THOMAS BRABAN (f. 21.3.1914), dr., fhv. professor i økologi ved Wales Universitet, Bangor (1984 – biol, 1150)
- RHOADES, MARCUS MORTON (f. 24.7.1903), dr., fhv. professor i genetik ved Indiana Universitet, Bloomington, IN (1977 – biol, 1081)
- RICE, STUART ALAN (f. 6.1.1932), dr., professor i fysisk kemi ved Chicago Universitet, IL (1976 – fys, 1059)
- RICHTER, DIETMAR (f. 16.5.1939), professor i biokemi ved Hamburg Universitet (1990 biol, 1205)
- RISTE, TORMOD (f. 14.5.1925), dr., professor i fysik ved Universitetet i Oslo (1986 – fys, 1168)
- RYABCHIKOV, IGOR DMITRIEVICH (f. 6.8.1937), professor i petrologi, ved IGEM, Moskva (1988 – fys, 1191)
- SALTIN, BENGT (f. 3.6.1935), dr., professor i fysiologi ved Karolinska Institutet, Stockholm (1984 – biol, 1151)

- SARGESON, ALAN MCLEOD (f. 13.10.1930), dr., professor i uorganisk kemi ved Australiens Nationale Universitet, Camberra (1976 – fys, 1061)
- SCHMIDT-NIELSEN, KNUT (f. 24.9.1915), dr., professor i zoologi ved Duke Universitetet, Durham, NC (1975 – biol, 1042)
- SCHNOPPER, HERBERT WILLIAM (f. 13.3.1933), dr., direktør for Dansk Rumforskningsinstitut, København (1982 – fys, 1134)
- SCHRIEFFER, JOHN ROBERT (f. 31.5.1931), professor i fysik ved Florida Statsuniversitet, Tallahassee, FL (1979 – fys, 1107)
- SCHWARZSCHILD, MARTIN (f. 31.5.1912), fhv. professor i astronomi ved Princeton Universitet, NJ (1969 – fys, 969)
- SEGAL, IRVING EZRA (f. 13.9.1918), dr., professor i matematik ved MIT, Cambridge, MA (1977 – fys, 1082)
- SELBERG, ATLE (f. 14.6.1917), dr., professor i matematik ved Institute for Advanced Study, Princeton, NJ (1967 – fys, 931)
- SHELINE, RAYMOND KAY (f. 31.3.1922), dr., professor i kemi og fysik ved Florida Statsuniversitet, Tallahassee, FL (1974 – fys, 1027)
- STERN, HERBERT (f. 22.12.1918), professor i biologi ved UC, La Jolla, CA (1976 – biol, 1062)
- STRAND, KAJ AAGE GUNNAR (f. 27.2.1907), dr., fhv. direktør for U.S. Naval Observatory, Washington, DC. *R'* (1965 – fys, 910)
- STUMPF, PAUL KARL (f. 23.2.1919), professor i biokemi ved UC, Davis, CA (1975 – biol, 1043)
- STØRMER, ERLING (f. 2.11.1937), dr., professor i matematik ved Universitetet i Oslo (1986 – fys, 1169)
- SUOMALAINEN, ESKO (f. 11.6.1910), dr., fhv. professor i genetik ved Helsingfors Universitet (1968 – biol, 957)
- SUTCLIFFE, BRIAN TERENCE (f. 30.7.1936), dr., Reader i kemi, York Universitet (1992 – fys, 1221)
- SWIATECKI, WLADYSLAW JERZY (f. 22.4.1926), dr., Lawrence Livermore Laboratorium, Berkeley, CA (1973 – fys, 1011)

- TAUBE, HENRY (f. 30.11.1915), dr., professor i kemi ved Stanford Universitet, CA (1984 – fys, 1153)
- TEICHERT, CURT (f. 8.5.1905), dr., fhv. professor i geologi ved Rochester Universitet, NY (1973 – fys, 1013)
- THORNE, ROBERT FOLGER (f. 13.7.1920), dr., professor i botanik ved Rancho Santa Ana Botaniske Have, Claremont, CA (1986 – biol, 1170)
- TOSTESON, DANIEL CHARLES (f. 5.2.1925), dr., lægevidenskabelig dekan, Harvard Universitet, Boston, MA (1973 – biol, 1014)
- TUTIN, WINIFRED (f. 8.10.1915), dr., fhv. professor i botanik, Reading Universitet (1975 – biol, 1046)
- VALLEE, BERT LESTER (f. 1.6.1919), professor i biokemi ved Harvard Universitet, Boston, MA (1977 – biol, 1083)
- VOIGT, ERHARD (f. 28.7.1905), dr., fhv. professor i geologi ved Hamborg Universitet (1972 – biol, 1006)
- WALL, CHARLES T.C. (f. 14.12.1936), professor i matematik ved Liverpool Universitet (1990 – fys, 1206)
- WATSON, JAMES DEWEY (f. 6.4.1928), dr., direktør for Cold Spring Harbor Laboratory, Long Island, NY (1962 – biol, 872)
- WEISSKOPF, VICTOR FREDERICK (f. 19.9.1908), fhv. professor i fysik ved MIT, Cambridge, MA; fhv. generaldirektør for CERN (1962 – fys, 873)
- WETZEL, ROBERT G. (f. 16.8.1936), professor i biologi ved Alabama Universitet, AL (1986 – biol, 1171)
- WHEELER, JOHN ARCHIBALD (f. 9.7.1911), dr., fhv. professor i fysik ved Princeton Universitet, NJ (1971 – fys, 993)
- WICKMAN, FRANS-ERIK (f. 21.3.1915), dr., fhv. professor i mineralogi ved Stockholm Universitet (1971 – fys, 994)
- WIGGLESWORTH, SIR VINCENT BRIAN (f. 17.4.1899), dr., fhv. professor i biologi ved Cambridge Universitet (1951 – biol, 771)

- WIGZELL, HANS LENNART RUDOLF (f. 28.10.1938), dr., professor i immunologi ved Karolinska Institutet, Stockholm (1986 – biol, 1172)
- WILDMAN, SAMUEL GOODNOW (f. 26.5.1912), dr., fhv. professor i biologi ved UCLA, CA (1977 – biol, 1085)
- WILKINSON, SIR GEOFFREY (f. 14.7.1921), professor i uorganisk kemi ved Imperial College, London (1968 – fys, 959)
- ZAMECNIK, PAUL CHARLES (f. 22.11.1912), dr., fhv. professor i onkologi ved Worcester Foundation for Experimental Biology, Shrewsbury, MA (1978 – biol, 1096)
- ÖHRN, NILS YNGVE (f. 11.6.1934), dr., professor i kemi og fysik ved Florida Universitet, Gainesville, FL (1986 – fys, 1173)
- AABOE, ASGER HARTVIG (f. 26.4.1922), dr., professor i matematikkens og naturvidenskabens historie, og i det nære Østens sprog og litteraturer, Yale University, New Haven, CT (1975 – fys, 1047)

INDENLANDSKE MEDLEMMER EFTER INDVALGSÅR

Humanistiske klasse: kursiv

1939-50	Mohr	Strid	<i>Christiansen, S.</i>
†Jessen	Møller, Knakker-	<i>Thomsen, Niels</i>	Larsen, Kai
†Holter	gård	Andersen, Sv. O.	Lund, Henning
†Bjerrum	Sten-Knudsen	Berthelsen, A.	Michelsen
	Winther	Bjørnholm	<i>Moustgaard</i>
1951-60	† <i>Læssøe</i>	Dansgaard	Nissen
<i>Riis</i>		Engberg	<i>Olsen, Olaf</i>
<i>Steensberg</i>	1971-75	Fenchel	<i>Svane</i>
Bang	Christensen, Bent	<i>Fink</i>	Barndorff-Nielsen
Bohr	<i>Dal</i>	<i>Fischer</i>	<i>Bredsdorff</i>
Ussing	<i>Egerod</i>	Holmsgaard	<i>Estrup</i>
<i>Jansen, Billeskov</i>	<i>Jacobsen</i>	<i>Johansen, H. Friis</i>	Forchhammer
Lassen, N. O.	Kjeldgaard	Lundquist	Holstener-Jør-
Mottelson	Kristensen, Leif	Mackintosh	gensen
Reiz	Kruhøffer	Maunsbach	Jónasson
†Wingstrand	Lund, Bodil Jerslev	Pedersen,	<i>Lidin</i>
Ottesen	<i>Stief</i>	Kjærgård	<i>Nielsen, Thøger</i>
Tornehave	<i>Glahn</i>	Schäffer	Olesen, Poul
	<i>Asmussen, Jes</i>	<i>Spang-Hanssen,</i>	<i>Raasted</i>
1961-70	<i>Blegvad</i>	<i>Henn.</i>	Svejgaard
<i>Becker</i>	Andersen, Sv. Th.	<i>Sørensen, Søren</i>	<i>Sørensen, Kousgård</i>
Hald	Behnke	Thaysen, Hess	
Huus	<i>Dalgård</i>	<i>Waaben</i>	1981-85
Nielsen, Over-	Ellitsgaard-R.	<i>Bergsagel</i>	Als-Nielsen
gaard	<i>From</i>	<i>Brøndsted</i>	<i>Ejskjær</i>
†Peters	<i>Hjorth, Lindegård</i>	Dahl, J. P.	Eliassen
Rudkjøbing	Jensen, Højgaard	Hansen, Hans J.	<i>Grane</i>
Andersen, Sparre	Lassen, Ulrik	<i>Johansen, K. Friis</i>	<i>Hansen, Sv. Aa.</i>
Kjær	<i>Rasmussen, Nørre-</i>	Lassen, Niels A.	<i>Nielsen, Eduard</i>
Lindhard	<i>gaard</i>	Lund, Ebba	Poulsen, Vald.
<i>Schiørring</i>	Seidenfaden	Madsen, Ib	Rasmussen, Sv. E.
Bak	Siim	Munch-Petersen	Rehfeld
Ballhausen	<i>Gelting</i>	Møller, Bjerrum	Tygstrup
Jørgensen, C.	<i>Gomard</i>	Pedersen, Olaf	Andersen, J. U.
Barker	<i>Hvidtfeldt</i>	<i>Petersen, Ladewig</i>	Berg, Christian
Simonsen	Klenow	<i>Rasmussen, Holger</i>	<i>Christensen, Bert</i>
Skou	<i>Monberg</i>	<i>Rischel</i>	Fiil
v. Wettstein		<i>Sørensen, Algot</i>	Linderberg
<i>Hammershaimb</i>	1976-80	Sørensen, Henn.	<i>Matthiessen</i>
<i>Thomsen, Rudi</i>	<i>Favrholdt</i>	Andersen, Torkild	<i>Nøjgaard</i>
<i>Fischer-Jørgensen</i>	Larsen, Olesen	Berthelsen, Ole	Olsson
Fuglede	Marcker	Buchwald	<i>Spang-Hanssen,</i>
<i>Glamann</i>	Nathan	<i>Christensen, Johnny</i>	<i>Ebbe</i>

<i>Steensgaard</i>	Hansen, P. G.	<i>Ebbesen</i>	<i>Øhrgaard</i>
Thorn	Haagerup	† <i>Hørby</i>	1992
<i>Dahlerup</i>	<i>Jørgensen, Sv.-Aa.</i>	<i>Jensen, Jørgen</i>	Breuning-Madsen
<i>Danø</i>	Krogsgaard-Larsen	<i>Lundgreen-Nielsen</i>	Cvitanović
<i>Andersen, Ellen</i>	<i>Kaarsted</i>	<i>Otzen</i>	Flensted-Jensen
Bechgaard	<i>Maegaard</i>	Billing	Larsen, E. Hviid
Bræstrup	Molin	Bock	Moestrup
Cotterill	Surlyk	Christensen-	Rasmussen, K.
Johansen, Hans	<i>Sørensen, Knud</i>	Dalsgaard	Lund
Chr.	Nielsen, Wiin	Friis	Søndergaard
<i>Johansen, Peter</i>	<i>Feldbæk</i>	Hultborn	Ulstrup
Jørgensen, Bo	<i>Hansen, M. Herman</i>	P. Leth Jørgensen	Westergaard
Barker	<i>Tamm</i>	Ove Poulsen	1993
Nilsson, Jytte	<i>Thodberg</i>	Roepstorff	Hansen, Ole
<i>Skydsgaard</i>	Christiansen, F.	C. Thomassen	<i>Hvidberg-Hansen</i>
<i>Thyssen</i>	Hammer	1991	<i>Jensen, Skafte</i>
<i>Bukdahl</i>	Hoffmann, Else	<i>Basbøll</i>	<i>Kuschel</i>
<i>Olsen, Munk</i>	Kristensen, Niels P.	<i>Giversen</i>	<i>Mortensen, P.</i>
<i>Ørsnes</i>	Nansen	<i>Hannestad</i>	<i>Pedersen, P.J.</i>
1986-90	Nielsen, H. Bech	<i>Koch</i>	<i>Zahle</i>
<i>Fenger</i>	Sigmund	<i>Stoklund</i>	
	<i>Balling</i>		

MEDLEMSANTAL

Indenlandske medlemmer	222	Udenlandske medlemmer	262
Humanistiske klasse	94	Humanistiske klasse	90
Naturvidenskabelige klasse	128	Naturvidenskabelige klasse	168
Mat.-fys. gruppe	65	Mat.-fys. gruppe	91
Biol. gruppe	63	Biol. gruppe	77

Tillidshverv

Årstallet til højre angiver valgperiodens udløb (normalt i april).

INTERNE HVERV

	valgt	til
Præsident: Erik Dal	1988	1996
<i>Klasseformænd og vicepræsidenter:</i>		
fra 1.4.1993 Tom Fenchel	1993	1996
Birger Munk Olsen	1989	1995
Gert Kjærgård Pedersen til 31.3.1993.....	1987	1993
<i>Sekretær:</i> Thor A. Bak.....	1985	1994
<i>Redaktør:</i> Poul Lindegård Hjorth	1988	1996
<i>Kasserer:</i> Hector Estrup	1991	1996
<i>Kassekommissionen:</i>		
Ellen Andersen.....	1992	1996
Jes Forchhammer, fm.....	1989	1997
Bent Fuglede	1987	1995
Sven-Aage Jørgensen.....	1991	1994
<i>Revisorer:</i>		
Jens Rehfeld.....	1992	1996
Jens E. Skydsgaard.....	1990	1994
<i>Revisorsuppleanter:</i>		
†Kai Hørby.....	1990	1994
Carsten Thomassen.....	1992	1996
<i>Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark:</i>		
Rodney M. Cotterill, fm.	1986	1996
Ole Feldbæk	1989	1997
Mogens Herman Hansen	1991	1995
Finn Surlyk	1990	1994
<i>Bibliotekar:</i> Jes Asmussen	1978	1993

<i>Carlsbergfondets direktion:</i>	valgt til 30.9.	
C. J. Ballhausen	1972	1996
Kristof Glamann, fm. til 30.9.1993	1969	1998
Povl Krogsgaard-Larsen	1993	1994
Ebba Lund til 30.9.1993.....	1980	1994
Axel Michelsen	1986	2000
P. C. Matthiessen	1989	2002
Per Øhrgaard	1993	1998
<i>Frederiksborg-Museets bestyrelse</i>		
Valgt af Selskabet: Kristof Glamann	1969	1998
<i>Bestyrelsen for Carlsbergs Mindelegat for Brygger J. C. Jacobsen</i>		
Valgt af Selskabets præsident: Peter Nansen	1993	1994
<i>Tilforordnede til Carlsberg Laboratoriets bestyrelse:</i>		
Valgt af Selskabet:		
Sven G. Petersen, direktør	1991	1996
Poul J. Svanholm, administrerende direktør.....	1980	1995
<i>Beboer af Gl. Carlsbergs Hovedbygning (Æresboligen):</i>		
Søren Egerod.....	1988	
<i>Bestyrelsen for Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand, Lundehave:.....</i>		
		1997
Thor A. Bak, fm.....	1985	
Jon Palle Buhl, højesteretssagfører	1985	
Sune Dalgård	1977	
Gert Kjærgård Pedersen	1985	
<i>Beboer af Lundehave:</i>		
Se præsidentens årsberetning s. 98 og resumé af sæsonens præsidiemøder s. 99.		
<i>Bestyrelsen for Lægen, Professor ved Københavns Universitet, dr. med. & chir. Knud Sand's Legat:</i>		
	1988	1996
Jon Palle Buhl, højesteretssagfører		
Bent Christensen, fm.		
Jens Peder Dahl		
Suppleanter:		
Tom Fenchel		
Per Harder, advokat		
Jan Maegaard		

<i>Beboer af professor Knud Sands bolig:</i>		
Gert Kjærgård Pedersen	1988	
<i>Bestyrelsen for Selskabets Bidragsfond:.....</i>		
Christian Berg	1991	1995
Jes Forchhammer, fm.....	1989	
Niels Steensgaard	1991	
<i>Bestyrelsen for Niels Bohr Arkivet:</i>		
Valgt af Selskabet: David Favrholdt	okt. 1989	1993
<i>Bestyrelsen for Niels Bohr Legatet:</i>		
Thor A. Bak	1985	
Erik Dal, fm.	1988	
Jes Forchhammer	1989	
Olaf Olsen.....	1985	
Henning Sørensen	1981	
<i>Caix Legatet:</i>		
Selskabet indstiller mulige kandidater til		
Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond		
<i>Bestyrelsen for Lillian og Dan Finks Fond:.....</i>		
Kåre B. Dullum, direktør, cand. polit.		1997
Dan Fink, arkitekt, M.A.A., fm.		
Henning Spang-Hanssen		1997
Fondets sekretær: Erik Dal		1997
<i>Bestyrelsen for Grundforskningsfonden:.....</i>		
Jens Ulrik Andersen	1986	1994
Jens Peder Dahl.....		1996
Hector Estrup.....		1996
David Favrholdt		1994
Tom Fenchel.....		1996
Lennart Olsson, fm., livsvarigt medlem		
Jens Rehfeld.....		1994
<i>Bestyrelsen for Emil Herborgs Legat</i>		
<i>til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd:</i>		
Sven Bjørnholm	1992	1997
Bent Christensen (zool.)	1973	1994
Jens Peder Dahl.....	1987	1995

Bent Fuglede, fm.....	1980	1998
Jytte R. Nilsson.....	1986	1996
<i>Bestyrelsen for Aksel Touborg Jensens Legat:</i>	okt.	1983
Thor A. Bak, fm.		
C. J. Ballhausen		1993
Hector Estrup		
Poul Lindegård Hjorth		
Karsten Friis Johansen		1993
<i>Bestyrelsen for Inge Lehmann's Legat af 1983:.....</i>	okt.	1986 1995
Willi Dansgaard		
Søren Gregersen, afdelingsseismolog, fm.		
Rolf Willanger, professor, dr. phil.		
Suppleanter:		
O. Bedsted Andersen, chefgeodæt		
Niels Balling, lektor, lic.scient.		
Ib Moustgaard		
<i>Bestyrelsen for Mag. art. Marcus Lorenzens Legat:</i>		1996
Thor A. Bak, fm.....	1985	
Poul Lindegård Hjorth	1983	
Kai Larsen	1980	
<i>Bestyrelsen for Julie von Müllens Fond</i>		30.9.1994
Valgt af præsidenten:		
Tom Fenchel		
Knud Waaben		
<i>Bestyrelsen for Kaj Linderstrøm-Lang's Guldmedaillefond</i>		
Valgt af Selskabet: Diter v. Wettstein	1986	1996
<i>Bestyrelsen for Det danske Institut i Rom</i>		
Valgt af Selskabet: Karsten Friis Johansen		31.3.1996
<i>Bestyrelsen for legatet Ole Rømer Medaillen</i>		31.10.
Valgt af Selskabet: Poul Erik Nissen	1986	1992
<i>Bestyrelsen for Ole Rømer Fondet</i>		dec. 1994
Willi Dansgaard	1990	
Allan Mackintosh, fm.	1990	
Poul Erik Nissen	1990	

Niels Skyum-Nielsens Mindefond til støtte af middelalderhistorisk forskning
 Godkendelse af beretning og regnskab: Præsidenten 1985

Forskerværelserne er indtil sommeren 1994 stillet til rådighed for:

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum

Mogens Blegvad og Olaf Pedersen

F. J. Billeskov Jansen

J. Chr. Siim

Christopher Toll

FÆLLES FOR BEGGE KLASSER

Statens Humanistiske Forskningsråd, SHF

Hans Bassbøll

Minna Skaftø Jensen

C. H. Koch

Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd, SJVF

Peter Nansen

Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, SSF

Henrik Zahle

Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, SSVF

Povl Krogsgaard-Larsen

Ebba Lund

Arvid B. Maunsbach, fm.

Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd, SNF

Jens Ulrik Andersen

Bent Christensen, fm.

Else Marie Friis

Claus Hammer

Else Kay Hoffmann

Kjeld Marcker

Peter Sigmund

Finn Surlyk

European Science Foundation-udvalget okt. 1990-1992

Tom Fenchel

Claus Hammer
 Birger Munk Olsen
 Professor Eigil L. Præstgård, RUC
 Bengt Algot Sørensen, fm.

*Kommissionen til udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturer-
 nes historie*

Sofus Christiansen
 Grith Lerche, museumsinspektør, mag. art.
 Peter Nansen
 Holger Rasmussen
 Axel Steensberg, fm.

*Kommissionen til udforskning af Danmarks ældste landbrug
 og de samtidige naturforhold*

Svend Th. Andersen
 Peder Mortensen,
 Olaf Olsen
 Axel Steensberg

Selskabets Prislegatkomite (nedsat 2.5.1991)

Thor A. Bak (i egenskab af formand for Marcus Lorenzens Legat)
 Sten Ebbesen (valgt som medlem af den hum. klasse)
 Else Kay Hoffmann (valgt som medlem af den nat.vid. klasse)
 Allan Mackintosh (i egenskab af formand for Ole Rømer Fondet)
 Birger Munk Olsen, fm. (i egenskab af formand for den hum.
 klasse).

Udvalg vedr. Selskabets jubilæum i 1992 – se beretning

Til forberedelse af Selskabets 250-års jubilæum den 13. november
 1992 er der fra 1989-1992 nedsat en jubilæumskomite bestående af:

Selskabets præsident Erik Dal
 Klasseformændene Birger Munk Olsen
 Gert Kjærgård Pedersen, fm.

Jes Forchhammer
 Claus Bræstrup
 Bent Christensen (jur.)
 Ole Feldbæk
 Sekretariatschef Pia Grüner

Selskabets Forskningspolitiske udvalg

nov. 1993

Sten Ebbesen	1993
Else Kay Hoffmann	1990
Ove Poulsen	1990
Niels Steensgaard	1990
Henning Sørensen, fm.	1990
Ditlev Tamm	1993

se beretning p. 101

HUMANISTISKE KLASSE

Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie

Troels Dahlerup
Ole Feldbæk
Tage Kaarsted, fm.
Niels Thomsen
Jørgen Thomsen, stadsarkivar, sekr.

Kommissionen for registrering af litterære kilder til dansk historie

Valgt af Selskabet:

Ole Feldbæk

Poul Lindegård Hjorth, repræsenterer også

Det danske Sprog- og Litteraturselskab

Øvrige medlemmer:

Harald Ilsøe, seniorforsker, cand.mag., KB

Erland Kolding Nielsen, overbibliotekar, cand.phil., KB, fm.

Hans Kargaard Thomsen, arkivar, cand.mag., Rigsarkivet

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum, CLG

nov.

Klaus Alpers

1994

Johnny Christensen, fm.

1992

Holger Friis Johansen

1993

Fritz Saaby Pedersen, lektor, lic. phil.

1993

Kommissionen for Thesaurus Linguae Latinae, TLL

nov.

Johnny Christensen

1993

Karsten Friis-Jensen, lektor, dr.phil.,

Institut for Græsk og Latin, KUA

1993

Holger Friis Johansen, fm.

1993

Kommissionen for Carlsbergfondets syriske ekspeditioner

Peder Mortensen, fm. og redaktør	1994
Eduard Nielsen	1994
Olaf Olsen	1994
Ingolf Thuesen, kandidatstipendiat, mag. art.	1994

Udvalget til forberedelse af indstilling til ESF vedr. evt. udgivelse af prismaterialet i Øresundstoldregnskaberne 1557-1646

Sune Dalgård
Hans Chr. Johansen
E. Ladewig Petersen, fm.
Niels Steensgaard
Bengt Algot Sørensen, observatør

Bestyrelsen for Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg

Valgt af Selskabet:
Ole Feldbæk
Hans Chr. Johansen

NATURVIDENSKABELIGE KLASSE

Interimstyrelsen for Physica Scripta

dec. 1993

Valgt af Selskabet:
Hans L. Pécseli, professor, dr.scient.
P. Gregers Hansen, suppleant

Acta Zoologica

Valgt af Selskabet:

Chefredaktør: Claus Nielsen, lektor, dr. phil., Zoologisk Museum
 Medredaktør: Aase Jespersen, lektor, cand. mag.

Medlemmer af Advisory Council:

C. C. Barker Jørgensen

Bestyrelsen for Danmarks Akvarium

31.12.1991

Valgt af Selskabet: Torben Wolff, docent, dr. phil.

UAI, UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE

Nationalkomiteen

Jes Asmussen
 Erik Fischer

1994

Birger Munk Olsen, delegeret til UAI til 1.7.1994
 Jørgen Raasted, delegeret suppl. til UAI til 1.7.1994
 Bengt Algot Sørensen
 Rudi Thomsen, delegeret til UAI til 1.7.1994, fm.

Nationalkomiteer for foretagender under UAI

Romertallet angiver den pågældende UAI-kommissions nummer

- I. *CVA, Corpus Vasorum Antiquorum* 1997
 Christiansen, Jette, mag.art., museumsinspektør,
 Ny Carlsberg Glyptotek, fm.
 Hannestad, Lise, AaU
 Melander, Torben, mag.art., museumsinspektør,
 Thorvaldsens Museum
 Rasmussen, Bodil Bundgaard, museumsinspektør, mag.art.,
 Nationalmuseet
 Thomsen, Rudi, Videnskabernes Selskab
- V. *NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis (Den ny Ducange)* 1994
 Johansen, Holger Friis, Institut for klassisk filologi, AaU, fm.
 Olsen, Birger Munk, Institut for Græsk og Latin, KUA
- XII. *MMB, Monumenta Musicae Byzantinae* nov.
 Bergsagel, John, Musikvidenskabeligt Institut, KU, fm. 1993
 Raasted, Jørgen, Institut for Græsk og Latin, KUA, sekr. 1993
 Thodberg, Christian, Videnskabernes Selskab 1995
 Troelsgaard, Christian, seniorstipendiat, Ph.O.,
 Institut for Græsk og Latin, KUA 1994
- XVIII. *CPD, A Critical Pāli Dictionary*
 Asmussen, Jes, Institut for orientalsk filologi, KU 1994
 Egerod, Søren, Videnskabernes Selskab 1994
 Lidin, Olof, Østasiatisk Institut, KU, fm. 1997
 Rischel, Jørgen, Videnskabernes Selskab 1994
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU 1997
- XX. *CAA, Corpus Antiquitatum Americanensium* apr.
 Christiansen, Sofus, Videnskabernes Selskab 1997
 Hvidtfeldt, Arild, Videnskabernes Selskab, fm. 1997
 Lundbæk, Torben, mag.scient. museumsoverinspektør,
 Etnografisk Samling, Nationalmuseet 1995
 Schjellerup, Inge, mag. scient.,

- Etnografisk Samling, Nationalmuseet 1997
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU 1997
- XXII. *FHA, Fontes Historiae Africanae* okt. 1997
 Dalgård, Sune, Landsarkivet for Sjælland
 Feldbæk, Ole, Videnskabernes Selskab
 Hansen, Holger Bernth, professor, dr. theol.,
 Institut for Samfundsfag, KU
 Justesen, Ole, lektor, Institut for økonomisk Historie, KU
 Steensgaard, Niels, Historisk Institut, KU, fm.
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU
- XXVI. *SNG, Sylloge Nummorum Graecorum* 1997
 Hannestad, Niels, professor, dr. phil.,
 Institut for klassisk og nærorientalsk arkæologi, AaU
 Kromann, Anne, museumsinspektør,
 Den kgl. Mønt- og Medaillesamling, Nationalmuseet
 Melander, Torben, mag.art. museumsinspektør,
 Thorvaldsens Museum
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU, fm.
- XXVIII. *LIMC, Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae* 1997
 Fischer, Erik, Den kgl. Kobberstiksamling
 Johansen, Karsten Friis, Filosofisk Institut, KU, fm.
 Thomsen, Rudi, Historisk Institut, AaU
- XXXV. *JAI, Jewish Art Index* dec. 1993
 Asmussen, Jes, Videnskabernes Selskab
 Fischer, Erik, Den kgl. Kobberstiksamling
 Gelfer-Jørgensen, Mirjam, overbibliotekar, dr. phil.,
 Kunstindustrimuseet
 Haxen, Ulf, førstebibliotekar,
 Judaistisk afdeling, Det kgl. Bibliotek, fm.

ICSU, INTERNATIONAL COUNCIL
OF SCIENTIFIC UNIONS

Formand: Axel Michelsen

Nationalkomiteens forretningsudvalg Marts 1994
Ole Bedsted Andersen, chefgeodæt
Sven E. Harnung, lektor, cand.scient.
Axel Michelsen
Gunnar Gissel Nielsen, lektor, dr. agro.

- COSPAR/SCOSTEP Eigil Ungstrup, adj. professor, lic. techn.
IAU Jens Knude, lektor, dr. scient.
ICL Niels Balling, lektor, lic. scient.
IGBP Claus Hammer
IGU Sofus Christiansen
IMU Gert Kjærgård Pedersen
INQUA Sten Sjørring, lektor, cand. scient.
IUBMB Brian Clark
IUBS Ole Heie, professor, dr. phil.
IUCr Birthe Jensen, rektor, dr.pharm.
IUGG C. C. Tscherning, professor, mag. scient.
IUGS Bjarne Leth Nielsen, cand.scient.
IUHPS David Favrholt
IUIS Arne Svejgaard
IUMS Peter Westermann, adjunkt, lic. scient.
IUNS Arne Astrup, professor, dr. med.
IUPAB Axel Michelsen
IUPAC Sven E. Harnung, lektor, cand. scient.
IUPAP Nils O. Andersen, lektor, dr. scient.
IUPHAR/IUTOX Ove A. Nedergaard, professor, Ph.D.
IUPS Niels A. Thorn
IUPSyS Per Schultz Jørgensen, dr.phil.
IUTAM P. Terndrup Pedersen, professor, lic. techn.
SCOR Merete Reuss, forskningschef
URSI Eigil Ungstrup, adj. professor, lic. techn.
WCRP A. Walløe Hansen, lektor, lic. scient.

Nationalkomiteer for unioner under ICSU
Medlemmerne vælges af de anførte institutioner

- COSPAR, Committee on Space Research*
SCOSTEP, Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics 1993
- Bahnsen, A., civilingeniør, dr. scient.,
Dansk Rumforskningsinstitut, sekr.
Bonde-Petersen, Fl., overlæge, dr. med.,
Flyvemedicinsk Klinik, RH
Christensen-Dalsgaard, Jørgen, Astronomisk Institut, AaU
Forsberg, René, mag. scient, Kort- og Matrikelstyrelsen
Galster, J. G., lektor, civiling., Fysisk Laboratorium III, DTH
Gudmandsen, P., professor, civiling.,
Elektromagnetisk Institut, DTH
Hammer, Claus, Videnskabernes Selskab
Hansen, Leif, lektor, mag. scient., Observatoriet i Brorfelde, KU
Mikkelsen, I. S., statsmeteorolog, mag. scient., DMI,
Stauning, Peter, civiling., DMI
Ungstrup, E., adj. professor, lic. techn., Dansk Rumforsknings-
institut, fm. og ICSU-repræsentant for COSPAR
- IAEG, International Association of Engineering Geology*
affilieret IUGS (se s. 69).
- IAU, International Astronomical Union* nov. 1993
- Christensen, Per Rex, lektor, lic. scient.,
Niels Bohr Institutet
Christensen-Dalsgaard, Jørgen,
Astronomisk Institut, AaU
Clausen, Jens Viggo, lektor, cand. scient.
Observatoriet i Brorfelde, KU
Knude, Jens, lektor, dr. scient.,
Observatoriet i Kbh., KU, sekr. og ICSU-repræsentant
Kristensen, Leif Kahl, lektor, mag. scient.,
Det fysiske Institut, AaU
Moesgaard, Kristian Peder, lektor, dr. scient.,
Institut for de eksakte videnskabers historie, AaU
Nissen, Poul Erik, Videnskabernes Selskab, fm.
Schnopper, H. W., Dansk Rumforskningsinstitut

ICL, Inter-Union Commission on the Lithosphere 1994

- Abrahamsen, Niels, lektor, lic. scient., Lab. for Geofysik, AaU
 Andersen, Claus, statsgeolog, cand. scient., DGU
 Balling, Niels, lektor, lic. scient., Lab. for Geofysik, AaU,
 fm. og ICSU-repræsentant
 Berthelsen, Asger, Geologisk Centralinstitut, KU
 og Videnskabernes Selskab
 Bridgwater, David, Geologisk Museum, KU
 Brooks, C. K., Institut for Petrologi, KU
 Gregersen, Søren, afdelingsseismolog, dr. scient.,
 Kort- og Matrikelstyrelsen
 Hjelme, Jørgen, statsseismolog, mag. scient.
 Kort- og Matrikelstyrelsen, Geodætisk-Seismisk Afd.
 Thybo, Hans, lektor, cand. scient.,
 Institut for almen Geologi, KU, sekr.

IGBP, International Geosphere-Biosphere Programme april 1994

- Andersen, Ole Bedsted, chefgeodæt, cand. mag., mag. scient.,
 Kort- og Matrikelstyrelsen.
 Buch, Erik, lic. scient., GGU
 Christensen-Dalsgaard, Jørgen, Astronomisk Inst., AaU.
 Hammer, Claus, Geofysisk Inst., fm. og ICSU-repræsentant
 Johnsen, Ib, lektor, lic. scient., Inst. for økologisk Botanik, KU
 Kjøller, Annelise, lektor, cand. mag.,
 Afd. for generel Mikrobiologi, KU
 Machenhauer, Bennert, statsmeteorolog, lic. scient., DMI
 Nielsen, Ole John, lic. scient., Forskningscenter Risø
 Søgård, Henrik, lektor, cand. scient., Geografisk Inst., KU
 Sørensen, Henning, Videnskabernes Selskab
 Thing, Henning, fuldmægtig, lic. scient., Dansk Polarcenter
 Tychsen, John, kontorchef, cand. scient.,
 Danmarks Miljøundersøgelser

IGU, International Geographical Union okt. 1994

- Biilmann, O., professor, cand. mag., Danmarks Lærerhøjskole
 Brandt, Jesper, lektor, cand. scient., Geografisk Institut, RUC
 Breuning-Madsen, Henrik, Geografisk Centralinst., KU
 Christiansen, Chr., lektor, dr. scient., Geologisk Institut, AaU
 Christiansen, Sofus, Geografisk Institut, KU
 og Videnskabernes Selskab, fm. og ICSU-repræsentant

Dilling, Stig, opmålingschef, Kartografisk Selskab
 Dupont, Henrik, forskningsbibliotekar, cand. mag.,
 Forskningsbiblioteksrådet
 Jacobsen, N. Kingo, professor, dr. phil., Geografisk Selskab
 Jensen, Henrik Toft, rektor, cand. mag., Geografisk Institut, RUC
 Jensen-Butler, Chris, lektor, Ph.D., Geografisk Institut, AaU
 Magnussen, Jan, rektor, cand. scient., Sydjysk Universitetscenter
 Maskell, Peter, lektor, dr. merc., Handelshøjskolen i Kbh.
 Matthiessen, Chr. Wichmann, professor, dr. scient.,
 Geografisk Selskab, sekr.
 Pedersen, Leif, docent, dr., DKVL

IMA, International Mineralogical Association, affilieret IUGS (se s. 69).

IMU, International Mathematical Union nov.
 Barndorff-Nielsen, Ole,
 Dansk Selskab for teoretisk Statistik 1996
 Fuglede, Bent, Dansk Matematisk Forening, fm. 1996
 Hansen, Erik B., professor, dr. techn.,
 Dansk Center for anvendt Matematik og Mekanik 1994
 Johansen, Peter, Datalogisk Selskab 1994
 Munkholm, Hans J., lektor, lic. scient.,
 Videnskabernes Selskab 1994
 Pedersen, Gert Kjærgård, Videnskabernes Selskab,
 sekr. og ICSU-repræsentant 1996
 Poulsen, Ebbe T., professor, mag. scient.,
 Dansk Matematisk Forening, AaU 1994

INQUA, International Association for Quaternary Research,
 affilieret IUGS

Andersen, Svend Th., Videnskabernes Selskab maj 1995
 Bondesen, Erling, professor, mag. scient., RUC
 Christensen, Charlie, museumsinspektør, cand. scient.,
 Nationalmuseets naturvidenskabelige afd.
 Fredskild, Bent, museumsinspektør, dr. phil.,
 Botanisk Centralinstitut, KU
 Hammer, Claus, Geofysisk Institut, KU
 Krüger, Johs., lektor, cand. scient.,
 Geografisk Centralinstitut, KU, sekr.
 Larsen, Gunnar, professor, dr. phil., Geologisk Institut, AaU

Rasmussen, Leif Aabo, karteringschef, cand. scient., DGU
 Sjørring, Steen, lektor, cand. scient.,
 Geologisk Centralinstitut, KU, fm. og ICSU-repræsentant
 Weidick, Anker, statsgeolog, dr. phil., GGU
 Aaris-Sørensen, Kim, lektor, lic. scient.,
 Zoologisk Centralinstitut, KU

IUBMB, International Union of Biochemistry and Molecular Biology

Clark, Brian F. C., Videnskabernes Selskab, marts 1994
 fm. og ICSU-repræsentant
 Engberg, Jan, lektor, dr. scient., Biokemisk Forening
 Fahrenkrug, Jan, professor, dr.med.,
 Dansk Selskab for klinisk Kemi
 Hellung-Larsen, Per, lektor, dr. scient., Biologisk Selskab
 Nielsen, Jens Høiriis, afdelingsleder, dr. med.,
 Biokemisk Forening
 Pedersen, Finn Skou, lektor, lic. scient., Jydsk Biologisk Selskab

IUBS, International Union of Biological Sciences marts

Fjeldså, Jon, lektor, dr. phil., Dansk Ornitologisk Forening 1994
 Friis, Ib, Videnskabernes Selskab 1997
 Heie, Ole E., professor, dr. phil. Dansk Naturhistorisk
 Forening, fm. og ICSU-repræsentant 1994
 Kjøller, Annelise, lektor, cand. mag.,
 Dansk Mikrobiologisk Selskab 1997
 Kristensen, Niels Peder, Entomologisk Forening 1994
 Mølgaard, Per, lektor, lic.agro., Dansk Botanisk Forening 1996
 Nielsen, Gunnar Gissel, lektor, dr. agro.,
 Foreningen af Licentiat, sekr. 1996
 Nielsen, Mogens Gissel, lektor, mag. scient.,
 Jydsk Biologisk Selskab 1996
 Schwartz, Thue, professor, dr.med. 1997

IUCr, International Union of Crystallography

Broesby-Olsen, F., kemiker, Danfoss A/S sept.
 1994
 Christensen, A. Nørlund, lektor, dr.phil., AaU 1994
 Feidenhans'l, R., lic.scient., Forskningscenter Risø, sekr. 1994
 Gerward, L., lektor, dr.techn., DTH 1994
 Jensen, Birthe, rektor, dr. pharm.,
 Kemisk Institut BC, DFH, ICSU-repræsentant 1997

- Larsen, Sine, lektor, cand. scient.,
 Kemisk Laboratorium, KU 1997
- Lebech, Bente, civiling.,
 Fysikafdelingen, Forskningscenter Risø 1997
- Makowicky, E., lektor, dr., Institut for Mineralogi, KU 1994
- Nordby, Poul, adjunkt, lic. scient., Kemisk institut, OU 1997
- Rasmussen, Sv. E., Videnskabernes Selskab 1997
- Thorup, N., lektor, civiling., DTH, fm. 1997
- IUGG, International Union of Geodesy and Geophysics* okt.
- Andersen, O. Bedsted, chefgeodæt, cand. mag., mag. scient.,
 Kort- og Matrikelstyrelsen 1995
- Dansgaard, Willi, Videnskabernes Selskab 1995
- Friis-Christensen, E., mag. scient., DMI 1993
- Gregersen, Søren, afdelingsseismolog, dr. scient.,
 Kort- og Matrikelstyrelsen, sekr. 1993
- Hjelme, Jørgen, statsseismolog, mag. scient.,
 Kort- og Matrikelstyrelsen, Geodætisk-Seismisk Afd. 1993
- Højerslev, Niels Kr., lektor, dr. scient.,
 Geofysisk Institut, KU 1993
- Pedersen, Asger Ken, lektor, dr. scient., Geologisk Museum
 1993
- Rasmussen, Erik, lektor, dr. scient., Geofysisk Institut, KU 1993
- Tscherning, C. C., professor, mag. scient.,
 Geofysisk Institut, KU, fm. og ICSU-repræsentant 1995
- Tværfaglige medlemmer:*
- Balling, Niels, lektor, lic. scient., Lab. f. Geofysik, AaU 1995
- Rosbjerg, Dan, docent lic. techn.,
 Institut for Strømningsteknik og vandbygning, DTH 1995
- Sharma, P. V., professor, dr. scient. nat.,
 Geofysisk Institut, KU 1993
- IUGS, International Union of Geological Sciences* nov.
- Andersen, O. Bedsted, chefgeodæt, cand. mag.,
 mag. scient., Kort- og Matrikelstyrelsen 1993
- Andersen, Steen, mag. scient., Skov- og Naturstyrelsen 1995
- Christensen, Charlie, museumsinspektør, cand. scient.,
 Nationalmuseets naturvidenskabelige Afdeling 1993
- Ellitsgaard-Rasmussen, Knud, Videnskabernes Selskab 1995
- Funder, Svend, lektor, lic. scient., Geologisk Museum 1996

- Gravesen, Peter, cand. scient., Dansk Geologisk Forening 1995
- Holm, Poul M., adjunkt, lic. scient.,
Geologisk Centralinstitut, KU 1996
- Jørgart, T., lektor, cand. scient.,
Det naturvidenskabelige Hovedområde, RUC 1993
- Larsen, G., professor, dr. phil., SNF 1993
- Michelsen, Olaf J., professor, dr. phil.,
Geologisk Institut, AaU, næstfm. 1996
- Mikkelsen, Naja, videnskabelig assistent, lic. scient., DGU 1995
- Møller, Sven K., lektor, dr. scient., DTH 1993
- Nielsen, Bjarne Leth, cand. scient., DONG, Hørsholm,
sekr. og ICSU-repræsentant 1993
- Steenfelt, Agnete, cand. scient., GGU, fm. 1995
- IUHPS, International Union for the History and
Philosophy of Science* 1994
- Bak, Thor A., Videnskabernes Selskab
- Collin, Finn, adjunkt, dr. phil., KU
- Favrholdt, David, Filosofisk Institut, OU
og Videnskabernes Selskab, fm. og ICSU-repræsentant
- Knudsen, Ole, lektor, dr. scient.,
Institut for de eksakte videnskabers historie, AaU
- Koch, C. H., Filosofisk Institut, KU
- Kragh, Helge, lektor, dr. scient., RUC
- Kruse, Poul Reinhardt, lektor, cand. pharm., DFH
- Lützen, Jesper, docent, dr. scient., Matematisk Institut, KU
- Moesgaard, Kristian P., lektor, dr. scient., AaU
- Møller, K. Max, afdelingsleder, mag. scient., Arkivudvalget
- Pedersen, Fritz Saaby, lektor, lic. phil.,
Institut for klassiske studier, OU, sekr.
- Pedersen, Stig Andur, professor, RUC
- Taisbak, C. M., docent, dr. phil.,
Institut for klassisk filologi, KU
- Wagner, Peter H., lektor, cand. scient., KU
- Aaserud, Finn, forstander, dr. phil., Niels Bohr Arkivet
- Kommitteret: fhv. prof., dr. med. & phil. Egill Snorrason
- IUIS, International Union of Immunological Sciences* februar 1997
- Andersen, Vagn, overlæge,
Medicinsk afd. TTA, RH, rheumatologi

- Dabelsteen, Erik, professor, dr. odont.,
Kbh.s Tandlægehøjskole
- Jensenius, Jens Chr., professor, dr. med. & phil., AaU
- Koch, Claus, lektor, cand. med., Statens Seruminstitut
- Kristensen, Tom, overlæge, dr. med.,
Dansk Selskab for Klinisk Immunologi
- Lamm, Lars, professor, dr. med., AaU
- Morling, Niels, institutleder, dr. med.,
Dansk Selskab for Klinisk Immunologi
- Svejgaard, Arne, Videnskabernes Selskab,
fm. og ICSU-repræsentant
- Svendsen, Ulrik Gerner, l. reservelæge, dr. med.,
Dansk Selskab for Allergologi og Immunologi
- Weeke, Bent, overlæge, dr. med.,
Dansk Selskab for Allergologi og Immunologi
- Werdelin, Ole, lektor, dr. med.,
Institut for eksperimentel Immunologi, KU
- IUMS, International Union of Microbiological Societies* dec.
- Bestyrelsen for Danmarks Mikrobiologiske Selskab
er nationalkomite
- Elmholt, Susanne, lic. scient. Statens Planteværnscenter 1993
- Gerner-Smidt, Peter, læge, Statens Seruminstitut 1993
- Keiding, J., professor, lic. scient., KU, kass. 1995
- Kilian, Mogens, professor, dr. odont.,
Tandlægehøjskolen i Aarhus 1995
- Nielsen, Jens Peter, lic. med. vet.
ved Statens veterinære Serumlaboratorium, Kbh. 1993
- Pedersen, Ib Rode, lektor, dr. scient. 1993
- Schneider, Ib, cand. scient., Novo Nordisk A/S 1993
- Siboni, K. E., professor, overlæge, dr. med.,
Statens Seruminstitut, regionalafd., Odense Sygehus 1993
- Westermann, P., adjunkt, lic. scient.,
Institut for generel Mikrobiologi, KU,
fm. og ICSU-repræsentant 1995
- IUNS, International Union of Nutritional Sciences* april 1994
- Albertsen, Bruno, overdyrlæge, dr. med. vet., ATV
- Astrup, Arne, professor, dr. med., SSVF,
fm. og ICSU-repræsentant

Garby, Lars, professor, dr. med., Fysiologisk Afd., OU
 Hansen, Gitte Laub, Ph.D., Forbrugerstyrelsen
 Haraldsdottir, Johanna, adjunkt, Ph. D.,
 Selskabet for Ernæringsforskning
 Hessov, Ib, overlæge, dr. med., SSVF, næstfm.
 Kondrup, Jens, afdelingslæge, dr. med.,
 KU & Videnskabernes Selskab
 Michaelsen, Kim Fleischer, lektor, læge,
 Selskabet for Ernæringsforskning
 Overvad, Kim, adjunkt, dr. med., DADL
 Ovesen, Lars, afdelingsforstander, Levnedsmiddelstyrelsen
 Sandström, Brittmari, forskningsprofessor, dr. phil., DKVL
 Skovgaard, Ib, afdelingschef, lic. agro.,
 Landbrugets Samråd for forskning og forsøg

IUPAB, International Union of Pure and Applied Biophysics marts 1997

Arendt-Nielsen, Lars, professor, lic. techn., AUC
 Brahm, Jesper, lektor, dr. med., Institut for almen
 fysiologi og biofysik, Panum Institut, KU
 Clark, Brian F. C., Kemisk Institut, AaU
 Cotterill, Rodney M. J., Institut for fysisk metallære, DTH
 Kristensen, Poul, lektor, mag. scient.,
 Institut for biologisk kemi A, KU
 Michelsen, Axel, Biologisk Institut, OU, ICSU-repræsentant
 Nørby, Jens G., lektor, cand. polyt., Biofysisk Institut, AaU
 Roepstorff, Peter, Molekylærbiologisk Institut, OU, fm.

IUPAC, International Union of Pure and Applied Chemistry maj

Bechgaard, Klaus, Videnskabernes Selskab, fm. 1994
 Godtfredsen, Sv. Erik, cand. scient., Novo Nordisk A/S 1994
 Harnung, Sven E., lektor, cand. scient., Kemisk Forening,
 sekr. og ICSU-repræsentant 1994
 Kjærgaard, Leif, laboratorieforsker, lic. techn.,
 Dansk Ingeniørforening 1994
 Mogensen, Gurli, lic. techn., Dansk Ingeniørforening 1996
 Pedersen, Carl Th., rektor, dr. phil., Kemisk Forening 1996

IUPAP, International Union of Pure and Applied Physics april 1994

Bestyrelsen for Dansk Fysisk Selskab er nationalkomite.
 Andersen, Nils O., lektor, dr. scient. Fysisk Lab., HCØ, KU,
 fm. og ICSU-repræsentant

Andersen, Torkild, Videnskabernes Selskab
 Bondorf, Jakob P., lektor, lic. scient., Niels Bohr Institutet
 Elbek, Bent, professor, dr. phil., KU
 Isaksen, Søren, udviklingschef, NKT Elektronik
 Kjems, Jørgen, forskningsdirektør, lic. techn.,
 Fysikafdelingen, Forskningscenter Risø
 Lynov, Jens Peter, civiling., lic. scient., Forskningscenter Risø
 Nielsen, Brian Bech, lektor, Det fysiske Institut, AaU
 Onsgaard, Jens, lektor, Fysisk Institut, OU
 Rasmussen, Gunnar, udviklingschef, dr., Brüel & Kjær
 Schou, Jørgen, lic. scient., Forskningscenter Risø

IUPHAR, International Union of Pharmacology/

IUTOX, International Union of Toxicology

feb. 1996

Arnt, Jørn, dr. pharm., H. Lundbeck A/S, sekr.
 Autrup, Herman, professor, Ph. D.,
 Institut for Miljø og Arbejdsmedicin, AaU
 Christensen, Sten, lektor, dr. pharm.,
 Farmakologisk Institut, KU
 Friis, Chr., lic. med. vet.,
 Institut for Farmakologi og Toksikologi, DKVL
 Kudsk, Folmer Nielsen, professor, dr. med.,
 Farmakologisk Institut, AaU, kass.
 Nedergaard, O. A., professor, Ph. D.,
 Farmakologisk Institut, OU, fm. og ICSU-repræsentant
 Schou, Jens, professor, dr. med., KU

IUPS, International Union of Physiological Sciences

marts 1994

Engberg, Ingemar, Fysiologisk Institut, AaU
 Garby, Lars, professor, dr. med., Fysiologisk Institut, OU
 Giese, Jørn, overlæge, dr. med.,
 Klinisk-fysiologisk afdeling, Kbh.s Amts Sygehus, Glostrup
 Hoffmann, Else Kay, Videnskabernes Selskab
 Larsen, Erik Hviid, Zoofysiologisk Laboratorium A, KU
 Thorn, Niels A., Medicinsk-fysiologisk Institut C, KU,
 fm. og ICSU-repræsentant
 Weber, Roy, professor, dr. phil., Institut for Zoologi og
 Zoofysiologi, AaU

- IUPsyS, International Union of Psychological Sciences* jan. 1997
 Christensen, Anne Lise, direktør, adj. professor,
 cand. psych., Center for Hjernesgade, KU
 Elsass, Peter, chefpsykolog, dr. med.,
 Psykiatrisk Hospital, Risskov
 Føltved, preben, sekretariatschef, mag. art.,
 Dansk Psykolog Forening, sekr.
 Jørgensen, Per Schultz, dr. phil., Danmarks
 Lærerhøjskole, Kbh., fm. og ICSU-repræsentant
 Mammen, Jens, lektor, dr. phil., Psykologisk Inst., AaU
 Petersen, Jøgvæn, mag. art., Dansk Psykolog Forening
- IUTAM, International Union of Theoretical and Applied Mechanics* april
 Hansen, Erik B., professor, dr. techn.,
 Videnskabernes Selskab 1997
 Jensen, Niels O., civiling. lic. techn., Afd. for meteorologi
 og vindenergi, Forskningscenter Risø 1997
 Larsen, P. Scheel, professor, Ph.D.,
 Dansk Center for anvendt Matematik og Mekanik, sekr. 1994
 Madsen, Per, civiling., ATV, revisor 1994
 Pedersen, Pauli, docent, dr. techn.,
 Afd. for faststofmekanik, DTH 1997
 Pedersen, P. Terndrup, professor, lic. techn.,
 Institut for Skibs- og Havteknik, DTH,
 fm. og ICSU-repræsentant 1994
 Sørensen, Kaj Aagaard, civilingeniør, lic. techn., ATV 1994
 Widell, Karl Erik, professor, civiling., Institut for industriel
 konstruktion og energiteknik, AUC 1997
- SCOR, Scientific Committee on Oceanographic Research* febr.
 Dansk Nationalråd for Oceanologi er nationalkomite
- Bjørnsen, Peter Kofoed, lektor, mag. scient.,
 Marinbiologisk laboratorium, KU, næstfm. 1995
 Brink-Kjær, Ole, civilingeniør, DMI 1997
 Christiansen, Christian, lektor, lic. scient.,
 Geologisk Institut, AaU 1995
 Garde, Hans, viceadmiral, Søværnet 1995
 Gudmandsen, P., professor, civiling., Kommissionen for
 videnskabelige undersøgelser i Grønland og DTH
 Kej, Asger, vicedirektør, civiling., Dansk Hydraulisk Institut 1995

Kjørboe, Thomas, dr. scient., Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser	1997
Kruuse, Torsten, farvandsdirektør, Farvandsdirektoratet	1995
Larsen, Birger, seniorforsker, mag. scient., DGU	1995
Nielsen, Arne Hasle, dir., civiling., Skibsteknisk Laboratorium	1995
Nielsen, Jørgen, lektor, cand. scient., Geografisk Centralinstitut, KU	1995
Nielsen, Poul Erik, konst. kontorchef, Skov- og Naturstyrelsen	1995
Reuss, Merete, forskningschef, civiling., Danmarks Miljøundersøgelser, fm. og ICSU-repræsentant	1995
Schaffer, Gary Ray, professor, dr. scient., Videnskabernes Selskab og Geofysisk Institut	1997
Tendal, Ole S., lektor, dr. phil., Zoologisk Museum	1995
Årkrog, Asker, civiling., Forskningscenter Risø	1995
<i>URSI, Union Radio Scientifique Internationale</i>	okt.
Gudmandsen, P., professor, civiling., Elektromagnetisk Institut, DTH	1994
Guldbrandsen, Tom, afdelingsleder, civiling., lic. techn., Fysisk Laboratorium III, DTH	1994
Hansen, Orla, civiling., Telecom A/S	1995
Knude, Jens, lektor, dr. scient., Astronomisk Observatorium, KU, og Videnskabernes Selskab	1993
Mortensen, E., lektor, civiling., Institut for Teleteknik, DTH	1995
Raskmark, Poul, civiling., Institut for elektroniske Systemer, AaU	1995
Stubkjær, Kristian, lektor, lic. techn., Elektromagnetisk Institut, DTH	1995
Ungstrup, E., adj. professor., lic. techn. Dansk Rumforskningsinstitut, fm. og ICSU-repræsentant	1994
<i>WCRP, World Climate Research Programme</i>	maj
Andersen, Sv. Th., DGU og Videnskabernes Selskab	1994
Buch, Erik, lic. scient., Grønlands Fiskeriundersøgelser, sekr.	1994
Busch, Niels E., direktør, lic. techn., Teknologisk Institut	1994
Gudmandsen, P., professor, civiling.,	

Elektromagnetisk Institut, DTH	1996
Hammer, Claus, SNF og Videnskabernes Selskab	1994
Hansen, Aksel Walløe, lektor, lic. scient., Geofysisk Institut, KU, fm. og ICSU-repræsentant	1996
Larsen, Søren, sektionsleder, lic. techn., Forskningscenter Risø	1994
Laursen, Leif, sektionsleder, DMI	1996
Søgaard, Henrik, lektor, Geofysisk Institut, KU	1996

Komiteer for andre ICSU-foretagender

IAEG, International Association of Engineering Geology, affilieret IUGS

Frederiksen, John, mag. scient., Dansk geoteknisk Forening, sekr.	febr. 1997
Gravesen, Peter, geolog, cand. scient., Dansk geologisk Forening	1997
Knudsen, Børge, civiling., Dansk geoteknisk Forening	1995
Larsen, Gunnar, professor, dr. phil., Dansk geoteknisk Forening	1995
Schrøder, Niels, lektor, afdelingsgeolog, cand. scient., Dansk geologisk Forening	1997
Thamdrup, Kjeld, amtsgeolog, mag. scient., Dansk geologisk Forening	1995
Thorsen, Grete, lektor, civiling., AUC	1995
Villumsen, Arne, professor, lic. scient., Institut for teknisk geologi, DTH, fm.	1997

International Mineralogical Association, IMA, affilieret IUGS

Petersen, Ole Valdemar, afdelingsleder, mag. scient., Mineralogisk Klub, Dansk geologisk Forening	
--	--

*Interunion Commission on the Application of Science to Agriculture,
Forestry and Aquaculture, CASAF*

Korrespondent for Danmark: E. Holmsgaard

Committee on Data for Science and Technology, CODATA

Korrespondent for Danmark: H. Højgaard Jensen

Committee on Science and Technology in Developing Countries, COSTED

Korrespondent for Danmark: Sofus Christiansen

Committee on the Teaching of Science, CTS

juli 1993

Korrespondent for Danmark:

Professor, Ph. D. Vagn Lundsgaard Hansen,
Matematisk Institut, DTH

COUNCIL FOR INTERNATIONAL ORGANIZATION OF
MEDICAL SCIENCES, CIOMS

Nationalkomiteen

Valgt af Selskabet:

Ebba Lund

Jan Mohr

J. C. Skou

Valgt af Dansk Medicinsk Selskab:

Bent Harvald, professor, overlæge, dr. med.

Niels Reisby, professor, overlæge, dr. med.

Povl Riis, professor, overlæge, dr. med.

J. Chr. Siim, fm

251. sæson 1992-1993

Uddrag fra sommerdagbogen 1992

Selskabet har mistet to indenlandske medlemmer

Kai Arne Jensen, forhenværende professor i kemi ved Københavns Universitet, f. 27.3.1908, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1948, er afgang ved døden den 15.5.1992.

Jannik Bjerrum, forhenværende professor i kemi ved Københavns Universitet, f. 5.4.1909, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1948, er afgang ved døden den 29.8.1992.

Selskabet har mistet tre udenlandske medlemmer

David Grover Frey, professor i biologi ved Indiana University, f. 10.10.1915, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1982, er afgang ved døden den 1.4.1992;

Wilhelm Maak, fhv. professor i matematik ved universitetet i Göttingen, f. 13.8.1912, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1973, er afgang ved døden den 6.6.1992;

Jean-Casimir-Henri-Hilaire Roche, fhv. professor i almen og sammenlignende biokemi ved Collège de France, f. 14.1.1901, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1970, er afgang ved døden den 24.5.1992.

Undervisningsministeriet, Forskningsafdelingen har fremsendt:

meddelelse om sammensætningen af forskningsrådene; meddelelse om sammensætningen af Forskningspolitisk Råd.

Medlemsmøder

1. Torsdag den 8. oktober 1992

Til stede var 68 medlemmer. Præsident Erik Dal, fg. sekretær Poul Lindegård Hjorth. Gæster: Lic.scient. Lars Henrik Andersen, lic.scient. Dorthe Dahl-Jensen, Lise Fremm, stud.Ph.D. Jan Meldtoft Hammerstad-Petersen, ph.d.studerende Marianne Hallberg Jensen. Udenlandske medlemmer: John Avery, Gillian Fellows-Jensen og Christopher Toll, alle København.

Den fg. sekretær meddelte, at Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet Jens Laurits Arup Seip, fhv. professor i politisk idéhistorie ved universitetet i Oslo, f. 11.10.1905, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1974, er afgået ved døden den 5.9.1992.

Hans Basbøll: Lydkombinatorik – en almen beskrivelsesmodel og dens anvendelse på dansk.

Hvis et dansk enstavelsesord indeholder konsonanterne k, m, p og r, må det nødvendigvis begynde med kr- og slutte med -mp. Det følger af principperne for lyd-kombinatorik, specielt at stavelsen som hovedregel er opbygget som et »sonoritetsbjerg« med vokalen i midten og lyde med stadig mindre »sonoritet«, jo længere de er fra vokalen (»bjergtoppen«). Der er imidlertid blevet foreslået mange forskellige versioner af et sådant princip (som naturligvis ikke er begrænset til dansk), og valget mellem dem kan forekomme vilkårligt. Præsentation og diskussion af en almen model, som på en eksplicit måde forbinder stavelsesopbygningen med visse sproglige data, der principielt synes uafhængige af stavelsesrelaterede fænomener. Også nogle resultater af modellens anvendelse på moderne dansk blev omtalt.

Jens Ulstrup: Metalloproteiners elektrontransport i fotosyntese og respiration.

Det mest centrale element knyttet til de primære processer i planter og mikroorganismers fotosyntese og i alle levende væseners respiration er elektrontransport. Som et yderst fascinerende træk varetages denne af metalholdige proteinmolekyler, der kan formidle retningsspecifik elektrontransport over meget større afstande end deres egen strukturelle udstrækning. Molekylære egenskaber, der betinger disse mønstre, er molekylernes egen struktur, proteindelens organisation omkring metalatomet, og molekylernes indbyrdes geometriske placering. Det bakterielle fotosyntetiske reaktionscenter og det blå kobberprotein plastocyanin er centrale illustrative eksempler på denne biologiske funktion.

Sven Bjørnholm indvalgtes i bestyrelsen for Emil Herborgs Legat. Tom Fenchel er, på opfordring af præsidenten, trådt ind i bestyrelsen for Julie von Müllens Fond

Peter Nansen vil, på præsidentens opfordring, indtræde i bestyrelsen for Carlsbergs Mindelegat for Brygger J.C. Jacobsen.

Formanden for Ole Rømer Fondet uddelte 2 legatportioner à 6.000 kr. til hhv. Lars Henrik Andersen, Institut for Fysik og Astrofysik, AaU; og lic.scient. Dorthe Dahl-Jensen, Geofysisk Afd., KU.

2. Torsdag den 29. oktober 1992

Til stede var 80 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Fru Gudrun Bagge, konservator Mikala Bagge, kaptajn Niels Bagge, docent, jur.lic. Britt-Mari Blegvad og korrespondent Gisela Christiansen. Udenlandske medlemmer: Brian Clark, AaU; Gillian Fellows-Jensen og Gunnar Sjöblom, begge København.

Niels Thomsen: Mindeord om Poul Bagge (se side 133).

Brian Clark: Is Ageing a Disease?

The development of modern technology in molecular biology enables us to ask logical and answerable questions about the nature of the ageing process. Progress in this new subject of molecular gerontology will be reviewed. We know that slowing-down of bulk protein synthesis is a widely recognized biochemical change with age. Are there special genes (gerontogenes) which control ageing? Are age-related diseases due to mutations in gerontogenes? Is ageing to be considered as a disease or a normal condition?

Mogens Blegvad fremlagde sin publikation om de sidste 50 år af Selskabets historie.

Olaf Pedersen fremlagde sin publikation *Lovers of Learning*. Selskabets historie gennem 250 år.

Sekretæren fremlagde Oversigt over Selskabets Virksomhed 1991 – 1992.

3. SELSKABETS 250-ÅRS JUBILÆUM

Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak.

Torsdag den 12.11.1992 kl. 10.30:

Til stede var 9 medlemmer. Gæster: 10.

Afsløring af mindeplade på Holsteins Palæ i Stormgade nr. 10 med indskriften DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB BLEV STIFTET 13. NOVEMBER 1742 HER I J.L. HOLSTEINS PALÆ. Knud lensgreve Holstein-Ledreborg foretog afsløringen af pladen, som er opsat i portlysningen.

Torsdag den 12.11.1992 kl. 19.00:

Festmiddag på Ny Carlsberg Glyptotek: Til stede var 158 indenlandske medlemmer. Udenlandske medlemmer: 10. Ledsagere og gæster: 159.

Carlsbergfondet overrakte sin jubilæumsgave til Selskabet: En ommøblering af den gamle mødesal. Præsidenten takkede og orienterede de tilstedeværende.

Fredag den 13.11.1992 kl. 14.30:

Københavns Kommunes Borgerrepræsentation modtog Selskabet til et festmøde på Københavns Rådhus under overværelse af H.M. Dronning Margrethe II, Selskabets protektor, og H.K.H. Prins Henrik.

Værterne:

Formand for Borgerrepræsentationen, cand.jur. Martin Günter

1. næstformand for Borgerrepræsentationen Jørgen Tved
 2. næstformand for Borgerrepræsentationen Bodil Jensen
 3. næstformand for Borgerrepræsentationen Elhard Madsen
 4. næstformand for Borgerrepræsentationen Ole Hentzen
- Borgerrepræsentant Birgit Berg

Til stede var 145 medlemmer. Udenlandske medlemmer: 61. Gæster: 167.

Sideløbende med festmødet var der for udenlandske akademirepræsentanters og udenlandske medlemmers ledsagere arrangeret følgende program: Rundvisning på Carlsbergmuseet og i Carlsbergbryggeriernes nyindrettede hestestalde ved kontorchef Bent Karlskov. Herefter modtog fru Lois Egerod deltagerne i Æresboligen.

Fredag den 13.11.1992 kl. 20.00:

Det Kongelige Teater: Festforestilling under overværelse af Dronningen og Prinsen.

Til stede var 147 medlemmer. Udenlandske medlemmer: 61. Gæster og ledsagere: 773.

Lørdag den 14.11.1992 kl. 10.30:

Møde i Selskabet for akademirepræsentanter og udenlandske medlemmer, præsidium og medlemmer af jubilæumsudvalget:

Til stede var 17 medlemmer. Udenlandske medlemmer: 52.
Gæster og ledsagere: 83.

Erik Dal: Velkomst.

Kristof Glamann: The Brewer.

Frokost, hvortil også ledsagere var inviterede.

Omvisninger på Nationalmuseet ved Olaf Olsen og på Ny Carlsberg Glyptotek ved museumspædagog Jan Stubbe Østergaard.

Der henvises til Præsidentens jubilæumsberetning indheftet bagest i bogen, samt til den separate liste over deltagere i festlighederne.

4. Torsdag den 26. november 1992

Til stede var 79 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæst: Lise Fremm. Udenlandske medlemmer: Ludvik Bass, Gillian Fellows-Jensen, Abraham Pais og Christopher Toll, alle København.

Sekretæren meddelte at Selskabet har mistet et indenlandsk medlem, idet Karl Georg Wingstrand, fhv. professor i sammenlignende anatomi og morfologi, f. 2.3.1919, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1959, er afgået ved døden den 2.11.1992.

Erik Dal: Kort omtale af jubilæumsbegivenhederne.

Anders Pontoppidan Thyssen: Martin Andersen Nexøs erindringer som historisk kilde.

Da Nexø skrev sine erindringer (fire bind, 1932-39), havde han længe været kendt som proletariats forfatter (fra 1906), kritisk over for alle borgerlige ideer. Men de to sidste erindringsbind handler om hans grundtvigske periode (1887-1901), i hvilken han blev fri- og højskolelærer. Hvornår og hvorfor det gik op for ham, at denne kurs var en fejltagelse?

Ludvik Bass: Schrödinger and Philosophy.

The public knows Erwin Schrödinger for his discovery of wave mechanics and his inspiration of molecular biology. He himself valued most his life-long philosophical reflexions and beliefs in which his thought, emotions and actions were embedded. He provides a notable example, unusual in modern times, of the primacy of philosophy as advocated by the ancients.

Selskabet har, sammen med Akademiet for de Tekniske Videnskaber, genindstillet akademisekretær, lic.techn. Vibeke Q. Zeuthen som medlem af Forskningspolitisk Råds Repræsentantskab.

Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd har bevilget kr. 551.581 til dækning af Danmarks kontingenter for 1993 til internationale organisationer (ICSU) samt rejserefusion til møder i disse.

Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd har bevilget kr. 14.085 til dækning af Danmarks kontingenter for 1993 til internationale organisationer (ICSU, CIOMS).

5. Torsdag den 10. december 1992

Til stede var 83 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Lise Fremm, operasangerinde Susanne Lange. Udenlandsk medlem: Gillian Fellows-Jensen.

Secretæren meddelte, at Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet Jan Hendrik Oort, fhv. direktør for observatoriet i Leiden, f. 28.4.1900, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1947, er afgået ved døden den 5.11.1992.

Holger Rasmussen: To færøske gårdanlæg.

Studiet af færøsk byggeskik indledtes af kaptajn Daniel Bruun i 1896 og stimulerede herved interessen for den særlige boligtype, som Bernhard Olsen ønskede repræsenteret i Frilandsmuseet, et ønske, der først endeligt realiseredes i 1965.

I 1947 foretoges en omfattende rekognoscering med opmåling og fotografering af en lang række ældre bygninger, der førte til en udvælgelse af henholdsvis en enkeltliggende gård, Duegården i Saxen, og en byling på Koltur, der kan tjene som illustration af det færøske bebyggelsesmønster, som Chr. Matras skitserede i sin disputats fra 1933. Meddelelsen omhandlede de to anlæg.

Kaare Lund Rasmussen: Månens tilblivelse.

Den amerikanske Apollo-astronaut Neil Armstrong var det første menneske, der satte foden på Månen. Hvad har vi lært om Månens oprindelse siden 1969? Der er blevet foretaget mange målinger på Månens overflade og på de ca. 500 kg måneprover, som astronauterne bragte tilbage til Jorden. På trods af de enorme ressourcer og kræfter, der er lagt i dette arbejde, kan man stadig ikke give et klart svar på, hvordan Månen er dannet. I meddelelsen blev givet en oversigt over de fem mest sandsynlige teorier for Månens dannelse.

Plenum vedtog at tildele Olaf Pedersen Pastor emer. F.J. Ørnborgs Legat for 1992.

Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark forelagde sine planer for forårssæsonen 1993 og fik plenums godkendelse.

Carlsbergfondet har for 1993 bevilget 1.550.000 kr. som tilskud til Selskabets virksomhed.

Statens Humanistiske Forskningsråd har for 1993 bevilget 63.983 kr. til dækning af Danmarks kontingenter til internationale unioner samt til dækning af rejser til møder i disse.

Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd har for 1993 bevilget 15.925 kr. til dækning af Danmarks kontingenter til IUTAM og URSI.

7. Torsdag den 4. februar 1993

Til stede var 87 medlemmer. Præsident Erik Dal, fg. sekretær Poul Lindegård Hjorth. Gæster: Lise Fremm, formand for borgerrepræsentationen, cand.jur. Martin Günter og læge Birgitte Holt Larsen. Udenlandske medlemmer: Björn Jonson, Sverige; Brian Sutcliffe, GB; John Avery, David Bridgwater, Gillian Fellows-Jensen og Ole Hansen, alle København.

Den fg. sekretær meddelte at Selskabet har mistet to indenlandske medlemmer, idet Bernard Peters, fhv. professor og bestyrer af Dansk Rumforskningsinstitut, f. 22.12.1910, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse som udenlandsk medlem i april 1961 og overflyttet til indenlandsk medlem i april 1968, er afgået ved døden den 2.2.1993; og

Jørgen Læssøe, fhv. ekstraordinær professor i assyriologi ved Københavns Universitet, f. 2.6.1924, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1970, er afgået ved døden den 2.2.1993.

Mogens Herman Hansen: Hvad er en politiker, og hvem er politikere?

»Politik« og »politisk parti« er hævdundne termer i den politiske videnskab, hvorimod politikerbegrebet slet ikke diskuteres af politologerne, skønt ordet »politiker« i dag er den hyppigst anvendte betegnelse for aktørerne i den politiske beslutningsproces. Jeg blev opmærksom på denne lakune i faglitteraturen i 1982 i forbindelse med en undersøgelse af politikerbegrebet i oldtidens athenske demokrati og fremlægger her en historisk-filologisk analyse, som jeg håber vil stimulere fagfolk til at tage problemet op. Min analyse bygger på en opinionsundersøgelse fra 1982, hvor jeg stillede folketingets 179 medlemmer to spørgsmål: (a) Hvad er en politiker? (b) Hvem er politikere? (Jeg fik 61 svar). Denne undersøgelse har jeg i de forløbne år suppleret med en ret omfattende samling eksempler på, hvordan ordet politiker anvendes på nudansk.

Brian Sutcliffe: The Chemical Bond – a Chimera?

A cynical physicist once said that chemistry is a futile attempt to explain the inexplicable in terms of the unobservable. Since this talk is on the chemical bond perhaps it is futile too, but I hope to persuade you that it is a mystery story or, at very least, something of a puzzle.

Møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Endelig indstilling af medlemmer til forskningsrådene.
2. Eventuelt.

Selskabet er i programrådet for Danmarks Radio repræsenteret ved Niels Thomsen og i programrådet for TV2, i fællesskab med Akademiet for de tekniske videnskaber, ved akademisekretær, lic.techn. Vibeke Q. Zeuthen. Valget gælder fra 1.1.1993-31.12. 1996.

8. Torsdag den 18. februar 1993

Til stede var 109 medlemmer. Præsident Erik Dal, fg. sekretær Poul Lindegård Hjorth. Gæster: Lise Fremm, sekretær Bente Gammeltoft. Udenlandske medlemmer: Per Brinck, Lund; John Avery, David Bridwater og Gillian Fellows-Jensen, alle København.

Mødet afholdtes i Nationalmuseets festsal. Selskabet mødtes sidst i Prinsens Palais den 10. marts 1899 (if. Lomholt).

Olaf Olsen: Viking og Hvidekrist. Præsentation af Nationalmuseets store udstilling.

9. Torsdag den 4. marts 1993

Til stede var 76 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Lektor, dr.scient. Nils O. Andersen; professor Elisabeth Bock; fru Marie Brøndum; advokatfuldmægtig, cand.jur. Kirstín Jónasson; stud.polit. Margrét Jónasson og centerleder, dr.phil. Svend Erik Larsen. Udenlandske medlemmer: Torsten Andersson, Uppsala; Per Brinck og Birgitta Odén, Lund; Ole Hansen, København.

Sekretæren meddelte, at Selskabet har mistet to udenlandske medlemmer, idet Carl Adam Johan Nordenfalk, fhv. direktør for Stockholms Nationalmuseum, f. 13.12.1907, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1977, er afgang ved døden den 13.6.1992; og

Bengt Edlén, fhv. professor i fysik ved universitetet i Lund, f. 2.11.1906, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1956, er afgang ved døden den 10.2.1993.

Endvidere informerede sekretæren kort om Selskabets orientering af Forskningsministeren angående Forskerrekrutteringsundersøgelsen, om den ny møblering af foredragssalen og om salget af Lundehave.

Erling Ladewig Petersen: Magtstat og godsdrift, 1630-1730.

Fordømmelsen af godsejervældet har i dansk (som i international) historieforskning været næsten samstemmig: Det undertrykte og udbyttede fæstebønderne. Foredraget tog denne tese op til kritisk efterprøvelse og beskæftigede sig især med to hovedelementer: beskatningen og hoveriet, især netop i det århundrede, som lagde grunden til den moderne 'magtstat'.

Pétur M. Jónasson: De nordatlantiske spaltesøer og kontinentglidning.

Opdagelsen af kontinentalpladernes eksistens og bevægelse revolutionerede vores opfattelse af jordens historie og det liv, der er knyttet til den.

Dannelse og ændring af søer og have som konsekvens af spaltningen langs den midtatlantiske ryg ses for søernes vedkommende kun på Island, hvor spaltezonen gennemskærer landet, samt i Rift Valley i Østafrika.

De seneste effekter af kontinentglidningen på sø-økosystemer ses i de islandske spaltesøer, der er karakteriseret ved store grundvandsbassiner, et rigt varieret liv og en høj produktion. De islandske søer Mývatn og Thingvallavatn er beskrevet i to monografier. Disse var emnet for aftenens foredrag.

Ib Friis, lektor, dr.phil. Svend Erik Larsen og Else Kay Hoffmann præsenterede hovedpunkterne i Forskerrekrutteringsundersøgelsens bind 2.

Møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Symposier i Selskabets regi (jf. jubilæumssymposierne).
2. Ekstern finansiering af ph.d.-studerende.
3. Indkaldelse af forslag til klasseformand (jf. Vedtægternes § 3 og Forretningsordenens §§ 1 og 7).
4. Eventuelt.

10. Torsdag den 18. marts 1993

Til stede var 103 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Lise Fremm, kontorchef, cand.jur. Gunver Kyhn, regnskabschef Anni Lytje, kontorchef, cand.jur. Niels Petri. Udenlandske medlemmer: Björn Jonson, Göteborg; David Bridgwater, Gillian Fellows-Jensen og Abraham Pais, alle København.

Kristof Glamann: Carlsbergfondet siden fusionen.

Hovedtræk af Carlsbergfondets udvikling siden fusionen mellem Carlsberg Bryggerierne og De forenede Bryggerier A/S i maj 1970. Baggrunden for fusionen optrækkedes; efterfølgende drøftedes tre gennemgående temaer i fondets forhold til bryggerierne (i dag Carlsberg A/S): (a) heftelsesrisikoen, (b) forretningskyndigheden og (c) selvfinansieringen. Fondets uddelingspolitik og -virksomhed analyseredes, og meddelelsen afrundedes med nogle fremtidsbetragtninger.

Kristof Glamann forelagde Carlsbergfondets beretning og regnskab for 1991/92.

Møde i den naturvidenskabelige klasse med dagsordenen:

1. Valg af ny klasseformand.
2. Eventuelt.

Møde i den humanistiske klasse med dagsordenen:

1. Supplerende valg til Selskabets Forskningspolitiske udvalg.
2. Diskussion af indstillinger af nye medlemmer.
3. Indstilling af indenlandske medlemmer.
4. Indstilling af udenlandske medlemmer.
5. Eventuelt.

Den naturvidenskabelige klasse valgte som ny formand Tom Fenchel.

11. Torsdag den 1. april 1993

Til stede var 73 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Fru Estrid Dal, Lise Fremm, redaktør mag.art. Grith Lerche og museumsinspektør Olfert Voss. Udenlandske medlemmer: Sven Hakon Rossel, USA; John Avery og Abraham Pais, begge København.

Sekretæren meddelte, at Selskabet har mistet et indenlandsk medlem, idet Børge Christian Jessen, fhv. professor i matematik ved Københavns Universitet, f. 19.6.1907, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1939, er afgået ved døden den 20.3.1993; og at

Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet Gösta Berg, fhv. direktør for Nordiska Museet och Skansen i Stockholm, f. 31.7.1903, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1980, er afgået ved døden den 12.3.1993.

Vagn Fabritius Buchwald: Jern i Danmark? Slaggernes tause tale.

Jernets optræden i Danmark er dårligt undersøgt. På den ene side står opfattelsen, at alt jern, som findes i arkæologisk/historisk sammenhæng, er importeret, på den anden side, at jernet fremstilledes herhjemme af myremalm. Sandheden er nok at finde mellem disse yderpunkter. Især oldtidens produktionssteder er nu ret godt kendt takket være Olfert Voss gravninger. Med hensyn til middelalderen findes der slaggeforekomster ved Tvååker og Våxtorp, Halland, som viser, at i hvert fald en del af jernet kom fra de gamle danske provinser. Andet kan være kommet fra Midtjylland, hvor lensregnskaber fra 1500-årene viser, at visse bønder erlagde afgifter i form af kloder, dvs. jernlupper. Af andre indirekte beviser kan nævnes tilstedeværelsen af myremalm som underordnet bygningsmateriale i mindst 50 danske kirker, bl.a. Ribe domkirke og Varde Skt. Jacobi kirke. Ligeledes et navnestof, som indeholder ordet smed, f.eks. Smidstrup. I Markbøgerne fra 1682-84 findes mange sogne, hvor gamle marknavne som Smedeholm, Jern dalen, Kulgrav og Sodemark tyder på aktiviteter, der kan henføres til tidligere jernfremstilling og kulsviere.

Sven Hakon Rossel: Amerikabilledet i skandinavisk litteratur: et forskningsprojekt.

Som del af en større fremstilling med bidrag fra forskere fra Skandinavien og USA; *The Image of America in Scandinavian Culture*, vil Amerikabilledet i skandinavisk litteratur indledningsvis blive kortlagt i oversigtsform og diskuteret lige fra de tidligste nedslag i 17. årh. til forekomster i den nyere litteratur. Meddelelsen behand-

lede især denne første del af projektet. Efter et historisk overblik, der også inddrog andre aspekter af kulturlivet, præsenteredes og diskuteredes (overvejende danske) eksempler på sådanne nedslag. Disse kan enten være positive (Johs. V. Jensen, Moberg), negative (Hamsun, Scherfig) eller blandede/skiftende (Bjørnson, Riffbjerg) og afspejler forskellige ideologiske og kunstneriske holdninger både i forhold til USA og mere generelt; de bør derfor inddrages som en del af skandinavisk litteraturforskning.

Ved førstebehandling af medlemsvalg til Carlsbergfondets direktion blev Povl Krogsgaard-Larsen og Per Øhrgaard bragt i forslag.

Overflytning af udenlandske medlemmer til indenlandske klasser:

Ole Hansen, tidl. Brookhaven National Laboratories, nu direktør for Niels Bohr Institutet, og Thøger Nielsen, førhen bosat i Italien, nu tilbage i Danmark.

Ved den skriftlige afstemning om indvalgsforslag til den humanistiske klasse blev følgende indenlandske medlemmer valgt:

Lektor, dr.phil. & lic.theol. Finn Ove Hvidberg-Hansen
 lektor, dr.phil. Minna Skafte Jensen
 docent, dr.phil. Rolf Kuschel
 museumsdirektør, mag.art Peder Mortensen
 professor, dr.oecon. Peder Jørgen Pedersen
 professor, dr.jur. Henrik Zahle.

Følgende udenlandske medlemmer blev valgt:

Professor, dr. Wilfried Barner, Institut for tysk filologi ved universitetet i Göttingen
 professor Régis Boyer, professor i nordiske sprog ved Université de Paris-Sorbonne
 professor Colette Caillat, professor i Civilisation de l'Inde et du Sud-est asiatique ved Sorbonne III, Paris
 professor Peter Ladefoged, professor i fonetik ved University of California, Los Angeles
 professor Alfonso Maierú, professor i middelalderens filosofi ved Università la Sapienza i Rom
 professor Francis Sejersted, professor i økonomi ved Institut for økonomisk historie ved universitetet i Oslo.

Møde i den humanistiske klasse med dagsordenen:

1. Prismedalje.
2. Eventuelt.

12. Torsdag den 15. april 1993

Til stede var 80 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Anæsthesisygeplejerske Ann-Sofi Breuning-Madsen og Lise Fremm. Udenlandske medlemmer: Sven Hakon Rossel, USA, og Gillian Fellows-Jensen, København.

Flemming Lundgreen-Nielsen: Grundtvigs nordisk-mytologiske billedsprog – et mislykket eksperiment.

Mange af N.F.S. Grundtvigs ideer om kultur, skole, samfundsliv og politik blev faktisk realiseret, dels i hans levetid, dels og især efter hans død. Meddelelsen handlede til forskel herfra om et af de projekter, som ikke lykkedes for Grundtvig: hans forestilling om at kunne gøre den oldnordiske mytologi til et almindeligt anerkendt og almindeligt anvendt symbolsprog, et nationalt »Sindbilled-Sprog«. De forskellige faser i Grundtvigs opfattelse og gengivelse af nordisk mytologi blev karakteriseret med eksempler fra hans lejlighedsdigtning, og nogle årsager til, at projektet strandede, blev foreslået. Til slut strejfedes nogle senere forfattere, som med lige så lidt held har prøvet at skaffe en nytolkning af nordisk mytologi accept i bredere kredse.

Henrik Breuning-Madsen: Jordklassificering i Danmark.

Den danske Jordklassificering blev gennemført i slutningen af 1970'erne, og siden videreudviklet, bl.a. gennem en lang række forskningsprojekter. Meddelelsen fokuserede på principperne for opbygningen af Den danske Jordklassificerings databaser samt deres videreudvikling og anvendelse i forskellige modelsammenhænge. For at sætte den landsomfattende jordbundskortlægning i et historisk perspektiv blev der endvidere givet en kort fremstilling af klassifikationsprincipperne for 1844-boniteringen. Det Kgl. Geografiske Selskab har i 1992 udgivet et atlas, der beskriver opbygningen og resultaterne af Den danske Jordklassificering.

Povl Krogsgaard-Larsen og Per Øhrgaard valgtes til Carlsbergfondets direktion. Jes Forchhammer blev genvalgt til Selskabets kassekommission og Ole Feldbæk til Selskabets Udvalg for udadrettet virksomhed i Danmark. Christian Berg, Jes Forchhammer og Niels Steensgaard blev genvalgt som bestyrelse for Selskabets Bidragsfond.

13. Torsdag den 29. april 1993

Til stede var 68 medlemmer. Præsident Erik Dal, sekretær Thor A. Bak. Gæster: Lise Fremm, forfatter Ida Høeg Jacobsen, bibliotekar Therese Høeg Jacobsen, professor Tom Walker, Princeton University/Ferrara University. Udenlandske med-

lemmer: Sven Rossel og Asger Aaboe, USA; Gillian Fellows-Jensen og Christopher Toll, København.

Eric Jacobsen: Lidt om middelalderens korte prosafortællinger

Middelalderen kender mange kortfortællinger: legende, fabel, anekdote, kasus, exemplum, novelle osv. – mange arvet fra antikken (i øst og vest), og mange givet i arv til senere tider. Karakteristisk for dem er stor mobilitet: kortformer har tendens til at overskride genregrænser, sprogrænser og grænser i tid og rum. De låner sig til mange forskellige hensigter, belærende eller underholdende, og er heller ikke her for fastholdere. Novelle og exemplum hører – hver for sig og i deres samspil – til de af litterater og folklorister grundigst studerede. Meddelelsen foreslog, at man i novelleforskningen også inddrager kasus (retstilfælde) og muligvis sygehistorier.

Predrag Cvitanović: Kvantekaos

I en vis forstand er den sidste tids flirt mellem »kaos« og »kvantum« en direkte fortsættelse af Bohrs model fra 1913. Efter mange års tvivl om hvorvidt der overhovedet findes kaos i kvantemekanik, kan der i dag måles utvetydige spor af kaos selv i brintatomet, det enkleste af alle kvantemekaniske systemer.

Den grundlæggende »kvantekaotiske« indsigt fik M. Gutzwiller i 1970, men implementeringen af hans smukke og enkle idé kræver en vis matematisk virtuositet, fordi den bruger uendelig mange periodiske baner, som man ikke umiddelbart kan håndtere, idet det meget hurtigt viser sig, at problemet er tæt forbundet med nogle af matematikkens dunkleste gåder, ikke mindst den berømte og endnu ubeviste Riemannske hypotese. Forbløffende nok er det mest overbevisende ved den nye teori, at den kan anvendes på den gamle kvantemekaniks oprindelige triumf: brintatomet. I dag kan man ved hjælp af de klassiske periodiske baner beregne brintatoms kvantespektrum; det er endog lykkedes eksperimentelt at se de ustabile periodiske baner i et brintatom, som er udsat for et kraftigt magnetfelt.

Formanden for kassekommissionen forelagde Selskabets regnskab for 1992 til godkendelse og décharge; derudover det reviderede budget for 1993 og det foreløbige for 1994.

Plenum vedtog at tildele forskningsstipendiat, lic.theol. Per Ingeman Selskabets sølvmedalje.

Kulturministeren har, efter indstilling fra Videnskabernes Selskabs Arkivkommission, udpeget Tage Kaarsted som medlem af ministeriets udvalg til fremme af samarbejdet mellem statens arkiver og andre institutioner på arkivområdet. Udvalget er beskikket for perioden indtil 31.12.1996.

14. Torsdag den 13. maj 1993

Til stede var 78 medlemmer. Præsident Erik Dal, fg. sekretær Poul Lindegård

Hjorth. Gæster: Fru Merete Dahlerup, Lise Fremm, stud.scient. pol. Hanne Kristensen og stud.mag. Mette Kristensen. Udenlandske medlemmer: Per Brinck, Lund; Gillian Fellows-Jensen, København, Christian Klixbüll Jørgensen, Schweiz.

Niels Peder Kristensen: Mindeord om Karl Georg Wingstrand (se side 153).

Troels Dahlerup: Dansk identitet 700-1700

Hvornår bliver danskerne egentlig bevidste om deres danskhed? Der trækkes linier tilbage til de ældste vidnesbyrd om danerne, Dania (Dacia) og om det danske sprog. Hvad får en (muligvis iboende, latent) danskhed til at blive artikulert?

Medens historieforskningen normalt stræber efter at påvise »wie es eigentlich gewesen«, ligger vægten her lige modsat på den levende tradition og dennes mulige betydning (og det ganske uanset en eventuel »historisk realitet«), og der gjordes et forsøg på at fastslå identitetsopfattelsens gennemslagskraft i stedse bredere kredse.

Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark forelagde sit program for efterårssemestret 1993.

Erik Dal orienterede om den forestående ommøblering af den gamle mødesal.

Indlæg fra: Morten Simonsen, Eli Fischer-Jørgensen, Jørgen Raasted, Jes Forchhammer, Mogens Blegvad, Jens Lindhard, Pia Grüner, Holger Friis Johansen, Erik Fischer og Ebba Lund.

Bent Fuglede blev genvalgt som medlem af bestyrelsen for Emil Herborgs Legat.

Til bestyrelsen for Lægen, Professor ved Københavns Universitet, dr.med. & chir. Knud Sand's Legat indvalgte følgende: Højesteretssagfører Jon Palle Buhl; Bent Christensen (jur.) og Jens Peder Dahl. Som suppleanter valgtes Tom Fenchel, advokat Per Harder og Jan Maegaard.

Uddrag fra Sommerdagbogen 1993

Selskabet har mistet to indenlandske medlemmer, idet Heinz Alois Alfred Friedrich Holter, fhv. professor ved Carlsberglaboratorium og forstander for dets fysiologiske afdeling, f. 5.6.1904, indvalgt i den naturvidenskabelige klasse i april 1944, er afgang ved døden 31.7.1993; og

Kai Anker Hørby, docent i historie ved KU, f. 22.10.1935, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1989, er afgang ved døden den 12.8.1993.

Selskabet har mistet et udenlandsk medlem, idet Thorkild Jacobsen, fhv. professor i assyriologi ved Harvard Universitet, f. 7.6.1904, indvalgt i den humanistiske klasse i april 1952, er afgang ved døden den 2.5.1993.

Behandlede sager

Legater

Fra *Selskabets Bidragsfond*, hvis midler hovedsaglig hidrører fra gaver fra Selskabets medlemmer, blev der bevilget 100.000 kr. som tilskud til Selskabets drift i 1992; til Selskabets jubilæum blev bevilget i alt 100.000 kr.

Bestyrelsen for *Niels Bohr Legatet* har i beretningsperioden bevilget:

Niels Bohr Arkivet (rejser til Abraham Pais)	10.000 kr.
Galilei-møde i Bologna, deltagelse af sekretæren for Videnskabernes Selskab	6.000 kr.
Til Selskabets jubilæumskonto	74.000 kr.
Stud.lic. Thorkild Munk til støtte til U.S.A. ophold	3.000 kr.
Det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab til udgivelse af bogen »Himlingøje – Sjælland – Europa«	30.000 kr.
Mag.scient. Inge Schjellerup, til deltagelse i symposium i New York	12.000 kr.
til et nyt ICSU-medlemsland: rejseomkostninger i forbindelse med ICSU's 24. generalforsamling i 1993	20.000 kr.

Caïx Legatet under Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond har i 1993 efter indstilling bevilget: 25.000 kr.
til stud.scient. Mette Andersen til 3 måneders studieophold i Frankrig ved Laboratoire dynamique moléculaire et atomique ved universitetet i Paris.

Lillian og Dan Finks Fonds bestyrelse har i 1992 bevilget:

Kunstakademiets Bibliotek til dækning af danske publikationer i BHA, Bibliography of the History of Art, sidste af 3 årlige bevillinger	50.000 kr.
Danmarks Forskningsbiblioteksforening til pris for langtidsholdbart papir (bevilget 1991)	25.000 kr.
Eksperimentarium til publikationsformål	30.000 kr.

Arkitekt Vibeke Grupe Larsen til arkitekturhistoriske grundstudier i Rom med henblik på arkitekturformidling	10.000 kr.
Civilingeniør Bent Barnholdt til deltagelse i ISO-møde i London. Heraf tilbageført 1.698 kr.	5.000 kr.
Overbibliotekar Annette Winkel-Schwartz til jubilæumspublikation for Danmarks tekniske Bibliotek	39.000 kr.
Tidsskriftet Grif til to numre	10.000 kr.
Rigsarkivar, dr. J.P. Noack til tidsskriftet Siden Saxo	10.000 kr.
Forlaget Rhodos v/ redaktør Niels Blædel til bogen: Guide til det danske landskab	10.000 kr.
Videnskabernes Selskab til Olaf Pedersens jubilæumsbog	65.000 kr.
Mag.art. Henrik Blicher til en udstilling om ordsprog på Trinitatis Kirkes loft	10.000 kr.

Grundforskningsfonden har for tiden ikke midler til uddeling.

Selskabet har fra den *Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse* modtaget sin del af overskuddet for 1991 100.114 kr.

Aksel Tovborg Jensens Legat har foretaget følgende uddelinger i regnskabsåret 1992:

Michael Rasmussen til oversættelse af afhandling	2.200 kr.
Guldmedalje til H.M. Dronning Margrethe II	25.000 kr.
Rejser i forbindelse med Selskabets jubilæum:	
For den kroatiske akademipræsident	10.400 kr.
For de 3 baltiske akademipræsidenter	12.600 kr.
Rejsestøtte til Olaf Pedersen i forbindelse med Galilei-jubilæet i Bologna	6.000 kr.
Særtryk af »Naturens Verden« (jubilæumsnummer)	3.000 kr.
Bidrag til mindeplade på Holsteins Palæ	10.000 kr.
Bidrag til Selskabets jubilæumskonto	15.000 kr.
Selskabets sølvmedaljer (12 stk. i etui) i alt	6.018 kr.

Inge Lehmann's Legat af 1983

Lektor, lic.scient. Hans Thybo til seismiske litosfærestudier	90.000 kr.
---	------------

Mag.art. Marcus Lorenzens Legat

Selskabet besluttede på sit møde den 13.5.1993 at tildele legatportioner som følger:

Til studiet af dansk sprog:

Stud.mag. Mikala Jørgensen: Støtte til køb af computer til brug for projektet: Bilingvalisme i grænseregionen	5.000 kr.
Flemming Lundgreen-Nielsen: Støtte til trykning af afhandling om dansk sproghistorie i tidsskriftet Danske Studier	8.000 kr.
adjunkt, dr.phil. Michael Rasmussen: Støtte til sproglig revision af Henrik Jørgensens artikel om Paul Diderichsens sætningsskema i Travaux du Cercle Linguistique de Copenhagen	2.000 kr.

Til studiet af dansk flora:

Lic.scient. Vagn Alstrup: Støtte til rejseudgifter i forbindelse med eftersøgning af kryptofossil plantevækst ved iskapperne nord for Godhavn	7.400 kr.
stud.scient. Jørn Pedersen: Støtte til transportudgifter i forbindelse med speciale om duftstofferne hos nogle danske blomsterplanter, primært hos gul stenbræk	4.000 kr.
stud.scient. Roar Poulsen: Støtte til indkøb af stereolup i forbindelse med udforskning af den danske lav- og »pyrenomycet«-flora.	5.000 kr.
lærer Erik Wessberg: Støtte til delvis dækning af udgifter i forb. med udarbejdelse af ø-floraer i 1993 og 1994	5.000 kr.
stud.scient. Jesper Windeløv: Støtte til transportudgifter i forb. med feltarbejde ved indsamling af materiale til speciale: Vibefedts reproduktionsbiologi, med specielt henblik på betydningen af de bestøvningsbiologiske forhold	2.000 kr.

Bestyrelsen for *Julie von Müllens Fond* har i 1992 uddelt i alt 309.000 kr. i 5 portioner til følgende legatmodtagere:

Lektor, cand.mag. Merete Gerlach Nielsen	125.000 kr.
Cand.phil. Tine Gam	24.000 kr.
Adjunkt, cand.mag. Elisabeth Nedergaard	20.000 kr.

Dr.phil. Inge Nielsen	100.000 kr.
Arne Strid	40.000 kr.

Fra det *Classenske Fideicommiss* har Selskabet modtaget i alt 5.000 kr.

Bestyrelsen for *Ole Rømer Fondet* har i 1992 tildelt:

Lic.scient. Dorthe Dahl-Jensen, Geofysisk afd., KU	6.000 kr.
lic.scient. Lars Henrik Andersen, Institut for fysik og astronomi, AaU	6.000 kr.

Pastor emer. F.J. Ørnborgs Legat på 2.000 kr. er i 1992 tildelt Olaf Pedersen.

Selskabets 4 forskerværelser er indtil sommeren 1994 stillet til rådighed for :

Corpus Lexicographorum og Olaf Pedersen
Mogens Blegvad
J. Chr. Siim

Møder i Selskabets lokaler

Selskabets lokaler har i det forløbne akademiske år bl.a. været brugt til følgende arrangementer:

Alfred Benzons Symposium nr. 35 afholdtes 9.-13.8.1992 og nr. 36. den 6.-10.6.1993.

Jubilæumssymposierne »The Ancient Greek City State« 1.-4.7.1992; »Brain and Mind« 16.-21.8.1992; »Operator Algebra« 23.-27.8.1992; »Fundamental Processes in Sputtering of Atoms and Molecules « (SPUT92) 30.8.-4.9.1992; »Biodiversity in a changing World« 6.-10.9.1992.

EUROPROBE-møde ved Asger Berthelsen 1.10.1992.

Den islandske præsident og ambassadør var værter ved et pressemøde i forb. med bogudgivelse.

Pressemøde i anledning af stor udgivelse i serien *Monumenta Musicae Byzantinae*.

Det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie har afholdt møder den 20.10.1992; 3.3.1993; 12.5.1993.

Mindesmærkeselskabet har afholdt 2 møder.

The Scandinavia Japan Sasakawa Foundation: Bestyrelsesmøde og uddeling.

Stiftende generalforsamling for samtidshistorikere.

Det danske Sprog- og Litteraturselskab: Uddeling af Lis Jacobsen Prisen.

Forskningsrådene: Høring om humanistisk forskning i de baltiske lande, især Letland.

Danmarks Grundforskningsfond afholdt uddeling den 24.5. 1993.

The Samuel Friedman Rescue Award, reception for Aksel Wiin Nielsen.

Carlsbergfondet har bl.a. afholdt: Pressemøde i forbindelse med udgivelsen af »Nomadeforskningen«; CREST-møde; Dansk Industris Historie.

Flere nationalkomiteer under både UAI, ICSU og ESF har afholdt møder i Selskabet, ligesom også medlemmerne flittigt har benyttet sig af muligheden for at afholde møder.

International repræsentation

Bengt Algot Sørensen har repræsenteret Selskabet ved ESF-møder.

Rudi Thomsen og Birger Munk Olsen har repræsenteret Selskabet ved UAI møder.

Axel Michelsen repræsenterede ved ICSU-møde i Stockholm.

Thor A. Bak og Olaf Pedersen deltog i festligholdelsen af 500-året for Galilei i Bologna.

UDGIVNE OG OPTAGNE PUBLIKATIONER 1992-93

	DKK
	ekskl. moms
Oversigt over Selskabets virksomhed 1991-1992	
Annual Report with an English Summary. 1992.	
193 s., 4 portrætter.....	100,-

Historisk-filosofiske Skrifter

- 16 *Rasmussen, Holger*. To færøske gårdanlæg. Dúvugarðar i Saksun og bylingen Heimi í húsi på Koltur. 1992. 85 s 150,-

Historisk-filosofiske Meddelelser

- 65 *Hansen, Mogens Herman*: Hvad er en politiker og hvem er politikere? Et essay om politikerbegrebet i dagens Danmark. 1992. 69 s..... 80,-
- 66:1 *Nøjgaard, Morten*: Les adverbess français. Essai de description fonctionnelle. Tome I. 1992. 559 s..... 600,-
- 66:2 *Nøjgaard, Morten*: Les adverbess français. Essai de description fonctionnelle. Tome II
- 67 The Ancient Greek City-State. Symposion celebrating the 250th Anniversary of The Royal Danish Academy of Sciences and Letters 1-4 July 1992. Edited by *Mogens Herman Hansen*.

Biologiske Skrifter

- 41 *Friis, Else Marie, Pedersen, Kaj Raunsgaard; & Crane, Peter R.*: *Esgueiria* gen. nov., fossil flowers with combretaceous features from the Late Cretaceous of Portugal. 1992. 45 s. 90,-
- 42 *Henningsen, Knud W.; Boynton, John E. & von Wettstein, Diter*: Mutants at *xantha* and *albina* Loci in Relation to Chloroplast Biogenesis in Barley (*Hordeum vulgare* L.). 1993. 349 s 700,-
- 43 Brain and Mind. Symposion celebrating the 250th Anniversary of The Royal Danish Academy of Sciences and Letters, August 17-20, 1992. Edited by *Rodney M.J. Cotterill*.

Matematisk-fysiske Meddelelser

- 43 SPUT92. Fundamental Processes in Sputtering of Atoms and Molecules. Symposion celebrating the 250th Anniversary of The Royal Danish Academy of Sciences and Letters August 30 – September 4, 1992. Edited by *Peter Sigmund*.

Særpublikationer

<i>Blegvad, Mogens</i> : Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1942-1992. 1992. 294 s.	375,-
<i>Pedersen, Olaf</i> : Lovers of Learning. A History of the Royal Danish Academy of Sciences and Letters 1742-1992. 1992. 349 s.	375,-
<i>Buhl, Marie-Louise</i> : Les dessins archéologiques et topographiques de l'Égypte ancienne faits par F.L. Norden 1737-1738 et conservés à l'Académie Royale des Sciences et des Lettres de Danemark.	

Forskerrekruttering II

Interviews, forskningspolitiske overvejelser, modeller for stabsfornyelse, mobilitetsfremme og forbedring af kønsprofilen. 1993. 88 s.	gratis
---	--------

Personalialia

Minna Skafté Jensen er pr. 1.7.1993 blevet udnævnt til professor i klassiske studier og klassisk kultur ved center for græsk-romerske studier, OU.

Erik Hviid Larsen er pr. 1.1.1993 blevet udnævnt til professor i zoofysiologi ved KU.

Peter Nansen har fået æresdoktorgrad fra Estlands landbrugsuniversitet.

Følgende medlemmer af Selskabet har fra Danmarks Grundforskningsfond fået penge til oprettelsen af følgende centre:

Jens Ulrik Andersen: Aarhus Center for Advanced Physics – ACAP.

Mogens Herman Hansen: Center for den antikke græske bystat, polis.

Axel Michelsen: Center for lyskommunikation.

Peter Nansen: Center for eksperimentel parasitologi.

Bengt Saltin: Center for Muskelforskning.

Følgende medlemmer er i den forløbne periode afgået med pension:

Søren Egerod (31.7.1993), Tage Kaarsted (30.11.1993), Ebba Lund (30.9.1993), Ib Moustgaard (31.12.1992), Niels Ole Kjeldgaard (31.1.1993), Benedikt Otzen (31.3.1993).

Regnskaber

Videnskabernes Selskab

Resultatopgørelse for 1992

1991	INDTÆGTER	kr.	kr.
	<i>Renter og udbytter:</i>		
296.226	Renteindtægter	258.221	
	heraf jubilæumskonti kr. 99.171,39		
<u>1.075</u>	Aktieudbytter, efter skat	<u>1.159</u>	259.380
297.301			
<u>137.185</u>	Salg af publikationer	<u>69.830</u>	<u>69.830</u>
434.486			329.210
	<i>Modtagne indskud</i>		
700.000	Staten	815.000	
1.512.200	Carlsbergfondet, tilskud	1.550.000	
22.700	SNF (til nationalkomiteerne)	29.330	
68.000	Videnskabernes Selskabs Bidragsfond	100.000	
76.206	Hielmstjerne-Rosencrone	100.114	
<u>16.579</u>	Andre tilskud	<u>32.685</u>	
2.395.685		2.627.129	
	<i>Bidrag til jubilæumskonto</i>		
70.000	Tovborg Jensens legat	48.000	
	Bikubenfonden	50.000	
	Christian X's Fond	10.000	
	Carlsbergs Mindelegat	20.000	
	Dan Finks Fond	65.000	
100.000	Alfred Benzons Fond	100.000	
50.000	Videnskabernes Selskabs Bidragsfond	50.000	
	Det Classenske Fideicommiss	5.000	
150.000	Niels Bohr legatet	74.000	
<u>60.000</u>	Suhrs legat	<u>0</u>	<u>3.049.129</u>
2.825.865	Indtægter i alt herefter		3.378.339
<u>55.598</u>	Kursreguleringer obligationer & aktier		<u>- 37.258</u>
<u>3.315.769</u>	Indtægter i alt		<u>3.341.081</u>

UDGIFTER			
	<i>Publikationer</i>		
101.310	Meddelelser og skrifter	371.612	
2.187	Merværdiafgift af frieksemplarer	12.683	
24.916	Særlige publikationer	0	
45.841	Oversigt over selskabets virksomhed	47.915	
2.950	Diverse	<u>36.125</u>	468.335
17.030	<i>Nationalkomiteerne</i>	21.495	
<u>18.033</u>	<i>International repræsentation</i>	<u>11.694</u>	<u>33.189</u>
	<i>Offentlige foredrag</i>		
15.000	Foredragshonorar	15.000	
4.788	Rejser og fortæring	6.322	
32.559	Annoncer og plakater	38.101	
3.549	Garderobevagt	3.600	
9.266	Rengøring og ommøblering	<u>10.388</u>	73.411
	<i>Medlemsmøder</i>		
106.985	Mødeudgifter	138.998	
92.400	Rejser	<u>117.300</u>	256.298
	<i>Istandsættelse og nyanskaffelser</i>		
30.407	EDB	0	
70.528	Andet	19.005	
	<i>Diverse</i>		
2.195	Håndbiblioteket	2.000	
55.703	Diverse vedr. int. kontingenter	635	
27.448	Jubilæum 1992, omk. afholdt i 1991	0	
	<i>Forskningspolitisk udvalg</i>		
50.000	Gave til Thotts legat	39.810	
	Prislegat	<u>5.000</u>	66.451
	<i>Administration</i>		
80.723	Løn, embedsmænd	76.310	
1.124.578	Løn m.m., funktionærer og medhjælp	1.269.881	
53.072	Lønsumsafgift	65.700	
49.735	Kontorhold	45.654	
52.878	EDB, service m.m.	22.849	
92.202	Telefon, porto etc.	114.518	
20.114	Forsikringer	21.050	
8.389	Repræsentation	8.907	
	Mødeudgifter, administration		
8.570	(inkl. præsidentens rejseudgifter)	8.674	
229.349	Rengøring	217.380	
5.677	Rejser, administrationen	5.844	
3.205	Selskabet for Fædrelandets Historie	3.041	
41.180	Diverse	<u>45.955</u>	1.905.763

<u>568</u>	<i>Renteudgifter</i>	<u>761</u>
2.483.335	Kurtage obligationer og gebyrer	2.804.208
	Udgifter i alt	

HENLÆGGESE

Selskabets jubilæum 1992

534.850	Modtagne tilskud i året samt renter	516.171
<u>- 5.329</u>	Prisuddelinger m.m (legatkontoen)	<u>39.047</u>
<u>3.012.856</u>	Udgifter og henlæggelser i alt	<u>3.359.427</u>
<u>302.913</u>	Årets resultat herefter	<u>- 18.346</u>
	Overføres til kapitalkontoen	

Balance pr. 31. december 1992

AKTIVER

	<i>Finansielle anlægsaktiver</i>	nom. værdi	kursværdi
35.002	Aktier	10.200	27.048
	<i>Obligationer</i>		
403.144	Vedrørende henlæggelser	420.000	410.465
<u>782.426</u>	I øvrigt	<u>787.000</u>	<u>775.467</u>
<u>1.220.572</u>	Anlægsaktiver i alt	<u>1.217.200</u>	<u>1.212.980</u>

Omsætningsaktiver

	Tilgodehavender:		
21.619	Merværdiafgift	14.900	
<u>44.666</u>	Andre tilgodehavender	<u>29.415</u>	<u>44.315</u>
66.285			
	Likvide beholdninger:		
	Bankbeholdninger:		
1.224.025	Jubilæumskonto (vedr. henlæggelser)	416.741	
25.556	Konto (vedr. henlæggelser)	57.283	
61.763	Checkkonti	99.606	
508.652	Bankbøger	<u>463.922</u>	
		1.037.552	
33.307	Postgiro	43.626	
	Postgiro vedr. jubilæumshenlæggelse	80.426	
1.658	Kontant kasse	<u>1.244</u>	1.162.848
		<u>2.200.400</u>	
<u>1.921.246</u>	Omsætningsaktiver i alt		<u>1.207.163</u>
<u>3.141.818</u>	Aktiver i alt		<u>2.420.143</u>

GÆLD OG EGENKAPITAL

Egenkapital

1.056.442	Saldo primo	1.359.336	
302.914	Resultat iflg. resultatopgørelse	- 18.346	
<u>0</u>	Overført fra henl. til jubilæum	<u>62.890</u>	<u>1.403.880</u>
<u>1.359.336</u>	Egenkapital i alt		<u>1.403.880</u>

Henlæggelser

	Til prisuddelinger m.m. (Legatkontoen):		
434.030	Saldo primo	438.701	
0	Uddelinger prislegat		
- 5.329	Årets henlæggelser	39.047	467.748
	Til jubilæum:		
739.174	Saldo primo	1.274.025	
534.850	Årets henlæggelser	516.171	
	Indgået ved diverse salg	18.055	
	Indgået til hotelophold m.m.	<u>113.275</u>	
		<u>1.921.526</u>	
	Udbetalt vedr. Biodiversity symposium	- 50.000	
	Betalte udgifter vedr. jubilæet	- 1.308.635	
	Afsat restomkostn. i.f.m. jubilæet	- 500.000	
	Rest overført til kapitalkonto	<u>- 62.890</u>	<u>0</u>
<u>1.702.725</u>	Henlæggelser i alt		<u>467.748</u>

Gæld

	Kortfristede lån:		
30.398	Leveranrører	0	
	Afsat restomkostn. i.f.m. jubilæet	500.000	
41.681	Skyldig A-skat	43.339	
2.527	Skyldig ATP	2.333	
<u>5.151</u>	Skyldige feriepenge	<u>2.843</u>	<u>548.515</u>
<u>79.757</u>	Gæld i alt		<u>548.515</u>
<u>3.141.818</u>	Gæld og egenkapital i alt		<u>2.420.143</u>

Indtægter og omkostninger føres efter kontantprincip, (moms, A-skat, ATP og feriepenge til løsmehjælp dog undtaget, samt omkostninger vedrørende jubilæet). Værdipapirer optages til handelsværdi ultimo året.

København, den 19/4 1993

Hector Estrup (kasserer)

Revisionserklæring:

Undertegnede revisorer har d.d. gennemgået det til grund for regnskabet liggende materiale og har ikke fundet anledning til bemærkninger.

København, den 19/4 1993

Jens E. Skydsgaard (revisor)

Jens Rehfeld (revisor)

Revisionserklæring:

Foranstående årsregnskab for Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab for 1992 har i revideret.

København, den 19/4 1993

Revisionsfirmaet H.E. Noiesen *H.C. Gejlsberg* (statsautoriseret revisor)

Regnskabet indstillet således til godkendelse

København, den 22/4 1993

Erik Dal (præsident)

Videnskabernes Selskabs Bidragsfond

Resultatopgørelse for 1992:

<i>Indtægter</i>	kr.	kr.
Obligationsrenter		65.722,78
Pengeinstitutrenter		2.615,55
Bidrag		<u>99.879,00</u>
 <i>Uddelinger og udgifter:</i>		
Foretagne uddelinger	150.000,00	
Revision afsat for 1992	820,00	
Depotafgift	1.200,00	
Udskriftgebyrer	<u>887,00</u>	- 152.907,00
Resultat for året		<u>15.310,33</u>

Balance pr. 31. december 1992

<i>Aktiver:</i>	Disponibel kapital	Bunden kapital
Obligationer, nom. værdier		615.000,00
Reguleringer til kursværdier		<u>- 8.170,50</u>
Obligationer til kursværdi		606.829,50
Pengeinstitutkonti	<u>43.716,67</u>	<u>1.746,06</u>
Tilgodehavender	<u>1.200,00</u>	
Aktiver i alt	<u>44.916,67</u>	<u>608.575,56</u>
 <i>Passiver:</i>		
<i>Legatkapitaler:</i>		
Kapitaler primo 1992	28.406,34	623.220,06
Årets driftsmæssige resultat	15.310,33	
Kurstab		- 14.264,50
Overførsel mellem kapitaler	<u>380,00</u>	<u>- 380,00</u>
Legatkapitaler i alt ultimo 1992	<u>44.096,67</u>	<u>608.575,56</u>
 <i>Gæld m.m.:</i>		
Afsat revision	<u>820,00</u>	
Gæld m.m i alt	<u>820,00</u>	<u>0,00</u>
Passiver i alt	<u>44.916,67</u>	<u>608.575,56</u>

København, den 6/7 1993

Jes Forchhammer
formand

Christian Berg

Niels Steensgaard

Beretninger

Præsidentens årsberetning

Det har fra flere sider været ønsket, at Oversigten i år og formentlig i fremtiden indeholder en kort oversigt over nogle af Selskabets arbejdsresultater og planer, og at punkter heraf drøftes på et efterårsmøde. Med væsentlig støtte i et oplæg fra sekretæren vil jeg da meddele følgende:

Det forløbne år har selvfølgelig været stærkt præget af 250-års jubilæet; herom henvises til beretningen, som er udsendt i vinter og nu indhæftet i denne Oversigt. En række publikationer knyttet hertil er i vente, delvis finansieret af jubilæumskontoens restbeløb. Emner, som ikke tidligere er blevet nævnt i Oversigten, fremgår i øvrigt af nedenstående korte referater af præsidiemøderne. Der er dog grund til her at nævne følgende:

Selskabet nedsatte i 1990 et Forskningspolitisk Udvalg, og dette har siden da udarbejdet en redegørelse for aldersfordeling og mobilitet i de videnskabelige stabe ved universiteterne i København, Odense og Århus, *Forskerrekruttering I og II*, som har vakt betydelig opmærksomhed og stimuleret den offentlige debat om danske forskerrekrueringsproblemer. Vi er alle udvalget en varm tak skyldig, fordi det på så overbevisende måde har vist, at Selskabet formår at involvere sig i den forskningspolitiske debat med så væsentlige argumenter.

Vi har i det forløbne år afhændet ejendommen Lundehave. Provenuet vil blive placeret i et fond, som skal benyttes til at forbedre ældre medlemmers boligforhold.

På initiativ af Danmarks Naturvidenskabelige Akademi har en lille gruppe medlemmer fra de to Selskaber holdt møde med henblik på fremtidig kontakt.

Endelig vil jeg til medlemmernes orientering nævne en række planer, som er i støbeskeen.

1. Den bebudede ommøbning af den gamle mødesal er ikke færdigdrøftet, og Carlsbergfondet ønsker at konsultere den kgl.

- bygningsinspektør. Ommøbleringen ventes derfor først foretaget næste sommer. Derimod har Fondet, som man vil have set, indrettet en reception, som betjener både Fondet og Selskabet.
2. En ny database for medlemmer er under udarbejdelse til erstatning for den blå medlemsfortegnelse fra 1989.
 3. Det har været diskuteret i præsidiet, om Selskabet i fremtiden skal afholde et à to symposier om året i lighed med jubilæums-symposierne.
 4. Præsidiet har overvejet at etablere et egentligt håndbibliotek på 1. sal, hvor også tidsskrifter kan fremlægges. Sagen er trukket noget i langdrag, fordi bibliotekembedet skal nybesættes.

De ovennævnte spørgsmål vil medlemmerne som først nævnt få lejlighed til at kommentere på et af efterårets møder.

Erik Dal

Resumé af sæsonens præsidiemøder

Resumeet dækker ikke drøftelserne af økonomi o.l., hvorom henvises til s. 93.

15.9.1992 kl. 10.00-12.30

Det blev vedtaget at besætte bibliotekembedet if. Vedtægternes §9 for en treårs-periode, når Jes Asmussen går af med udgangen af 1993.

9.12.1992 kl. 12.00-15.00

Det blev konstateret, at 250-års jubilæet var blevet afholdt med succes og uden underskud.

Sekretæren meddelte, at der var modtaget svar fra Forskningspolitisk Råd, UM (Bruno Hansen), på Selskabets tilbud om at hjælpe med Rådets påtænkte undersøgelse af dansk forsknings kvalitet. Svaret var henholdende.

Sekretariatet efterlyste faste retningslinier for brugen af selskabets lokaler.

Præsidiet accepterede indrettelsen af en reception i bygningen fælles for Carlsbergfondet og Selskabet.

5.3.1993 kl. 10.00-13.30

Henning Sørensen fremlagde sine kommentarer til arbejdet i Selskabets Forskningspolitiske Udvalg. Udvalget har brug for en årlig rammebevilling fra Selskabet. Det blev vedtaget at bevilge 25.000 kr.

Præsidenten meddelte, at der har været afholdt møde med præsident og sekretær fra Danmarks Naturvidenskabelige Akademi om muligheden for et fremtidigt samarbejde.

Sekretæren meddelte, at Lundehave var blevet solgt for 2.1 mio. kr. kontant. Når de sidste formaliteter efter salget er bragt i orden, vil bestyrelsen for det nye fond blive nedsat.

Det blev på given foranledning understreget, at hvis man ønsker at afholde møder i Selskabet, skal man forhøre sig skriftligt i god tid.

5.5.1993 kl. 13.00-16.00

Sekretæren foreslog, at man i højere grad orienterede medlemmerne om, hvad der foregår på præsidiemøderne, og det blev vedtaget at udsende et kort nyhedsbrev efter det kommende præsidiemøde.

Det blev vedtaget at tage spørgsmålet om vedtægtsændringer op til næste forår.

Et forslag fra Selskabets Forskningspolitiske Udvalg (SFU) om regelmæssig afholdelse af symposier vandt støtte, og det blev overdraget SFU suppleret med Tom Fenchel og Mogens Herman Hansen at udarbejde et detaljeret forslag.

Thor A. Bak

Udvalget for udadrettet virksomhed i Danmark

I serien »Aktuelt fra forskningen« er der holdt ti foredrag:

- 5.10.92 Lektor, dr.phil. Esben Albrectsen: Da Danmark blev Danmark.
- 19.10.92 Professor, dr.med.vet. Torben Greve: Dansen om reagensglaskalven.
- 2.11.92 Professor, Ph.D. Vagn Lundsgaard Hansen: Den geometriske dimension.
- 16.11.92 Lektor, mag.art. Henrik Holmboe: Sprog og datamater.
- 30.11.92 Kaare Lund Rasmussen: Månens oprindelse.
- 1.2.93 Else Kay Hoffmann: Den levende celle.
- 15.02.93 Lektor, mag.art. Jørgen Hass: Den moderne filosofi og metafysikken.

- 1.03.93 Lektor, cand.mag. Karl Christian Lammers: Nazismens plads i Tysklands historie.
- 15.03.93 Lektor, cand.scient. Johannes Krüger: Nutidsgletcherne som modeller for istidens landskabsbyggere.
- 29.03.93 1. reservelæge Gordon Wildschjødtz: Søvnens fysiologi. *Jørgen Maes*, udvalgets sekretær

Selskabets Forskningspolitiske Udvalg

Udvalget har koncentreret sin indsats om bearbejdelsen af det omfattende spørgeskemamateriale, der er blevet indsamlet som led i den i foråret 1991 iværksatte undersøgelse af forskerrekruiterings-situationen i Danmark. Denne undersøgelse er dels en opfølgning af Selskabets tidligere virksomhed på dette område, dels en følge af, at Undervisningsministeriets forskerrekruiteringsplan udløber med udgangen af 1993. Undersøgelsen er foretaget af en arbejdsgruppe ledet af Else Kay Hoffmann og Ove Poulsen og med følgende medlemmer: Lektor, dr.scient. Nils O. Andersen, Gert Due Billing, professor Elisabeth Bock, Sten Ebbesen, Ib Friis, Hans Chr. Johansen, dr.phil. Svend Erik Larsen, Flemming Lundgreen-Nielsen, Axel Michelsen og Henning Sørensen.

Den første delrapport: »Forskerrekruitering I – Aldersfordeling og mobilitet i de videnskabelige stabe ved universiteterne i København, Odense og Århus« blev udsendt i juli 1992. Resultaterne af den afsluttende del af undersøgelsen og hovedkonklusionerne blev fremlagt på et møde i Selskabet den 4.3.1993 og i den afsluttende rapport »Forskerrekruitering II – Interviews, forskningspolitiske overvejelser, modeller for stabsfornyelse, mobilitetsfremme og forbedring af kønsprofilen«, der blev udsendt i april 1993. Hovedkonklusionerne af rapporten fremgår af den nedenfor gengivne pressemeddelelse.

PRESSEMEDDELELSE

Aldersproblemer inden for dansk grundforskning

Om 10 år består universiteternes forskere af en samling gamle mænd. To trediedele af forskerne vil være over 50 år gamle, og kun hver syvende vil være kvinde. I de næste fem år vil kun 50 ud af

1700 forskerstillinger blive ledige til nybesættelse på grund af afgang ved alder. Dette er det bekymrende budskab, der kunne læses ud af en undersøgelse foretaget af Videnskabernes Selskab af forskningens helbred ved universiteterne i København, Århus og Odense (Forskerrekruttering I, 1992). I den anden og afsluttende del af rapporten, der netop er udkommet, kommer Videnskabernes Selskab med en lang række anbefalinger og forslag til løsningen af disse problemer:

- * Der må de næste 15 år bevilges et antal »overtallige« stillinger »til låns«, som tilbagebetales, når de store årgange af forskere går på pension. En udgiftsneutral model for dette gennemgås i rapporten.
- * Der bør oprettes et større antal post doc-stipendier mellem ph.d.-graden og fastansættelse. Antallet af disse bør planlægges, så der er flere stipendier end antallet af mulige ny-ansættelser. Adjunktstillingen bør afskaffes.
- * Et antal stillinger bør i de nærmeste år øremærkes til kvinder med henblik på at harmonisere andelen af kvindelige forskere mere med kønsfordelingen blandt fagenes studerende. Dette foreslås opnået ved at lade Forskningsrådene råde over et antal stillinger til formålet. Forslaget gennemgås i rapporten.
- * Der bør gennemføres attraktive pensionsordninger og indføres pensionsstipendier, der kan søges til gennemførelse af et spændende projekt. Der foreslås en obligatorisk sabbatordning.

I et lille ressourcefattigt land som Danmark er et højt forsknings- og uddannelsesniveau af væsentlig betydning. Der er ingen grund til at sætte det over styr. Satser man udelukkende på ganske få områder uden at tilgodese fornyelsen i resten af forskningen, risikerer man, at Danmark mister sin forskningskultur og dermed uddannelsesmuligheder inden for fremtidens – endnu ukendte – banebrydende områder.

Erik Dal

Selskabets præsident

Henning Sørensen

Formand for Selskabets
Forskningspolitiske udvalg

Else Kay Hoffmann

Arbejdsgruppen bag rapporten

Ove Poulsen

Arbejdsgruppen bag rapporten

Udvalget har ikke i den forløbne periode fået forelagt sager til udtalelse.

Bengt Algot Sørensen udtrådte efter eget ønske af udvalget i foråret 1993. Den humanistiske klasse valgte som nye medlemmer Sten Ebbesen og Ditlev Tamm, idet udvalget havde indstillet, at det sammensættes af lige mange medlemmer fra Selskabets to klasser.

Udvalget har indledt planlægningen af fremtidige temaaftener i Selskabet og på Præsidiets opfordring udarbejdelsen af forslag til form og indhold af videnskabelige symposier afholdt i Selskabets regi på grundlag af de gode erfaringer erhvervet i forbindelse med afholdelsen af jubilæumssymposierne (se s.104).

Maj 1993

Henning Sørensen

Fonde og legater, der administreres af Selskabet

Nedenfor anføres kort formål, stiftelsesår og omtrentlige årlige afkast for de legater, som kan søges for tiden. Yderligere oplysninger kan findes i »Vedtægter, Forretningsorden, Legatbestemmelser« fra 1989 samt på sekretariatet.

Niels Bohr Legatet (1945). Årlig uddeling ca. 170.000 kr. Renteindtægterne skal anvendes til støtte af sådanne formål, der falder ind under Selskabets virkeområde, fortrinsvis til sådanne formål, som ikke henhører under Selskabets normale budget.

Lillian og Dan Finks Fond (1986). Årlig uddeling ca. 290.000 kr. Fondens formål er at fremme formidling af forsknings- og udviklingsresultater med henblik på at videnskabelige landvindinger udnyttes i erhvervs- og kulturliv.

Emil Herborgs Legat (1929). En portion à 2.000 kr. månedlig i indtil 24 måneder. Legatet må kun uddeles til unge, danske, mandlige, ubemidlede naturvidenskabsmænd, og ingen legatnyder må være over 30 år gammel.

Inge Lehmanns Legat (1983) Årlig uddeling ca. 80.000 kr. Legatet skal yde støtte til arbejde der har videnskabeligt sigte inden for eksperimentel psykologi og geofysik.

Mag.art. Marcus Lorenzens Legat (1945). Årlig uddeling ca. 40.000 kr. Renteindtægterne skal anvendes til fremme af studiet af dansk sprog og studiet af den danske flora.

Julie von Müllens Fond (1964). Årlig uddeling ca. 400.000 kr. Fon-

dets indtægter vil være at anvende dels som bidrag til en ung kvindes uddannelse, dels som 1-2 rejselegater for danske videnskabsmænd, der beskæftiger sig med konkrete specialproblemer, hvis løsning forudsætter længere tids ophold i udlandet.

Ole Rømer Fondet (1944). Årlig uddeling ca. 10.000 kr. Fondets opgave er at virke til støtte for danske videnskabsmænd, hvis forskning falder inden for fagområder med tilknytning til Ole Rømers videnskabelige indsats.

Suhr's Legat (1899). Årlig uddeling ca. 40.000 kr. Den årlige rente skal anvendes til fremme af Selskabets formål efter nærmere bestemmelse af dettes Præsidium.

Aksel Tovborg Jensens Legat (1983). Årlig uddeling ca. 110.000 kr. Legatets formål er at styrke Selskabets virksomhed.

Selskabets jubilæumskomite

Efter tre års forberedelse afholdtes jubilæet med stor succes den 12., 13. og 14. november 1992. Der henvises til jubilæumsberetningen, indheftet bagest i bogen. Hermed opfatter jubilæumskomiteen sit arbejde som afsluttet.

Gert Kjærgård Pedersen

Bevillinger fordelt på fonde, legater m.v.

Videnskabernes Selskab	Kr.	200.000,00
Niels Bohr Legatet	–	295.000,00
Tovborg	–	203.000,00
Bidragfondet	–	100.000,00
Suhr Legat	–	60.000,00
Alfred Benzon	–	500.000,00
Dan Finks Ford	–	80.000,00
Carlsbergs Mindelegat	–	20.000,00
Christian X's Fond	–	10.000,00
Hielmstjerne Rosencrone *)	–	59.210,87
Det classenske Fideicommiss	–	5.000,00
	Kr.	<u>1.532.210,87</u>

*) Selskabets tildeling i 1989 (andel af stiftelsens overskud i 1988) - overført til jubilæumskontoen efter aftale med kassereren.

Symposier
bevillinger

1.	<i>»Den græske bystat« 1/7-4/7 1992</i>	
	Forskningsrådet	Kr. 25.000.-
	Carlsbergfondet	– 96.375.-
	Total	<u>Kr. 121.375.-</u>
2.	<i>»Brain and Mind« 16/8-20/8 1992</i>	
	Augustinus Fonden	Kr. 93.750.-
	NOVO Nordisk Fond	– 93.750.-
	Fabrikant Mads Clausens Fond	– 50.000.-
	Otto Mønstedts Fond	– 50.000.-
	Simon Spies Fonden	– 20.000.-
	Knud Højgaards Fond	– 35.000.-
	Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd	– 75.000.-
	Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd	– 29.000.-
	Total	<u>Kr. 446.500.-</u>
3.	<i>»Invariants in operator Algebra« 22/8-27/8 1992</i>	
	Augustinus Fonden	Kr. 187.500.-
	Carlsbergfondet	– 75.000.-
	Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd	– 75.000.-
	Total	<u>Kr. 337.500.-</u>
4.	<i>»Sput 92« 30/8-4/9 1992</i>	
	NOVO Nordisk Fond	Kr. 187.500.-
	Carlsbergfondet	– 75.000.-
	Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd	– 75.000.-
	IBM Danmark A/S	– 25.000.-
	Total	<u>Kr. 362.500.-</u>
5.	<i>Biodiversity in a Changing World 6/9-9/9 1992</i>	
	Augustinus Fonden	Kr. 93.750.-
	NOVO Nordisk Fond	– 93.750.-
	Bikubenfonden	– 50.000.-
	Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd	– 75.000.-
	Total	<u>Kr. 312.500.-</u>

ESF, European Science Foundation

På Generalforsamlingen i 1992 blev det vedtaget at ændre på sammensætningen af »the Board« og at lade Generalforsamlingen give Council visse begrænsede beføjelser. Specifikt blev det besluttet, at Council de næste fem år direkte kan antage et videnskabeligt program. Generalforsamlingen vedtog tolv nye ESF Scientific Programmes:

Geographic Information Systems: Data Integration and Data Base Design
 European Management and Organisations in Transition
 Learning in Human and Machines
 Transformation of the Roman World
 Concepts and Symbols of the Eighteenth Century
 The Evolution of Chemistry in Europe, 1789-1918
 Biophysics of Photosynthesis
 Insect-Plant Interaction
 Tropical Biodiversity
 Mathematical Treatment of Free Boundary Problems
 Relativistic Effects in Heavy Element Chemistry and Physics
 European Ice Sheet Modelling Initiative

Den iværksatte »reappraisal« af ESF blev diskuteret, og Generalforsamlingen tilsluttede sig Councils identifikation af de væsentligste emner; det forventes, at der til næste Generalforsamling vil være endelige anbefalinger.

Eigil Præstgaard

Kommissionen til Udforskning af Landbrugsredskabernes og Agerstrukturernes Historie

I juni 1992 deltog kommissionens sekretær Grith Lerche i 7. internationale seminar for agrar eksperimentel arkæologi på Butser Ancient Farm ved Petersfield, Sydengland. Desuden deltog GL i juni 1992 i Irland i 9. internationale etnologiske mad- og kostforskningskonference med emnet mælk og mælkeprodukter. Her bidrog hun med en film optaget for Nationalmuseet om hånd-

malkning på en vestsjællandsk gård i 1973. Det økonomiske grundlag for udgivelsen af det i forrige beretning nævnte manuskript fra kommissionens formand er sikret, og bogen »Fire-Clearance Husbandry. Traditional Techniques Throughout the World« er afleveret til trykning i maj 1993.

Seneste nummer af *Tools and Tillage*, vol. VII:I 1992, indeholder tre artikler. Prof. Boris Shramko fra Kharkov, Ukraine, præsenterer i »Tilling Implements of South Eastern Europe in the Bronze Age and Early Iron Age« nye arkæologiske fund og reviderer tidligere tolkninger. Den spanske etnolog José L. Mingote Calderón, fremlægger i »Yokes for three Cows. A Vanished Technique for Breaking in Cattle in La Serra Norte of Madrid« et hidtil ukendt materiale om en differentieret brug af okseåg, som først for nylig er gået af brug. Den indiske kvindelige økonom Minoti Chakravarty Kaul beskriver i »The Commons in 19th century Punjab« et for europæere hidtil ukendt, velfungerende system og brugsmønster mellem dyrkning, kvægavl, overdrevsgræsning og rotation i den hyppigt tørkeramte nordvestlige del af Indien.

I det forløbne år har kommissionen bl.a. haft besøg af følgende udenlandske forskere: prof. Edv. Hawes, Maine, USA, arkæologen dr. Haio Zimmermann, Tyskland, og prof. A. Paladi Kovács, Ungarn.

Grith Lerche er blevet medlem af organisationskomiteen for den kommende jorddyrkningsforskerkongres, ISTRO, i Ålborg 1994 og har desuden deltaget i flere arrangementer på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, bl.a. inden for området levnedsmiddelforskning.

Kommissionen har også i år med velvilje fra Nationalmuseets side kunnet benytte de hidtidige lokaler i Brede. Det økonomiske grundlag for udgivelsen af kommissionens publikationer er i det forløbne år blevet sikret ved tilskud fra Det humanistiske forskningsråd, Nationalmuseet og private midler. Man har endnu ikke kunnet træffe aftale med Landbohøjskolen om kommissionens og sekretariatets lokaleoverflytning og tilknytning.

Sofus Christiansen
Holger Rasmussen

Grith Lerche

Peter Nansen
Axel Steensberg

Kommissionen til registrering af litterære kilder til dansk historie

Kommissionen har i 1992 gjort status over sin indsats samt taget initiativ til en formidling af sit arbejde gennem tiderne. Det har været nødvendigt at få gjort en sådan status, før nye initiativer bliver sat i gang. Statusarbejdet kan gennemføres og afsluttes ved ansættelse af en akademisk medarbejder over en periode på 4 måneder. Hertil har kommissionen søgt Kulturministeriets tipsmidler.

Arbejdet vil bl.a. omfatte: ajourføring, forbedring og udarbejdelse af skærmoversigt over kommissionens registreringer i informationssystemet REX; samordning af kommissionens registraturer med øvrige særregistraturer i Det kgl. Biblioteks Håndskriftafdeling samt udarbejdelse af publikationer om kommissionens hjælpemidler på skærm og på tryk.

Forholdet mellem Arkivkommissionen og Registreringskommissionen har været drøftet. På baggrund af Kulturministeriets nye initiativ til nedsættelse af et udvalg til fremme af samarbejde mellem statens arkiver og andre institutioner har Registreringskommissionen anbefalet at fortsætte de to kommissioner som hidtil.

Registreringskommissionen består 1992-1993 af professor, dr. phil. Ole Feldbæk og professor, dr. phil. Poul Lindegård Hjorth, begge Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, overarkivar Hans Chr. Berg, Rigsarkivet, formand for kommissionen, overbibliotekar Erland Kolding Nielsen, seniorforsker Harald Ilsøe og overarkivar, dr. phil. Birgitte Possing, alle Det kgl. Bibliotek. Sidstnævnte er Kommissionens sekretær.

Erland Kolding Nielsen

Birgitte Possing

Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie

Lektor Claus Bjørn har optaget forhandlinger om en eventuel registrering/aflevering af de Reventlowske arkivalier på Brahetrolleborg. Med registret af revisor A.F. Beyer, Hadsund, er der korresponderet om arkivet efter hans far, artillerikaptajn A.F. Beyer, der

spillede en vis rolle i Århus i 1920'erne og 30'erne, bl.a. som kasserer for Århus teater. Beyer var initiativtager til det Århus bybanner, som i 1941 til 50-års jubilæet blev skænket af byens ungdomsorganisationer. Arkivet, der endnu ikke er afleveret, tænkes placeret i den særlige byhistoriske samling på Erhvervsarkivet.

På et møde 28. oktober, hvori foruden medlemmerne og sekretæren også deltog fhv. førstebibliotekar, dr.phil. Svend Gissel, drøftedes – bl.a. på baggrund af det forhold, at et flertal af medlemmerne snart har nået de 70 år, der traditionelt er aldersgrænse for selskabets udvalg og kommissioner – spørgsmålet om kommissionens fortsatte arbejde. Det vedtoges enstemmigt at foreslå, at Selskabet udpeger et hurtigtarbejdende udvalg, der efter forhandlinger indstiller kommissionen til ophør eller – hvis man er sindet at foreslå dens virke fortsat (og da gerne aktiveret) – at stille forslag om dens fremtidige sammensætning. Hvis Selskabet tilslutter sig det sidste, indstilles Ole Feldbæk, Tage Kaarsted og Troels Dahlerup til at udføre udvalgsarbejdet.

Troels Dahlerup

Sune Dalgaard

*Troels Fink
/ Finn Lauridsen*

CLG, Corpus Lexicographorum Graecorum
Etymologicum Genuinum

Tekstrevisionen på edb er fortsat, idet der i det forløbne år er blevet indtastet en foreløbig tekst til alle artiklerne i bogstaverne χ – μ , i alt ca. 1600 gloser. Dermed foreligger nu en foreløbig tekst på edb af næsten to trediedele af værket.

Der er nu allerede foretaget en revision af alle gloserne i bogstaverne A – Δ , som er planlagt at udgøre udgavens første bind.

Klaus Alpers

Hesychios

- 1 Færdiggørelsen af Lattes Hesychiosudgave finansieres af Carlsbergfondet. Anden halvdel af den afsluttende bevilling (svarende til 1993) er modtaget, og arbejdet er fortsat som planlagt.
- 2 Gennemgangen af Homer med scholier (simplificeret ved lang-

tidslån af den relevante udgave fra 1711) er afsluttet. I januar 1989 bevilgede Carlsbergfondet en PC: Mackintosh SE. Den har været en væsentlig hjælp, idet henvisninger kunne sorteres og gennemgås hurtigere. Jeg har desuden fra Dr. Ian Cunningham haft materiale angående Homerscholier i papyri til låns (ang. assistance tidligere modtaget fra Dr. Cunningham se sidste års beretning). På trods af disse fordele tog denne del af opgaven alligevel væsentligt længere tid end forudset.

- 3 Den resterende del af den disponible tid er hovedsagelig tilbragt med bestemmelse af andre kilder og med tekstfastsættelse.
- 4 Specielt kildebestemmelse er en meget langsommelig del af opgaven, på trods af de væsentlige fordele ved at kunne benytte the Bodleian Library, der ligger ca. halvanden km fra min bopæl. Afslutningen af opgaven i 1993 kan ikke overholdes, men jeg regner med at kunne levere en tekst i 1994 uden yderligere understøttelse til færdiggørelsen.

Peter Allan Hansen

TLL, Thesaurus Linguae Latinae

I løbet af 1992 er publiceret Vol. X,1 fasc. VII (pedalis-pensio). Pr. 1. august 1992 er cand.mag. Peter Terkelsen tiltrådt som redaktionsmedarbejder på bevilling fra Carlsbergfondet.

Holger Friis Johansen

Carlsbergfondets syriske ekspeditioner

Det tiende og sidste bind af rækken af publikationer af Carlsbergfondets udgravninger i Hama, *The Medieval Citadel and its Surroundings* af Peter Pentz, er i trykken og forventes udsendt inden udgangen af 1993. I serien 'Publications of the Carlsberg Expedition on the Phoenicia' resterer endnu fem bind, af hvilke bindet om de topografiske studier vedrørende Gabla-sletten forventes udsendt i 1994.

Peder Mortensen Eduard Nielsen Olaf Olsen Ingolf Thuesen

Danmarks Akvarium

Til trods for den varme og solrige sommer var besøget i 1992 (178.004 gæster) en smule højere end forrige års. Dette skyldes især et nyt tilbud til publikum, »Nærkontakt med dyrene«. I Skoletjenestens formidlings- og forundringsrum har biologistuderende i weekender og skoleferier fortalt om udvalgte danske havdyr og demonstreret bygningstræk, reaktioner og adfærd; desuden har de fra publikumssiden kommenteret fodringerne ved hjælp af en megafon. De nye aktiviteter blev markedsført i TV, presse og annoncer, men har naturligvis belastet lønkontoen. Installering af et nyt, dyrt køleanlæg og isolering af opbevaringskar, vandborde og rør har været til stor gavn for de benyttede dyrs overlevelse. I årets sidste del forberedte man muligheden for at firmaer kan sponsorere specielle fisk og andre dyr eller særlige akvarier. Dette blev påbegyndt i januar 1993. Med støtte fra Tuborgfondet er et cirkulerende forsøgsanlæg installeret, som allerede er i brug ved en specialestuderendes studier af tungmetallernes optagelse, omsætning og fordeling i ål. Det er for første gang lykkedes at producere æg og unger af piratfisk. Selv tangsnarrer har bygget ynglerede i bladene af det kunstige »ålegræs«, fremstillet af grønne plastikgavebånd. Skoletjenestens nyeste tilbud for 6.-10. klasse handler om fiskeribiologi og omfatter elevernes fangstforsøg med forskellige net i varierende tidsrum, efterfulgt af demonstration i udstillingerne af diverse spisefisks reaktion på fangstnet.

Torben Wolff

Physica Scripta

Physica Scripta udgives af de videnskabelige akademier og de fysiske foreninger i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island. Hovedredaktionen er placeret i Stockholm hos Kungliga Vetenskapsakademien med fil.dr. Anders Bárány som hovedredaktør. Agneta Seidel har overtaget ansvaret som teknisk redaktør efter Peter Carlé, som fratrådte i januar 1993. Katarina Lundin er ansvarlig for manuskripterne og tidsskriftets korrespondance efter Marie Osval Caffrey, som rejste 1. maj 1993. Tidsskriftets økonomi, abonnementer og fordeling styres af Åsa von Krusenstjerna. Fra januar

1993 har Lindsay Ross Int. Ltd. overtaget ansvaret for sats, trykning, indbinding og til dels også distribuering af tidsskriftet. Redaktionsmedarbejderne får assistance fra omkring 30 fagredaktører fra udgiverlandene, Europa i øvrigt samt U.S.A.

Den videnskabelige profil og fordelingen af bidrag på forskellige faggrupper i *Physica Scripta* er ikke ændret i det forløbne år. Den geografiske fordeling af oprindelseslande for bidragene adskiller sig heller ikke væsentligt fra de foregående år. Det samlede antal publicerede sider i de ordinære numre var omtrent 1500 mens de såkaldte »Topical Issues« indeholdt omtrent 1300 sider fordelt på fire numre. De ordinære abonnenter er jævnt fordelt over hele verden. *Physica Scripta* har foreløbig for en periode på tre år, stillet 60 frie abonnemeter til rådighed for EPS til fordeling i det tidligere Sovjetunionen. Disse fragtes til Moskva og fordeles derefter internt. Redaktionen har ikke indflydelse på denne fordeling. Desuden modtager Tredie Verdens Akademiet (*Third World Academy*) i Trieste 40 frie abonnemeter til fordeling.

Anders Báránys ansættelsesperiode udløber 1. december 1993. For det tilfælde at han ikke ser sig i stand til at fortsætte, har bestyrelsen nedsat en arbejdsgruppe for at søge en efterfølger. Roger Wäppling har indvilget i at være fungerende redaktør i en overgangsperiode, hvis det skulle blive nødvendigt. Den gældende aftale mellem de nordiske lande vedrørende udgivelsen af *Physica Scripta* udløber 31. december 1993. En ny revideret aftale er udarbejdet af A. Bárány og K.-I. Hillerud og anbefalet af tidsskriftets bestyrelse.

Hans L. Pécseli

Acta Zoologica

I 1992 er *Acta Zoologica* udkommet med fire ordinære hefter på i alt 270 sider samt et ekstrahefte på 120 sider med proceedings fra en crustacé-kongres i Sverige (bekostet af to svenske fonde). For 1993 er planlagt 332 sider, hvoraf Nordisk Publiceringsnævn bekoster de 64. For 1994 er planlagt 320 sider, og vi planlægger endnu engang at søge Nordisk Publiceringsnævn om et tilskud til trykning af 64 sider. I årets løb er modtaget 58 manuskripter, hvoraf 20 er blevet forkastet. De allerfleste af de øvrige manuskripter gennemgår en eller flere revisioner, og vi har atter i år haft stor hjælp både fra medlemmerne af vort Advisory Council

og fra en række eksterne referees. Samarbejdet med Pergamon Press, nu ejet af Elsevier, er stadig upåklageligt, og med det øgede sidetal regner vi med at være nået til en passende ligevægtssituation.

Claus Nielsen

UAI, UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE

67. generalforsamling i Fez

Denne generalforsamling, som undertegnede deltog i som delegerede for Videnskabernes Selskab, var epokegørende ved at være den første afholdt uden for Europa. I alt 29 europæiske, amerikanske, afrikanske, asiatiske og australske videnskabsakademier var repræsenteret. Bl.a. havde Mexico, som nu er genindtrådt i Unionen, sendt en delegeret. Derimod var de anmeldte delegerede for det tyrkiske og det iranske videnskabsakademi, der ligeledes er genindtrådt, udeblevet. Ud over forsamlingen af delegerede deltog en observatør fra henholdsvis Argentinas, Chiles og Tunesiens videnskabsakademier i generalforsamlingen.

På de i alt 39 afholdte kommissionsmøder, hvor Unionens publikationsforetagender blev drøftet, blev det konstateret, at arbejdet i alle foretagender, hvori vort Selskab deltager, foregår tilfredsstillende, og det gælder ikke mindst de to publikationsforetagender, for hvilket Selskabet har ansvaret: Monumenta Musicae Byzantinae og A Critical Pāli Dictionary. På kommissionsmøderne for disse fungerede henholdsvis Birger Munk Olsen og Rudi Thomsen som rapportører.

Ud over at vi deltog i det indledende og det afsluttende plenarmøde samt møderne i de nævnte 39 kommissioner, var Birger Munk Olsen medlem af det nedsatte udvalg til behandling af medlemsakademiernes fremtidige kontingentbetalinger, medens Rudi Thomsen i sin egenskab af vicepræsident for Unionen var medlem af følgende udvalg: »commission des affaires internes«, »commission des comptes et finances« og et udvalg til behandling af det argentinske videnskabsakademis ansøgning om optagelse i Unionen – en behandling, som førte til den pågældende optagelse på det afsluttende plenarmøde. På det samme plenarmøde blev det på grundlag af arbejdet i andre udvalg vedtaget at inddrage to nye

publikationsforetagender under UAI's auspicer, nemlig dels et atlas over den græsk-romerske verden og dels et corpus over græske amforastempler.

I 1994 vil generalforsamlingen blive afholdt i Bruxelles 12.-18. juni, medens 1995-generalforsamlingen efter indbydelse fra det tjekkiske akademi vil finde sted i Prag 11.-17. juni.

Birger Munk Olsen

Rudi Thomsen

CIPSH, Conseil International de la Philosophie et des Sciences humaines

Som vedtaget på CIPSH's foregående generalforsamling i Fez, Marokko, i 1992, blev dette års generalforsamling afholdt i Zimbabwes hovedstad Harare 20.-22. september.

Ud over CIPSH's præsidium med præsidenten, professor Stephen A. Wurm fra Canberras universitet, og generalsekretæren, Jean greve d'Ormesson, Paris, i spidsen deltog 11 af de i alt 12 humanistiske organisationer (men mærkeligt nok ikke Congrès international des études africaines), der er medlemmer af CIPSH (opregnet i min foregående rapport i Oversigten for 1989-1990), i generalforsamlingen med hver én delegeret – enten præsident eller generalsekretær – og endelig var Union Académique Internationale, der råder over syv stemmer, repræsenteret ved præsidenten, professor Roland Ris, den administrerende sekretær, baron Philippe Roberts-Jones, samt undertegnede vicepræsident. Endelig var UNESCO – men uden stemmeret – repræsenteret ved programdirektøren for de kulturelle anliggender, afrikaneren Augustin Gateira.

Under generalforsamlingens drøftelser blev det konstateret, at CIPSH's finansielle situation, baseret på tilskud fra UNESCO, synes at have forladt sit hidtidige kritiske stade, og at forholdet til UNESCO i det hele taget er særdeles tilfredsstillende.

Et særlig vigtigt punkt for generalforsamlingen var fordelingen af de i alt 600.000 dollars, som CIPSH vil kunne regne med at modtage fra UNESCO for årene 1994-95. Denne fordeling var to dage forinden blevet forberedt af et særlig budgetudvalg nedsat af CIPSH's præsidium, og resultatet af arbejdet i dette udvalg, som

jeg var medlem af, blev vedtaget af generalforsamlingen som budget for årene 1994-95.

Da funktionsperioden for det siddende præsidium nu er definitivt udløbet, uden mulighed for genvalg, blev der på generalforsamlingens afslutningsmøde foretaget nyvalg for de kommende to år. Ved dette blev d'Ormesson, der har besluttet at træde tilbage som generalsekretær efter en 20-årig periode på denne post, valgt til præsident, medens den hidtidige vicegeneralsekretær, den danskfødte Annelise Gaborieau, blev valgt til generalsekretær. Derudover blev den hidtidige vicepræsident for den afrikanske region, professor Reginald F. Amono fra Ghanas videnskabsakademi, valgt til kasserer, og endelig valgtes en vicepræsident for hver af de følgende fire regioner: Latinamerika, Asien, den arabiske verden og Europa.

I tilknytning til generalforsamlingen blev der afholdt et 7 timer langt symposium, »Life or disappearance of languages, in particular in Africa«, med indlæg af i alt 9 specialister (heraf 7 afrikanere og 2 europæere), efterfulgt af en livlig diskussion. I forbindelse hermed vedtog generalforsamlingen enstemmigt to resolutioner, dels en opfordring til UNESCO om en intensiveret indsats for indsamling af dokumentarisk materiale om de talrige sprog, der er i færd med at forsvinde verden over, og dels en støtteerklæring til de igangværende bestræbelser for at få oprettet en databank med tilknyttet informationscenter i Tokyo til opbevaring af det pågældende materiale.

CIPSH's kommende generalforsamling vil blive afholdt i Nicosia, Cypern, i slutningen af september eller begyndelsen af oktober 1994.

Rudi Thomsen

UAI's forretningsudvalg

I dagene 16.-17. februar 1993 deltog undertegnede som vicepræsident for UAI i det årlige forretningsudvalgsmøde i Institut de France, Paris. Det konstateredes, at Unionens finansielle situation er tilfredsstillende; men en justering af medlemsakademiernes kontingenter har længe vist sig at være nødvendig, og på grundlag af en rapport fra et nedsat udvalg vedtog man en ny kontingentfordeling, som blev forelagt for generalforsamlingen i Fez til godkendelse.

Under drøftelsen af de forskellige publikationsforetagender under Unionen beskæftigede man sig specielt med det store problem, der er opstået for Corpus Vasorum Antiquorum: der er nu udarbejdet et katalog over den vigtige græske vasesamling i Pusjkin-museet i Moskva; men det kan ikke indgå på normal vis i den under UAI's auspicer løbende publikationsrække, idet Rusland endnu ikke er medlem af Unionen. Det blev vedtaget at løse dette formelle problem ved at knytte en specialist fra de italienske akademier til kataloget som redaktør.

De fortsatte bestræbelser for at udvide Unionens geografiske område har ført til, at Iran på ny har tilsluttet sig som medlem, og at Rusland, Kroatien og Brasilien er seriøse kandidater til optagelse, ligesom det nyoprettede tunesiske akademi har vist interesse for tilslutning. Endvidere er der bl.a. bestræbelser i gang for at knytte kontakter til akademierne i Bulgarien, Chile, Indonesien og Portugal samt at inddrage Rumænien på ny.

Hvad angik generalforsamlingen i Fez, blev det vedtaget at opfordre den franske delegerede Jacques Monfrin til at holde indledningsforedraget, og på grundlag af positive indstillinger fra nedsatte udvalg blev det vedtaget at anbefale generalforsamlingen at antage to nye projekter, henholdsvis et corpus over græske amforastempler og et atlas over den græsk-romerske verden, som nye UAI-publikationsrækker under særlige kommissioner.

Fra det tjekkiske akademi er der modtaget en indbydelse til afholdelse af 1995-generalforsamlingen i Prag.

På et efterfølgende møde med den nye præsident for Conseil International de la Philosophie et des Sciences Humaines (CIPSH), den hidtidige generalsekretær Jean greve d'Ormesson, og den nye generalsekretær, Annelise Gaborieau, samt en repræsentant for UNESCO's generalsekretær, M. Lazareffe, blev forretningsudvalget orienteret om de store finansielle vanskeligheder for UNESCO og CIPSH, som truer med at medføre en ikke uvæsentlig reduktion af de tilskud, UAI modtager fra CIPSH. I øvrigt stod det klart for alle, at samarbejdet mellem UAI og CIPSH fortsat er det bedst tænkelige.

Rudi Thomsen

I. CVA, Corpus Vasorum Antiquorum

Thorvaldsens Museum, fasc. 1, Vases attiques à figures noires, par Torben Melander; og Ny Carlsberg Glyptotek, fasc. 1, Greek Geometric and Archaic Vases, by Jette Christiansen, er under redaktionel bearbejdelse m.h.p. en samtidig og ensartet udgivelse. Nationalmuseet, Antiksamlingen: Arbejdet ved CVA har været midlertidigt indstillet p.gr.a. samlingens forestående flytning og nyopstilling. Aarhus Universitet, Studiesamlingen v. Institut for klassisk arkæologi, fasc. 1: Arbejdet med dette bind afventer, at fornøden arbejdskraft er til rådighed.

Jette Christiansen

V. NGML, Novum Glossarium Mediae Latinitatis

Af NGML er intet publiceret i 1992. Af Ordbog over Dansk Middelalderlatin (Lexicon Mediae Latinitatis Danicae) er fascikel iv (evitatio-increpito) udkommet i oktober 1992. For redaktionen står Peter Terkelsen og Otto Steen Due, AaU.

Holger Friis Johansen

Birger Munk Olsen

XII. MMB, Monumenta Musicae Byzantinae

Siden sidste beretning (se Oversigt 1991-92, s. 120) er bind XI af hovedserien udkommet: Sticherarium Ambrosianum, edendum curaverunt Lidia Perria et Jørgen Raasted. Codex Bibliothecae Ambrosianae A 139 sup. phototypice depictus. Pars principalis & Pars suppletoria. Hauniae, Munksgaard 1992.

Der arbejdes fortsat med færdiggørelsen af bd. 4-6 af underserien Corpus Scriptorum de Re Musicae. Arbejdet med bd. 4 (Anonymous: Questions and Answers on the Interval Signs, ed. Bjarne Schartau) er blevet forsinket, fordi udgiveren har måttet bruge mere tid end beregnet på afslutningen af sin store katalog over Det Kongelige Biblioteks græske håndskrifter.

Takket været en bevilling fra Carlsbergfondet har ph.d. Christian Troelsgård kunnet udarbejde en fortegnelse over MMBs store samling af mikrofilm og håndskriftfotografier (An Inventory of Microfilms and Photographs in the Collection of Monumenta Musi-

cae Byzantinae, nyeste revision (juni 1992), 210 pp.) og foretaget supplerende indkøb af mikrofilm.

Henrik Glahn, som siden 1971 har været udgivelsens directeur de l'entreprise og formand for Selskabets komite for MMB, har desværre besluttet at forlade både redaktionskomite og Selskabets komite. Den 3. april 1992 afgik Professor emeritus Günther Zuntz, Cambridge, mangeårigt medlem af redaktionskomiteen, ved døden. Af ovennævnte grunde har det derfor været nødvendigt at foretage en række ændringer i sammensætningen af de to komiteer:

- a. Videnskabernes Selskabs komite for MMB: John Bergsagel afløser Henrik Glahn som formand, og Christian Troelsgård indtræder på den ledige plads.
- b. Redaktionskomiteen: Universitetslektor Sysse G. Engberg og Christian Thodberg indtræder i stedet for henholdsvis Günther Zuntz og Henrik Glahn. Jørgen Raasted overtager funktionen som directeur de l'entreprise.

John Bergsagel
Christian Thodberg

Jørgen Raasted
Christian Troelsgård

XVIII. CPD, A Critical Pāli Dictionary

Arbejdet på A Critical Pāli Dictionary er fortsat i 1992, og konsonantafsnittets første fascikel på 82 sider (CPD III.1) samt endegyldigt titelblad til Vol. II og List of Contributors (6 sider) blev publiceret i begyndelsen af september 1992. Der er siden blevet arbejdet på konsonantafsnittets anden fascikel (CPD III.2), der ventes udgivet i slutningen af april eller begyndelsen af maj 1993.

Ordbogsarbejdet er fortsat sikret økonomisk af Bukkyo dendo kyokai, Tokyo, der har tildelt ordbogen 100.000 USD for 1992 og ligeledes for 1993, med løfte om fortsat støtte i de kommende år. Reiyukai har gennem The International Institute for Buddhist Studies, Tokyo, Japan, bidraget med 10.000 USD for 1992 og ligeledes for 1993, med løfte om videre støtte. Ordbogen har endvidere i 1992 fra Académie des Inscriptions et Belles Lettres, Paris, modtaget 10.000 FFR. Fra Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien,

Stockholm, har man modtaget 50.000 SEK, med løfte om en tilsvarende støtte for hvert af de følgende fire år. Endelig har Österreichische Akademie der Wissenschaften, Wien meddelt, at man ønsker at bidrage med 30.000 østrigske skilling årligt over de næste fem år.

Medlemmerne af Advisory Board er:

Professeur Dr. ès Lettres Mme Colette Caillat, Paris

Professor, dr. Sigfried Lienhard, Stockholm

Professor, dr. Egaku Mayeda, Nagoya

Professor Kogen Mizuno, Tokyo

Professor, dr. Gadjin M. Nagao, Kyoto

Professor, dr. Manfred Mayrhofer, Wien

Professor, dr. Tatsuro Yamamoto, Tokyo

Dr. Akira Yuyama, Tokyo

Päli-kommissionens medlemmer er fortsat: J. Asmussen, S. Egerod, O. Lidin (formand fra den 1. juli 1991), J. Rischel (næstformand); R. Thomsen (formand indtil den 1. juli 1991). Sekretariatets personale udgøres af O.H. Pind (editor) og Charlotte Hersaa (sekretær). Ole Holten Pind og Oskar v. Hinüber er fortsat ordbogens redaktører.

J. Rischel

XX. CAA, Corpus Antiquitatum Americanensium

Nationalmuseets ombygning er nu færdig, samlingerne tilgængelige, og nationalkomiteens arbejde kan genoptages, når dets medlemmer har afsluttet andet igangværende arbejde.

Arild Hvidtfeldt

Inge Schjellerup

XXII. FHA, Fontes Historiae Africanæ

Den danske nationalkomite for Fontes Historiae Africanæ består af Niels Steensgaard, formand, Sune Dalgård, Ole Feldbæk, Rudi Thomsen, der alle er medlemmer af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, samt professor, dr.phil. Holger Bernt Hansen og lektor, cand.mag. Ole Justesen.

I løbet af 1992 har lektor Ole Justesen arbejdet videre med noteapparat og endelig redigering af det danske manuskript, som dan-

ner grundlag for oversættelsen til engelsk af de danske kilder til Guldkystens historie 1657-1754. Af det samlede materiale på ca. 800 computersider er der udarbejdet oversættelse af 233 sider, dækkende perioden 1657-1711. Materialet dækkende perioden 1711-35, der udgør 288 computersider, er sendt til oversættelse successivt og forventes at foreligge oversat i juli 1993. Brevene fra 1735-1754, der omfatter ca. 250 sider, er under færdiggørelse til oversættelse.

Niels Steensgaard

XXVI. SNG, Sylloge Nummorum Graecorum

Da dr.phil. Jan Zahle, der forestår publiceringen af de to planlagte supplementsbind til Den kgl. Mønt- og Medaillesamlings store Sylloge, fortsat har haft andre videnskabelige forpligtelser, har arbejdet med Syllogen stort set været stillet i bero i det forløbne år.

Rudi Thomsen

XXVIII. LIMC, Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae

Registreringen af materiale i danske museer er afsluttet. I det samlede lexicon er materialet til og med Oiax publiceret (d.v.s. til og med vol. VI 2).

Karsten Friis Johansen

XXXV. JAI, Jewish Art Index

Projektets sidste fase (inddatering og korrektur) er i gang.

Professor Bezalel Narkiss, som er projektleder, rapporterer fra Jerusalem den 9. februar 1993, at han selv sammen med to assistenter vil afslutte arbejdet med »The Copenhagen Volume« af Jewish Art Index i juli 1993.

Herefter vil materialet blive indleveret til trykning.

Ulf Haxen

ICSU, INTERNATIONAL COUNCIL OF SCIENTIFIC UNIONS

Videnskabernes Selskab er det danske medlem af ICSU, og Danmark er medlem af samtlige unioner under ICSU. For hver union er der en dansk nationalkomite (se disses beretninger). Hver nationalkomite har et medlem i Den danske ICSU-nationalkomite, der varetager den danske tilknytning til ICSU og tillige tager sig af de problemer og forskningsprogrammer, som behandles af ICSU.

ICSU's medlemmer er dels de internationale unioner, dels nationale akademier eller lignende organisationer. ICSU's formål er at fremme internationalt samarbejde om forskning, og organisationen tager sig dels af generelle problemer, dels af interdisciplinære forskningsprogrammer.

Med 3 års mellemrum afholdes ICSU's generalforsamling, næste gang i Chile i oktober 1993. Her koordineres de interdisciplinære programmer, herunder disses finansiering, og generelle spørgsmål behandles. Det vigtigste generelle spørgsmål har i en årrække været at sikre et frit internationalt samarbejde om forskning. En stående ICSU-komite (med undertegnede som dansk repræsentant) medvirker til princippet realisering, bl.a. ved at formidle visum til forskere, der vil deltage i møder i lande, som deres regering ikke har diplomatiske forbindelser med. Danmark har i princippet varmt støttet bestræbelserne for at sikre alle forskere fri adgang til kongresser og møder, til samarbejde med andre forskere, samt til at publicere i og erhverve de internationale tidsskrifter. Den mangeårige boycott af Sydafrika og den aktuelle boycott af Serbien har imidlertid vist, at der ikke blandt politikerne er forståelse for værdien af at håndhæve dette princip.

Som nævnt er Danmark medlem af alle de unioner under ICSU, der varetager samarbejdet inden for de enkelte fag. Derimod er Danmark kun medlem af nogle af de mange komiteer og programmer, der koordinerer den tværfaglige eller regionale forskning. Den danske ICSU-nationalkomite behandler forslag til dansk medlemskab og foretager også en evaluering af udbyttet af de organer, som vi allerede er medlem af. Komiteen afvejer her den konkrete danske interesse med bl.a. omkostningerne.

Axel Michelsen

COSPAR, Committee on Space Research
 SCOSTEP, Scientific Committee on Solar Terrestrial Physics

Nationalkomiteen holdt møde i juni 1992, hvor Eigil Ungstrup blev valgt til formand. Danske forskere inden for COSPAR's og SCOSTEP's arbejdsområder holdes underrettet om aktiviteter og initiativer ved hjælp af COSPAR Information Bulletin, der udkommer 3 gange om året, samt ved informationsmateriale, der udsendes løbende fra de to organisationer.

1992 var af ICSU blevet udnævnt til International Space Year til minde om 500 Året for Columbus opdagelse af Amerika. COSPAR's Plenarmøde fandt sted i Washington, D.C., i perioden 27. august til 5. september, og i anledning af International Space Year arrangerede COSPAR i samarbejde med International Astronomical Federation (IAF) en World Space Congress, der havde over 4800 deltagere fra 65 lande. Halvdelen af deltagerne var associeret med COSPAR, og heraf var 7 danske. Det var COSPAR's hidtil største plenarmøde. Umiddelbart før World Space Congress arrangerede COSPAR og SCOSTEP et symposium, der handlede om Solar Terrestrial Energy Program (STEP).

Næste COSPAR-Plenarmøde finder sted i Hamborg 1994.

Eigil Ungstrup

IAU, International Astronomical Union

Ved hjælp af IAU's »Information Bulletin« orienteres danske astronomer om unionens virksomhed. Eksekutivkomiteen har vedtaget at ændre formatet for Generalforsamlingen samt at foretage en rekonstruktion af de mange kommissioner. Der har været afholdt en række kollokvier og symposier med dansk deltagelse.

Poul Erik Nissen

ICL, Inter-Union Commission on the Lithosphere

Nationalkomiteen har i 1992 afholdt et møde. ICL's aktiviteter er centreret omkring det internationale lithosfæreprogram (ILP). Nationalkomiteen får informationer om ICL's og ILP's aktiviteter

hovedsageligt gennem ILP News Letters fra ILP's sekretariat. Nationalkomiteens medlemmer formidler oplysninger videre til de danske institutioners forskningsgrupper. Det årlige møde for ILP's nationalrepræsentanter blev afholdt i august måned under Den Internationale Geologkongres i Tokyo, Japan. Fra dansk side deltog Søren Gregersen.

Danske forskere har i det forløbne år deltaget i en række internationale møder og workshops inden for og i relation til ILP's forskningsområde. Et af de store europæiske projekter under ILP, Det Europæiske Geotravers (EGT) program, er formelt afsluttet med sammenfatning af principielle resultater af næsten ti års forskningsarbejde i bog- og atlasform. Arbejdet har vægtige danske bidrag.

Et nyt internationalt, multidisciplinært europæisk lithosfæreforskningsprojektområde, det såkaldte EUROPROBE program, er nu godkendt som videnskabeligt program under ESF. Flere danske forskere er allerede aktivt engageret i opbygningen af dette forskningsprogram, der ventes at få deltagelse fra praktisk taget alle europæiske lande. Der er en stigende dansk lithosfæreforskningsaktivitet i »det nordatlantiske område«, hvor der bl.a. planlægges nye ODP (Ocean Drilling Programme) borerer ved Grønland.

Niels Balling

IGBP, International Geosphere-Biosphere Programme

Nationalkomiteen har i 1992 afholdt et møde. Oversigten over danske IGBP-aktiviteter er færdiggjort og udsendt til samtlige bidragsdere.

Claus Hammer

IGU, International Geographical Union

Den danske nationalkomite har p.t. 15 medlemmer, der tilsammen nogenlunde dækker de områder, i hvilke der er ansat videnskabeligt arbejdende geografer. Komiteen har holdt to møder, bl.a. med oplæg til den nylig afholdte IGU-kongres.

Den 23. IGU-kongres afholdtes i Washington D.C. 7.-15. august 1992. Danske officielle repræsentanter var professor Christian

Wichmann Matthiessen og Sofus Christiansen, som deltog i alle de officielle møder. Den danske deltagelse var iøvrigt talmæssigt ringe, men der blev trods dette leveret succesrige enkeltpræstationer.

Ved kongressen valgtes som ny præsident H.Th. Verstappen (Holland), og som Secretary-General E. Ehlers (Tyskland). Der nedsattes 24 kommissioner, der bl.a. dækker områder, danske geografer har udtrykt interesse i, samt et utal af study groups.

Man vedtog ny kontingenter p.g.a. USdollarens svækkede betalingssevne. Det danske bidrag er således blevet sat op til godt 8.000 DKK pr. år.

Det vedtoges, at kongressen år 2000 afholdes i Sydkorea. Den førstkommende kongres 1996 afholdes i Holland.

Sofus Christiansen

IMU, International Mathematical Union

Der var ikke i 1992 særlig markante begivenheder i Den internationale matematiske Union eller i den danske komite. Om den danske deltagelse i unionens arbejde kan oplyses følgende: Docent Mogens Niss, RUC, er sekretær for eksekutivkomiteen for ICMI (International Commission on Mathematical Instruction). Lektor, lic.scient. Bent Hirsberg, Rosborg Gymnasium, Vejle, er dansk delegeret til ICMI. Lektor Kirsti Andersen, AaU, er sekretær for eksekutivkomiteen for ICHM (International Commission on the History of Mathematics). Docent, dr.scient Jesper Lützen, KU, er dansk delegeret til ICHM.

Bent Fuglede

INQUA, International Union of Quaternary Research

Den danske nationalkomite for INQUA har holdt årsmøde marts 1993. I beretningsperioden har Kaj Strand Petersen, DGU, deltaget i et symposium i Tromsø, Norge, arrangeret af subkommissionen Shorelines of Northwest Europe. Komiteen deltager i forberedelsen af en ekskursion i Danmark i tilknytning til den XIV. Internationale INQUA Kongres i 1995 i Berlin. Nationalkomiteens sekretariat orienterer løbende, mens de forskere, der er til

knyttet INQUA's kommissioner og subkommissioner, orienteres om aktiviteter direkte fra de respektive sekretariater.

Steen Sjørring

Johannes Krüger

IUBMB, International Union of Biochemistry and Molecular Biology

Ifølge navneændringen fra IUB til IUBMB i 1991 blev nationalkomiteens navn ligeledes ændret. Nationalkomiteen har afholdt et møde. Der modtages løbende informationer fra IUBMB, såsom IUBMB Circulars, IUBMB News Letters og FEBS Bulletin, der viderefremmes. I lighed med tidligere år foregår aktiviteterne overvejende i de foreninger og selskaber, nationalkomiteen repræsenterer, nemlig: Biokemisk Forening (975 medlemmer), Biologisk Selskab (619 medlemmer), Jydsk Biologisk Selskab (150 medlemmer) og Selskab for Klinisk Kemi (408 medlemmer). Nationalkomiteen har primært gennem disse selskaber informeret hovedparten af danske biokemikere og molekylærbiologer om internationale aktiviteter, bl.a. IUBMB, FEBS (Federation of European Biochemical Societies) og EMBO (European Molecular Biology Organization).

Nordisk samarbejde på biokemi/molekylær biologi-området bliver koordineret af Nordisk Komite for Biokemi og NOMBA (Nordic Molecular Biology Association). NOMBA Bulletin er udgivet af redaktør Kurt Dejgaard, Institut for Medicinsk Biokemi, AaU. En række danske forskere deltager i ledelsen af de nævnte organisationer.

Brian F.C. Clark

IUBS, International Union of Biological Sciences

Nationalkomiteen for IUBS har i 1992 afholdt et møde og er fortsat engageret i de i tidligere årsberetninger omtalte arbejder. Den er bl.a. repræsenteret i IGBP. Der er planer om formidling af dansk medvirken i forskellige internationale projekter, hvorom der vil foregå drøftelser og planlægning i førstkomende møde i nationalkomiteen.

Ole E. Heie

IUCr, International Union of Crystallography

IUCr udgiver tidsskrifterne *Acta Crystallographica*, sektion A, B og C samt *Journal of Applied Crystallography*. Desuden udgives de omfattende tabelværker *International Tables for X-ray Crystallography* og *Structure Reports* samt fortegnelsen *World Directory of Crystallographers*. Hvert tredje år afholdes *International Congress and General Assembly*, senest i juli 1990 i Bordeaux, Frankrig. Et betydeligt arbejde udføres i de faglige udvalg og kommissioner, som er nedsat af IUCr, hvor flere danske kristallografer for tiden har sæde. Den danske nationalkomite varetager forbindelsen til IUCr og informerer om sit arbejde ved udsendelse af nyhedsblade. Der afholdes på nationalkomiteens foranledning normalt hvert år et dansk kristallografmøde, af hvilke nr. 25 med 66 deltagere blev afholdt på Kemisk Institut, KU, den 2.-3. juni 1992, som sædvanlig med støtte fra Tuborgfondet. Nationalkomiteen er endvidere ansvarlig for, at *Cambridge Crystallographic Database* er tilgængelig for danske forskere, men udgifterne hertil dækkes af brugerne.

Niels Thorup

IUGG, International Union of Geodesy and Geophysics

Nationalkomiteen har i 1992 holdt et møde. Nationalkomiteen følger gennem sine repræsentanter arbejdet i nationalkomiteerne for ICSU, IUGS, ICL og IGBP. På IUGG's generalforsamling i 1990 blev mange danske forskere indvalgt i et antal kommissioner og arbejdsgrupper, og nationalkomiteen har med tilfredshed konstateret det aktive engagement i unionens videnskabelige arbejde. Der er en stor dansk repræsentation i IUGG's administrative organer. Nationalkomiteen koordinerer den danske deltagelse i unionens arbejde og følger iøvrigt de internationale aktiviteter inden for geodæsi og geofysik. Information om nationalkomiteen og IUGG's aktiviteter formidles gennem komiteens associationsrepræsentanter og øvrige medlemmer til danske forskere i de berørte institutioner. *Unionens Chronicle*, som i 1992 udsendes i 6 numre, udgør en vigtig informationskilde. Hertil kommer *associationernes Newsletters* og andet materiale, som det

påhviler associationsrepræsentanterne at distribuere til relevante geodætiske og geofysiske institutioner.

C.C. Tscherning

IUGS, International Union of Geological Sciences

På nationalkomiteens initiativ afholdtes i februar 1992 et debatmøde på Danmarks Geologiske Undersøgelse, hvor man diskuterede geologiens fremtid i Danmark, bl.a. set i lyset af den internationale evaluering af geologi-uddannelsen, der skulle finde sted senere på året. Muligheden for dannelsen af en faglig forening for geologer blev ligeledes diskuteret. Mødet var velbesøgt: omkring 15% af de erhvervsaktive danske geologer deltog. Et referat er publiceret i Dansk Geologisk Forenings nyhedsbrev, DGF-nyt. Nationalkomiteen har siden diskuteret resultatet af den internationale evaluering og specielt, hvorledes det kan sikres, at evalueringsrapportens anbefalinger føres ud i livet. Nationalkomiteen har redegjort for sine synspunkter i et brev til Naturvidenskabeligt Uddannelsesråd. Nationalkomiteens formand deltog i januar i det årlige møde mellem de nordiske nationalkomiteer i Reykjavík. Mødet fandt sted i tilknytning til det 20. nordiske geologiske vintermøde.

Niels Hald

IMA, International Mineralogical Association

I året der gik nåede informationsniveauet IMA's sekretær og de nationale repræsentanter imellem sit tidligere høje niveau. The minutes fra den 15. Generalforsamling i Beijing, Kina, 1990 er offentliggjort i Mineralogy and Petrology, 1st Circular for den 16. Generalforsamling i Pisa, Italien, 3.-8. september, 1994 er rundsendt – planlægningen af såvel det videnskabelige program som ekskursionerne skrider planmæssigt frem. Den 17. Generalforsamling vil sandsynligvis blive holdt i Canada i 1998 og 18. Generalforsamling i England i 2002; en forespørgsel vedr. mulighederne for at arrangere ekskursioner til Grønland i forbindelse med dette møde er blevet positivt besvaret. En lovændring har åbnet mulighed for at blive Personal Member af IMA.

Arbejdet i IMA's kommissioner og arbejdsgrupper er fortsat. Aktiviteten har i 1992 i lighed med tidligere år været størst i kommissionen for New Minerals and Mineral Names. I september holdt denne kommission og Museumskommissionen adskillige møder og et fælles møde i Toronto, Canada. I Museumskommissionen blev den endelige form for det længe forberedte Type Specimen Catalogue fastlagt, og der blev truffet beslutning om, at 3. udgaven af World Directory of Mineral Collections skulle foreligge på mødet i Pisa, 1994. Kataloget Software for Mineralogists, sammenstillet i arbejdsgruppen Databases and Computer Application in Mineralogy, foreligger nu.

Følgende blev på generalforsamlingen i Mineralogisk Klub i oktober valgt til danske medlemmer af IMA's kommissioner:

Mag.scient. O. Jørgensen (Crystal Growth of Minerals); lektor, dr. E. Makovicky (Electron Microscopy og Physics of Minerals); lektor, cand.mag. Aa. Jensen (Gem Material og Ore Mineralogy); lektor, cand.scient. J.G. Rønsbo (Classification of Minerals); lektor, cand.scient. O. Johnsen (New Minerals and Mineral Names); afdelingsleder, lic.scient. O.V. Petersen (Museums) og lektor, dr.scient. S. Karup-Møller (Applied Mineralogy). O.V. Petersen blev valgt som national repræsentative og voting delegate. Vagn Buchwald er fortsat dansk repræsentant i arbejdsgruppen Cosmic Mineralogy og cand.scient. P. Toft i arbejdsgruppen Abstracts.

Ole V. Petersen

IUHPS, International Union of History Philosophy of Science

I beretningsåret er der udsendt to numre af »Orientering: Meddelelser fra den danske nationalkomite for videnskabshistorie og videnskabsfilosofi«, (9. årgang). Nationalkomiteen har holdt et enkelt møde. Årsmødet måtte aflyses, men forventes afholdt i 1993 i Århus.

Nationalkomiteens arkivudvalg arbejder fortsat på et projekt til registrering af danske arkivalier med relevans for naturvidenskabernes historie og er i gang med at søge støtte hertil.

Fritz Saaby Pedersen

David Favrholt

IUIS, International Union of Immunological Sciences

Nationalkomiteen har i 1992 fortsat samarbejdet med det Bioteknologiske Forskningscenter for Signalpeptider gennem afholdelse af ugentlige offentligt tilgængelige møder på Rigshospitalet, Tagensvej. Her har unge og yngre forskere fremlagt aktuelle og kontroversielle videnskabelige problemer i immunologien til almindelig diskussion.

Arne Svejgaard

IUMS, International Union of Microbiological Societies

Nationalkomiteen har orienteret danske mikrobiologer om sit eget og unionens arbejde gennem Danmarks Mikrobiologiske Selskab og Virologisk Selskab. I 1992 har der været afholdt 2 møder over anvendelsesorienterede og grundvidenskabelige mikrobielle problemstillinger. Nationalkomiteen har uddelt et rejse- og opholdslegat fra Federation of European Microbiological Societies. Der har ikke været afholdt møder i IUMS' regi i indeværende år.

Peter Westermann

IUNS, International Union of Nutritional Sciences

Nationalkomiteen har i 1992 holdt et møde, hvor særligt Det Fødevareteknologiske Udviklingsprogram (FØTEK) og etableringen af Ernæringsrådet blev drøftet. Med etableringen af Forskningsinstitut for Human Ernæring og tilførsel af forsknings- og udviklingsmidler gennem FØTEK-programmet har ernæringsforskningen i Danmark fået et tiltrængt løft. Komiteen planlægger nu initiativer til at bidrage til et samlet overblik over dansk ernæringsforskning med fokus på behov for identifikation af særlige indsatsområder, ligesom en opprioritering af ernæringsundervisningen på sundhedsuddannelserne findes påkrævet.

Komiteen vil være repræsenteret på IUNS' generalforsamling i Australien efteråret 1993.

Arne Astrup

IUPAB, International Union of Pure and Applied Biophysics

IUPAB's væsentligste aktiviteter er afholdelse af internationale kongresser i biofysik samt cirkulation af information om møder inden for det biofysiske område. De næste to kongresser finder sted 25.-30. juli 1993 i Budapest og 11.-16. august 1996 i Amsterdam. Nationalkomiteen har indgivet forslag til emner på kongressen i Amsterdam. Nationalkomiteen har ikke holdt møder i 1992, men medlemmerne modtager løbende informationer fra IUPAB til videre orientering.

Peter Roepstorff

IUPAP, International Union of Pure and Applied Physics

Nationale og internationale aktiviteter foregår i regi af Dansk fysisk Selskab, hvis bestyrelse fungerer som nationalkomite, og European Physical Society (EPS). EPS er for tiden under omstrukturering til en egentlig europæisk forening med 60.000 medlemmer. I 1993 yder IUPAP økonomisk støtte til XVIII International Conference on the Physics of Electronic and Atomic Collisions, som afholdes på Aarhus Universitet i dagene 21.-27. juli.

Nils O. Andersen

IUPHAR, International Union of Pharmacology IUTOX, International Union of Toxicology

Den danske nationalkomite har i løbet af 1992 afholdt to møder. Information om nationalkomiteens aktiviteter formidles igennem et Nyhedsbrev samt ved møder i Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologi. Selskabet har afholdt 14 møder i 1992. Komiteen deltager aktivt i både nordisk og europæisk sammenhæng på flere niveauer. Komiteen har deltaget i forberedelsen til XIIth International Congress of Pharmacology, Montreal, 1994.

Ove A. Nedergaard

IUTAM, International Union of Theoretical and Applied Mechanics

Information om IUTAM's og nationalkomiteens arbejde formidles især gennem Dansk Center for Anvendt Matematik og Mekanik (DCAMM), som har 131 danske medlemmer. En væsentlig aktivitet for IUTAM har også i 1992 været afholdelse af en række symposier. I dagene 18.-20. august 1992 afholdtes således i Lyngby, Danmark et IUTAM-Symposium med titlen »Optimal Design with Advanced Materials«. I symposiet deltog 60 forskere fra 18 forskellige lande. Proceedings fra mødet vil blive publiceret af Elsevier Sciences Publisher.

Desuden afholdtes i september 1992 i Haifa den 18. internationale kongres for teoretisk og anvendt mekanik med ca. 600 deltagere. Samtidig med kongressen afholdtes IUTAM's generalforsamling, hvor professorerne N. Olhoff og P. Terndrup Pedersen repræsenterede den danske nationalkomite.

P. Terndrup Pedersen

SCOR, Scientific Committee on Oceanic Research

Den danske nationalkomite for SCOR udgøres af Dansk Nationalråd for Oceanologi.

Dette har 21 medlemmer, som repræsenterer en bred kreds af de institutioner, der i Danmark er beskæftiget med marine undersøgelser. De danske medlemmer af SCOR er professor Aksel Wiin Nielsen, statsbiolog Vagn Hansen og seniorforsker Birger Larsen.

Nationalrådet har holdt to møder i 1992. Nationalrådet har udnævnt en dansk komite for World Ocean Circulation Experiment (WOCE) med Erik Buch som formand. Andre internationale og nationale samarbejdsprojekter eksempelvis MAST, BIOFAR, Harmful Algal Blooms Program og ODP, er blevet diskuteret.

Det 7. danske havforskermøde blev afholdt 21.-24. januar 1992 med 304 deltagere på Aarhus Universitet med Geologisk Institut som vært. IOC afholdt Executive Council's 25. møde i Paris 10.-18. marts. Som dansk repræsentant deltog Vagn Hansen. Danmark finansierer to Associated Experts ved IOC's sekretariat.

Aksel Wiin Nielsen

Birger Larsen

URSI, Union Radio Scientifique International

Der har ikke været internationale møder i URSI i beretningsåret, men der har været en række URSI-sponsorerede arrangementer. URSI's næste generalforsamling finder sted i Kyoto i Japan 25. august til 2. september 1993, og forberedelserne er i fuld gang. Danske forskere holdes orienteret om aktiviteter inden for URSI's område gennem »URSI Information Bulletin« og »The Radioscientist«, der udkommer 4 gange årligt og udsendes til komitedlemmer og interesserede personer.

Eigil Ungstrup

WCRP, World Climate Research Programme

Nationalkomiteen for Klimaforskning har i året 1992/93 afholdt et medlemsmøde. På dette møde diskuterede man bl.a. introduktionen af jævnlige, korte opsummeringer angående klimarelevante nyheder og forskningsresultater. Disse opsummeringer tænkes anvendt som rådgivning over for forskningsråd mv. NKKF modtager til videredistribution publikationer fra WCP, World Climate Programme.

Aksel Walløe Hansen

CIOMS, COUNCIL FOR INTERNATIONAL ORGANIZATIONS OF MEDICAL SCIENCES

I sidste årsberetning fandtes en større oversigt over CIOMS' langtidsprogrammer:

1. International Dialogue on Bioethics and Health-policy Ethics.
2. International Nomenclature of Diseases.
3. Drug Development and Use: Medical, Social, and Economic Implications.

Se Oversigt over Selskabets Virksomhed 1991-1992, p. 134-36.

Af nye aktiviteter er pga. stram økonomi kun planlagt en konference i Genève 14.-15. september 1993 om Drug Surveillance: International Cooperation. Past, Present, and Future. Samtidig afholdes generalforsamling den 13. september. En oversigt over CIOMS' organisation, aktiviteter og medlemsliste er publiceret i Genève i 1992 (pp. 78), og findes i Selskabets sekretariat.

J. Chr. Siim

Paul Bagge.

Povl Bagge

30. november 1902-7. december 1991

Af Niels Thomsen

Povl Bagges far var den vestsjællandske bondesøn Jacob Hansen Bagge, der blev landbrugskandidat, derpå højskole- og landbrugslærer og endelig i næsten 30 år redaktør og medejer af ugebladet Vort Landbrug. Bladet nåede i hans tid 1883-1912 en betydelig udbredelse og en anset position, værdsat for redelighed og pålidelighed, som der stod i Tidsskrift for Landøkonomi ved hans død. Bagge og hans hustru skabte i villaen på Frederiksberg »et levende, åndeligt miljø, hvor man var optaget af litteratur og politik« i Grundtvigs ånd. Ægteparrets ældste datter Karen Bagge blev siden højt anerkendt som lærer og bestyrer af Nathalie Zahles skoler, Povls elskede storebroder Peter Fr. Bagge blev civilingeniør og gennem en menneskealder leder af F.L. Smiths cementfabrik i Rumænien, mens Ellen Margrethe blev gift med højskolemanden og historikeren Hans Lund. De andre børn var meget ældre end Povl, og han havde mistet begge sine forældre før han fyldte tolv år. Karen Bagge, der nu havde en god fast stilling, indrettede et nyt hjem for sig selv og de to yngste. Fra 1917 boede Povl gennem 28 år alene sammen med sin stadig ugifte storesøster.

Nogen helt lykkelig barndom fik han ikke, også fordi han var svagelig og endda som teen-ager blev ramt af en børnelammelse. Sammen med den lidt specielle familiære stilling som decideret lillebror, senere som ungkarl i et kvindemiljø, prægede det hans sind og optræden. Han var tidligt moden og voksen, kultiveret og velovervejet, altid lidt ældre end sin alder. Han fulgte da også godt med i skolen, hvor han knyttede fire livsvarige venskaber, og tog i 1920 en pæn studentereksamen. Matematisk – han ville være ingeniør ligesom sin broder. Men arbejdet på Polyteknisk Læreanstalt passede ham ikke, og efter et års forløb slap han studiet for at tage en højskolevinter på Askov.

Der var netop da samlet den bedste stab af højskolelærere nogensinde. Særlig glimrede fire yngre akademikere: polyteknikeren

J.Th. Arnfred, kemikeren Jens Rosenkjær samt to historikere, C.P.O. Christiansen og Povls 12 år ældre svoger Hans Lund. Stadig med fast rod i frisindet kristendom, liberal politik og dansk nationalitet, incl. den særlige interesse for Sønderjyllands danskhed, så og skildrede de fire unge lærere de store skred i vor indsiget i naturen, tilværelsen og samfundslivet, der netop da blev synlige. Dette perspektiv gennemsyrede de foredrag, debatmøder og halvprivate aftensamtaler, de afholdt, og det tidsskrift, de netop havde startet med titlen Dansk Udsyn. Povl Bagge var faldet godt til i det grundtvigske højskolemiljø, og han blev fanget af debatten om at forstå de store skift i udviklingslinjerne. Især de to historikere, C.P.O. Christiansen og Hans Lund, som begge var solide og velformulerende skribenter og foredragsholdere, æggede ham til at læse og tænke selv. Han valgte da at blive historiker.

Hjemkommen fra Askov begyndte han da i sommeren 1922 at studere til cand.mag. med historie som hovedfag. Som bifag valgte han dansk og engelsk, begge nyttige redskabsfag: Skønt matematisk student nåede han ubesværet beherskelse af engelsk, der nu ubetinget var den vigtigste vej til studier i samfundsforhold. Forøvrigt var Povl måske endnu mere end andre i sin generation fascineret af engelsk litteratur, mentalitet og livsstil. En væsentlig sidegevinst var det, at han nu på originalsproget kunne læse de engelske og amerikanske kriminalromaner, der hørte til hans bedste fritidsfornøjelser, og som langt senere gjorde ham til stifter af det danske Edgar Allan Poe Selskab. Bifagsstudiet i dansk kunne vel fremme en sikker og ubesværet sproglig udtryksform. Det klare og præcise udtryk blev siden hans stærkeste redskab som taler og skribent – et frygtet våben i polemik, men endnu i 30erne skrev han ofte kompliceret og tungt i lange latinske eller tyske sætningsopbygninger. Dansk bidrog derimod nok til hans forståelse af 1800-tallets litteratur, som siden blev en væsentlig kilde til Bagges dybe og brede indsiget i samme periodes tankeverden.

Men det var historie, han ville lære. Som universitetsfag lå det dengang i hænderne på tre betydelige og udadvendte fagfolk, alle omkring 50 år og alle med tiden medlemmer af Videnskabernes Selskab. De passede hver på deres måde undervisningen af de 50-60 studenter godt nok, men gik usædvanlig dårligt i spænd. Fredeligst var den konservative nationalist og Flensborgtilhænger Knud Fabricius. Han stod for 15-1600-tallets historie, og han leverede vel

her gennem et usædvanlig langt forskerliv større og vægtigere gods end kollegerne. Men de fleste studerende opfattede ham som fjern og distræt, og få nåede at udnytte hans store kvaliteter. De to andre var radikale, men ellers ikke enige om ret meget.

Aage Friis, der skulle dække historien fra 1715 og 200 år frem, havde før han blev professor været pressekonsulent for Udenrigsministeriet m.h.t. forholdet til Tyskland incl. Slesvig. Det førte til at han fra 1919 til sin død arbejdede med at udrede genforeningsspørgsmålets første fase 1864-1879. Han gjorde det ved samtidig at udgive alle væsentlige kilder og skrive en uhyre detaljeret fremstilling, resulterende i henholdsvis ti og fire store tykke bøger. Friis havde brugt samme tunge tosporede tilgang i det arbejde, der havde gjort ham til professor i 1913, nemlig bøgerne om de store statsmænd af Bernstorffslægten. Her havde han nærlæst både de diplomatiske akter og de mange private breve og optegnelser omkring sine hovedaktører. En kyndig og indfølelse indtrængende i disse kilder, deres baggrund og sammenhæng skulle afgive det underliggende mønster, som var den egentlige og eneste nøgle til at forstå miljøet, personerne og deres adfærd ud fra tidens egen opfattelse af problemer, muligheder og værdier. En slags ustruktureret interview af fortidens vidner, hvis tale i eget sprog afdækker tingenes virkelige sammenhæng, ret uafhængigt af historikerens spørgsmål og hypoteser. Det må i fagsproget kaldes historistisk orienteret forskning.

Positivist var derimod hans kollega, handels- og middelalderhistorikeren Erik Arup. Med den klassiske kildekritiks teknik, som han beherskede og tilbad, ville han uddrage de centrale kendsgerninger af kilderne, for så ved logiske slutninger frit at forbinde dem indbyrdes til et sandt billede af strukturer, begivenheder og udviklinger i fortiden. Ad denne vej begyndte han en i mere end een forstand radikal omskrivning af Danmarks historie, idet dog udvælgelsen og struktureringen af de uddragne fakta i høj grad hvilede på hans egen common-sense-baserede historiske materialisme. Det var mest den, der tog glansen af konger, krige, adel og anden national romantik og satte landbruget, handelen og almuens kår i centrum.

Første bind af Arups Danmarkshistorie (1925) stempledtes som helligbrøde af harmfulde lægmænd og som ideologisk forvredet tendensforskning af flere historikere. Og andet bind (1931) led

samme medfart. Men mange yngre historikere og hele den »frisindede« opinion var begejstrede. Arup, der var en bidsk og vittig polemiker, tog heftigt til genmæle og modangreb ind i »fjendens lejr«, ja, stemplede Friis' forskning som metodisk antikveret. Det førte til tyve-årig borgerkrig blandt historikere. Den kulminerede i en nådesløs kamp om et professorat i 1936 (inclusive en injuriersag i retten), men gav dønninger endnu længe efter.

Povl Bagge skrev 50 år senere (1976) om Arup: »Jeg kunne jo lige så lidt som mine jævnaldrende medstuderende undgå at blive fortryllet af hans talent som skribent og hans charme som lærer ... Jeg beundrede hans idérigdom og skarpsindighed, vel også hans polemiske evne. Men i min studietid ... var jeg ikke ... ubetinget på hans side« i striden og »stod desuden personligt hans modpart Aage Friis nærmere«. Fundamentalt gjaldt dette faktisk også metode-synet, selvom debatten havde åbnet hans øjne for at »Friis savnede den specielle kombination af evner, som er forudsætningen for en indtrængende, frugtbar kildekritik«, som han skrev i sin nekrolog 1950. Heldigvis lå hans interesser først og fremmest i de senere perioder. Han skrev sit store speciale til Fabricius, om »Christian IIs hær. Dens rekruttering og forsyning«. Det fik en meget positiv bedømmelse. Og så havde han i øvrigt passet sine studier godt og stadigt, så han efter seks år i sommeren 1928 tog en smuk eksamen – 8³/16, nærmest svarende til et 10-tal idag, ikke udmærkelse men tæt ved.

Allerede året før var han begyndt at undervise som lærer på Rødning Højskole, hvor svogeren Hans Lund nu var forstander. Han huskede den gode tid på Askov, der dengang havde været ved at blive et frit universitet à la Grundtvigs tanker om »skolen i Soer«. Men hverken elevmaterialet eller ressourcerne i Rødning kunne måle sig med Askov, hvor han blev sat ind på forefaldende arbejde, f.eks. undervisning i sang. Han var også selv blevet en anden, præget af synsmåderne på universitetet og i storbyen og uden smag for doktrinær og klassepræget landboliberalisme. I 1929 tog han tilbage til København, da Aage Friis gjorde ham til medarbejder ved sit store udgivelsesprojekt Nordslesvigpolitikken i paragraf 5s tid (1864-1879).

Længere frem overtog Bagge redaktionsledelsen af kildeudgaverne, og det var også ham, der tilsidst afsluttede og udgav sidste bind af Aage Friis' store fremstilling – forsynet med et PS om Bag-

ges lidt afvigende fortolkning (1959). Men i ti år var hans arbejde at indsamle, redigere og realkommentere alle relevante diplomatiske aktstykker og andre tekster både fra danske og udenlandske samlinger (i to forskellige serier). Jeg er ikke ene om at mene, at dette Sisufos-arbejde på tæt ved 5000 sider slugte kræfter, der var en bedre sag værdig. Men det gav et par yngre historikere lidt levebrød ved relevant arbejde i en tid med stor ledighed for magistre. Deriblandt Povl Bagge. Han fik tilmed på den konto mulighed for et længere ophold i Moskva, hvor han sammen med et par andre nordiske historikere gennemgik ældre russiske statsarkiver for at lokalisere dokumenter om nordiske forhold.

Det gjorde han tilfredsstillende, skønt han ikke kunne meget russisk. Efter hjemkomsten fik han chancen at vise sine evner med endnu en vigtig side af historiefagets håndværk, da Povl Engelstoft knyttede ham til den nye 2. udgave af Dansk biografisk Leksikon. Frem til dette værks afslutning i 1944 skrev eller omredigerede han 96 kortere biografier af kendte landsmænd fra 15-16-1700-tallet. Det gav øvelse i kontant og økonomisk informationssøgning og i knap, præcis formulering. Desuden lærte han adskilligt af Engelstofts sikre og indsigtfulde portrætter af 1800-tallets politiske førerskikkelser, hvoraf han senere selv fremhævede dem om Hørup og Monrad (Biogr. Leks.3. udg. bd. 4, 1980, s. 197).

Da han nu, stadig ugift og kun deltidsbeskæftiget, kunne begynde at samle sig om en større selvstændig afhandling, valgte han netop at skrive om Monrad. Det danske folkestyres etableringsfase og særlig »mændene fra 48« fascinerede ham, fordi idéer og visioner da endnu syntes at have virkelig magt ved siden af håndfast interessepolitik, og fordi uafhængige personligheder endnu kunne klare sig mellem partibosser og levebrødspolitikere i kraft af deres argumentation. Som indgang havde han efter eget udsagn »Det glimrende hovedværk om Danmarks historie 1848-1866, N. Neergaards Under Junigrundloven«. Og den højintellektuelle teolog og statsmand D.G. Monrad havde jo ikke blot grebet afgørende ind i to af nationens skæbnestunder, 1848 og 1864. Gennem et yderst konkret arbejde med bevillinger og lovparagraffer formede han også blivende arbejdsformer og normer for den nye statsskiks daglige virke. Bagge havde nogle år før (1930) set dette belyst af Albert Olsen, siden Povls forgænger i professoratet.

Nu tog han det selv op i en strengt målrettet monografi om »Mon-

rads statstanker«. Bogen gennemanalyserer Monrads standpunkter og argumenter til de nye danske forfatningsorganers indbyrdes forhold og rette opgaver, idet der bag Monrads tilsyneladende bratte skift og markeringer af særstandpunkter påvises en fast konstitutionel grundtanke: Som Junigrundlovens egentlige ophavsmand og tilhænger af Hegels tro på statens historiske mission satte han det frie og ordnede folkestyres funktionsevne over alle andre mål og hensyn – incl. valgretsregler, økonomisk liberalisme og magtens tredeling. En væsentlig, men nok underspillet konklusion var afvisningen af eftertidens forfladigede og uhistoriske fremstilling af den nationalliberale politik i analogi med moderne interessepolitik. Klart historisk inspireret var det jo også at opsøge en tidsalders bærende tanker gennem en stor personlighed, og at fremhæve, at de enkelte standpunkter kun kunne forstås i deres sammenhæng med hinanden såvel som med tiden og stedet. Der var dog også i udvælgelsen og perspektivering af de analyserede standpunkter tale om et valg, som var bestemt af et givet, om end ikke meget specificeret mønster (eller analyseskema) for elementernes betydning – ingen løs tro på, at kilderne af sig selv ville give det sande og fuldstændige billede, når observationerne bare var mange nok.

Der lå et overvejet metodevalg bag de mange skarpsindige enkeltanalyser i denne doktorafhandling, der blev bedømt af de tre professorer i historie, antaget i december 1935 og forsvaret den 5. marts 1936. Der var ikke tale om et elevarbejde. Men det hjalp ikke – søer kender grise på lugten. Friis kaldte afhandlingen for en god og nyttig bog, der kun savnede fylde – f.eks. en sammenligning med andre nationalliberale førere – og en klar samlende linje i stoffet. Den var nu ellers klar nok, hvad præses fremførte bestemt, omend højst urbant. Af Arup fik Bagge til gengæld kun »lidt ros og megen kritik«. Det ventede bombardement af rammende og vittige bemærkninger gik mest på, at også forskere af nyere historie måtte lære moderne kildekritik. Modsat Friis', der blev trykt i Historisk Tidsskrift, kendes Arups opposition kun fra avisreferater. Af disse fremgår det også, at handlingen skal være »forløbet på en usædvanlig smuk og værdig måde, ikke mindst som følge af præses' elegante og formfuldendte akademiske fremtræden«. Den blev end ikke rystet af et indlæg ex auditorio fra en yngre pelsklædt dame, som med fremmedartet accent fastslog, at alle de omtalte ulykker skyldtes jøderne.

Men dr.phil. blev han, og han var kun 33 år, hvilket Friis (der selv havde disputeret som 29årig) fremhævede som langt at foretrække for den mærkbare tendens til at udskyde og udvide afhandlingerne. Alligevel havde Bagge selvfølgelig ingen reel chance, da han endnu før disputatsen var forsvaret søgte det professorat, som netop blev ledigt ved Friis' afgang. Bedømmelsesudvalget var så uenigt, at det endte med at udskyde afgørelsen til en forelæsningskonkurrence, hvor Arups kandidat, den økonomisk orienterede marxist Albert Olsen, på målstregen sejrede over to andre dygtige modne forskere. Forinden havde Bagge trukket sig ud af løbet, og han undlod at søge det professorat, der nu blev ledigt i Aarhus, da Albert Olsen flyttede. Imens var han blevet ansat i det statslige arkivvæsen, foreløbig med arbejdsplads på Landsarkivet for Sjælland. Han kunne så blive boende midt i København, få lettere adgang til de arkiver, der var de vigtigste for hans forskning – og bruge en del af døgnet på den.

Povl Bagge arbejdede derpå som arkivar i næsten ti år fra 1937, bl.a. gennem hele krigstiden. Det hævdes, at han ikke udviste den helt store energi på Landsarkivet, hvis opgaver for en stor del er af administrativ/organisatorisk karakter. Men forskningsmæssigt blev det en rig arbejdsperiode med flere skiftende opgaver, som han selv valgte. Noget gik i forlængelse af den fortsatte virksomhed med kildeudgivelse for Aage Friis – bl.a. et kapitel om Frankrigs holdning til Slesvig 1864-71 (til et populært bogværk), og korte anmeldelser af nye tyske bøger om det slesvig-holstenske spørgsmål – tolerant over for de traditionelle nationale modsætninger, vagtsom over for nye signaler. En anden linje var ny, nemlig retshistorien – i hvert fald når man ikke husker hans interesse for detektivromaner. I festskriftet til sin gamle lærer og mentor Aage Friis (16.8.1940) skrev han et »småskrift« på 14 sider om lensmand Torben Oxe, som Christian II lod henrette i 1517 efter en siden anfægtet retssag. Den kunne Bagge sætte i skarpere lys ved detektivisk kildelæsning og juridisk sans. Han fik samtidig leveret et lille rap til den store kildekritiker Arup – men så venligt, at den store mand takkede på en billet.

Jurister har siden dvælet ved artiklen som en lille perle. Det skarpe blik for magtmisbrug under dække af lovens lighed og domstolens uafhængighed viste Bagge senere, da han i 1944 var officiel opponert ved Aarhus universitet mod arkivarkollegaen Harald

Jørgensens disputats om trykkefriheden i enevældens sidste år (1799-1848). Bagge gik meget tæt og kritisk imod påstanden om, at domstolene i stor uafhængighed af regeringen reelt havde vogtet presse- og ytringsfriheden. Da den 18 sider lange opposition blev trykt i 1946, medførte den et skarpt replikskifte med doktorandens fader, den nys afgåede højesteretspræsident Troels G. Jørgensen, hvis retshistoriske bøger Bagge fulgte årvågent, med sans for både skidt og kanelen. Det kan nævnes, at Bagge senere var redaktør af værket om Højesterets historie ved trehundredårsjubilæet i 1961 – ligesom han havde været en af de tre redaktører af bogen »Centraladministrationen 1848-1948«, der jo også berørte hans Monradstudier.

Videre bør man nævne Bagges indlæg i debatten om forholdet mellem Danmark og Norge gennem 1700-tallet. Det var det, som havde været emnet for den omtalte professorkonference i 1936 og da havde fået tre ansøgere – Albert Olsen, Hans Jensen og Vilhelm la Cour – til at skrive hver sin bog om emnet. Bagge kunne her med sikker hånd påpege både fortrin og begrænsninger ved de tre yderst forskellige tilgange. Dette førte ham logisk videre til at angribe et grundlæggende spørgsmål i fagets teori – dets særlige karakter som videnskab, vilkårene og målene for historisk forskning. Det skete med artiklen »Om historieforskningens videnskabelige karakter« (1940), hvis indhold han senere varierede i forskellige mindre artikler.

Bagges udgangspunkt var en artikel af den moderne kildekritiks skaber på dansk grund, Kristian Erslev fra 1911. Erslev havde samtidig genudgivet sin metodelærebog med titlen »Historisk Teknik« for at understrege, at kildekritikken ikke gav historien en videnskabelig metode, kun værktøj til etablering af data, og på anden vis opblødt sit hidtidige skarpe skel mellem »levninger« og »beretninger«, og dermed gået et stykke væk fra den klassiske kildekritiks slagvej, hvad Arup senere heftigt bebrejdede ham. Men kun et stykke, thi han hævdede, at der var to slags historie: dels historievidenskab og dels historieskrivning. Den førstnævntes opgave var ikke at skildre, men at forstå fortiden til bunds, og det kunne man nå ved perfekt brug af kildekritikken, men kun for afgrænsede spørgsmåls vedkommende. Syntesen, sammenfatningen af en længere udvikling og en samfundsstruktur, krævede nemlig reelt langt større frihed. Historieskriveren må arbejde med begrænsede krav til doku-

mentation for at kunne give en »livfuld og anskuelig fremstilling« af fortiden, at »følge årsagernes kæde tilbage til den fjerneste old«. Han må stå »med fødderne fast plantede i vor egen tid« og bundet af sin egen livanskuelse. Da historievitenskaben kun kan bære punktundersøgelser, ikke syntesen, er faget ingen rigtig videnskab, thi en sådan søger jo det almene, udviklingens og naturens love.

Nogen åben debat havde dette ikke vakt, men spørgsmålet lå latent i faget. Arup og hans lærlinge måtte afvise tvedelingen, da de mente, at forskningen ved rigtigt valg af opgaver, data og udgangspunkt kunne »udlede de empiriske lovmæssigheder, som har almen gyldighed uanset tid og rum« (Ladewig 1976), så historieskrivningen blot var forskningens talerør til publikum. Følgen var logisk nok mere specialisering, fra 30'erne og ind i 60'erne især om økonomiske og sociale forhold – men heller ikke det gav objektivitet ud over de underliggende og stadig ikke-erklærede grundparametre, og sammenhængene fortonede sig. I den anden ende blomstrede populære samleværker op med uhæmmet frie fortolkninger i den knæsatte subjektivitets hellige navn.

Povl Bagge imødegik i 1940 både Erslevs og Arupernes problemstilling ved at vise, dels at det anlagte positivistiske videnskabsbegreb er for snævert, dels at delingen mellem historievitenskaben og historieskrivning er uholdbar. Historisk forskning behandler udvalgte dele, aspekter og årsagsforbindelser i fortiden, ikke for at gengive dem som de var, men for at etablere visse hovedtræk i deres særlige (individualiserede) historiske sammenhæng med hinanden og med omgivelserne. Selvom den kun sjældent direkte bidrager til opstilling og falsificering af love for samfundets liv og udvikling, sådan som de andre samfundsvidenskaber, er den i sit væsen generaliserende, da den søger sammenhænge, ligheder og forskelle. Mønstre, ville jeg selv sige.

Dette mål har ifølge Bagge også al ordentlig historieskrivning. Den hverken kan eller vil følge Erslevs påbud om at give nutidens mennesker et sanseindtryk af samme type og indhold som det, de i dag får af virkeligheden omkring sig. Der er kun tale om en gradsforskel mellem oversigtsfremstillingen og detailanalysen. Og netop fordi de begge søger sammenhænge og ikke trivialiteter, er de principielt underkastet samme grundvilkår. De er begge også, men ikke alene, afhængige af ophavsmandens skabende virksomhed, derunder hans fantasi, som Erslev mente, kun historieskrive-

re og kunstnere brugte. Derfor bliver resultaterne påvirket af personlig begavelse, erfaring og holdning, såvel som af situation og miljø. Men altså udtrykkeligt *også*, ikke *alene*. Det samme gælder mere eller mindre al slags empirisk videnskab, der jo bl.a. skal bygges på andres forskning for at se fænomenernes forudsætninger, betingelser og følger, d.v.s. sammenhæng.

Netop i sommeren 1940 havde de fleste andet at tænke på, og den bølge af historisk interesse, som kort efter skyllede ind over landet i kølvandet på det nye nationale fællesskab, krævede folkelige skrifter, ikke historisk metode. To år senere kom dog i en forkortet udgave i Nordisk Tidskrift, og i 1943 måtte Bagge i to kronikker i Social-Demokraten forsvare sine synspunkter mod slavisten og marxisten professor Stender-Petersen. I 1952 skrev Bagge på udfordring af den berømte og stærkt historisk interesserede romanforfatter A.M. Hansen et indlæg i debatbogen »Videnskab og livssyn«, der viste, at hans mening om sit fag lå ganske fast.

Når den ikke blev åbent modsagt af fagfæller, skyldtes det nok også, at den trods alt indeholdt en fremstrakt hånd. Vist stod han Friis og historismen nærmest, med sin fremhævelse af historiens Einmaligkeit og ønsket om at forstå strukturer, personligheder og bærende idéer i fortiden på fortidens egne præmisser. Men han havde dog også advaret mod at løsrive syntesedannelsen fra empirien (som i romaner) og indskærpet pligten til at generalisere »gennem udvælgelse og ordning, og hverken ved en fuldstændig rekonstruktion af det forbigangne eller ved blot at udtømme det overleverede stofs meddelelser, hvis nogen af delene ellers havde været muligt«. På det grundlag kølnedes stridslysten. Det er påpeget (af Ladewig), at Albert Olsen efterhånden selv nåede frem til en »betoning af betydningen af samtidens normer som vurderings- og forståelsesgrundlag«. Andre af Arups elever som Astrid Friis og Aksel E. Christensen, der begge havde disputeret i handelshistorien, var også på vej ind mod midterbanen.

I mange år var der reelt stilhed på den centrale metodefront i historiefaget, skønt der naturligvis ind imellem lød skud fra håndvåben i forbindelse med anmeldelser. Mest interesseret var Bagge selv. Han erkendte nu direkte sin forankring i historismen, som efter 1945 havde en genopblomstring. Et logisk korrelat var det standpunkt, at historien nok på mange måder kan samarbejde med »de andre samfundsvidenskaber«, og også hente mange tek-

nikker og tolkningsmuligheder fra dem, fordi råstoffet jo ofte er det samme, men at historien står for sig som individualiserende med sigte på meget nuancerede forklaringer, der sammenbinder mange slags faktorer og ikke søger at etablere generelle love (1969).

Efterhånden balancerede Bagge nok i nærheden af det relativistiske standpunkt, at de fleste problemer med udbytte kunne studeres fra adskillige forskellige udgangspunkter, men at udbyttet i høj grad afhang af forskningsindsatsens kvalitet og fleksibiliteten i forhold til emnet. I en stor anmeldelse af en lille metodebog (H.P. Clausens) skrev han: »Jeg ser ikke en ulykke i det e.m.m. store subjektive element i vort arbejde. Det er med til at give historien dens rigdom og stimulere forskningen. Og det forhindrer mig ikke i at tro, at stadig flere sider af fortidens liv bliver belyst fra forskellige synspunkter gennem redelige undersøgelser, selvom »sandheden om fortiden« er uopnåelig« (1966).

I de sidste af sine aktive år oplevede han at se en stærkt forøget interesse for fagets videnskabsteoretiske og metodiske problemer. Bølgen var desværre i nogen grad løsrevet fra evnen eller viljen til egentlig udforskning af fortiden og forbundet med et ideologisk sigte, som var Bagge aldeles fremmed. Han blev alligevel rost for sit opgør med positivismen, betragtet og omtalt som sin generations ubetinget førende skikkelse på feltet og gjort til genstand for flere skrifter. Det bedste af dem var et speciale af Mogens Rüdiger, senere udgivet som stencil af Den danske historiske Forening (1984). Jeg har fundet det eksemplar af specialet, Bagge selv læste, og som han forsynede med mange blyantsantegninger i margin. De udtrykker næsten alle enighed med teksten, så jeg går ud fra, at han kunne tilslutte sig den givne fremstilling.

Derfor skal jeg herefter vende mig til andre sider af Bagges liv og virksomhed. Krigsårene tilbragte den allerede midaldrende, men endnu ugifte arkivar og dr.phil. på Landsarkivet i København. Et vidnesbyrd om hans stigende faglige status var det, at han fra 1943 blev medredaktør af Historisk Tidsskrift. Ellers var han stadig mest sysselsat med mindre artikler og større udgivelsesarbejder. Af disse bør især nævnes starten på de fire bind med Danske politiske Breve fra 1830erne og 1840erne (udg. sammen med Povl Engelseftoft, 1945-1958) – et meget værdifuldt arsenal for skildringer af denne periode, fordi folk jo dengang skrev rigtige breve og des-

uden lå under for censuren af trykte skrifter. Og så var der selvfølgelig stadig samarbejdet med Aage Friis, der nu i stigende grad forlod sig på Bagges indsats og faglige dømmekraft, omkring kilderne til Nordslesvigspørgsmålet. Dette værk gav Bagge en helt uventet gevinst, som på alle måder langt oversteg både honoraret og den faglige prestige. Den 21. marts 1943 mødte han om formiddagen op i Udenrigsministeriet for at aflevere endnu en pakke manuskript til gennemsyn af den derværende bogcensur. Han blev modtaget af en smuk yngre dame, translator Gudrun Thiele, med hvem han faldt i snak. Da Royal Air Force kort efter indledte et virkeligt bombardement i City, måtte man i kælderen. Det førte umiddelbart til en noget længere samtale mellem de to, snart til flere møder uden for tjenestetiden og hen over sommeren til beslutning om ægteskab, der blev indgået i Holmens kirke den 8. december 1945.

Samtidig med denne revolution i privatlivet smilede lykken også tjenstligt til Bagge, da han fik stillingen som landsarkivar for Fyn fra nytår 1946. Trods bolignøden kunne de nygifte derfor meget hurtigt flytte til eget hjem i tjenesteboligen i Odense, hvor de trivedes ganske godt, og hvorfra Gudruns initiativ bragte dem ud på et par store udlandsrejser – bl.a. til England, som Bagge nu så for første gang. Men de var jo begge om man så kan sige usædvanlig indfødte københavnere og længtes efterhånden hjem. Bagges embede stillede især krav af administrativ art, hvilket ikke havde hans særlige interesse.

For at vinde mere tid til forskning var det rimeligt at tænke på universitetet. Midt under krigen – i forårssemesteret 1944 – havde Bagge påtaget sig et vikarjob som lærer ved Aarhus Universitet. Han boede hos professor Bøggild Andersen, som havde fået tilkaldt ham, og som han kendte både fra studietiden og fra Ruslandsrejsen. Med undtagelsen af den lidt yngre Gudmund Boesen, som blev museumsinspektør på Rosenborg, var den højt begavede, men lovlig følelsesbetonede og sarte Bøggild den historiker, som stod Bagge nærmest både personligt og m.h.t. fagligt udgangspunkt. Erfaringen i Aarhus, der også havde ført til den omtalte debut som officiel disputatsopponent, havde været god nok, men de første stillingsopslag efter krigen gav ikke Bagge chancer. Men i oktober 1949 døde Albert Olsen, og man opslog straks hans stilling som professor i historien efter 1750.

Bagge var blandt de seks ansøgere, og han var en af de to, som efter ni måneders granskning blev erklæret ubetinget kvalificerede. Bagge og den ti år yngre svensker Sven Ulric Palme ansås »for at være de øvrige ansøgere klart overlegne – dr. Bagge ved produktionens modenhed, gennemgående høje kvalitet, metodiske sikkerhed og ægte videnskabelige ånd, dr. Palme i kraft af produktionens store omfang og alsidighed«. Udvalget, der bestod af de tre danske historieprofessorer, en svensk og en kunsthistoriker, foreslog sagen afgjort ved en forelæsningskonkurrence mellem de to, men da Palme herpå stod af, anbefalede de eenstemmigt at ansætte Bagge, om hvis fortjenster det hed: »Dr. Bagges videnskabelige produktion er ganske vist ikke særlig omfattende, men bærer tydelig præg af grundige og alsidige studier på mange af historiens områder, metodisk, politisk og idéhistorisk. Han er forsigtig og tilbageholdende i sine konklusioner, men selvstændig og moden i sine problemstillinger«. På det grundlag blev Bagge professor i historie 1. januar 1951.

Der var hårdt brug for ham som underviser. Der var kun 150 historiestuderende, men de faldt i fem-seks studietrin med hver sine krav, der fortrinsvis måtte imødekommes af de tre professorer og den enlige lektor Henningsen. Da denne i 1953 også blev professor og fik ansvar for Danmarkshistorien efter 1914 og verdenshistorien efter 1870, undergik Bagges professorat en helt nødvendig reduktion. Han stillede høje krav til sin undervisning, og fraset det halve år i Århus var han 48 år, før han kom til at undervise. Emnefeltet for hans timer forblev faktisk ret snævert begrænset, med en meget stærk koncentration omkring Danmark gennem 1800-tallet, endda uden megen økonomi.

Bagges ringe spændvidde i tid og rum blev dog efterhånden mindre følelig, da flere nye unge lærere efter 1960 overtog hver sit mindre undervisningsfelt. Og når han var på sin hjemmebane med idéer, statsmænd, partidannelser og forfatningsproblemer i Danmark mellem 1830 og 1901, klarede han den helt fremragende videregivelse af indsigt og perspektivering. Han satte naturligvis snart kræfter ind på fagets metode, historie og placering gennem de hertil beregnede kurser. Men hans egentlige oplæring af andre i historisk forskning skete ved diskussioner i forbindelse med opgaveskrivning og andre konkrete problemløsninger, som han tog tiden til at følge tilbunds. Det var specialerne, det gjaldt om – han

lod nok i langt højere grad, end de fleste gør idag, studenterne om selv at forme de afgørende strukturer, men de, der ville og kunne, fik lært at reflektere deres stof i mere end een dimension.

Skønt hans systematiske bidrag til historiens teori, som før nævnt, satte debat igang, var det også på denne konkret problemrettede måde, han fik størst betydning for historisk forskning som helhed. Hans disputatsoppositioner var ikke så mange, som vi nu husker dem, kun et dusin, men de spændte over en ret stor del af Danmarks nyere historie, og der var gjort meget ud af dem. Bagge lagde sin enestående analytiske evne i at fremdrage og efterse disputatsens grundlag og argumentation og få præses til at forsvare sine metodiske valg og slutninger. Ofte gik han så tæt på, at det omtrent fik karakter af tyrefægtning, selvom nådestødet undertiden udeblev.

Det var ikke bare negativ opposition – undertiden drøftedes også alternative analysemåder eller kildematerialer, hvorved Bagge benyttede både sin kundskab som arkivar og sin veludviklede fantasi. Men den centrale funktion var den regulerende, indskærpningen af de metodiske regler gennem påpegning af forsyndelser og forglemmelser – mest af alt de ubeføjede slutninger. Også på andre måder gik han ind i rollen som historieforskningens dommer og linjevogter – bl.a. i mange kortere og længere anmeldelser, de fleste trykt i *Historisk Tidsskrift*, og efterhånden også de vurderende persontegninger af fagfæller i nekrologer sammesteds (eller i dette Selskabs beretninger).

Bagges faglige indsigt, retfærdighedssans og nøgterne dømmekraft gav denne indsats bred accept i faget. Desto hårdere ramte det så desværre, når Bagges jugement en enkelt gang sløredes af idiosynkratisk impuls, som fik ham til at slå lovlig hårdt ved tegn på bluff, sjusk og arrogance. Den barske behandling fra en i øvrigt meget venlig og forstående universitetslærer kunne ikke blot ramme synderen selv, men undertiden også påvirke andre. Den offentlige rettergang, som Bagge jo ikke er alene om, men måske udøvede mere end andre, kan give unge forskere gavnlig og frugtbar vejledning. Men nogle kan skræmmes til tavshed og passivitet – og andre måske finde det klogt at blive ved mere begrænsede problemer og kendte metoder, end de ellers kunne have tænkt på. Kreativitet og vovemod kunne måske have fået mere stimulans.

Det var dog ikke det vigtigste, at det han udrettede som fagets

dommer og linjevogter – bestemt heller ikke hans hensigt. Han var ingen puslemor, men venlig og hjælpsom over for alle unge historikere, som både var begavede og »redelige« – et nøgleord i den standard, han satte for sit fag. Som organisator virkede han også på flere områder for at hjælpe fremtidens forskning. Til de før nævnte store kildeudgivelser lagde han fra 1959 sammen med to unge historikere udgivelsen af historikeren og statsmanden P. Munchs erindringer. Det var den første frugt af det Udgiverselskab for Danmarks nyeste historie (DNH), som Bagge i 1959 tog initiativ til. Det var Bagges ry som en seriøs og ansvarlig historiker, måske også hans velkendte sympati for Det radikale Venstre, der skaffede både de økonomiske midler og særlig adgang til ellers lukket kildemateriale. Under DNHs aegis gennemførtes gennem de følgende 10-15 år et for danske forhold meget omfattende forskningsprojekt i Danmarks historie under besættelsen.

Selv fik han ikke skrevet helt store ting efter sin udnævnelse. Han var som nævnt 48 år, havde meget at indhente og blev desuden snart barnefader, da Gudrun og han i 1951 og 1953 fik to børn i deres nye hjem i Holte. Hans tilværelse var lykkeligere og mere afvekslende end det lidt munkeagtige liv før og under krigen, men der var ikke så mange timer fri til forskning, og nogen hurtigskriver havde han aldrig været. Han synes at have lidt under en motorisk defekt, som gjorde ham til en elendig maskinskriver og som vel medvirkede til, at han gik over til de små bogstaver allerede 12-15 år før Frischs reform.

Til sin stillingsansøgning 1950 havde Bagge vedlagt et brudstykke af et større arbejde om forudsætningerne for lilberalismen og demokratiet i Danmark. Det blev af udvalget kaldt en helt ny forskningsmåde herhjemme. Det må være den artikel, han to år senere publicerede om den sociale menneske vurderings historie i 1700-tallet, som er en idéhistorisk analyse af det skiftende syn på stand, rang og klasser hos Holberg og nogle samtidige. Det er en god, men knap nok epokegørende artikel. Mere kom der ikke. Hans arkiv viser, at han i 1973 tænkte på at videreføre projektet.

I stedet skrev han det meste af en politisk biografi over J.N. Madvig (1955) som led i en total skildring af denne store filolog, der samtidig var en tænksom nationalliberal politiker af middelsvært kaliber. Bagge brugte her især mandens personlighed som forklaringsgrund til hans adfærd og meninger – i mindre grad politisk fi-

losofi som i Monradstudiet. Han åbnede hermed en ny, supplerende indsigt, men næppe nogen port til studiet af perioden. Dette skete i højere grad med den ypperlige artikel (1963) om nationalisme, antinationalisme og nationalfølelse i det skiftende politiske værdimønster o. 1900. Og fra en anden kant med den ret store artikel om akademikerne i dansk politik i 1800-tallet, der sammenstiller akademikerstandens selv vurdering med kvantitative analyser af dens nedadgående repræsentation på Rigsdagen og placering på indkomstskalaen (1970).

Men det var og blev kun stier i det store terræn. Bagge skrev aldrig en oversigt eller syntese over det stykke af Danmarks historie, han kendte bedre end nogen anden. Nogen oplagt chance og opfordring var der vel knap nok i hans tid, men jeg skal dog nævne, at han i 1949 takkede nej, da Aage Friis bad ham skrive et afsnit til Schultz Danmarkshistorie om tiden 1814-1848 til erstatning af Hans Jensens. Hans begrundelse var, at han ikke kunne gøre det bedre end Hans Jensen.

Selvoervurdering og selvhævdelse lå ikke for ham. Ej heller skænderi og personlige fejder. Han vidste nok, hvor han stod i 30ernes historikerfejde, men ville gerne gøre ret til begge sider og lod det fremgå af sine skrivelser. I samarbejdet på universitetet spillede han også en udglattende rolle i de til tider helt voldsomme modsætninger mellem sine to kolleger. Han var, som det blev sagt om hans far i 1914, af natur en fredens mand, og det eneste, som virkelig kunne kalde ham i krigen, var indtrykket af andres ufredelighed. Det rolige fredelige gemyt havde intet med koldsindighed at gøre.

Bagge var en venlig mand, tilmed charmerende og good company på sin egen stilfærdige og opmærksomme manér og med sin smag for kvalitet i både kulturelle og materielle produkter. Disse menneskelige egenskaber var væsentlige for, at han med sine begrænsninger kunne fylde en vigtig plads i dansk videnskab gennem et lille halvt århundrede. Vi ved alle her, at hans evner og kvaliteter også udmærkede ham som medlem og klasseformand i Videnskabernes Selskab.

Æret være hans minde.

Anvendt materiale

- Dele af Povl Bagges privatarkiv, Rigsarkivet; adgang hertil er givet af fru Mikala Bagge, Lyngø.
- Samtaler med Povl Bagge og Gudrun Bagge.
- Povl Bagges forfatterskab (ved N.F. Christiansen) s. 385-400 i: Festskrift til Povl Bagge 30.11.1972. Videreført s. 109-110 i:
- Mogens Rüdiger: Povl Bagges historiebegreb (speciale udg. som stencil af Hist.Institut ved Kbh. Univ. 1984, 124 s.)
- J. Chr. Manniche: Den radikale historikertradition (1981) s. 364ff
- E. Ladewig Petersen: Omkring Erik Arup: Struktur og grænser i moderne dansk historieforskning ca. 1885-1955 (s.138-182 i Hist. Tidsskr. bd. 78/1)
- Inga Floto: Historie. Nyere og nyeste tid (1985) s.174 et passim.
- Linier i dansk historieskrivning i nyere tid (ca. 1890-1950), udg. af Den danske historiske Forening, heri bl.a. bidrag af Povl Bagge om Arup og af E. Stig Jørgensen om Friis.
- Københavns Universitet 1479-1979, X (1980) s. 458-503 af K. Hørby.
- Danmarks historie bd. 10: Historiens historie (1992), s. 283-317 (E. Ladewig-Petersen) et passim.
- E. Stig Jørgensen: Povl Bagge s. 355ff i Biogr. Leks. 1 (1979) samme: Poul Engelstoft s. 196f i Biogr. Leks. 4 (1980).
- Povl Bagge: Povl Engelstoft s. 196f i Biogr. Leks. 4 (1980).
- Povl Bagge: nekrologer i Hist. Tidsskr. over Aage Friis (11/III s. 322-328), Erik Møller (12/I s. 137ff), Hal Koch (12/I s. 504ff), Linvald (12/II s. 178-82), Troels G. Jørgensen (12/III s. 174ff), Fabricius (12/III s. 178-82), Troels G. Jørgensen (12/V s. 436ff).
- Povl Bagge: nekrologer i Oversigt over Det Kgl. Danske Videnskaberne Selskabs Virksomhed over Hal Koch (1963/64 s. 81-93) og H. Hjelholt (1977/78 s. 134-43)

Andre særligt omtalte skrifter af Povl Bagge

- Studier over D.G. Monrads statstanker (disp. 1936, 228 s.).
- Bidrag til den sociale menneskevurderings historie i Danmark under Enevælden (s. 649-92, Hist. Tidsskr. 11/III, 1952).
- Levned og politisk virksomhed, s. 1-184 i: J.N. Madvig I (1955).

- Kap. 6-8 i 3. bog og tillæg (s. 376-453) i: Aa. Friis: Den danske Regering og Nordslesvigs Genforening med Danmark, IV (1959). Nationalisme, antinationalisme og nationalfølelse i Danmark o. 1900, s. 1-28 i Festskrift til Astrid Friis (1963).
- Akademikerne i danske politik i det 19. årh., s. 423-474 i Hist. Tidsskr. 13/IV (1970).
- Om historieforskningens videnskabelige karakter, s. 355-384 i Hist. Tidsskr. 10/V 1940 (genoptrykt i »Om historieskrivning og historieforskning ... af Kr. Erslev og Povl Bagge« 1978).
- Historiesyn og historieforskning s. 62-85 i: Videnskab og livssyn Mennesket i Tiden VIII (1952).
- Historien og de andre samfundsvidenskaber, s. 452-468 i Hist. Tidsskr. 12/III (1969).
- Anmeldelse af H.P. Clausen: Hvad er historie (1963), s. 147-159 i Hist. Tidsskr. 12/II (1966).

Karl Georg Witzgott

Karl Georg Wingstrand

2. marts 1919 – 2. november 1992

Af Niels P. Kristensen

Karl Georg Wingstrand stammede fra Vestergötland. Han fødtes og opvoksede i landsbyen Stenum, hvor forældrene drev landbrug. Barndomshjemmets geografiske placering er ingen betydningsløs detalje: Stenum ligger umiddelbart nord for Hornborgasjön, der er en af Sveriges vigtigste fuglelokaliteter, allermest kendt for de store flokke af rastende traner, som i april måned lokker ornithologer til fra nær og fjern. Både områdets mange bemærkelsesværdige fugle og de fuglekyndige besøgende blev en vældig inspiration for den tidligt naturbegejstrede skoledreng; særlig betydning fik bekendtskabet med lægen Per Olof Swanberg, en aktiv amatørornitholog, som foretog omfattende studier omkring Hornborgasjön. Også samleture til Härjedalen med den fremtrædende amatørornitolog Oscar Ringdahl – flueforskende folkeskolelærer, filosofie hedersdoktor og far til en skolekammerat – var en inspirationskilde. Nok bar fuglene førsteprisen, men Wingstrands zoologiske – vel overhovedet naturhistoriske – interesse og viden fik en bredde, som var exceptionel i hans generation og nærmest utænkelig senere.

Efter studentereksamen fra lärovärket i Skara påbegyndte Wingstrand zoologistudiet ved Lunds Universitet, hvor han fandt et miljø, som i højeste grad befordrede hans evner. Zoologiska Institutionen's leder og dominerende skikkelse var professor Bertil Hanström, der nok var laboratoriezolog – han havde et verdensnavn som sammenlignende endocrinolog, neuroanatom og -histolog – men også meget feltorienteret, og iøvrigt selv stærkt fugleinteresseret. Overhovedet var stemningen på institutionen i disse år sådan, at alle følte arbejdet ude i naturen som noget vigtigt. Wingstrand kom hurtigt i gang med at skrive om sine ornithologiske iagttagelser, og i 1944, det år han fik sin første universitetseksamen (fil.kand.), var publikationslisten allerede på en snes numre. Mest drejede det sig om svensksprogede artikler om iagttagelser af lokal

faunistisk interesse, bl.a. er der en omfattende behandling af kær-sangerens biologi og udbredelse i Sverige. Den første større artikel på et hovedsprog behandlede duehøgens ynglebiologi; her kunne han bl.a. korrigere nogle oplysninger om rugetemperaturen, der var givet i en afhandling, som den danske forstmand og amatørornitholog Vagn Holstein et par år tidligere havde fået doktorgraden for.

De første studieår havde ellers ikke været uden afbrydelser. Der var jo verdenskrig, og Wingstrand måtte som andre jævnaldrende svenske mænd gentagne gange stille til militærtjeneste; det var ingen hindring, at han i sin skoletid havde været angrebet af tuberkulose og resten af livet havde nedsat lungefunktion. Tiden i hæren havde imidlertid positive effekter. I 1944 gennemførte han sammen med sin studiekammerat og nære ven, entomologen og senere Lund-professor Per Brinck, en ca. seks ugers feltundersøgelse af den montane fauna i Virihaure området i Lule Lapmark. I en rapport til Kungl. Fysiografiska Sällskapet i Lund (der, ligesom Kungl. Vetenskapsakademien, havde støttet undersøgelserne økonomisk) beskrives vandringen til undersøgelsesområdet som »synnerligen strapatsrik«, og Per Brinck fortæller mig, at den træning og fysiske kondition, de to havde opnået under den nyligt afsluttede militærtjeneste, var af uvurderlig betydning for projektets succesrige gennemførelse. Den omfangsrige behandling af resultaterne publiceredes i 1949 og 1951. Første del rummer den almen beskrivelse af området med sammenfattende diskussioner af dyresamfundene og af zoogeografiske aspekter, mens anden del rummer den systematiske gennemgang af observations- eller samlingsmaterialet af de enkelte dyregrupper; i sidstnævnte, hvortil 14 andre specialister fra ind- og udland bidrog, stod Wingstrand selv for behandlingen af hvirveldyr, krebsdyr og igler.

Virihauere-arbejdet blev Wingstrands sidste egentlige feltundersøgelse. Da afhandlingerne udkom, havde han allerede i adskillige år været laboratoriezoolo, idet han havde valgt sammenlignende hypofysestudier som sit primære forskningsfelt. Inspirationen her til kom tydeligvis fra hans institutleder. Hanström havde tidligere især beskæftiget sig med strukturen af hvirvelløse dyrs nervesystem og endocrine (hormonproducerende) kirtler, men havde i 1940'erne også vendt sin opmærksomhed mod strukturen af hvirveldyrenes, specielt pattedyrenes, overordnede hormonproduce-

rende organ, hypofysen. Instituttet blev altså vel udrustet til, at folk med den fornødne tekniske snilde her kunne drive hypofyseforskning på et for datiden avanceret niveau. Og da teknisk snilde netop var en egenskab, Wingstrand besad i rigt mål, påbegyndte han i 1943 et forskningsprojekt vedrørende strukturen af fuglenes hypofyse. De første undersøgelser var rettet mod specifikke spørgsmål angående kirtelcellerne i hypofysens forlap. Men det ene spørgsmål førte til det andet, nye metoder og nye aspekter blev inddraget, og en egentlig monografisk fremstilling af emnet blev den endelige ambition.

De første publikationer, Wingstrand fik ud af dette projekt, drejer sig imidlertid slet ikke om hypofyser. Han blev ført ind på et sidespor, der forekom ham for spændende til at kunne forlades uden videre: encellede blodparasitter. I hypofysepræparater fra et par krageunger fandt han i 1946 nogle sporozoaer af familien Haemoproteidae. De er nære slægtninge af de egentlige malaria-parasitter (familien Plasmodiidae) og har ligesom disse stadier, der lever i hvirveldyrers røde blodlegemer. Men hvor hos plasmodiiderne de såkaldte schizonte (vækststadier, som efterhånden mangedeles og herved sprænger værtscellen) findes i de cirkulerende blodlegemer, så er de hos haemoproteiderne indboret i cellerne i forskellige indre organer, bl.a. netop hypofysen; her kan de nå en betydelig størrelse og derved blive meget påfaldende, når organet undersøges i histologiske snit. Wingstrands opdagelse medførte, at han gav sig til at eftersøge disse sporozoaer hos andre fugle, og i de følgende år behandlede han så i et par afhandlinger aspekter af deres forekomst, livscyklus, cytologi, systematik og mulige indflydelse på ungedødeligheden hos visse fuglearter; endelig kunne han i 1950 som den første påvise forekomst af ægte malaria hos en svensk fugl. Hermed ophørte hans originale forskning i encellede 'dyr', men interessen for disse organismer bevarede han.

Tilbage på hovedsporet fik Wingstrand omsider afrundet sine studier over fuglehypofysens struktur i den monografiske form, han havde tilstræbt. *The Structure and Development of the Avian Pituitary. From a Comparative and Functional Viewpoint* var titlen på den over 300 sider store bog, hvorpå han i 1951 erhvervede sin grad som filosofie doktor. Den systematiske dækning af fuglenes diversitet var imponerende: 70 arter, repræsenterende 19 af de dengang anerkendte ordner, var studeret morfologisk/histologisk! (Den

mest omfattende tidligere sammenlignende undersøgelse af fuglehypofyser, af amerikanerne H. Rahn og B.T. Painer, havde behandlet 18 arter fra 7 ordner). Et skønsomt udvalg af histologiske metoder var blevet udvalgt, og særlig opmærksomhed fortjener den af Wingstrand selv udviklede metode til opløbning af tykkere celloidin-snit, som gjorde det overkommeligt at arbejde med den type snit i større mængde. De tidskrævende undersøgelser over fosterudviklingen var foretaget på tre arter spredt i systemet, tamhønen (som det jo er let at skaffe materiale af, og som også tidligere forfattere havde beskæftiget sig med), digesvalen og hættemågen. Bygningen af hypofysens blodkarsystem blev indgående behandlet, fordi det så ud til at spille en betydelig rolle for forståelsen af hypofysefunktionen, og i den dengang standende debat om, hvorvidt blodstrømmen forløb fra hjernebunden til hypofyseforlappen eller omvendt, tog Wingstrand kraftigt parti for det første alternativ. (Jeg hører fra specialistside, at man i dag ved, at begge muligheder kan realiseres). Og fuglehypofysen blev ikke betragtet isoleret; afhandlingen rummer detaljerede sammenligninger med forholdene hos de øvrige amnioter, d.v.s. pattedyr og de såkaldte krybdyr; specielt for de sidstes vedkommende var litteraturoplysningerne suppleret med mange originale observationer. Disputatsen indbragte Wingstrand det højst mulige *betyg* ('A'), hvilket var noget ganske exceptionelt. Den store afhandling blev i de følgende år fulgt op med mindre om bl.a. de såkaldte 'Herringlegemer' i hypofyse-baglappen og om forekomsten af neurosekret og antidiuretisk hormon hos tidlige kyllingefostre.

Wingstrand var iøvrigt også blevet inddraget i professor Hanströms egen hypofysforskning, og samme år som disputatsen udkom deres anseelige fællesafhandling om hypofysestrukturen hos de primitiveste pattedyr, de æglæggende kloakdyr. Overhovedet var Wingstrands position som Hanströms nærmeste intellektuelle arvtager blevet tydelig. 'Faderen og Sønnen' hed de på Zoologiska Institutionen – 'Helligånden' var et yngre medlem af hypofysegruppen, den senere Göteborgsprofessor Anders Enemar. Allerede før sin fil.kand.-eksamen havde Wingstrand haft undervisningsopgaver på instituttet, og i 1952 fik han status som docent.

Men havde Wingstrand opnået stor anseelse hjemme i Lund, så havde også nabouniversitetet i København fået øje på ham. Her havde man siden 1929 haft et professorat i sammenlignende ana-

tomi og morfologi, en disciplin, der selvfølgelig med evolutions-teoriens gennembrud havde fået et vældigt intellektuelt løft. Professoratets undervisningsmæssige forpligtelser var primært en sammenlignende gennemgang af anatomen hos vertebraterne, hvirveldyrene. Disse udgør som bekendt et meget lille hjørne af dyreriget, men det er nu engang her *Homo sapiens* selv hører til, så i hvert fald i uddannelsen af gymnasielærere er denne slagside naturligvis helt berettiget. Da fagets første professor, Carl M. Steenberg, døde i 1946, havde de hertil hørende discipliner vokset sig for omfangsrige til, at de med rimelighed kunne bestrides af en enkelt person, og fakultetet (det må primært have været professorerne Ragnar Spärck og August Krogh) valgte en deling af lærestolen. Cytologien, histologien og embryologien blev forenet med evolutionslære under betegnelsen 'almindelig zoologi', og et institut og professorat med denne betegnelse blev oprettet; professoratet besattes 1948 med Holger V. Brøndsted. Lærestolen i selve den sammenlignende anatomi blev samtidig normeret som docentur, men den holdt man åben i årevis. Den mest nærliggende hjemlige ansøger ville nemlig være fagets amanuensis og lektor, Niels Thydsen Meinertz, som nok var en interesseret og flittig forsker, men som utvivlsomt med rette blev anset for at være for gammeldags og visionsløs til at kunne lede faget fremad. – Ideen med at hente Wingstrand til København skal især være kommet fra Spärcks nære medarbejder, Helge Volsøe (den senere direktør for Zoologisk Museum), som i adskillige år havde været Wingstrands personlige ven. I 1953 blev Wingstrand inviteret hertil som gæsteforelæser, og året efter blev det aldrig besatte anatomidocentur opnormeret og opslået som professorat. I 1955 konstitueredes Wingstrand heri, og i 1956 fastansattes han, efter forinden at være blevet dansk statsborger.

Den første tid i Danmark var selvfølgelig travl. Undervisningen skulle moderniseres, og de første versioner af Wingstrands kompendier i hvirveldyranatomi så dagens lys. Og nye kollegiale kontakter skulle knyttes. På det personlige plan betød flytningen også en omvæltning. Wingstrands første ægteskab overlevede den ikke; det opløstes samme år som hans faste ansættelse forelå.

Fordanskningsprocessen skred imidlertid godt frem. Både kolleger og studenter var simpelthen begejstrede for den nye professor med den store entusiasme og den markante forskerprofil. I 1958

blev han gift med en af sine studenter, Birgitte Heinild. Han fik da også lært sig dansk, omend vestgöt-accenten altid blev hængende. Hans sproglige fremskridt kontrolleredes årligt ved gallafesten i de naturhistoriestuderendes forening (NOA): her blev det et fast ritual, at professor Spärck eksaminerede »denne Wingstrand, som jo ikke kan tale dansk«, idet han på klangfuldt svensk foredrog snapperitualets fortælling om »en munk och en landsknäkt ...« og krævede en sætning-for-sætning-oversættelse til dansk af Wingstrand.

I sin første københavner-tid fortsatte Wingstrand hypofyseforskningen for fuld kraft. Han etablerede snart et samarbejde med den gruppe, Christian Barker Jørgensen, Per Rosenkilde og Lis Olesen Larsen, som på Zoofysiologisk Institut studerede lavere hvirveldyrshypofysefunktion. Det førte til fælles afhandlinger om hypofysebaglappens rolle for vandbalancen hos skrubbet hos belyst ved operative indgreb og om regenerationen af dette hypofyseafsnit efter extirpation. En anden udløber af samarbejdet var udviklingen af en teknik til synliggørelse af skjoldbruskkirtelvæv ved sølvfarvning. Selv begyndte han at beskæftige sig med de basale udviklingslinier inden for benfisk; i 1956 beskrev han hypofysestrukturen hos den afrikanske lungefisk (*Protopterus*), og materiale af andre fylogenetiske 'nøglegrupper' blev anskaffet til instituttet til brug for både hans egne og medarbejdernes undersøgelser.

Men var Wingstrand både i sine undervisningsforpligtelser og sin forskning dengang primært vertebratzoolog, så var han til stadighed bredt interesseret i hele dyreriget. Han havde også tidligt holdt en serie forelæsninger (med tilhørende udarbejdelse af noter) i invertebrat-anatomi for særligt interesserede studenter. Den baggrund var ham til uvurderlig gavn, da tilfældet ville, at han pludselig blev placeret i et brændpunkt i sammenlignende invertebrat-anatomi.

Anledningen var det 'urbløddyr', som i 1952 var indsamlet i Stillehavet af Galathea-Ekspeditionen, og som blev beskrevet under navnet *Neopilina galathea*. Det exceptionelle ved *Neopilina* er, at dens bygningsplan har tydeligt præg af en leddeling (d.v.s. en rytmisk gentagelse af flere organsystemer), som allerede udefra kan erkendes ved tilstedeværelsen af fem parrede gæller. Egentlig leddeling er karakteristisk for et par store grupper af hvirvelløse dyr, leddyr (f.eks. insekter og krebsdyr) og ledorme (som havbørsteorme og regnorme), men kendtes ikke fra bløddyr, selvom træk i dis-

ses tidlige udvikling antyder, at de hører til samme provins af dyre-
 riget som førnævnte. Det sære dyr kom i søgelyset i efteråret 1956
 under finsorteringen af Galathea-materialet på Zoologisk Muse-
 um. Det blev forelagt for den farverige bløddyrspecialist Henning
 Lemche, som snart kunne meddele, at her forelå en sensation: in-
 gen af museumszoologerne kendte til eksistensen af et sådant
 bløddyr, hverken levende eller uddødt. Det stod hurtigt klart, at de
 få forhåndenværende eksemplarer måtte udnyttes til det yderste,
 for at dyrets bygning kunne udredes så detaljeret som muligt, og
 førnævnte Helge Volsøe, som var blandt de få kolleger, der kunne
 tale med myndighed til Henning Lemche, pressede på, for at
 Wingstrand skulle inddrages i dette arbejde. Lemches første sam-
 tale med Wingstrand om sagen blev ofte senere genfortalt. *Neopilina*
na har en vis overfladisk lighed med de såkaldte skallus, bløddyr,
 som på rygside bærer en hel række mindre skal-plader, og derfor
 hedder Polyplacophora. Da nu *Neopilina* kun har en enkelt (stor)
 skal, forklarede Lemche i sit forsøg på at beskrive dyret, at det »er
 en slags monoplacophor«, idet han troede her at have opfundet
 en til lejligheden passende deskriptiv term. Wingstrand, der jo ik-
 ke var bløddyrspecialist, men 'bare' nærmest alvidende, svarede
 skeptisk, at monoplacophorerne uddøde i Devon, hvorpå han fra
 reolen tog en bog og slog op på en illustration af en repræsentant
 for en uddød bløddyrklasse, som af palæontologerne forlængst
 havde fået navnet Monoplacophora – og som lignede *Neopilina*
 påfaldende!

Der etableredes nu et frugtbart samarbejde, og efterhånden
 venskab, mellem de to zoologer, som nok var meget forskellige af
 temperament, men havde entusiasmen tilfælles. Målet var selvføl-
 gelig en anatomisk monografi af *Neopilina*, og det skulle gå stærkt,
 for efter at Lemche i 1957 havde offentliggjort fundet i en kort ar-
 tikel i *Nature*, ventede den zoologiske verdensoffentlighed med
 spænding på den detaljerede beskrivelse. Denne blev primært ud-
 arbejdet på grundlag af to af de mest velbevarede eksemplarer, der
 blev celloidin-indstøbt og skåret i tykke seriesnit (50 μm). På en
 fast dag hver uge cyklede Lemche fra museet i Krystalgade ud til
 Wingstrand i Universitetsparken 3, og ugens landvindinger blev
 endevendt. Allerede på den internationale zoologkongres i Lon-
 don 1958 kunne resultaterne præsenteres ved en specialsession,
 som blev et sandt tilløbsstykke, og hvor en udstilling af Wing-

strands voksrekonstruktioner af dyrets indre organer vakte stor beundring. Året efter forelå den store monografi på prent i *Galathea Reports*; den er pragtfuldt illustreret med mikrofotografier og tegninger, og det diagram, som opsummerer tolkningen af dyrets bygningsplan og anskueliggør den segmentale anordning af fodmuskler, nervekommissurer, gæller, ekskretionsorganer og gonader, er formentlig den danskproducerede illustration, der oftest er gengivet i den zoologiske verdenslitteratur. I de følgende år modtog Lemche og Wingstrand fra amerikanske kolleger yderligere et par eksemplarer af monoplacophorer, heriblandt en repræsentant for et andet taxon, *Vema ewingi*, som var blevet beskrevet i 1959; undersøgelser heraf blev påbegyndt, men gik i første omgang i stå; andet arbejde forekom nu vigtigere.

Den nye studieordning af 1960, hvorved den gamle 'skoleembedseksamen i naturhistorie og geografi' afløstes af den mere fleksible og specialiserede naturvidenskabelige embedseksamen, stillede selvfølgelig krav om atter en fornyelse af undervisningen. Wingstrand honorerede disse krav med udarbejdelse af et fortræffeligt lærebogs- og kompendiemateriale til såvel forprøvens generelle vertebratzoologi som førstedelens sammenlignende vertebrat-anatomi. Desuden var han midt i 1960'erne meget optaget af instituttets etablering i den nye bygning, der opførtes som sidste etape i det zoologiske bygningskompleks i Universitetsparken 15.

I sin forskning vendte Wingstrand efter *Neopilina* for en tid tilbage til vertebrat-anatomen. Fugleøjets såkaldte 'pecten' havde været en udfordring for hans nysgerrighed. Det er en foldet, pigmenteret membranstruktur med rig karforsyning, som fra synsnervepapillen rager ind i glaslegemet, og som i snitpræparater af fuglehoveder er en meget påfaldende dannelse; om funktionen havde der været fremsat adskillige teorier. I 1965 publicerede Wingstrand sammen med sin yngre medarbejder Ole Munk en monografisk behandling af dette organ hos tamduen, med anvendelse af et imponerende spektrum af metoder. Strukturen blev beskrevet lys- og elektronmikroskopisk, og regionens kar- og nerveforsyning blev kortlagt. Funktionen undersøgte operativt (ved standsning af organets blodcirkulation) og ved direkte måling af oxygenspændingen i glaslegemet i forskellige afstande fra pecten. De opnåede resultater støttede stærkt teorien om, at organet spiller en væsentlig rolle for de indre nethindelags oxygenforsyning. Også verte-

brathypofysen optog Wingstrand en tid endnu. Til det i 1966 af englænderne G.W. Harris og B.T. Donovan udgivne samleværk *The Pituitary Gland* bidrog han med et par vægtige kapitler ('Comparative anatomy and evolution of the hypophysis' og 'Microscopical anatomy, nerve supply and blood supply of the pars intermedia'), men hans originale hypofyseforskning ebbede ud og var ved udgangen af 1960'erne et afsluttet kapitel. Han varetog imidlertid fortsat forelæsningerne i sammenlignende vertebrat-anatomi, og kunne til stadighed inspirere studerende på dette felt. Hans sidste vertebrat-anatomiske arbejder er skrevet i samarbejde med specialstuderende. Et arbejde fra 1979 med Marie Louise de Saint Aubain behandler en sphincter i frø-lungearterien og dens betydning for blodstrømmen i hud og lunger. Med Svend Rafn beskrev han i 1981 strukturen af tarm, bugspytkirtel og milt hos den australske lungefisk (*Neoceratodus*), som viste overraskende forskelle fra den afrikanske (*Protopterus*) og den sydamerikanske (*Lepidosiren*).

Men i de sidste årtier af Wingstrands forskerliv drejedes hans hovedinteresse mod de fylogenetiske aspekter af sammenlignende invertebrat-anatomi. Han fik inspiration fra yngre institut-medarbejdere med invertebrat-anatomiske forskningsfelter. Han fik inspiration i den kollokvieserie over invertebrat-anatomi, som han startede midt i 1960'erne på opfordring fra en lille gruppe konferensstuderende, og som med årene udviklede sig til at blive et kursus på højt niveau. Han fik inspiration i udviklingen af teknikker som transmissions- og senere scanningelektronmikroskopi, der tillod inddragelse af helt nye karaktersæt i den fylogenetiske analyse. Og endelig fik han inspiration i den navnlig af tyskeren Willi Hennig udviklede nye argumentationsform, efterhånden bedst kendt under betegnelsen kladistik, som har tilhørt den fylogenetiske analyse et tidligere savnet element af præcision.

Wingstrands mest omfattende indsats som invertebrat-anatom kom til at vedrøre sammenlignende studier af sædceller, spermatozoer. Gennem 1960'erne havde elektronmikroskopiske undersøgelser af denne celletype hos forskellige dyregrupper afsløret en overraskende strukturel diversitet, som det var nærliggende at inddrage i den fylogenetiske analyse. Her lå et rigt arbejdsfelt. Wingstrands første 'spermatologiske' arbejde (1972) omhandler pentastomiderne, mærkelige ormformede dyr, der som voksne fo-

rekommer i luftvejene hos terrestriske hvirveldyr, og som i sammenhæng med den parasitiske levevis i det ydre er temmelig strukturløse; deres fylogenetiske position forekommer yderst diskutabel, omend de normalt placeres i nærheden af leddyrene. Wingstrand fandt, at pentastomide-spermatozoerne havde en række strukturelle specialiseringer, der syntes at være enestående i dyreriget – indtil han til sin forbløffelse opdagede ganske tilsvarende specialiseringer i spermatozoerne hos den såkaldte karpelus (*Argulus*), et krebsdyr af gruppen Branchiura. Wingstrands konklusion blev, at pentastomiderne simpelthen må være en underordnet, sekundært stærkt simplificeret delgruppe af branchiurerne; synspunktet har vundet i hvert fald nogen accept.

Samtidig med pentastomide-studiet publiceredes en mindre afhandling om spermastrukturen hos de to grupper af primært vingeløse egentlige insekter (klippespringere og sølvkræ). Wingstrands hovedsigte var imidlertid at tilvejebringe en omfattende oversigt over diversiteten i spermastrukturen hos de såkaldte 'entomostraker' eller småkrebs, som i modsætning til storkrebsenes var meget dårligt kendt. I 1978 forelå så *Comparative Spermatology of the Crustacea Entomostraca*, del 1, en monografisk behandling af spermatozoerne hos den primitive gruppe Branchiopoda, hvortil bl.a. saltkrebsene, 'ferejerne' og dafnierne hører. 71 arter, repræsenterende 23 ud af gruppens 24 da anerkendte familier, var undersøgt: En forbløffende dækningsgrad! Strukturen af de specialiserede (altid flagel-løse) spermatozoer understøttede kraftigt, at gruppen Branchiopoda i bred forstand faktisk er en 'naturlig' (monofyletisk) gruppe, hvilket havde været omdiskuteret; materialet tillod også adskillige konklusioner om gruppens interne fylogeni.

Efter publikationen af branchiopod-afhandlingen holdt Wingstrand en pause i bearbejdelsen af spermatozo-resultaterne. Det var vigtigt for ham at få afrundet den fortsættelse af monoplacophor-arbejdet, som han sammen med Lemche havde påbegyndt straks efter publikationen af *Neopilina*-monografien. Dels viste den anden slægt, *Vema*, nogle interessante forskelle fra *Neopilina*. Dels var der konkrete fejltolkninger af *Neopilinas* struktur, som kunne rettes på grundlag af det nytilkomne materiale. Og ikke mindst lå det ham stærkt på sinde at få svaret på en urimeligt formuleret og i hovedsagen ukorrekt kritik, som den østrigske malakolog Luit-

fred v. Salvini-Plawen i 1969 havde rettet mod det førnævnte berømte diagram af *Neopilinas* bygningsplan. Monoplacophor-monografi nummer to, der udkom i 1985 og tilegnedes mindet om den i 1977 afdøde Henning Lemche, er som forgængereren en stor og pragtfuldt illustreret publikation. Ud over monoplacophor-stoffet præsenteres også, til sammenligningsformål, et omfattende originalt observationsmateriale vedrørende polyplacophorer, og der afsluttes med en værdifuld diskussion af bløddyrenes basale fylogeni.

Herefter koncentrerede Wingstrand påny al sin energi om småkrebs-spermatozoerne, så der i hvert fald kunne komme en 'del to' også; nu gjaldt det muslingekrebsene, Ostracoda. Hans helbred, specielt kredsløbet, var nu rigtig dårligt, kræfterne tog mærkbart af, og han har utvivlsomt følt sig i et kapløb med tiden. Forehavedet lykkedes: I 1987 afsluttedes det store sidestykke til branchiopod-monografien (udgivet 1988). Her vises diversiteten i muslingekrebsenes spermatozoer at være uventet stor og af betydelig værdi for rekonstruktionen af gruppens interne fylogeni; flere af de beskrevne typer er iøvrigt strukturelt ganske enestående.

Men så var kræfterne også udtømt. Wingstrand måtte lade sig pensionere som 68-årig, og han orkede kun ved ganske få senere lejligheder at besøge sit institut. Ved 70-års dagen var han så svækket, at han frabad sig alle kollegiale besøg. Den sidste tid måtte han tilbringe på plejehjem. 73 år lyder ikke af alverden, men da han døde i november 1992, var han fysisk en meget gammel mand. Han havde iøvrigt heller ikke været særlig god ved sig selv: Når videnskaben kaldte, kom nattesøvnen i anden række, sit lungeproblem til trods røg han som en skorsten, og hans skødesløse omgang med laboratoriets værste kemikalier var legendarisk.

Wingstrand fik imidlertid i sin videnskabelige karriere udrettet så meget, som det kun er få forundt. Hans litterære produktion forekommer nærmest overvældende, både i omfang, dybde og bredde. Foruden de her omtalte arbejder skrev han (ofte sammen med andre) en række mere enkeltstående artikler om de forskellige emner, spændende fra choanocyt-lignende celler hos pighude til de nedre øjenvipper hos Sumatra-næsehornet. Desuden skrev han populærvidenskabeligt om både fugle og encellede 'dyr'. Publikationerne var altid gennemillustrerede, og han lagde megen vægt både på figurmaterialets informationsindhold og æstetiske kvaliteter. Den store produktivitet var båret af et næsten altoverskyggende fagligt en-

gagement, men han *havde* faktisk også andre interesser. Klassisk musik var en af de vigtigste; han havde i sin ungdom lært orgelspil, og i studentertiden dyrkede han og Per Brinck i fællesskab ikke blot zoologi, men også koncertbesøg.

Wingstrand var utvivlsomt en af sin tids højtest skattede biologilærere ved Københavns Universitet. Forklaringen er enkel: Kombinationen af meget stor viden, meget stor begejstring og en sund proportionssans – dertil en venlig og imødekommende form. Det er i høj grad Wingstrands fortjeneste, at den sammenlignende strukturzoologi i København markerer sig så godt internationalt, som tilfældet er. Han formåede at give en meget klassisk disciplin et moderne ansigt og derigennem at fastholde dens attraktion, også for nogle af de bedste forskertalenter blandt studenterne. Det æresmedlemskab af NOA, som Wingstrand modtog allerede i 1961, skyldes dog ikke primært hans indsats bag katederet og i øvelseslaboratoriet. Det skyldes mere end noget andet hans virke som leder af NOAe ekskursioner til en række af Sveriges mest spændende naturlokaliteter; hans begejstring og naturhistoriske (næsten) alvidenhed kom her til udfoldelse i højeste potens og lod ingen deltager upåvirket.

Wingstrand fik selvfølgelig også andre æresbevisninger, ligesom han fik faglige hverv, hjemlige og internationale, af mere eller mindre tyngende karakter. Blandt de sidste kan der være særlig grund til at nævne medlemskabet af Zoologisk Haves bestyrelse, hvor han endda i 1965-71 havde formandskabet. Den type arbejde lå ham nok egentlig fjernt, men da der er gode grunde til traditionen for, at en højtplaceret universitetszoolog har medindflydelse på Havens ledelse, følte han utvivlsomt en forpligtelse til at udfylde det tomrum, som opstod her ved Ragnar Spärcks død. Og han kom faktisk til at omfatte Havens forhold med stor interesse. Blandt hædersbevisningerne skal nævnes den prestigøse *Linnépris i Zoologi* fra Kungliga Fysiografiska Sällskapet i Lund, som han modtog i 1986. I Videnskabernes Selskab blev han indvalgt i 1959. Han kom regelmæssigt til møderne, indtil kræfterne til deltagelse i aftenarrangementer slap op sidst i 1970'erne, og fire af hans store monografier publiceredes i Selskabets *Biologiske Skrifter*.

Karl Georg Wingstrand var en videnskabsmand af et usædvanligt format. Vi vil ære hans minde.

Oplysninger fra Per Brinck har været en stor hjælp ved udarbejdelsen af disse mindeord.

Summary of the Yearbook 1992-93

Members

In the course of the Academic year 1992-93 the Academy lost the following members:

Danish members:

- Jannik Bjerrum (natural sciences), p. 71
- Heinz Holter (natural sciences), p. 85
- Kai Hørby (humanities), p. 85
- Børge Jessen (natural sciences), p. 81
- Jørgen Læssøe (humanities), p. 78
- Bernard Peters (natural sciences), p. 78
- Karl Georg Wingstrand (natural sciences), p. 75

Foreign members:

- Gösta Berg (humanities), p. 81
- Thorkild Jacobsen (humanities), p. 85
- Carl Nordenfalk (humanities), p. 79
- Jens Arup Seip (humanities), p. 72
- Bengt Edlén (natural sciences), p. 79
- Wilhelm Maak (natural sciences), p. 71
- Jan Hendrik Oort (natural sciences), p. 76

In April 1993, 6 Danish members and 6 foreign members were elected, all to the Humanities Class.

Danish members:

- Lektor, dr.phil. og lic.theol. Finn Ove Hvidberg-Hansen
- lektor, dr.phil. Minna Skaftø Jensen
- docent, dr.phil. Rolf Kuschel
- museumsinspektør, mag.art. Peder Mortensen
- professor, dr.oecon. Peder Jørgen Pedersen
- professor, dr.jur. Henrik Zahle.

Foreign members:

Professor, dr. Wilfried Barner, Göttingen
 professor Régis Boyer, Université de Paris-Sorbonne
 professor Colette Caillat, Sorbonne III, Paris
 professor Peter Ladefoged, University of California, Los Angeles
 professor Alfonso Maierú, Università la Sapienza i Rom
 professor Francis Sejersted, University of Oslo.

At the end of the year, the Academy had 222 Danish members (94 in the Humanities Class and 128 in the Natural Sciences Class) and 258 foreign members (90 in the Humanities Class and 168 in the Natural Sciences Class).

Officers of the Academy and members elected to commissions and to Danish committees of international bodies are listed on pp. 47 ff.

Meetings

The Academy met fourteen times in the course of the past Academic Year and the following papers were read:

8 October 1992

Hans Basbøll: Combinations of speech sounds – a general model and its application to Danish.

If a Danish monosyllabic word contains the consonants k, m, p and r, it must begin with kr- and end with -mp. That follows from the combinatorial principles regarding speech sounds (“phonotactics”), of which the most important is that the syllable is constructed as a “mountain of sonority” with the vowel as its peak, consonants being more sonorous the closer they are to the syllabic peak. Many different versions of such a principle of sonority (which of course is not limited to Danish) have been proposed, and the choice between them may appear somewhat arbitrary. I presented and discussed a general model which, in an explicit way, relates the structure of the syllable to certain linguistic data, which seem in principle to be independent to syllabic phenomena. Some results of the application of the model to Modern Danish were also surveyed.

Jens Ulstrup: Electron Transport Patterns of Metalloproteins in Photosynthesis and Respiration.

Electron transport is the most crucial element of the primary processes in the photosynthesis of plants and microorganisms, and in the respiration of all living matter. Intriguingly, the electrons are transmitted *vectorially* by metalloprotein *molecules*, over distances far exceeding the structural extension of the molecules themselves. Molecular properties associated with these patterns are the molecular *structure*, the *organization* of the protein part around the metalatoms, and the mutual distance and orientation of the molecules. The bacterial photosynthetic reaction center and the blue copper protein plastocyanin are highly illustrative representatives of this biological function.

29 October 1992

Niels Thomsen: In memory of Poul Bagge (see page 135).

Brian Clark: Is Ageing a disease? (See page 73)

12, 13 & 14 November 1992

Celebration of the 250th Anniversary of The Academy

- 12 November A memorial plaque was unveiled.
A Gala dinner was held at Ny Carlsberg Glyptotek.
- 13 November A reception and a gala meeting were held at Copenhagen Town Hall.
A Gala performance was held at the Royal Theatre.
- 14 November A meeting for foreign members and guests took place at the Academy premises on H.C. Andersens Boulevard.
Kristof Glaman read a paper on Brewer J.C. Jacobsen.

See the President's report.

26 November 1992

Anders Pontoppidan Thyssen: The Memoirs of Martin Andersen Nexø as Historical Source:

When Nexø wrote his memoirs (four vol., 1932-1939), he was well known as author of the proletariat (since 1906), suspicious of any bourgeois ideas. But the two last vols. deal with his Grundtvigian period (1887-1901), in which he became a folk high school teacher. When and why did he see the error of the way he had chosen?

Ludvik Bass: Schrödinger and Philosophy. (See page 75).

11 December 1992

Holger Rasmussen: Characteristic farm buildings in the Faroe Islands. Investigations carried out for the Danish National Museum's Third Department in 1949 continued the Museum's tradition of studying the Faroese style of building, introduced by Captain Daniel Bruun in 1896. The investigation in 1949 may be regarded as an illustration to the definition by Professor Chr. Matras (1933) of a Faroese *bygd* (village) as originally a single farm, later split up into smaller farms or groups of houses, *bylingar*. *Dúvugarðar* (Duegårdén) in Saxun represents the first mentioned category, the buildings on the island of Koltur, a good example of the Faroese phenomena: *bylingar*.

Kaare Lund Rasmussen: The Origin of the Moon

The American Apollo astronaut Neil Armstrong was the first man to set foot on the Moon, in 1969. What have we learned about the origin of the Moon since then? Many analyses have been carried out both on the surface of the planet and on the Moon rocks brought back to Earth. Despite these enormous efforts, it is still not clear how the Moon formed. In the lecture, the five most prominent theories for the origin of the Moon were presented.

21 January 1993

Diter von Wettstein: Research Results at the Carlsberg Laboratory in the last 20 Years.

On the 24th of March 1972, The Royal Danish Academy of Sciences and Letters agreed to turn over the Carlsberg Laboratory to the breweries, in order to establish a new and up-to-date research center. The primary task of the laboratory is to search for the "sci-

entifically optimal basis for the operations of malting, brewing and fermentation". The laboratory is entitled to freedom of research, and receives a stipend from the Carlsberg Foundation for basic research. A summary of the research results achieved in the departments of chemistry, physiology, and yeast genetics was presented, together with an evaluation of the results as a means of achieving the main goal of the laboratory.

Bernhard Gomard: The Law on Group of Companies.

The question whether the law on limited companies sufficiently takes into account that businesses to a large extent are organized in groups of companies has recently been discussed among lawyers. The paper dealt with the possible need for a special legal regime of groups of companies, special regimes already adopted, the need for further regulation of groups of companies, and finally the question whether such new regulations, if needed, are more suited for adoption by legislation, possibly on the basis of the EEC directive on groups of companies under preparation, or whether the question should be left to a free development in the case law.

4 February 1993

Brian Sutcliffe: The chemical bond – a chimera? (See page 78).

Mogens Herman Hansen: What is a politician, and who are politicians?

In political sciences, "politics" and "political party" are well established technical terms. The term "politician", on the other hand, is the most common designation of people who are professionally engaged in party politics. The purpose of this essay is to fill the surprising gap in the literature by studying the concept of politician in contemporary Danish society. First, I discuss a poll of the 179 members of the Danish parliament, which I conducted in 1982, asking two questions: "What is a politician?" and "who are politicians?". I had 61 replies, which I used to establish ten criteria that form the basis of four definitions: a politician is (a) a person who is actively engaged in politics; (b) a popularly elected decision-maker; (c) a person who is professionally engaged in politics; (d) a person who is skilled in persuasion and negotiation. According to (b) and (c), to be a politician is a profession. According to (a), any

person who participates in politics is a politician, and in (d) the term denotes a type of leader to be found both in the public and in the private sphere. About half the replies I had preferred (a), the other half preferred (b).

Next, I conducted an investigation of the word "politician" (including "politician" as an element of a compound) and argued that modern Danish usage is in agreement with definitions (b) and (d) above, but inconsistent with definitions (a) and (c). Re (a): both in speech and in writing, everybody, including supporters of definition (a), made a clear distinction between politicians and politically active persons, such as voters or ordinary members of political parties etc. Re (c): similarly, many of those professionally engaged in politics are never called politicians, e.g. journalists and office-holders of a party.

The essay includes a survey of the history of the term, and a discussion of its connotations, both as a derogatory term (still common), as a neutral term (now dominant) and as a complementary one (once common, now obsolete).

18 February 1993

Olaf Olsen: Introduction to the Viking Exhibition. The meeting took place at the National Museum.

4 March 1993

Pétur M. Jónasson: The North Atlantic Rift lakes and continental drifting. Our globe consists of a mosaic of crustal plates, which move in different directions. The realization that continents do move revolutionized our view of the past and present earth. In two places, the drifting apart of crustal plates is of particular interest to limnology; On islands of the Mid-Atlantic Ridge and within the Rift Valley systems of East Africa. Here mountain chains, known from the ocean floor, reach the surface. The most recent effects of the continental rifting on lake ecosystems is observed in the Icelandic Rift lakes characterized by large groundwater basins, a special morphometry with a great variety of habitats and life, and a high production. The presentation was restricted to the North Atlantic Rift lakes and based on two recent monographs.

Erling Ladewig Petersen: Power State and Large Scale farming (1630-1730).

The condemnation of the aristocratic rule has been practically unanimous in Danish (as well as international) historical research: It repressed and abused the tenants. The lecture was a critical analysis of this thesis, and primarily dealt with two elements: Taxes and villeinage, in this particular century, which laid the foundation of the modern "power state",

18 March 1993

Kristof Glamann: The Carlsberg Foundation since the amalgamation.

An outline of the Carlsberg Foundation's development since the merger in May 1970 of the Carlsberg Breweries (owned by the foundation) and the United Breweries (Tuborg) Ltd., a stockholding Danish company. The pre-history of the merger was discussed briefly, and was followed by an exposition of three major themes: (a) the foundation's financial liabilities towards the company, (b) the managerial and business skills of the foundation's board of directors, (c) the ability of the foundation to generate adequate funds to be provided for the company. Then followed an analysis of the policies and activities of the foundation in its three major areas: the operating, the grant-making and the originating spheres. Finally, visions of the future were discussed.

1 April 1993

Vagn Buchwald: Iron in ancient Denmark.

The advent of iron in Denmark has been little studied. On one side, it is proposed that all iron in ancient time was imported from abroad. The opposite opinion is that iron was produced and refined from local bog iron ore. The truth probably lies somewhere in between. We know, for example, a number of iron furnaces in Western Jutland, due to recent excavations by Olfert Voss; they are dated to 200-600 A.D. Iron furnaces of Medieval vintage have been identified at Tvååker and Våxtorp, in Halland. These occurrences suggest that a significant part of the iron around 1100-1400 A.D. originated in the old Danish province of Halland. Again, local iron production in Central Jutland is documented in the tax-lengths,

which show that some farmers paid their dues in the form of iron clods (Danish: kloder). Other indirect evidence is the use of bog iron ore as a supplementary material for church building around 1140-1200 A.D., for example in Varde and Ribe. Finally, old place names in the official inventory of 1682 suggest smelting and smithing activities in certain counties where bog iron is known to occur. The names include allusions to the colour (Røde-, Gule-, Guld-), to the charcoal (Kol-, Kolle, Kul-, Sod-) and to smithing (Smed-, Jern-).

Sven Hakon Rossel: The Image of America in Scandinavian literature: A Research Project.

As part of a major project involving scholars from Scandinavia and the U.S, entitled *The Image of America in Scandinavian Culture*, an overview of the image of America in Scandinavian literature was presented and discussed in an introductory chapter reaching from the first occurrences of such examples in the 17th century to the present time.

The presentation focussed on this first part of the project. After an historical overview, which also included other aspects of Scandinavian cultural life, examples (primarily Danish) were presented. These may represent either positive (Johs. V. Jensen, Moberg), negative (Hamsun, Scherfig) or mixed/changing (Bjørnson, Riffbjerg) viewpoints. They reflect various ideological and artistic attitudes, both toward the U.S. and in a more general sense, and thus should become integral parts of the literary histories of the various Scandinavian countries.

15 April 1993

Flemming Lundgreen-Nielsen: Grundtvig's Nordic-mythological imagery – an experiment that failed.

Many of N.F.S. Grundtvig's ideas about culture, education, society and politics were actually realized, partly in his own lifetime, partly and in particular after his death. The paper examined one project that Grundtvig did *not* accomplish; his endeavour to turn Norse mythology into a commonly acknowledged and commonly applied national imagery. The various phases in Grundtvig's conception and presentation of Norse mythology were characterized through

selected illustrative examples from his occasional poems. Some reasons why this attempt did not succeed were suggested, among which the victorious ideas in Romantic poetry and arts pertaining to originality and individualism and the emphasis in the mid 19th century period of democratization on contemporary characters "from the people", such as the brave unknown soldier and the little hornblower, seemed most important. Finally, some later writers that, with equally poor luck, had tried to use Nordic mythology re-interpreted as a common imagery, were touched upon.

Henrik Breuning-Madsen: Soil Classification in Denmark.

During the 1970's, a Danish Soil Classification was carried out. In the 1980's, this classification was further developed, e.g. through different pedological surveys. The lecture focused on the establishment of the Danish Soil Classification, its evolution, and uses in regional modelling. In order to give the classification an historical perspective, the principles used in the former land value assessments were discussed. In 1992, The Royal Danish Geographical Society published an Atlas describing the Danish Soil Classification.

29 April 1993

Eric Jacobsen: Some notes on medieval short prose tales.

The middle ages knew many short prose tales: Legend, fable, anecdote, *casus*, *exemplum*, *novella* etc. Many of them were inherited from antiquity (east and west), and many were passed on to later times.

They are characterized by great mobility: Short forms tend to cross borders of genre and language, of time and space. They lend themselves to many different intentions, didactic or entertaining, and are not easily tied down to any one place or function. *Novella* and *exemplum* are among those most thoroughly studied, separately and comparatively, by literary scholars and folklorists. The paper suggested that students of the *novella* might also find it profitable to consider *casus* (legal cases) and medical case histories as elements of the total narrative theme.

Predrag Cvitanović: Quantum Chaos.

In a certain sense, the recent flirt between "Chaos" and "Quan-

tum” is a direct continuation of Bohr’s model from 1913. After many years of doubt about the existence of chaos in quantum mechanics, we can now measure indisputable traces of chaos even in hydrogen atoms, the most simple of all quantum mechanical systems.

The fundamental “quantum chaotic” insight came to Gutzwiller in 1970. but the implementation of his beautiful and simple idea requires a certain mathematical virtuosity, as it uses an infinite number of periodic orbits which are not easily managed, as it very soon becomes apparent that the problem is closely related to some of the darkest mysteries of mathematics, not least the famous Riemann hypothesis, which has yet to be proved. Amazingly, the new theory can be convincingly applied to the original quantum mechanical triumph: The hydrogen atom. It is now possible to calculate the quantum spectrum of the hydrogen atom, using classical periodic orbits; experimentally, we have even succeeded in seeing the unstable periodic orbits in a hydrogen atom exposed to a strong magnetic field.

13 May 1993

Niels Peder Kristensen: In memory of Karl Georg Wingstrand (see page 155).

Troels Dahlerup: Danish Identity 700-1700.

When did the inhabitants of Denmark realise that they were Danes? Through the earliest sources of Dania (Dacia) and the Danish language it is discussed how a (possibly only latent) feeling of Danishness becomes articulated.

Even if traditions may have little value as “historically correct” sources, they are very important as evidence of a “Danish mentality”, and as a tentative conclusion I find a general and among all classes accepted feeling of Danish identity in the 16th and 17th century.

*Excerpts from the Academy Diary
Public lectures*

In the course of the Academic Year 1921-93, the Committee for Ex-

ternal Activities in Denmark arranged a series of lectures for the public. The working title for the series was "Research of Topical Interest" and the titles of the lectures were:

- 5.10. Associate Professor Esben Albrechtsen: When Denmark became Denmark.
- 19.10. Professor Torben Greve: In vitro Embryo-technologies.
- 2.11. Professor Vagn Lundsgaard Hansen: Geometry in Nature.
- 16.11. Associate Professor Henrik Holmboe: Language and Computers.
- 30.11. Kaare Lund Rasmussen: The Origin of the Moon.
- 1.02 Else Kay Hoffmann: The Living Cell.
- 15.02. Associate Professor Jørgen Hass: Metaphysics and Modern Philosophy.
- 1.03. Associate Professor Karl Christian Lammers: The Place of Nazism in German History.
- 15.03. Associate Professor Johannes Krüger: Present-day glaciers as models for landscape forming glaciers during the ice age.
- 29.03. Gordon Wildschjødtz, M.D.: Sleep Physiology.

Funding

The running costs of the Academy have been provided in part by:	
The Carlsberg Foundation	1,550.000 DKK
A Government grant	815,000 DKK
Other grants	approx. 230,000 DKK

Furthermore, the Danish Research Administration allocates the means necessary to maintain Denmark's membership of various international unions.

We greatly appreciate this generous support.

*Reports from our delegates to international organizations
Union Académique Internationale, UAI
General Assembly in Fez, Morocco, 30 May – 5 June 1993*

This General Assembly, in which I participated as a representative for The Royal Danish Academy of Sciences and Letters, was historic in the sense of being the first one held outside Europe. 29 Eu-

ropean, American, African, Asiatic and Australian scientific academies were represented. Mexico, which is once again a member of the Union, sent a representative. The delegates representing the Turkish and the Iranian academies, did not show up, however. Besides the ordinary delegates at the General Assembly, there were observers from the academies of Argentina, Chile and Tunisia.

At the total of 39 commission meetings, which dealt with the publication activities of the Union, we were glad to note that, in the ones in which our Academy participates, work is proceeding satisfactorily, not least in the two for which we are responsible, namely *Monumenta Musicae Byzantinae* and *A Critical Pāli Dictionary*. At the commission meetings for these, Birger Munk Olsen was our reporter at the former, I for the latter.

Besides participating in the opening and closing plenaries and in the meetings of the 39 commissions already mentioned, Birger Munk Olsen was a member of the committee for future fees discussions, while I, as a vice-president of the Union, was a member of the following committees: "Commission des affaires internes", "commission des comptes et finances" and a committee for dealing with the membership application from the Argentinian Academy, a membership which was granted by the final plenary session. Based on the work in other committees, the plenary session agreed to include two new publication commissions under the auspices of the UAI, an atlas of the Greek-Roman world and a corpus of Greek amphora stamps.

The 1994 General Assembly will be held in Brussels, 12-18 June, while the 1995 General Assembly, on an invitation from the Czech Academy will be held in Prague, 11-15 June.

Birger Munk Olsen

Rudi Thomsen

European Science Foundation, ESF

The 1992 General Assembly decided to change the composition of "The Board", and to let the General Assembly assign certain limited powers to the Council. More specifically, for the next five years, the Council may directly approve a scientific programme. The General Assembly agreed on 12 new ESF Scientific Programmes:

Geographic Information Systems: Data Integration and Data

Base Design
 European Management and Organisations in Transition
 Learning in Humans and Machines
 Transformation of the Roman World
 Concepts and Symbols of the Eighteenth Century
 The Evolution of Chemistry in Europe, 1789-1918
 Biophysics of Photosynthesis
 Insect-Plant Interaction
 Tropical Biodiversity
 Mathematical Treatment of Free Boundary Problems
 Relativistic Effects in Heavy Element Chemistry and Physics
 European Ice Sheet Modelling Initiative

The reappraisal of the ESF was discussed and the General Assembly endorsed the Council's identification of the most important issues, which may be expected to become final recommendations by the next General Assembly.

Eigil Præstgaard

International Council of Scientific Unions, ICSU

The Royal Danish Academy of Sciences and Letters is the Danish member of ICSU, and Denmark is a member of all unions under ICSU. For each union there is a Danish National Committee (reports printed elsewhere). Each National Committee appoints a delegate to the Danish National ICSU Committee, which oversees Danish relations to ICSU and also deals with problems and research programmes treated by ICSU.

The ICSU membership consists of the international unions and national academies or similar organisations. The purpose of ICSU is to promote international cooperation in research, and the organisation deals with both general problems and interdisciplinary research programmes.

ICSU arranges a General Assembly every two or three years. The next one is scheduled to take place in Chile in 1993. The General Assembly coordinates interdisciplinary programmes, including their financing, and general issues are discussed. The most pressing issue in recent years has been to secure free international scientific cooperation. A standing ICSU committee (the undersigned being the Danish member) works to realize the principle, i.e. by se-

curing visas for scientists who wish to attend meetings in countries with which their own government has no diplomatic relations. On paper, Denmark has warmly supported efforts to secure free access by all scientists to congresses and meetings, to cooperation with other scientists and to publish and obtain international journals. The long standing boycott of South Africa and the current boycott of Serbia (Yugoslavia) have shown, however, that politicians lack understanding of the value of maintaining this principle.

As mentioned, Denmark is a member of all those unions under ICSU which maintain cooperation within specific disciplines. Denmark, however, is only a member of some of the many committees and programmes coordinating inter-disciplinary or regional research. The Danish National ICSU Committee deals with proposals for Danish memberships, and also evaluates the work of those bodies of which we already are a member. The committee makes a cost-benefit analysis of Danish interests.

Axel Michelsen

HENVISNINGER

Fundatser:

- Niels Bohr Legatet, Oversigt 1945-46, s. 39-40.
Mag.art. Marcus Lorenzens Legat, Oversigt 1946-47, s. 41-43.
Professor Knud Sands Legat, Oversigt 1969-780, s. 53-56; forretningsorden, s. 65-68.
Selskabets Bidragsfond, Oversigt 1974-75, s. 56-69.
Julie von Müllens Fond + tillæg, Oversigt 1985-86, s. 159-161.
Arne og Doris Truelsens Legat, Oversigt 1985-86, s. 162.
Aksel Tovborg Jensens Legat, Oversigt 1985-86, s. 163-65.
Inge Lehmann's Legat af 1983, Oversigt 1985-86, s. 165-68.
Grundforskningsfonden, Oversigt 1985-86, s. 169-171.
Lilian og Dan Finks Legat, Oversigt 1986-87, s. 120-122.
Beslutninger vedr. Niels Bohr Legatet, Oversigt 1955-56, s. 50; 1962-63, s. 61; 1964-65, s. 75; 1965-66, s. 64-65.
Fundatstillæg 1955 for Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk videnskabsmand, Oversigt 1954-55, s. 41-42; 1965-66, s. 62; 1972-73, s. 64-65.
Tillæg 1965 vedr. J.P. Suhr & Søns Legat, Oversigt 1964-65, s. 75-76.
Fundats for Ole Rømer Fondet, Oversigt 1990-91, s. 131.
Selskabets Vedtægter og Forretningsorden, særpubl. 1989, s. 1-40.
Selskabets bytteforbindelser, Oversigt 1978-79, s. 227-255.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- A Critical Páli Dictionary, medlemmer, s. 55; rapport, s. 118
- Acta Zoologica, medlemmer, s. 54; rapport, s. 112
- Aktuelt fra Forskningen, Selskabets offentlige foredrag, s. 100
- ANDERSEN, ERIK SPARRE, udtræder af Julie von Müllens Fond, s. 72
- ANDERSEN, LARS HENRIK, lic.scient., modtager Rømer Legatet, s. 73
- BAGGE, POVL, mindeord om, s. 133
- BAK, THOR A., Selskabets sekretær, meddelelser fra, s. 73, 79
- BARNER, WILFRIED, s. 82
- BASBØLL, HANS, giver meddelelse, s. 72
- BASS, LUDVIK, giver meddelelse, s. 75
- BERG, CHRISTIAN, genvælges til Bidragsfondets bestyrelse, s. 83
- BERG, GÖSTA, død, s. 81
- Bidragsfond, Selskabets, valg til s. 83; bestyrelse, s. 49; regnskab, s. 97
- BJERRUM, JANNIK, død, s. 71
- BJØRNHOLM, SVEN, indvælges i bestyrelsen for Herborgs Legat, s. 72
- BLEGVAD, MOGENS, præsenterer jubilæumspublikation, s. 73
- Niels Bohr Legatet, bestyrelse, s. 49; rapport, s. 86
- BOYER, RÉGIS, s. 82
- BREUNING-MADSEN, HENRIK, giver meddelelse, s. 83
- Budget, Selskabets 1994, s. 84; vedtages, s. 84
- BUCHWALD, VAGN FABRITIUS, giver meddelelse, s. 81
- BUHL, MARIE-LOUISE, fhv. museumsinspektør, dr.phil., jubilæumspublikation, se indheftede jubilæumsrapport.
- CAILLAT, COLETTE, s. 82
- Caix Legatet, rapport s. 86
- Carlsbergfondet, bevilling til Selskabet fra, s. 78
- Carlsbergfondet, direktionen, s. 48; valg til, s. 83
- Carlsbergfondets syriske ekspeditioner, medlemmer, s. 54; rapport, s. 110
- Carlsbergs Mindelegat for Brygger J.C. Jacobsen, valg til, s. 73
- CASAFA, medlem s. 69
- CASPERSEN, HENRIK, overassistent, s. 7
- CLARK, BRIAN, giver meddelelse, s. 73
- Det Classenske Fideikommis s. 89
- CODATA, medlem s. 69
- Corpus Lexicographorum Graecorum. (Etymolog.Gen. & Hesych.), medlemmer, s. 53; rapport, s. 109
- Committee on Space Research, COSPAR samt SCOSTEP, medlemmer, s. 58; rapport, s. 122
- Corpus Vasorum Antiquorum, medlemmer, s. 55; rapport, s. 117
- Corpus Antiquitatum Americanensium, medlemmer, s. 55; rapport, s. 119
- COSTED, medlem s. 69
- Council for International Organizations of Medical Sciences, medlemmer, s. 70; rapport, s. 132
- CTS, medlem s. 70
- CVITANOVIĆ, PREDRAG, giver meddelelse, s. 84

- DAHL-JENSEN, DORTHE DAHL, lic.scient., modtager Rømer Legatet, s. 73
- DAHLERUP, TROELS, giver meddelelse, s. 85
- DAL, ERIK, Selskabets præsident, orienterer om jubilæumsforløbet, s. 75; ommøblering af salen, s. 85; årsberetning, s. 98; rapport om jubilæet indheftet.
- Danmarks Akvarium, Charlottenlund, rapport, s. 54; udpeget af Selskabet, s. 111
- Det Kongelige Teater, festforestilling i, s. 74; se endvidere rapport om jubilæet, indheftet
- EDLÉN, BENGT, død, s. 79
- Erindringsliste, s. 187 ff.
- European Science Foundation, medlemmer, s. 51; rapport, s. 106
- FELDBÆK, OLE, genvælges til Udvalget for udadrettet virksomhed, s. 83
- FENCHEL, TOM, vælges til formand for den naturvidenskabelige klasse, s. 81; indtræder i bestyrelsen for Julie von Müllens Fond, s. 72
- Lillian og Dan Finks Fond, bestyrelse s. 49; rapport, s. 86
- Fontes Historiae Africanae, medlemmer, s. 56; rapport, s. 119
- FORCHAMMER, JES, genvælges til kassekommissionen, s. 83; aflægger regnskab, s. 84; genvælges til Bidragsfondet, s. 83; regnskab for Bidragsfondet, s. 97
- Forskningsafdelingen, Undervisningsministeriet, se Forsknings- og Teknologiministeriet
- Forsknings- og Teknologiministeriet, s. 51, 71, 76, 78
- Forskningspolitisk Råds Repræsentantskab, medlem af, indstillet af Selskabet, s. 76
- Forskningspolitiske udvalg, Selskabets, medlemmer, s. 53; rapport, s. 101 ff.
- FREY, DAVID GROVER, død, s. 71
- FRIIS, IB, fremlæggelse af Forskerrekrutteringsrapport, s. 80
- FUGLEDE, BENT, valgt til Emil Herbogs Legat, s. 85
- GLAMANN, KRISTOF, giver meddelelse, s. 75, 80; aflægger beretning og regnskab for Carlsbergfondet, s. 80
- GOMARD, BERNHARD, giver meddelelse, s. 77
- Grundforskningsfonden, medlemmer af s. 49, rapport, s. 87
- GRÜNER, PIA, sekretariatschef, cand.mag., s. 7
- Gæster ved jubilæet, se indheftede rapport
- Gæster ved møderne, se disse, s. 72 ff.
- Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, bestyrelsen for, s. 54
- HANSEN, MOGENS HERMAN, giver meddelelse, s. 78
- HANSEN, OLE, overflyttes til indenlandsk medlem, s. 82
- Emil Herbogs Legat, bestyrelsen, s. 49; valg til bestyrelsen, s. 72
- Den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse, rapport, s. 87
- HJORTH, POUL LINDEGÅRD, Selskabets redaktør, meddelelser fra, s. 90 ff.; fungerer som sekretær, s. 72, 78, 84
- HOFFMANN, ELSE KAY, fremlæggelse af Forskerrekrutteringsrapport, s. 80; holder offentligt foredrag, s. 100
- HOLTER, HEINZ, død, s. 85
- Humanistisk klasse, møder i, s. 77, 81, 83
- HVIDBERG-HANSEN, FINN OVE, s. 82
- HØRBY, KAI ANKER, død, s. 85
- Inter-Union Commission on the Lithosphere, medlemmer, s. 59; rapport, s. 122
- International Association of Engineering Geology, medlemmer, s. 69

- International Union of Pure and Applied Biophysics, medlemmer, s. 65; rapport, s. 130
- International Union of Pure and Applied Chemistry, medlemmer, s. 65
- International Union of Physiological Sciences, medlemmer, s. 66
- International Union of Psychological Sciences, medlemmer, s. 67;
- International Union of Pharmacology, IUPHAR, samt IUTOX, medlemmer, s. 66; rapport, s. 130
- International Union of Theoretical and Applied Mechanics, medlemmer, s. 67; rapport, s. 131
- International Union of Toxicology, IUTOX se IUPHAR.
- International Union of Pure and Applied Physics, medlemmer, s. 65; rapport, s. 130
- International Union of Geodesy, and Geophysics, medlemmer, s. 62; rapport, s. 126
- International Geographical Union, medlemmer, s. 59; rapport, s. 123
- International Geosphere-Biosphere Programme, medlemmer, s. 59; rapport, s. 123
- International Astronomical Union, medlemmer, s. 58; rapport, s. 122
- International Mathematical Union, medlemmer, s. 60; rapport, s. 124
- International Union for Quaternary Research, medlemmer, s. 60; rapport, s. 124
- International Union of Crystallography, medlemmer, s. 61; rapport, s. 126
- International Union of Biological Sciences, medlemmer, s. 61; rapport, s. 125
- International Union of Biochemistry & Molecular Biology, medlemmer, s. 61; rapport, s. 125
- International Union of Geological Sciences, medlemmer, s. 62; rapport, s. 127
- International Council of Scientific Unions, medlemmer, s. 57; rapport, s. 121
- International Union of Microbiological Societies, medlemmer, s. 64; rapport, s. 129
- International Union of Nutritional Sciences, medlemmer, s. 64; rapport, s. 129
- International Union of History and Philosophy of Sciences, medlemmer, s. 63; rapport, s. 128
- International Union of Immunological Sciences, medlemmer, s. 63; rapport, s. 129
- International Mineralogical Associations, medlemmer, s. 69, rapport, s. 127
- JACOBSEN, ERIC, giver meddelelse, s. 84
- Aksel Tovborg Jensens Legat, bestyrelse, s. 50; rapport, s. 87
- JENSEN, KAI ARNE, død, s. 71
- JENSEN, MINNA SKAFTE, s. 82
- JESSEN, BØRGE CHRISTIAN, død, s. 81
- Jewish Art Index, medlemmer, s. 56; rapport, s. 120
- JÓNASSON, PÉTUR M., giver meddelelse, s. 80
- Jubilæum, Selskabets, s. 73; se også jubilæumsrapport indheftet
- Kassekommission, Selskabets, medlemmer, s. 47; regnskab aflægges, s. 84; valg til, s. 83
- Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie, medlemmer, s. 53; rapport, s. 108
- Kommissionen til registrering af litterære kilder til dansk historie, medlemmer, s. 53; rapport, s. 108
- Kommissionen til udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturerne historie, medlemmer, s. 52; rapport, s. 106
- Kommissionen til udforskning af Danmarks ældste landbrug og de samtidige naturforhold, medlemmer, s. 52
- KRISTENSEN, NIELS PEDER, taler mindeord om Karl Georg Wingstrand, s. 85, 153

- KROGSGAARD-LARSEN, POVL, indstilles til medlemskab af Carlsbergfondets direktion, s. 82; vælges til Carlsbergfondets direktion, s. 83
- KUSCHEL, ROLF, s. 82
- Københavns Rådhus, festmøde på, s. 74; se også jubilæumsrapport indheftet.
- KAARSTED, TAGE, indstilling fra Kulturministeren, s. 84
- LADEFOGED, PETER, s. 82
- LARSEN, SVEND ERIK, lektor, dr.phil., fremlæggelse af forskerrekruiteringsrapport s. 80
- Inge Lehmann's Legat, bestyrelse, s. 50, rapport, s. 87
- Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae, medlemmer, s. 56; rapport, s. 120
- LUNDGREEN-NIELSEN, FLEMMING, giver meddelelse, s. 83
- LÆSSØE, JØRGEN, død, s. 78
- MAAK, WILHELM, død, s. 71
- MACKINTOSH, ALLAN, motiverer overrækkelse af Rømer Legatet, s. 73
- MAES, JØRGEN, fuldmægtig, s. 7
- MAIERÚ ALFONSO, s. 82
- Marcus Lorenzens Legat, mag.art., bestyrelse, s. 49; rapport, s. 88
- Medlemmer af Selskabet, s. 8 ff.; valg af nye, s. 82, 167; dødsfald, s. 167
- Mindeplade, afsløring af, s. 73; se også jubilæumsrapport indheftet.
- Monumenta Musicae Byzantinae, medlemmer, s. 55; rapport, s. 117
- MORTENSEN, ELLA, økonoma, s. 7
- MORTENSEN, PEDER, s. 82
- Julie von Müllens Fond, bestyrelse, s. 50; rapport, s. 88
- NANSEN, PETER, indtræder i bestyrelsen for Carlsbergs Mindelegat for Brygger J.C. Jacobsen, s. 73
- Naturvidenskabelige klasse, møder i, s. 77, 79, 80
- NIELSEN, ELSE LØVDAL, korrespondent, s. 7
- NIELSEN, THØGER, overflyttes til indenlandsk medlem, s. 82
- NORDENFALK, CARL ADAM JOHAN, død, s. 79
- Novum Glossarium Mediae Latinitatis, medlemmer, s. 55; rapport, s. 117
- Ny Carlsberg Glyptotek, festmiddag, s. 74; se også jubilæumsrapport indheftet.
- Offentlige foredrag, aktuelt fra forskningen, s. 100
- OLSEN, OLAF, giver meddelelse, s. 79
- OORT, JAN HENDRIK, død, s. 76
- PEDERSEN, OLAF, præsenterer jubilæumspublikation, s. 73
- PEDERSEN, PEDER JØRGEN, s. 82
- PETERS, BERNHARD, død, s. 78
- PETERSEN, ERLING LADEWIG, giver meddelelse, s. 79
- Physica Scripta, medlemmer, s. 54; rapport, s. 111
- Præsidium, møder i, medlemmer, s. 7; rapport, s. 99
- Publikationer, udgivne og optagne, s. 99 f.
- RASMUSSEN, HOLGER, giver meddelelse, s. 76
- RASMUSSEN, KAARE LUND, giver meddelelse, s. 76; holder offentligt foredrag, s. 100
- Redaktøren, meddelelser fra, s. 90 ff. Se også Poul Lindegård Hjorth
- ROCHE, JEAN-CASIMIR-HENRI-HILAIRE, død, s. 71
- ROSSEL, SVEN HAKON, giver meddelelse, s. 81
- Rømer Fondet, Ole, bestyrelse, s. 50; uddeling af legater, s. 72; rapport, s. 89
- Sand's Legat, valg til bestyrelse, s. 85; medlemmer af bestyrelse, s. 48

- Scientific Committee on Oceanic Research, SCOR, medlemmer, s. 67; rapport, s. 131
- Scientific Committee on Solar and Terrestrial Physics, SCOSTEP se COSPAR
- SEIP, JENS LAURITS ARUP, død, s. 72
- SEJERSTED, FRANCIS, s. 82
- Sekretæren, meddelelser fra, s. 73, 79; resumé af præsidiemøder, s. 99; se også Thor A. Bak.
- Selskabets Forskningspolitiske udvalg, medlemmer af, s. 53; rapport, s. 101
- Selskabets jubilæumskomite, medlemmer af, s. 52; rapport, s. 104; se også jubilæumsrapport indheftet.
- Sommerdagbog 1992, s. 71
- Sommerdagbog 1993, s. 85
- Statens Humanistiske Forskningsråd, bevilling fra, s. 78
- Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd, bevilling fra, s. 76
- Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd, bevilling fra, s. 78
- Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, bevilling fra, s. 76
- STEENSGAARD, NIELS, genvælges til Bidragsfondets bestyrelse, s. 83
- Suhrs Legat, rapport, s. 104
- Summary of the Yearbook, s. 167
- SUTCLIFFE, BRIAN, giver meddelelse, s. 78
- Sylloge Nummorum Graecorum, medlemmer, s. 56; rapport, s. 120
- Sølvmedalje, Selskabets, indstilling af modtager, s. 84
- SØRENSEN, HENNING, fremlægger evaluering af Letlands forskning, s. 90
- THOMSEN, NIELS, taler mindeord om Povl Bagge, s. 73, 133; indstilles som medlem af Danmarks Radios Programråd, s. 79
- THYSSEN, ANDERS PONTOPPIDAN, giver meddelelse, s. 75
- Thesaurus Linguae Latinae, medlemmer, s. 53; rapport, s. 110
- TV2, Selskabets repræsentant i råd, s. 79
- Union Académique Internationale, medlemmer, s. 54; rapport, s. 113
- Udenlandske gæster, møde for, s. 74; se også jubilæumsrapport indheftet
- Udvalget for Udadrettet virksomhed i Danmark, medlemmer, s. 47; rapport, s. 100; valg til, s. 83
- ULSTRUP, JENS, giver meddelelse, s. 72
- Undervisningsministeriet, se Forsknings- og Teknologiministeriet.
- Union Radio Scientifique Internationale, medlemmer, s. 68; rapport, s. 132
- Videnskabernes Selskabs 250-års jubilæum, s. 73 f. gæster ved, se jubilæumsrapport indheftet
- WETTSTEIN, DITER VON, giver meddelelse, s. 77
- WINGSTRAND, KARL GEORG, død, s. 75: mindeord, s. 153
- World Climate Research Programme, medlemmer, s. 68; rapport, s. 132
- ZAHLE, HENRIK, s. 82
- ZEUTHEN, VIBEKE Q., vælges som medlem af programråd, s. 79
- ØHRGAARD, PER, indstilles til medlemsskab af Carlsbergfondets direktion, s. 82; vælges til Carlsbergfondets direktion, s. 83
- Pastor emer. F.J. Ørnborgs Legat, tildeling af, s. 76, 89
- Årsberetning, præsidentens, s. 98

ERINDRINGSLISTE

15. august Frist for ICSU-nationalkomiteernes indsendelse af budget.
- Primo september Sekretær sender anmodning om forslag til uddeling af Ørnborgs Legat senest 31. oktober. Pressemeddelelse til universitetsaviser om de offentlige foredrag.
Foldere herom udsendes til medlemmerne.
- Medio september Ændringer i nationalkomiteernes sammensætning meddeles Forskningsrådene, før Oversigten udkommer.
- Primo oktober Det foreløbige program for efteråretssæsonen udsendes, evt. sammen med første mødeseddel.
Pressemeddelelser til dagblade om efterårets offentlige foredrag.
1. oktober Frist for ansøgning til Carlsbergfondet.
Frist for ansøgning til forskningsrådene om kontingenter til de internationale unioner og nationalkomiteernes rejse- og administrationsudgifter.
Første offentlige foredrag i efterårssemestret.
31. oktober Frist for ansøgning om eller forslag til uddeling af Ørnborgs Legat.
1. november Sekretæren anmoder om forslag inden årets udgang til uddeling af skiftevis Classens Legat (ulige år) og Selskabets Prisle-
gat (lige år).
1. december Frist for medlemmernes forslag eller ansøgninger vedr. Niels Bohr Legatet.
- Primo december Femte og sidste offentlige foredrag i efterårssemestret.
Sekretæren udarbejder sammen med klasseformændene foreløbigt program for forårets meddelelser.
- Senest sidste møde Udvalget for udadrettet virksomhed forelægger sine planer for forårssemestret til Selskabets godkendelse.
31. december Frist for indsendelse af forslag til prismodtagere.
- Primo januar Nytårsbrev udsendes til ICSU-, UAI- og CIOMS-nationalkomiteerne med anmodning om beretninger inden 15. februar.
Hofmarskallatet forespørges, om man er indforstået med, at Caix-Legatet opslås. (Skiftevis for en studerende og en kandidat).
Det foreløbige program for forårssæsonen udsendes sammen med første mødeindkaldelse.
Pressemeddelelse til universitetsaviser om de offentlige foredrag.
Folder herom udsendes til medlemmerne.
- Medio januar Sekretæren giver oplysninger om antallet af ledige pladser og om evt. overflytninger af inden- og udenlandske medlemmer og minder om formulering af forslag, såsom statsborgerskab og adresser. (Forretningsordenen II § 2-§ 6).
Klassemøde. Mundtlig anmeldelse af nye medlemsforslag.
Hum.klasse ulige år, nat.vid. lige år.

- Klassemøde.* Der nedsættes bedømmelsesudvalg (2 personer) til udtalelse om forestående modtager af Selskabets prismedalje.
- Januar, sidste halvdel Sekretæren udbeder sig af hensyn til budgetlægningen oplysninger om medlemmernes eventuelle planer om at publicere i Selskabets skriftrække.
Sekretariatet minder Udvalget for udadrettet virksomhed om at sende kassekommissionen et foreløbigt skøn over udgifter, ligeledes med henblik på budgetlægningen.
- Primo februar Pressemeddelelser til dagblade om forårets offentlige foredrag.
Bekendtgørelse om Marcus Lorenzens Legat, hvert andet år tillige om Herborgs Legat (dette sidste dog afhængigt af udløbstidspunktet for de løbende legatudbetalinger).
Første offentlige foredrag i forårssemestret.
8. februar På Aksel Tovborg Jensens fødselsdag – eller i dagene deromkring – holdes mindst hvert andet år en Bjerrum-Brøndsted-Lang-forelæsning, tilrettelagt af bestyrelsen for Aksel Tovborg Jensens legat, som umiddelbart derefter begynder planlægningen af næste foredrag.
15. februar Frist for indsendelse af skriftlige medlemsforslag.
Frist for indsendelse af UAI-, ICSU- og CIOMS-nationalkomiteernes beretninger.
- Ultimo februar Kassereren aflægger regnskab til kassekommissionens formand, der sender det til revisorerne med tilhørende dokumentation.
Hvert tredje år valg af delegerede til UAI (1990, 1993)
1. marts Beretning og regnskab til forskningsrådene om det internationale arbejde (UAI, ICSU, CIOMS).
Frist for ansøgning om statstilskud.
Frist for ansøgning om Marcus Lorenzens Legat.
- Primo marts Det årlige møde i ICSU-nationalkomiteen.
- Medio marts *Klassemøder* foreslår beskikkelse til forskningsrådene.
Klassemøde. Afstemning om medlemsindvalg, Hum.klasse ulige år, nat.vid. lige år.
På første medlemsmøde derefter meddeler sekretæren Selskabet klassens vedtagne medlemsforslag.
- Ultimo marts *Klassemøde* med henblik på valg/genvalg af klasseformand pr. 1. april hvert tredje år (i den humanistiske klasse 1995, i den naturvidenskabelige klasse 1996).
- Primo april Revisorerne returnerer regnskaberne, kassekommissionens formand indkalder kasserer og revisorer, regnskabet vedtages af revisorerne og decideres af kassekommissionen, inden det forelægges Selskabet for decharge.
Klassemøder afgiver indstilling til Selskabet om de foreslåede legatmodtagere.
- April 1. møde. Skriftlig afstemning om indvalgsforslag. Meddelelser om overflytninger.

Hverts andet år (lige år) valg/genvalg til Carlsbergfondets direktion.

Hvert fjerde år (1996) valg/genvalg af præsident.

Hvert femte år valg/genvalg af sekretær og kasserer.

Hvert sjette år (1996) valg/genvalg af redaktør.

Valg/genvalg af et medlem til kassekommissionen.

Valg/genvalg til Udvalget for udadrettet virksomhed.

Hvert andet år (lige år) valg/genvalg af en revisor og en revisorsuppleant.

Præsidenten vælger/genvælger hvert tredje år et medlem af bestyrelsen for Carlsbergs Mindelegat for Brygger J.C. Jacobsen.

valg/genvalg af bestyrelse til Bidragsfondet.

Valg/genvalg af et bestyrelsesmedlem til Herborgs Legat.

Hvert tredje år (1995) valg/genvalg af bestyrelsesmedlemmer til Marcus Lorenzens Legat pr. 1. maj.

Beslutning om uddeling af Marcus Lorenzens Legat.

Hvert andet år uddeling af Herborgs Legat.

Hvert andet år opslås forskerværelserne ledige for 2 år ad gangen.

Maj Sekretæren udarbejder sammen med klasseformændene foreløbigt program for efterårets meddelser.

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

The Royal Danish Academy of Sciences and Letters

Videnskabernes Selskabs
250-års Jubilæum 1992

The 250th Anniversary

København 1993

Denne jubilæumsberetning udsendes i februar 1993
med Selskabets venlige hilsen.
Den er ikke i handelen, men
eksemplarer indhæftes senere i *Overigt 1992/1993*.

With the compliments of the Academy.

Printed in Denmark.
Special-Trykkeriet Viborg a-s
ISBN-7304-240-4.

Runde årstal er som hormoner, der »historiemodner« organismen, hvad enten denne er en person, en virksomhed, en bevægelse eller en nation. På dagen nedkommes der med festskrifter og taler, nu og da også med et enkelt monument. De runde tal hører til historiografiens naturkræfter – ofte ugleset af fagfæller – for ikke at tale om forfatterne, der stønner over at skulle være færdige til tiden. Men festdatoerne er ikke til at komme udenom og har [...] spillet en ganske stor rolle. (Kristof Glamann i bidrag til: *Linier i dansk historieskrivning i nyere tid (ca. 1890-1950)*, Kbh. 1976).

Forberedelserne

Da det ved foreløbige aftaler var besluttet at fejre Videnskabernes Selskabs 250-års jubilæum på en række forskellige måder – symposier, bøger, festligheder – blev der allerede i august 1988 nedsat et jubilæumsudvalg bestående af præsidenten Erik Dal, vicepræsidenterne Gert Kjærgård Pedersen (som blev formand) og Birger Munk Olsen, sekretariatschefen Pia Grüner og fire medlemmer valgt af klasserne, nemlig Bent Christensen og Ole Feldbæk for den humanistiske, Claus Bræstrup og Jes Forchhammer for den naturvidenskabelige. I stadig vekselvirkning med periodens præsidiumøder afholdt jubilæumskomiteen en halv snes møder, flest i begyndelsen af perioden, idet en række opgaver tidligt blev delegeret til sagkyndige; dette gjaldt især symposieforberedelserne, som også indebar de enkelte symposielederes forpligtelse til at skaffe fondsmidler.

Samtidig etableredes en jubilæumskonto, hvortil der blev opsparet midler fra Selskabets interne legater i årene 1988-1992, og hvori der indgik mange øremærkede eller fri tilskud fra en række fonds, hvorom nedenfor.

Såvel symposier og jubilæumsbøger som festligheder på Ny Carlsberg Glyptotek, Københavns Rådhus og Det Kongelige Teater måtte aftales med årelange frister, og heldigvis kom alt rettidigt på plads med stor imødekommenhed og hjælpsomhed fra institutionerne.

Nogle ikke realiserede planer skal kort nævnes: Jubilæumsudvalget drøftede muligheden for stipendier, specielt et stort stipendium til en eller

flere forskere, hvis opgave skulle være at give et signalement af efterkrigstiden i Danmark; ønsket kan ses som en efterklang af, at de seksten naturvidenskabelige Niels Bohr-Stipendier i begyndelsen af 1980erne aldrig blev fulgt op af tilsvarende muligheder for humanister; den nævnte stipendieplan blev imidlertid heller ikke til noget. En debatbog om forskningens aktuelle situation var foreslået af Bernhard Gomard og Bent Christensen, og sidstnævnte udsendte senere indbydelse til medforfattere af en sådan bog, men planen faldt til jorden bl.a. på grund af andre beslægtede publikationer. Det lykkedes heller ikke at opnå et frimærke i jubilæumsanledningen, skønt præcedenstilfælde kunne anføres. Og endelig må det nævnes, at Selskabet udskrev to prisopgaver for forfattere under 35 år med 25.000 kr. som belønning. Emnerne var (1) A. W. Hauch og Guldalderens videnskab og kunst og (2) Evolutionsteoriens modtagelse og gennembrud i Danmark. Der var givet mulighed for besvarelser forfattet af en naturvidenskabsmand og en humanist, men desværre indkom ingen besvarelser.

Symposier

I god tid inden jubilæet opfordredes medlemmer til at foreslå internationale symposier. Interessen var størst i den naturvidenskabelige klasse, og det endte med ét humanistisk og fire naturvidenskabelige symposier, alle med international deltagelse og et vellykket forløb; de fandt stort set sted i Selskabets bygning, hvis mødesale og køkken atter viste deres hensigtsmæssighed. Lederne havde hver især den opgave at finde sponsorer til arrangementerne, som bortset fra det første kostede 4-500.000 kr. hver. Det sidste af årets ovennævnte Alfred Benzon-symposier regnes med i rækken, hvorimod emnet *Ice Cores and Climate* desværre måtte udgå pga. kollision med et nærbeslægtet udenlandsk arrangement. Lederne meddelte et sidelangt resumé af deres symposium til *Naturens Verden* 11-12 1992; her har de leveret stikord i kortere form.

1.-4. juli: The Ancient Greek City State

Ledelse: Mogens Herman Hansen. 18 deltagere fra 7 lande. Støttet af Carlsbergfondet og Statens Humanistiske Forskningsråd. – Ni af de udenlandske deltagere havde hver udarbejdet et skriftligt oplæg. De ni andre fungerede som respondenter på oplæggene og indledte en åben

diskussion blandt alle deltagerne. Den fælles forudsætning for alle indlæggene var at tage udgangspunkt i Aristoteles' definition af en bystat (*polis*) som et fællesskab af borgere omkring en forfatning, i stedet for at gå ud fra den traditionelle moderne definition af *polis* som en lille autonom stat bestående af by plus opland. To af indlæggene handlede om hhv. de arkæologiske og litterære kilder til bystatens opståen i 8. årh. f. Kr. To andre handlede om bystaten anskuet som stat og som samfund. Et om bystatens relation til andre statsformer i Hellas. To om hhv. Platons og Aristoteles' syn på *polis*, og de to sidste om *polis* i hhv. hellenistisk og romersk tid. I revideret form vil de ni indlæg samt en indledning forfattet af lederen blive publiceret i Videnskabernes Selskabs *Historisk-filosofiske Meddelelser*.

10.-13. august: Alfred Benzon Symposium 35: DNA Repair Mechanisms

Ledelse: Vilhelm Bohr (National Institutes of Health), Karsten Wassermann, Kenneth Kraemer, Jørn Hess Thaysen. 36 deltagere fra 7 lande. – Symposiet handlede om de enzymatiske mekanismer, som reparerer beskadigelser af arveanlæggets DNA, og om defekter i disse mekanismer, som resulterer i alvorlige sygdomme, herunder visse kræftformer. Foredrag og diskussioner offentliggøres med de fire førstnævnte organisatorer som editorer på Munksgaards forlag tidligt i 1993.

16.-20. august: Brain and Mind

Ledelse: Rodney Cotterill og Niels A. Lassen. 65 deltagere fra 10 lande. Støttet af Augustinus Fonden, Fabrikant Mads Clausens Fond, Knud Højgaard's Fond, Otto Mønsted's Fond, Novo Nordisk Fond, Simon Spies Fonden, Statens Sundhedsvidenskabelige og Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd. – Da Videnskabernes Selskab fejrede sit 150-års jubilæum, var Santiago Ramon y Cajal i færd med at fastslå, at hjernebarkens grå masse er opbygget af specielle celler, neuroner, mens Korbinian Brodmann kortlagde hjernebarken i områder inddelt efter de egenskaber, disse områder besidder. Ved jubilæums-seminaret havde femogtres eksperter fra ti forskellige lande muligheden for at diskutere, hvor meget der er opnået i de mellemliggende hundrede år. Det tyvende århundrede har bragt adskilligt nyt, specielt indenfor neuronernes fysiologi og elektrokemiske vekselvirkninger. Der er ligeledes en betragtelig optimisme, for så vidt angår forståelsen af hukommelse og indlæring. Af signalvejene er

især den visuelle signalvej undersøgt, men skønt vi ved, at flere af Brodmanns områder deltager i synssansen, ved vi stadig ikke, hvordan disse områder udfører deres funktion. Selve samspillet mellem de forskellige områder af hjernebarken er for tiden et af de største mysterier. Omkring halvfjerds år før dannelsen af Videnskabernes Selskab foreslog den danske anatom Niels Stensen, at dette samspil foregik i den hvide hjernesubstans under den grå hjernebark. Hans indsigt får nu den opmærksomhed, den så rigeligt fortjener, og der er en voksende følelse af, at det er i denne del af hjernen, vi skal finde en af forklaringerne på selve bevidstheden.

23.-27. august: Invariants in Operator Algebra

Ledere: Gert Kjærgård Pedersen og Uffe Haagerup. 85 deltagere fra 16 lande. Støttet af Augustinus Fonden, Carlsbergfondet og Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd. – Operatoralgebra er en relativt ny teori, grundlagt af John von Neumann i 1933 til matematisk beskrivelse af fænomener i kvantefysik. Siden har teorien udviklet sig voldsomt og fremstår nu som en central matematisk disciplin, der vekselvirker både med klassiske teorier som algebraisk topologi og gruppeteori og med nyere områder som knudeteori, generaliseret differentialgeometri og statistisk kvantemekanik.

Baggrunden for symposiets afholdelse er en stærk dansk forskergruppe med betydelig international gennemslagskraft. Det danske forskningsfelt afspejledes i symposiets indhold, hvor hver af de fire arbejdsdage havde sit eget tema: Index for subfactors with applications to quantum physics; Multilinear maps and bounded cohomology; Classification of operator algebras by K-theory; Classification of operator algebras by rank.

*31. august-4. september: Fundamental Processes in Sputtering
(»SPUT92«)*

Ledere: Peter Sigmund s.m. Hans Henrik Andersen, Peter Roepstorff, J. Schou, B.U.R. Sundqvist. 82 deltagere fra 21 lande. Støttet af Carlsbergfondet, IBM A-S, Novo Nordisk Fond og Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd. – Området Sputtering omfatter en række fænomener, der opstår under beskydning af materialeoverflader med partikler. Området er bredt, idet de udforskede materialer rækker fra metaller og halvledere til geologiske prøver, proteiner, væsker, Jordens atmosfære og in-

terstellart støv, og spektret af beskydende partikler omfatter ladede partikler over et energiområde på over seks størrelsesordener, fotoner, atomklynger samt neutroner. Interessen for området, der har en langt over hundredårig historie, er stor bl.a. i kraft af en række anvendelser. For tiden er det fremstillingen af superledende film (høj- T_c) og massespektrometri af store (bio-)molekyler, der tiltrækker mest opmærksomhed, men interessen indenfor planet- og astrofysik, fusionsforskning, mikroelektronik og overfladefysik og -kemi er usvækket. – De grundlæggende fysiske processer under sputtering hører primært under atomfysikken og vedrører atomare stødkaskader og ioniseringsprocesser, men til en dybere forståelse kræves i stigende grad kendskab til specifikke materials egenskaber. Det teoretiske arsenal til udforskning af komplekset er omfattende og er i stigende grad baseret på vidtløftige numeriske beregninger. – Som resultat af mødet udkommer to større publikationer. Hovedforedragene med oversigter, status og nye udviklinger inden for emneområderne udkommer i *Matematisk-fysiske Meddelelser*; kortere originalbidrag skal udgøre et bind af tidsskriftet *Nuclear Instruments and Methods B*.

6.-10. september: *Biodiversity in a Changing World*

Ledere: N. P. Kristensen og Kai Larsen, bistået af Bent Christensen, Tom Fenchel, Ib Friis, Arne Strid. Støttet af Augustinus Fonden, Bikubenfonden, Carlsbergfondet, Novo Nordisk Fond, Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd. – Af mødets 27 indbudte foredragsholdere var de 24 hentet fra udlandet (fem lande). Desuden deltog ca. 70 danske biologer, flertallet lærere, stipendiater eller forskerstuderende fra universiteterne. Hovedemnerne var 1) *Mønstrene* i organismernes mangfoldighed: Hvor mange forskellige arter er der i hovedgrupperne af levende organismer? Hvor på kloden er mangfoldigheden specielt udtalt? 2) *Processerne* (økologiske og genetiske) bag udviklingen af de observerede mønstre. 3) *Metodefornyelsen* i biologernes arbejde med at skaffe overblik over den biologiske mangfoldighed – og med at bevare denne. Den fjerde mødedag – med fri adgang for yngre studerende og andre interesserede – havde overskriften *Changes – past, present and future*; her fandtes elementer af alt foregående. Et temahefte af *Naturens Verden* (sandsynligvis aprilnummeret 1993) om symposiets emner redigeres af ledergruppen.

Publikationer

Præsidiets og jubilæumsudvalget ønskede to større jubilæumsbøger og fik tilsagn fra henholdsvis Mogens Blegvad og Olaf Pedersen om at forfatte dem. Begge bøger udkom rettidigt og kunne kort præsenteres af forfatterne på Selskabets møde den 29.10.1992.

Mogens Blegvad: Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1942-1992. Med appendices udarbejdet i samarbejde med Gisela Christiansen. 294 sider, ill., indb., trykt hos Bianco Luno (pris 375 kr. incl. moms).

Asger Lomholts fem store bind *Samlinger* (1942-73, hvortil kommer et stort manuskript om tiden frem til 1975) skildrer Selskabets arbejde og personligheder i alle aspekter, men delt efter emner. Mogens Blegvad fik til opgave at skrive de 50 års historie i en samlet fremstilling, som blev strengt kronologisk med årstal som del af kapiteltitlerne. En udførlig indholdsfortegnelse bidrager til det overblik over enkelte emners forløb, som kan svækkes af dette kronologiske anlæg. Bogens typografi følger Lomholt, dog i smallere format, men bogen er bibliografisk selvstændig og ikke et 6. bind af *Samlinger*. En videreførelse af de omhyggelige medlemslister såvel som lister over indehavere af Selskabets større og mindre hverv måtte anses for en nødvendighed, og de blev til i samarbejde med korrespondent Gisela Christiansen, der også skrev hele bogens manuskript på diskette i samarbejde med Bianco Luno. Det er anført i bogen, at den er bekostet af Alfred Benzon's Fond, og hermed har man villet udtrykke taknemmelighed for denne fonds store jubilæumsdonation: 100.000 kr. om året i fem år uden sigte på noget bestemt formål; baggrunden er, at fondet to gange årligt holder et internationalt symposium i Selskabets lokaler.

Olaf Pedersen: Lovers of Learning. A History of the Royal Danish Academy of Sciences and Letters 1742-1992. 352 sider, ill., indb., trykt hos Poul Kristensen Grafisk Virksomhed, Kgl. Hofleverandør, Herning (pris 375 kr. incl. moms).

Selskabets historie har aldrig været udførligt beskrevet på noget fremmedsprog, og en samlet akademihistorie på engelsk var derfor et stort ønske, som Olaf Pedersen gik ind på at opfylde. Opgaven var stillet således, at Selskabets snævrere historie skulle sættes i sammenhæng med internationale videnskabelige strømninger og især med udviklingen i det

danske samfund og dansk universitets- og videnskabliv. Et halvt hundrede billeder støtter denne fremstilling. Knud Sørensen ydede forfatteren sproglig hjælp ved at læse manuskript og korrektur, og personregistret blev udarbejdet af korrespondent Else Løvdal Nielsen. Lillian og Dan Finks Fond bevilgede 67.000 kr. til bogens fremstilling pga. dens bredt definerede anlæg.

Marie-Louise Buhl: Les dessins archéologiques et topographiques de l’Égypte ancienne faits par F.L. Norden 1737-1738 et conservés à l’Académie Royale des Sciences et Lettres de Danemark.

Denne bog var tænkt som jubilæumspublicasjon, og fhv. overinspektør, dr.phil. Marie-Louise Buhl afleverede manuskriptet endog før aftalt tid, men ved et sammenstød af uheldige omstændigheder kunne bogen ikke foreligge til jubilæet; den udkom i oktober 1993. Baggrunden for bogen er, at F.L. Nordens posthume kæmpeværk *Voyage d’Égypte et de Nubie, I-II*, 17(50)-55 ganske vist er et hovedværk i ægyptologiens historie, men at dens 150 kobberstik især af Carl Marcus Tuscher ikke bygger på selvsyn og derfor gør Nordens originaltegninger uundværlige og en udgave af dem meget ønskelig.

Endnu skal nævnes tre publikationer fra tiden op til jubilæet: Selskabets Forskningspolitiske udvalg udgav i august 1992 redegørelsen for sin undersøgelse af *Forskerrekruttering I* ved Else Kay Hoffmann og Ove Poulsen, og bind II er senere udkommet; undersøgelsen omhandler alders- og kønsfordeling af ansatte ved hvert af de tre universiteters institutter. – Af den store *A Critical Pāli Dictionary* udkom første hæfte af bind III med Oscar von Hinüber og Ole Holten Pind som udgivere, nu med international finansiering efter Carlsbergfondets og Statens Humanistiske Forskningsråds mangeårige støtte. Arbejdet er et af projekterne under Union Académique Internationale. – Det samme gælder serien *Monumenta Musicae Byzantinae*, hvoraf bind XI udkom op til jubilæet, nemlig 11.11. kl. 11. Det er en på grund af et dødsfald længe forsinket og stærkt ønsket publikation ved Jørgen Raasted og Lidia Perria: *Sticherarium Ambrosianum* – med VIII s. og 319 tvl. + 64 s. kommentarbind – et håndskrift fra 14. århundrede af største betydning for forståelsen af byzantinsk kirkemusikpraksis.

Torsdag den 12.11. formiddag: Mindeplade

Selskabet stiftedes, da statsminister Johan Ludvig Holstein i sit palæ, nu Stormgade 10, modtog Hans Gram, Henrik Henriksen (senere Hielmstjerne) og Erik Pontoppidan. Selskabets ønske om at opsætte en mindeplade herfor modtoges med den største imødekommenhed af den nuværende ejer Boligministeriet (Slots- og Ejendomsstyrelsen). Man bad derfra arkitekt Lisbeth Gasparski og billedhugger Ove Bang Jørgensen tegne og hugge indskriften, og man forærede selve stenen til formålet, mens Kong Christian den Tiendes Fond og Kemikeren Aksel Tovborg Jensens Legat betalte de fleste øvrige udgifter. Mindepladen, som sidder i palæets portlysnings og dermed markerer dets navn, har indskriften: DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB BLEV STIFTET 13. NOVEMBER 1742 HER I J.L. HOLSTEINS PALÆ, og den blev afsløret af ejerens efterkommer i syvende led, kammerherre Knud lensgreve Holstein-Ledreborg, hvorefter der holdtes en lille reception med nogle få deltagere fra ministeriet og Selskabet samt de tre nævnte medvirkende.

Torsdag den 12.11. aften: Middag på Glyptoteket

Skønt de nedennævnte festligheder afsluttedes med spisning, ønskede man dog at afholde en festmiddag alene for medlemmer boende i Danmark med deres ægtefæller, og Selskabets genbo Ny Carlsberg Glyptotek ved direktør Flemming Johansen tog venligt mod dette ønske. Tre sale med romerbuster oplyst af levende lys langs væggene (+ indirekte belysning) var den fornemme ramme om en fin middag med 327 deltagere: Laksepigvar-terriner, oksefilet-medajllon provençale, tosca-kage på frugtcoulis, hertil velvalgte vine.

Efter middagen og inden kaffen samledes selskabet i Kejsersalen til forretningssager og musik – forretningssager, fordi hele jubilæet registreredes som sæsonens 3. møde. Præsidenten gav nogle praktiske oplysninger, omtalte de ovennævnte publikationer og rettede en hjertelig tak til sekretariat, jubilæumsudvalg, præsidium og alle andre i Selskabet, der har bidraget til forberedelsen og gennemførelsen af jubilæet. – En særlig tak gjaldt Carlsbergfondets direktion, der i et brev samme dag havde afsløret sin egentlige jubilæumsgave ud over væsentlige tilskud til andre formål: Det er en kendsgerning, som ikke mindst pressen op mod jubilæet

har hæftet sig ved, at det kniber med plads til så mange medlemmer, man i og for sig kunne ønske sig, og svaret har været, at spørgsmålet hænger sammen med et ganske enkelt pladsspørgsmål i den gamle mødesal. Fondsdirektionen havde derfor besluttet at bekoste en nymøblering af denne sal og opfordrede i sit brev til drøftelse heraf – naturligvis en overordentlig kærkommen gave, der forinden havde været drøftet fortroligt i præsidiet.

Derefter spillede solofløjtenist Toke Lund Christiansen, cellisten professor Asger Lund Christiansen og pianistinden Elisabeth Westenholz Kuhlaus Trio i G-dur opus 119 som en meget smuk afrunding af programmet.

Fredag den 13.11. eftermiddag: Festmøde på Rådhuset

Da Selskabets lokaler ikke blot tilnærmelsesvis muliggør invitation af de mange mennesker, man måtte ønske at se til jubilæets centrale festmøde, var man meget glad for Københavns Kommunalbestyrelses positive holdning til en anmodning om at måtte blive modtaget i Rådhushallen. Til denne modtagelse var følgende indbudt: Danske medlemmer, udenlandske medlemmer, et betydeligt antal danske honoratiores, et antal udenlandske akademipræsidenter og ambassadørerne fra disses lande – i alt 373 mennesker inklusive repræsentanter for bystyret. Dronningen og Prinsen – der kom direkte fra lufthavnen efter et besøg i England, kun forsinket i de minutter, Langebro var oppe! – overværede mødet, mens Dronning Ingrid, Kronprins Frederik og Prins Joachim var forhindrede; det samme gjaldt for teaterforestillingen om aftenen.

Festmødet indrammedes af Royal Danish Brass under ledelse af Keld Jørgensen, der indledte med Jeremiah Clarks Trumpet Voluntary (Prins Jørgens March) og sluttede med ouverturen til G. F. Händels Music for the Royal Fireworks, begge arrangeret af Mogens Andresen. Der blev holdt de tre nedenfor gengivne taler, idet Borgerrepræsentationens formand, cand.jur. Martin Günter bød velkommen, hvorefter præsidenten talte om »Mangfoldighed og enhed« – et blik på Selskabets historie og nutid, konkluderende i overrækkelsen af Selskabets guldmedaille til Dronning Margrethe II. Den tredje tale blev holdt af Bent Christensen med titlen »Forskningsproblemer i dag«. Mellem de to sidstnævnte taler sang universitetskoret Lille MUKO under ledelse af Jesper Grove Jørgensen værker af tre komponister, hvoraf de to er/var medlemmer af

Videnskabernes Selskab; man hørte Jan Maegaards nye komposition opus 94 til det vers af Lewis Carroll, hvormed præsidentens tale blev indledet, og to af hans kompositioner til digte af Edith Södergran: »Kärlek« og »Landet som icke är« (opus 88, nr. 2-3, 1991) og mellem disse to af Knud Jeppesens Shakespeare-sange og to af J. P. E. Hartmanns folkelige sange til tekst af Ernst von der Recke, opus 86. Efter det sidste musikstykke indbød Martin Günter til Rådhusets traktement i festsalen.

Af pladshensyn var hverken danske eller udenlandske deltagere i festmødet indbudt med ledsagere. De udenlandske gæsters ægtefæller var derimod meget venligt indbudt til at besøge Carlsberg Museet og bryggeriernes nyindrettede hestestalde ved kontorchef Bent Karlskov og Æresboligen, hvor de blev modtaget af fru Lois Egerod.

Martin Günter: Velkomst

Deres Majestæt, Deres kongelige Højhed, fremtrædende videnskabsfolk og hædersgæster, mine damer og herrer.

»Kunsten er lang, livet er kort«. Således lyder den danske oversættelse af den græske læge Hippokrates' ord – især kendt i den latinske version: *ars longa, vita brevis*.

Hvis dette er sandt – og det er det, i hvert fald for så vidt angår livet – så er det på mange måder nok så sandt, at videnskaben er lang. Og måske var det faktisk det, den gamle læge mente, idet han vel talte om det, han havde forstand på, lægevidenskaben, og ordet for kunst og videnskab i oldtiden i flere former var det samme.

Denne tolkning bekræftes for en del, hvis man går lidt længere med Hippokrates' ord:

Videnskaben er lang,
 Livet er kort,
 Det rette øjeblik hastigt svundet,
 Erfaringen svigefuld,
 Bedømmelsen vanskelig.

I Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab har man altid vidst, at det forholdt sig sådan, og derfor satsede Selskabet på de humanistiske, matematiske og biologiske grundvidenskaber. Først i 1976 blev der plads for de samfundsvidenskabelige fag.

Alligevel: Som det gælder i forholdet mellem videnskaben og livet, således også i det konkrete mellem Videnskabernes Selskab og forskerne: Videnskabsmændene forgår, men Selskabet består, – og det har det nu gjort i 250 år, dvs. fra 1742.

På europæisk plan er dette ikke usædvanligt. Selskabets stiftelse var udtryk for en strømning, der med kilde i antikken bevægede sig fra Italien til Vest- og Nordeuropa. I tiden fra 1635 til 1725 opstod der akademier eller videnskabelige selskaber i Paris, London, Berlin og Sankt Petersborg.

For Danmark, men især for København, blev det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab imidlertid det vækstcenter, hvor forskerne kunne mødes og afprøve deres ideer, og senere også få kontakt med udenlandske kolleger, dvs: Selskabet blev en drivende kraft i hovedstadens åndsliv.

Derfor er vi fra Borgerrepræsentationens side glade for, at I, som en af vort lands fornemste foreninger, vil henlægge det store jubilæumsmøde til dette sted.

Her mødes mange københavnere. Blot inden for de seneste dage har Pensionisternes Samvirke fyldt hallen i forbindelse med De ældres dag, og Københavns Skattevæsen har haft temamøde om stress for de ansatte. – I næste uge åbnes en udstilling med titlen: Livet bag tremmerne. Men arkitekt Martin Nyrops glasoverdækkede italienske torv kommer især til sin ret, når rummet, som nu, er udsmykket for at fejre en stor begivenhed.

Med disse ord byder jeg Dem på kommunalbestyrelsens vegne velkommen i Københavns Rådhus til en stund med kunst, taler og fest. Hjertelig velkommen.

Erik Dal: Mangfoldighed og enhed

Deres Majestæt, Deres kongelige Højhed, Hr. Statsminister, regeringsmedlemmer og andre danske gæster. – Foreign members, ambassadors and academy presidents and representatives. – Danske medlemmer. – Og sidst men ikke mindst: Hr. borgerrepræsentationsformand Martin Günter og øvrige kommunalbestyrelse, som vi skylder en hjertelig tak for meget velvillig indbydelse til at holde vort 250-års jubilæums centrale møde her på Rådhuset, i hvis hal man for øjnene af mig finder Selskabets stiftelse anført blandt de byhistoriske mærkedage, og hvor en af kun fire buster forestiller et af vore mest fremragende medlemmer gennem alle tider: Niels Bohr.

»The time has come,« the walrus said,
 »To talk of many things:
 Of shoes – and ships – and sealing-wax –
 Of cabbages – and kings –
 And why the sea is boiling hot –
 And whether pigs have wings.«

I en vigtig scene i Robert C. Sherriffs lille klassiker *Journey's End* har to hovedpersoner nogle minutters ventetid inden det præcise tidspunkt for et udfald fra deres skyttegrav, vestfronten 1918. De udfylder da minutterne med erindringsstumper og deriblandt med matematikeren Lewis Carrolls ikke just exakte linier fra *Through the Looking Glass*.

Nu venter jeg ikke, at Videnskabernes Selskabs jubilæum ligefrem medfører tab af menneskeliv eller militære gevinster. Men det kan jo ikke nægtes, at dette møde er målet og brændpunktet for mange menneskers arbejde i årevis – og så meldte sig dette lille vers fra gymnasielæsningen i det sidste førkrigsår. Jeg så nemlig pludselig de mærkelige linier som udtryk for noget af, hvad man beskæftiger sig med i et videnskabsakademi: Hvalrossen og kålen er traditionel naturhistorie – skibe bruges til handel, krig og opdagelsesrejser, og seglvokset til historiske dokumenter. Og mens de sidste linier kan associeres til moderne tværvideenskabelige problemstillinger: hvorfor havet koger, globalmilieuet – og om grise har vinger, gensplejsningen – så drager ordet Konger en linie tilbage fra vor protektor, Hendes Majestæt Dronningen, via hendes ti forgængere til stiftelsesåret 1742.

Opregningen af disse spredte fags mangfoldighed rejser imidlertid flere spørgsmål: Hvori ligger *ideen* i at have et forum for meddelelser om alt dette og mere til? Hvad indeholder *mangfoldigheden*, udtrykt i mere præcise ord? og hvilken *enhed* kan alt dette muligvis forenes i?

Ideen udspringer som så meget andet i vor kultur i den italienske renæssance. Det var der man, århundreder efter grundlæggelse af universiteter i alle lande, her i staden fra 1479, fandt på at skabe foreninger af lærde fra forskellige videnskaber, såvidt muligt udenom universiteternes undervisningspligt og kirkernes dogmer. Et par af de fornemste selskaber har den dag idag deres iøjnefaldende navne: Accademia della Crusca, Klidselskabet, hvor man skilte kliddet fra melet, og Accademia de' nuovi Lincei, Losseforeningen, fordi man ser lige så skarpt og opmærksomt som dette kattedyr. I forhold hertil har de fleste videnskabsselskaber ligeså nøgterne navne som vort. De fleste dækker, som vort, grundforskning i bred

forstand, nogle har andre afgrænsninger. Ideen om sådanne foreninger viste sig frugtbar og nåede, som vi hørte, Nordeuropa: Stockholm, København, Trondheim, i midten af 18. århundrede.

Det skal ikke nægtes, at vort akademi i sit første århundrede greb langt ud over den vage grænse mellem grundforskning og anvendt forskning ved fx at arbejde med kortlægning og måleinstrumenter for de enevældige konger. Med nye strømninger og nye institutioner koncentreredes dog interessen om det grundvidenskabelige, hvormed man, som H. C. Ørsted bemærkede for 150 år siden, kunne tænde et lys, som praktikerne kunne styre efter med brug af *sin* særlige viden. Man så sin fordel i ikke at være underkastet snævre institutionsbånd og i det berigende ved at samle lærde, deriblandt selvfølgelig nogle af de bedste hoveder, vort land har fostret; det er, med endnu et Ørsted-citat, »andre Gnister, Geniet giver fra sig ved det personlige Sammenstød end ved Skriverbordet«. Til tider – i vore dage utvivlsomt for sjældent – har et uafhængigt videnskabsakademi rådgivet de statslige myndigheder. Undersøgelser, publikationer, prisopgaver, hædersbevisninger er blandt de måder, hvorpå akademier overalt har søgt at markere deres lands videnskab indadtil og i det internationale netværk. Gensidige indvalg af danske og udenlandske medlemmer har altid styrket disse forbindelser.

Vi nævner her idag med respektfuld taknemmelighed de fem personligheder, der muliggjorde stiftelsen af Videnskabernes Selskab idag for 250 år siden: Vor første præsident, statsminister Johan Ludvig Holstein, på hvis palæ Stormgade 10 efterkommeren Knud lensgreve Holstein-Ledreborg igår kunne afsløre en mindeplade; den unge kancellisekretær Henrik Henriksen, kendt af danske bogvenner under sit senere adelige navn Hielmstjerne; den indflydelsesrige teolog og forfatter Erik Pontoppidan; og som den tungest vejende: historikeren professor Hans Gram, hvis buste med rette pryder trappegangen i det smukke palæ, som Carlsbergfondet for små 100 år siden lod Vilhelm Petersen bygge til sig og Selskabet, få huse herfra på H. C. Andersens Boulevard.

Den femte person var kong Christian VI. Han var indforstået med, at de fire medlemmer af hans mønt- og medaljekommission omskabte kommissionen til noget ganske andet, og han var reelt, omend endnu ikke formelt, Selskabets protektor. Kongen overdrog straks Selskabet tre store udgiverprojekter, hvoraf Mollers Forfatterleksikon og F. L. Nordens Rejse til Ægypten og Nubien klaredes uden og med besvær, omend Nordens originaltegninger først udgives nu i tilknytning til jubilæet ved dr. Marie-Louise Buhl. Udgaven af den pragtfulde beretning om Christian VI's

rejse i Norge 1733 blev derimod henlagt og udkom forsinket udenfor Selskabet, nemlig for en måned siden på initiativ fra Amalienborg i anledning af Dronningens og Prinsens statsbesøg i Norge.

Protectorhvervet overtog Christian VI's ti efterfølgere til og med H.M. Dronning Margrethe II, et stærkt udtryk for kontinuiteten gennem stærke og svage perioder i Selskabets historie. Denne historie er for 150 år siden skrevet af Christian Molbech og i vor tid af Asger Lomholt. Men hermed føres vi atter fra ideen til den konkrete nutidige mangfoldighed.

Med forbigåelse af det lange perspektiv i Olaf Pedersens engelsksprogede jubilæumsbog om Selskabets samlede historie, *Lovers of Learning*, skal jeg nævne, hvad der fyldigst skildres i Mogens Blegvads ligeledes nye bog om de seneste 50 år, såvelsom i vor årsberetning, der med titlen *Oversigt* er udkommet siden 1816.

Selskabet har idag godt 200 danske medlemmer og noget flere udenlandske, af hvilke vi idag har den udsøgte fornøjelse at se 75 foruden 22 udenlandske akademirepræsentanter, ialt fra 26 lande. Hovedpunkter i vort arbejde er fra første færd rækken af møder, i vore dage 14 i sæsonen med et naturvidenskabeligt og et humanistisk foredrag, hvis vi ikke nu og da i stedet afholder et debattmøde om aktuelle faglige eller videnskabspolitiske problemer og måske udmønter debatten i en udtalelse til de forskningspolitiske instanser. Medlemsmøderne er siden Carlsbergfondets ombygning af huset i 1976 suppleret med offentlige foredrag i den ny sal og en del andre møder med adgang for andre end medlemmer. Vi udgiver rækker af skrifter, flest på engelsk, og udveksler dem løbende med 800 institutioner verden over, hvis byttemateriale afleveres til vore vigtigste forskningsbiblioteker. Vi er paraplyorganisation for de danske komiteer under en lang række internationale naturvidenskabelige unioner og humanistiske forskningsprojekter. Vi har ingen forskningsrådsmidler, men Selskabet vælger af sin midte Carlsbergfondets direktion. Endvidere bestyrer vi en række legater til andres og egen gavn. Og vi har kommissioner for en række registreringsopgaver, forskningsarealer og – især – ordbogsprojekter samt til tidsskriftsamarbejde. Alt dette øger naturligvis vor kontakthænde og nyttevirkning, ikke mindst fordi der til de fleste opgaver medvirker ikke-medlemmer. Øget kontakt ikke mindst med den yngre generation er en påtrængende opgave for fremtiden; vor interesse heri ses af vor nye rapport om Forskerrekruttering. Man kunne meget vel tænke sig, at Selskabet på andres eller eget initiativ optog vurderinger af andre spørgsmål af almen betydning for dansk forskning. – Til de mangeartede udgifter til sekretariatets og Selskabets øvrige drift modtager vi

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB
BLEV STIFTET
13. NOVEMBER 1742
HER I J.L.HOLSTEINS PALÆ

Lisbeth Gasparskis tegning af mindepladen. Fotos: Dorte Krogh.

Selskabets præsident dr. Erik Dal, kammerherre Knud lensgreve Holstein-Ledreborg, direktør Jørgen Skov, Boligministeriet.

En af salene i Ny Carlsberg Glyptotek.

Et af bordene ved festen på Ny Carlsberg Glyptotek.

*H. M. Dronning Margrethe II modtager guldmedaillen af Selskabets præsident;
imellem dem H. K. H. Prins Henrik.*

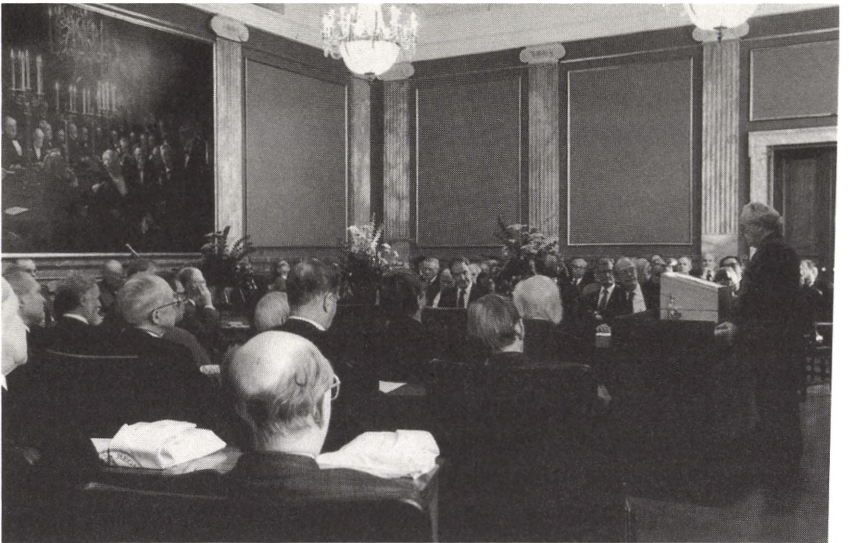
Rådhushallen.

Det Kongelige Teater.

Selskabets mødesal. Professor dr. Kristof Glamann på talerstolen.

med tak løbende bevillinger fra Carlsbergfondet, Undervisnings- og Forskningsministeriet, forskningsrådene og diverse legater, deriblandt medlemmernes eget Bidragsfond. –

Jeg har bevæget mig fra Lewis Carrolls impressionistiske mangfoldighed over videnskabsakademiernes historisk givne idé og vort eget Selskabs stiftelse til en hastig oprensning af vor nutidige mangfoldighed. Men hvad er kernen i medlemskabet for den videnskabsdyrker, der har passeret vor grundige valgprocedure og nu efter ønske og behov kommer til møder og måske deltager i andet, helt eller næsten ulønnet arbejde, som helt eller delvis er Selskabets?

Hver må svare for sig selv. Men rent bortset fra, at det naturligt nok føles som en ære at være medlem, ser jeg en pointe i selve det *at høre med*, at modtage indtryk, at få ny viden, at stifte bekendtskaber, måske venskaber med fængslende mennesker, som ellers aldrig ville være kommet ind i ens faglige eller private cirkler. Hvis dette er rigtigt, så kan det videnskabelige udbytte ikke skilles fra det menneskelige. Der er altid berigelse at hente i vor kreds, også på aftener, hvis foredrag af faglige grunde ikke bundfældede sig mærkbart.

Hvordan nu finde to forenelige symboler for det menneskelige og det videnskabelige aspekt af vort virke?

De er let fundet. Præsidenten eller et andet medlem af Selskabet kan jo repræsentere det hvorsomhelst. Men det *menneske*, der symboliserer det, er naturligvis dets protektor, i vort tilfælde tilmed et særdeles levende symbol, som vi ikke mindst så det ved det daglange symposium, vi med Dronningens levende tilslutning og deltagelse holdt ved den runde fødselsdag i 1990 og udgav samme forår. Titlen var *Videnskabens enhed – ?*, og meget blev sagt af seks foredragsholdere kompasset rundt foruden af diskussionsdeltagerne. Sidst på dagen talte Leif Grane og Morten Nøjgaard om, at videnskabens enhed faktisk eksisterer. Nøjgaard sagde: »Blot skal man formentlig være teolog for at kunne tale om den. Den er nemlig af etisk natur« – sammensat af trangen til sandhedssøgen, det personlige ansvar i sagen og forpligtelsen overfor noget udenfor en selv.

Som et synligt symbol for Selskabets *videnskabelige* bestræbelser og dets taknemlige påskønnelse har vi og har haft diverse medailler, deriblandt den der simpelthen hedder Selskabets sølv- henholdsvis guldmedaille. Guldmedaillen kan tildeles ikke-medlemmer for en samlet videnskabelig indsats eller for den betydning, modtageren har haft for forskningen og dens akademi. Og Hendes Majestæt har glædet os ved sit tilsagn om at ville modtage medaillen ved dette jubilæumsmøde. Den er fra 1768 og

bærer derfor kong Christian VII's portræt. På reversen findes, vistnok efter tegning af Peter Cramer, hvad der ifølge en samtidig beskrivelse er billedet af »et fruentimmer, svævende på skyer, omgivet med stråler, holder i den højre hånd en laurbærkrans og i den venstre en tuba«; det er hæderens og berømmelsens symboler. Det er nu ikke hovedsagen. Men omskriften er: VERITATI LUCIFERAE ALLECTAE – Til den hidkaldte lysbringende sandhed.

Hvis vi anser dette for et passende motto, er konklusionen let:
Vort kald er da at kalde.

Vi ved, at Sandheden undertiden har givet svar.

Vi ville vise ringeagt for vore forgængere og for hverandre, hvis vi ville fortie, at svaret undertiden har været lysbringende.

Og ordet passer ihvertfald smukt, i det seneste af vore fem halve århundreder og forhåbentlig et langt stykke af det sjette, på vor ærede og kære protektor, som jeg nu beder modtage medaillen.

Bent Christensen: Forskningsproblemer i dag

Deres Majestæt, Deres kongelige Højhed. Ærede ministre. Vore gæster i dette mageløse hus. Ærede tilhørere.

Videnskabernes Selskab er ikke identisk med dansk videnskab – eller forskning som det nu hedder. Men Selskabets medlemmer fylder ganske godt i kredsen af danske videnskabsudøvere.

Videnskabernes Selskab repræsenterer heller ikke dansk forskning. Selskabet er ingen interesseorganisation. Det er dannet over en ældre skabelon end den demokratiske. Vi er en selvsupplerende kreds. Hvis vi ellers udøver selvsuppleringen godt nok, står vi for kvalitet, ikke for repræsentativitet.

Manglen på repræsentativitet kan imidlertid ikke hindre, at vi midt i glæden over Selskabets lange liv gør os nogle – lidt bekymrede – tanker om dansk videnskabs stilling idag.

Det er sådanne tanker jeg nu skal give udtryk for. Men jeg gør opmærksom på, at heller ikke indadtil hylder Selskabet repræsentativitet. Jeg tror, at det jeg har at sige dækker manges mening, men jeg ved det ikke. Ingen repræsentativ forsamling har godkendt mine ord.

Videnskabernes Selskab har ikke været heldig med tidspunktet for sin 250-års fødselsdag. Hvis jubilæet var indtruffet for 25-30 år siden, kunne Selskabet have solet sig i den respekt videnskaben havde optjent i det forløbne par hundrede år og i de forventninger der knyttedes til dens fremtid.

Idag er forholdene mindre idylliske. Det er nok en tilfældighed, men det ligner en tanke, at det er på Københavns Rådhus, der gives udtryk for bekymrede tanker om dansk videnskab. Ligesom København er videnskaben dejlig. Men for både København og videnskaben gælder, at problemerne er lettere at få øje på end de solidt funderede forventninger.

Blandt videnskabens mange problemer har jeg valgt tre ud.

Det mest synlige og aktuelle problem er det samme som Københavns. De oplevede behov og de forhåndenværende ressourcer er i ubalance. For forskningens vedkommende skyldes det ikke, at forskningens ressourcer er blevet mindre. Mon de – alt taget under et – nogensinde har været større? Men ressourcerne slår slet ikke til til at dække de behov, som forskerne finder endog meget velbegrundede.

Der må følgelig – som det hedder i det bureaukratsprog, der for mig er naturligt – prioriteres. For den del af forskningen, som interesserer de fleste af Videnskabernes Selskabs medlemmer – forskningen i den offentlige sektor –, må prioriteringen nødvendigvis ske som led i den politiske proces, sædvanligvis som led i den kontinuerlige hurlumhej, som statens budgetlægning udgør fra budgetteringsrammernes fastlæggelse til statsregnskabet godkendelse.

Ser man på denne prioritering tilstrækkeligt fra oven, sker den for tiden – hos os og andetsteds – efter to modeller.

Den ene består i fordeling på institutioner. Så sker prioritering på grundlag af en temmelig uigennemskuelig blanding af behovsbedømmelse, inerti, renommé, argumentationsduelighed, lighedsbetragtninger og magt. Altså nogenlunde som når vejmillionerne fordeles.

Den anden består i, at man opstiller mål og giver ressourcerne til de forskere eller forskningsmiljøer, der, i konkurrence med andre, ser ud til bedst at kunne realisere målsætningen.

I en ganske lang periode har denne anden model haft vinden i ryggen; iøvrigt uden at blive dominerende.

Og det er ikke så sært. Model nr. 2 tiltaler både dem, der – som jeg – har bevaret troen på rationel mål/middel-planlægning som et sundt udgangspunkt, og dem der – af gode grunde – ønsker at putte bidder af markedsadfærd ind i den offentlige sektor.

Alligevel tror jeg, at den gammeldags, lidt sjuskede og uigennemskuelige institutionsfordeling fortsat bør dominere.

Det er den, der har været brugt i de mange generationer forud for vores, i de generationer, der efter min bedømmelse opnåede fantastiske

resultater – også når man tager uønskede bivirkninger med i betragtning. Den vigtigste grund er dog denne: Forskningens verden er præget af konkurrence, mindst lige så meget som markedet for varer. Og afgørende for, hvilken forskning der på bare lidt længere sigt klarer sig, er bedømmelsen hos en meget bred kreds af samtidige forskere, en kreds der omfatter meget mere end dansk videnskab. Også efter den gammeldags model – fordeling på institutioner – vil ressourcerne på blot lidt længere sigt flyde derhen, hvor der ydes, efter forskningsverdenens egen bedømmelse, ordentlig forskning.

Det andet problem angår specielt den forskning, der sker på universiteter og andre højere læreanstalter.

For ikke så farlig længe siden foregik langt det meste forskning der. Det er ikke længere tilfældet. Men universiteternes forskning har stadig stor betydning. Den præger anden forskning, og det man kalder grundforskning er stadig oftest knyttet til universiteterne.

På universiteterne har man en århundredgammel tradition for, at forskere tillige er lærere. De universitetsansatte deler deres arbejdsliv mellem forskning og undervisning.

Denne tradition har store fordele især for studenterne. Det er en stor inspiration, hvis ens lærer ikke blot kan det fag han videregiver, men også i sin egenskab af forsker står midt i at uddybe, finpudse eller ligefrem ændre faget.

Men traditionen bygger på nogen forudsætninger, som er ved at forsvinde. Da jeg blev student var det nogle få procent af en årgang, der fik en universitetsuddannelse. Nu nærmer vi os vistnok næsten 20 procent. Og i alt fald i nogle af vores nabolande er målsætningen, at halvdelen eller flere skal have en højere uddannelse.

Kan traditionen for at lærerne også er forskere, overleve denne udvikling? Er der brug for den forøgelse af antallet af forskere, som en bevaring af traditionen vil medføre? Er der overhovedet talent nok at tage af? Det kræver nu engang et minimum af talent at være en blot nogenlunde duelig forsker. Og er nogen villig til at betale?

Mon ikke svarene, i alt fald på det sidste og afgørende spørgsmål, vil være Nej?

Hvis det er tilfældet, må der findes en afløsning for traditionen. Skal man – som man allerede er godt i gang med, mindre her i landet end andetsteds – flytte forskningen væk fra universiteterne, så kravene til disses ansatte bliver, at de er gode lærere, der følger ordentligt med i

deres fag? Eller skal man udnytte den tretrinsopdeling, som nu også er indført hos os: Bachelor, kandidat, Ph. D., og begrænse lærer/forskernes arbejdsfelt til de to sidste eller endog til det sidste trin?

Der er nok ikke noget svar, som er generelt acceptabelt for alle fag. Men man må have fundet et eller flere svar længe inden Videnskabernes Selskabs 300 års jubilæum.

Det tredje problem er helt anderledes alment og grundlæggende og nok derfor mere kontroversielt end de to hidtil omtalte.

Lad mig prøve at gribe det an ved at begynde med nogle helt banale konstateringer. Fornuft eller rationalitet er kun en del af menneskets mentale udrustning. Værdsætningen af fornuft i forhold til andre dele af udrustningen har i tidernes løb vekslet betydeligt.

Forskningen hører så åbenlyst og utvivlsomt til i fornuftafdelingen. Og et eller andet tyder for tiden på, at ratio nedvurderes over for andre mentale egenskaber.

Man behøver vist ikke at være en så indædt gammelrationalist som jeg for at indse, at en tilstrækkelig stor nedvurdering af ratio rejser helt anderledes alvorlige problemer for videnskaben end mangelen på penge og overfloden af studenter.

Hvad kan Videnskabernes Selskab nu gøre ved alle disse problemer?

På en gang meget lidt og ganske meget. Vi kan som individuelle forskere og som selskab stå fast på kravet om kvalitet. Der er ganske vist ingen der kan definere, hvad kvalitet i forskning er. Men som ved talent i kunstnerisk virksomhed er de højere grader af kvalitet ikke spor svære at genkende, når man først træffer dem. Og det er fuldt tilstrækkeligt.

Fredag den 13.11. aften: Det Kongelige Teater

Også Det Kongelige Teater havde i meget god tid reserveret aftenen, til hvilken Selskabet købte alle pladser og indbød de førnævnte kategorier af gæster, denne gang med ledsagere, samt enkelte andre gæster til gallaforestilling. Desuden kunne medlemmerne invitere private gæster og betalte for disse ligesom for sig selv 150 kr. pr. plads. Teatret var næsten fuldt, lige ved 1000 mennesker, og vi havde den glæde atter at se Dronningen og Prinsen.

Præsidentens korte velkomst fra scenen havde dette hovedindhold:

Hvad enten man borer gennem indlandsisen, beskriver thailandske orki-deer eller studerer Holberg, meddeler man sine resultater ved hjælp af sproget. Men stillet overfor 26 nationer mindes man om, at sproget ikke blot samler, men også skiller. Det er derfor imødekommende, men også mildt ironisk, at vi i aften møder de teaterkunstarter, der ikke behøver ordet: balletten på vor 270-årige nationalscene og musikken fra vort dobbelt så gamle Kongelige Kapel.

Programmet havde været drøftet, men Teatrets tilbud var en aften med fire balletter af George Balanchine. Inden for den sidste uge måtte to af disse titler ændres, og resultatet blev følgende tre Balanchine-balletter: Apollon Musagetes, Tzigane og Tema og Variationer, samt Pavane af Kenneth MacMillan. Efter præsidentens velkomst forløb forestillingen med to korte pauser, og efter den sidste ballet var der souper i tre etager, hvortil Carlsberg A/S havde leveret øl og vand.

Lørdag den 14.11. formiddag: Møde i Selskabet

Der var enighed om, at disse to egentlige festarrangementer forløb smukt og værdigt, og at balletten og kapellet præsenterede sig fornemt for det internationale publikum. Men skønt fredagens begivenheder naturligvis var jubilæumsfestlighedernes kerne, følte det utilfredsstillende at se så mange udenlandske gæster uden at modtage dem i Selskabets eget domicil. Udenlandske medlemmer og akademirepræsentanter og en snæver kreds af Selskabets egne medlemmer var derfor inviteret til lørdag kl. 10.30. Man tilsigtede ikke nogen formel gaveoverrækkelse, men modtog gæsterne, hvoraf adskillige overrakte gaver og adresser, og gav dem mulighed for at træffe os og hinanden, afbrudt af en improviseret redegørelse for jubilæumsbøgerne og for P. S. Krøyers maleri af Selskabet. Carlsbergfondets formand Kristof Glamann holdt et foredrag om brygger J. C. Jacobsen og dansk videnskab, og derefter serveredes frokost, også for mødedeltagernes ægtefæller, i alt 152 mennesker.

De udenlandske gæster havde haft mulighed for at indtegne sig til omvisninger på Glyptoteket eller Nationalmuseet, og mange havde benyttet sig af dette venlige tilbud fra direktør Flemming Johansen og Olaf Olsen. Hermed var jubilæumsarrangementerne afsluttet.

Man skal imidlertid ikke undervurdere betydningen af det store antal nye eller styrkede kontakter med og mellem jubilæumsgæsterne. De under-

støttedes af nogle af sekretariatets (især Pia Grüners og Else Løvdals) mange gode ideer: at hele det splinternye Hotel CAB·INN Scandinavia på Vodroffsvej var reserveret Selskabet til en favorabel enhedspris og med bustransport til og fra mødestederne – og at de danske medlemmer ikke blot sad ved siden af deres personlige gæster i teateret, men også havde haft mulighed for at »reservere sig« bestemte udenlandske gæster. (Andre ideer var fremstilling af sweatshirts og bæreposer, tilbudt allerede ved symposierne).

Det kan her nævnes, at alle tilrejsende herboende medlemmer fik betalt to overnatninger, men ingen rejse. Inviterede akademirepræsentanter fik to overnatninger betalt, men kun de tre baltiske akademirepræsentanter fik alle deres udgifter dækket, og sekretæren Thor A. Bak havde sørget for at sætte dem i forbindelse med fagfæller med henblik på ophold ud over festdagene. Dette er kun et af mange nordiske initiativer til nærmere kontakt mellem Norden og Baltikum.

Mediedækning

Selskabet havde indhentet og fulgt et professionelt råd om, hvornår og hvordan man skulle henvende sig til større eller mindre kredse af Danmarks godt halvtreds dagblade samt radio og fjernsyn. Vi har ikke udklipsabonnement og derfor ikke fuldstændigt overblik over resultatet, der dog er blevet betegnet som meget tilfredsstillende.

På selve dagen var der kronikker af Erik Dal, David Favrhøldt, Leif Grane og Niels Thomsen i henholdsvis Berlingske Tidende, Fyens og Ålborg Stiftstidende, Kristeligt Dagblad og Politiken, og Berlingske Tidende og Kristeligt Dagblad havde desuden store interviews den 8. og 13.11. ved henholdsvis Henrik Schultz og Ove Sten Rasmussen; forud herfor havde der været et fejlfuldt interview i flere venstre-blade. Reportagen dagen efter jubilæet var derimod meget sparsom. Information bragte på selve dagen Fr. Stjernfelts anmeldelse af jubilæumsbøgerne under titlen »Et levende selskab«.

Der var ikke rettet henvendelser til ugebladene, derimod til en række tidsskrifter. Der har været opsatser i *Forskning* nr. 9 og *Skalk* nr. 6 og et interview i studenterbladet *Hovedområdet* nr. 8 (dvs. det naturvidenskabelige ved Københavns Universitet). Vigtigst i denne henseende er det, at redaktør Niels Blædel meget tidligt opfordrede til samarbejde med det

resultat, at *Naturens Verden* nr. 11-12 (primo november) bragte en artikel af Erik Dal på 15 sider og derudover 6 sider om symposierne, hvis ledere havde leveret et bidrag hver. Selskabet købte og fordelte et betydeligt antal særtryk heraf.

I DR P1 havde Jan Ter-Borch 8.11. en mosaikagtig udsendelse med udtalelser af medlemmer og ikke-medlemmer. Interessantere var det, at forfatteren Vagn Steen i jubilæumsugen havde fem interviews med sekretæren, klasseformændene og præsidenten (om morgenen, gendudsendt om eftermiddagen), hvori han på 14 minutter opnåede at give et portræt af pågældende person og af et aspekt af Selskabets arbejde. Disse udsendelser blev hørt og positivt kommenteret af mange. Dertil kom enkelte korte tv-indslag.

I denne forbindelse kan nævnes, at den store montre i Det kongelige Biblioteks forhal, hvori der i 3-4 uger vises aktuelle emner, forlængst var reserveret jubilæet. Der udstilledes bl.a. den første forhandlingsprotokol og manuskriptet til Arthur Schopenhauers ikke-belønnede prosopgave.

Økonomi

Mens hvert af symposierne som nævnt kostede jubilæumskontoen en lille halv million kroner bortset fra det humanistiske og Alfred Benzon Symposiet, androg de øvrige poster på kontoen noget nær halvanden million, deraf en halv til de to jubilæumsbøger incl. honorarer og andre store beløb til Glyptotek og Teater. Større og mindre donationer har dog resulteret i et overskud, der muliggør medfinansiering dels af dr. Marie-Louise Buhls store bog, dels af kommende symposieberetninger. Her anføres alfabetisk donatorer ud over de under symposierne nævnte:

Alfred Benzons Fond
 Carlsbergfondet
 Carlsbergs Mindelegat for Brygger J. C. Jacobsen
 Kong Christian den Tiendes Fond
 Den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse

samt følgende interne legater:

Niels Bohr Legatet
 Kemikeren Aksel Tovborg Jensens Legat
 Suhrs Legat
 Medlemmernes Bidragsfond

hvortil kommer medlemmernes indbetaling til delvis dækning af teaterbilletter og -buffet. For egentlig regnskabsaflægning henvises til *Oversigt 1992/1993*.

Konklusion

Vi har vist lov at sige, at vi kom meget godt igennem planlægning og realisation af jubilæet, hvormed der tænkes på såvel symposier, bøger som festligheder; i hvert fald har vi modtaget mange hjertelige udtryk herfor både mundtligt og skriftligt fra danske og udenlandske deltagere. Forhåbentlig kan alle disse arrangementers formål siges at være nået: ikke blot tanken på danske medlemmer og udenlandske deltagere, men især tanken på at gøre Selskabet mere bekendt i den danske offentlighed. Det er en selvfølge, at alt dette har pådraget Selskabet en mangesidet taknemmelighedsgæld. Taknemmeligheden gælder måske først og fremmest de mange fonds og legater, der har vist forståelse for de foreliggende aspekter af jubilæet. Men uanset de store og tilstrækkelige bevillinger har ethvert arrangement naturligvis forudsat en anelig arbejdsindsats, både fra de institutioner, der modtog os, og fra de mange mennesker i og uden for Selskabet, der realiserede planerne i stort og småt; at dette arbejde almindeligvis ikke har været honoreret, hører med i billedet. Den sidste tak skal dog lyde til Selskabets fem ansatte medarbejdere, af hvem en ekstraordinær indsats har været påkrævet gennem meget lang tid, fordi det dog var her, trådene løb sammen.

Gaver, alfabetisk efter lande

Belgiens ambassadør Erik Bal: Pro Scientia, [1991]. (Firsproget billedværk om ti belgiske forskningsinstitutioner).

Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schoone Kunsten van België: Adresse.

Københavns Universitet: Buket.

Bianco Lunos Bogtrykkeri a-s: B. Kjærulff-Nielsen: Engelsk-dansk ordbog, 4. udg., 2. opl. 1991. H. Vinterberg og C. A. Bodelsen: Dansk-engelsk ordbog, 3. udg., 2. opl. v. Viggo Hjørnager Pedersen, 1991. A. Blinkenberg og P. Høybye: Fransk-dansk ordbog, 2. rev. og forøgede udg., red. J. Windfeld Hansen, I-II 1984, og: Dansk-fransk ordbog, 3. rev. og forøgede udg. I-II, 1976.

Arkitekt Lisbeth Gasparski: Indrammet originaltegning af mindepladen opsat på Holsteins Palæ i Stormgade.

- F. Hendriksens Eftf. Reproduktions-Atelier v/Egon Møller Christensen: Aalto-vase med buket.
- Det Kongelige Teater: Bogen »The Royal Danish Ballet«, redigeret af Alette Scavenius. Munksgaard: Encyclopedia Britannica, I-XXIX + 4 bd. Index og Supplement, 15. ed. 1992.
- Special-Trykkeriet Viborg a-s: Vingave.
- The British Academy: Adresse.
- The Royal Society: Adresse.
- Academia Scientiarum Estoniae: Banner på stang.
- Academia Scientiarum Fennicae: Corpus of Indian Seals and Inscriptions: I: Collections in India, 1987, II: Collections in Pakistan, 1991. III: Følger ved udgivelsen.
- Finska Vetenskaps-Societeten: Adresse og medaille, slået til 150-års jubilæet i 1988.
- Svenska Litteratursällskapet i Finland: Medaille med J. L. Runebergs portræt.
- The Japan Academy: Adresse på engelsk og japansk.
- Latvian Academy of Sciences: Johan Kristofs Broce: Zēmējuni un apraksti. I: Rīgas staki, laudis un ēkas. Zeichnungen und deren Beschreibungen. I: Rīgaer Ansichten, Menschen und Gebäude. 1992.
- Det Litauiske Videnskabernes Akademi: Læderbanner med lykønskning på litauisk og dansk: »Må glæden ved skabende arbejde altid stå jer bi.«
- Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab, Trondheim: Hans Midbøe: Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs historie, I-II, 1960.
- Det Norske Videnskaps-Akademi, Oslo: Træskåren kopi af mandshovede fra Oseberg-skibets vogn.
- Polska Akademia Nauk: Adresse.
- Humanistiska Vetenskapssamfundet i Lund: Under Lundagårds kronor. 5. saml. del 1-2, 1991.
- Einar Hansens Forskningsfond, Malmö: Krystalvase af Otto Albenius.
- Kungl. Vetenskapsakademien: Carl Clercks Fjärilsbok, Icones insectorum rarorum 1759-1764. Faksimile-utgåva med kommentarer av Björn Dal. I-II. 1989. – »I Demokritos fot-spår«. En vandring genom urämnnesbegreppets historia från antiken till Nobelprisen, 1992, af Ingmar Bergström og Wilhelm Forsling.
- Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien: Orreforsvase.
- Kungl. Humanistiska Vetenskaps-Samfundet i Uppsala: Jubilæumsskrift 1889-1989 og Samfundets jeton i guld, præget til 100-års jubilæet 1989.
- Österreichische Akademie der Wissenschaften: Dorothea Duda: Islamische Handschriften. I-II, 1992 (i Nationalbibliothek i Wien).
- En del af gaverne var ledsaget af adresser. Desuden indløb en del lykønskninger i brevform.

The 250th Anniversary

Preparations for the Anniversary started four years ago. An Anniversary Committee was established, and a special account was opened for the collection of donations from a series of foundations and bequests, including our own. Not all of the original ideas came to fruition. Two prize essay competitions elicited no response, for example. The idea had been an attempt to revive an old tradition of our Society, but in vain.

Symposia: During the summer of 1992, a symposium on The Greek City State was held, and later on there was a series of four symposia in the natural sciences, inspired by the two annual symposia arranged by the Alfred Benzon Foundation, on our premises. The titles of the symposia are given above (pp. 4-7); proceedings of most of them will be forthcoming in the publication series of our Society, or independently.

Publications

The presidium called for *two historical accounts* of the work of our Society; the authors presented them at a meeting on 29th October.

Mogens Blegvad: Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1942-1992. Med appendices udarbejdet i samarbejde med Gisela Christiansen. 294 pp., ill., bound, printed by Bianco Luno (price DKK 375 VAT incl.).

This book is a continuation of the five great volumes *Samlinger* by Asger Lomholt, but the material is arranged chronologically and the book is bibliographically independent. The appendices of the book continue the lists of members etc. that are found in the work by Lomholt. The book was financed by The Alfred Benzon Foundation.

Olaf Pedersen: Lovers of Learning. A History of The Royal Danish Academy of Sciences and Letters 1742-1992. 352 pp., ill., bound, printed by Poul Kristensen Grafisk Virksomhed, Kgl. Hofleverandør, Herning (price DKK 375 VAT incl.).

This is the first exposition of the entire history of our Society in a major language. The history was to be chronicled in the context of international

scientific thought, with particular reference to both the development in Danish society as a whole, and the life of Danish universities and science. Approximately 50 illustrations enliven this volume.

Marie-Louise Buhl: Les dessins archéologiques et topographiques de l'Égypte ancienne faits par F. L. Norden 1737-1738 et conservés à l'Académie Royale des Sciences et Lettres de Danemark.

F. L. Norden's two great folio volumes *Voyage d'Égypte et de Nubie* (1750-55) is a major work in the history of our Society and in that of egyptology, but the 150 copperplate engravings, primarily executed by Carl Marcus Tuscher, had followed Norden's drawings, the engraver not having been there himself. Publication of these drawings, which are in the archives of our Society, represents the realization of an old dream, in the form of an Anniversary volume, published with substantial support from the Carlsberg Foundation.

We note here that parts of works published under the auspices of the Union Académique Internationale appeared immediately before the Anniversary; volume III part I of *A Critical Pāli Dictionary*; the most important volume XI of *Monumenta Musicae Byzantinae*; and, in a completely different vein, a survey of the recruitment of scholars to the institutes of the three Danish universities, compiled by the Science Policy Committee of our Society (*Forskerrekruttering* vol. I).

Festivities

The actual Anniversary festivities took place during the days from 12th through 14th November, 13th November being the actual "birthday", as it was upon that day in 1742 that J. L. Holstein, First Secretary of the Danish Department of the Chancery, received the three other members of the Royal Commission of Coins and Medals at his mansion in the centre of Copenhagen, and, countenanced by King Christian VI, broadened the scope of the commission into what is now known as The Royal Danish Academy of Sciences and Letters.

On 12th November a small group gathered at Holstein's mansion, now owned by the Ministry of Housing. The seventh descendant of J.L. Holstein, Count Knud Holstein-Ledreborg, unveiled a *memorial plaque* to the foundation of the Society, in the doorway to the mansion.

In the evening of 12th November, the resident Danish members of the Society and their companions met for a *gala dinner at the Ny Carlsberg Glyptotek*, vis-à-vis the Society. Three musicians provided the musical entertainment, and the President had the privilege of informing the gathering that the Carlsberg Foundation would re-furnish the old meeting hall – a pleasant and elegant room, but no longer large enough.

On 13th November, in the afternoon, the City Council of Copenhagen had invited us to hold a *gala meeting at the Town Hall*, and this was the main celebration of the Anniversary. Danish and foreign members were invited, as well as a number of Danish notabilities, representatives of foreign academies, and the ambassadors of their countries in Denmark, a total of 373 persons. Her Majesty the Queen and the Prince Consort were in attendance. The chairman of the City Council opened the proceedings with a speech of welcome, and two further speeches were made by the president Erik Dal, and by Professor of Law Bent Christensen. Their résumés are given below. The president ended his speech by presenting the gold medal of the Society to Queen Margrethe. There was music, some of it composed by two members of the Society, musicologists who are/were also composers: Jan Maegaard and Knud Jeppesen. After the meeting, a buffet was served in the assembly hall of the Town Hall.

Erik Dal: Multiplicity and Unity. A short stanza by Lewis Carroll may in a humorous way exemplify the many topics with which members of a learned academy are concerned. But what is the idea in trying to unite this multiplicity? and can we identify a unity?

The idea of interdisciplinary academies arose during the Italian Renaissance and spread to Northern Europe in the mid-eighteenth century. The Royal Danish Academy was founded by four prominent men with the consent of King Christian VI. These men were the Prime Minister Count J.L. Holstein, a civil servant, Henrik Hielmstjerne, the theologian Erik Pontoppidan, and the eminent historian Professor Hans Gram. The King and his successors have graciously continued to be our Patrons right down to H.M. Queen Margrethe II.

During its first century our Academy carried out applied assignments for the government, while in the Romantic era it preferred to light a candle to guide the practician, as expressed by Hans Christian Ørsted 150 years ago.

Today we have about 220 Danish members and 260 foreign ones and we are happy to welcome 75 members and 22 academy presidents from 26 countries in this hall. Over the 250 years we have had regular meetings, nowadays also public lectures and meetings for non-members in the fine building erected by the Carlsberg Foundation a century ago. From the very beginning we have had publication series in international exchange, and we are the Danish umbrella organization for membership of international bodies. We elect the directors of the Carlsberg Foundation from among our members and control a number of research projects. Our support comes from the said Foundation, from the Ministry of Education and Research and from the Research Councils as well as from some foundations under our own control.

But what is the real point of membership of an academy? I see this in the act of participation, entering through the door to impressions, knowledge, personalities otherwise inaccessible to us in our everyday life. The scholarly and scientific benefit is inseparable from the human enrichment.

It is easy to find symbols for each of the two aspects. The Royal Patron is the obvious human symbol for our Academy – not least our genuinely interested Patron, Queen Margrethe, whom we celebrated at the occasion of her 50th birthday with a symposium entitled *The Unity of Knowledge – ? Videnskabens enhed – ?* (Munksgaard, 1992).

The Academy will award various medals to highly deserving people. Most distinguished of these is the Gold Medal from 1768 with the figure of the Summoned and Luciferous Truth.

If we accept this motto, the conclusion is that our vocation is to call. We know that we have received response before and are receiving it now. And we cannot deny that now and then the responses have been luciferous. In this spirit we are grateful that our Patron has consented to receive the medal, thus combining our human and our scholarly symbol.

Bent Christensen: Research problems today. The Royal Danish Academy of Sciences and Letters does not represent the world of Danish research and learning. The Academy is not a professional body. Nevertheless its members are a not unimportant part of this world. Amid the rejoicing at our jubilee it therefore seems natural to present some – slightly worried – observations on a few of the problems that confront Danish Sciences and Letters.

The most glaring problem concerns the economic resources available.

Although they have probably never been greater, they fall far short of the requirements which the world of learning finds to be wellfounded. Under these circumstances it is necessary in one way or another to give some claims priority over others. At the present time, two models for this allocation are used by those who draw up the budget for the state. The traditional one is allocation by institution. The newer one is allocation by project. The latter model is the most rational one and has in the past decade been widely used. The traditional model, however, ought not to lose its predominance. In the past it has produced excellent results, and the intense competition which exists within the world of sciences and letters will – at least in the longer run – mitigate the disadvantages inherent in the model.

The second problem is the question of the relation between teaching and research. The tradition at the universities has been that the researcher was also a teacher. The benefits of this tradition have been great, especially for the students. The growing influx of students, however, and the great increase in numbers foreseen by the planners make the tradition difficult to sustain.

What then? Should research be transferred to pure research institutions, thus leaving the universities as mere teaching institutions? Or should resort be made to the pattern of student careers which increasingly characterizes Danish universities, too – Bachelor, Master, Ph.D. – and the domain of the researcher/teacher be reduced to the two last stages or perhaps even just the last one?

The third and final problem is basic, but also intangible. The kind of systematic labour in the fields of sciences and letters which is designated as research belongs squarely to that part of the human mental equipment which can be described with words such as reason or ratio. There now seem to be indications that preference for other parts of our mental equipment than reason is growing. Some will undoubtedly welcome such an evolution but it will certainly not make problems like the above-mentioned and many others which could have been named any the easier to handle.

What then can the Royal Danish Academy of Sciences and Letters do to help solve these problems? The answer is: both very little and a good deal. We can as individuals and as a society uphold the quality of scientific work. Quality – especially high quality – is an attribute difficult to define but easy to identify. And high quality is a prerequisite for the survival of sciences and letters.

In the evening of 13th November, we celebrated with a *gala performance of four ballets at The Royal Theatre*, three by George Balanchine and one by Kenneth MacMillan, exquisitely performed by the Royal Ballet and the Royal Orchestra. The guests were those who attended the gala meeting at the Town Hall, now accompanied by their spouses, and other guests. The Queen and the Prince Consort were again in attendance. A buffet supper was served after the show.

In the morning of 14th November, foreign members and academy representatives were invited to a *meeting in the main hall of our Society*, located in the mansion built by the Carlsberg Foundation in the 1890s for themselves and for the Society. The guests brought gifts and illuminated addresses, and they were shown around the house, made or renewed acquaintances with the few Danish members invited and with each other. They also heard a lecture by the Chairman of the Board of the Carlsberg Foundation, Professor Kristof Glamann, about the Brewer J. C. Jacobsen, founder of the Carlsberg Foundation, and his relationship to Danish Science. (See Kristof Glamann: *Jacobsen of Carlsberg, Brewer and Philanthropist*. Copenhagen, Gyldendal 1991).

The report in Danish above gives an account of the coverage of the Anniversary in the media, and also gives a list of donators, internal as well as external. It also expresses our profound gratitude to all donators and co-workers within and outside the Society, who contributed to the very successful celebrations. The gifts received by the Society are listed. The financial part of the Anniversary will be accounted for in *Oversigt 1992-1993*. The money collected will also cover some of the forthcoming proceedings of the aforementioned symposia.

Finally, we wish to express our gratitude to the guests who read this report. Their presence at our celebrations gave us great joy.

Deltagere ved Selskabets jubilæumsfestligheder

Afsløring af mindeplade
Torsdag den 12.11.1992

Fra præsidiets:

Thor A. Bak
Rodney Cotterill
Erik Dal
Hector Estrup
Ole Feldbæk
Jes Forchammer
Poul Lindegård Hjorth
Birger Munk Olsen
Gert Kjærgård Pedersen

Fra Sekretariatet:

Pia Grüner

Gæster:

Sekretær Lone Bech, Bygge- og Boligstyrelsen
Direktør Flemming Frydendal,
Slots- og Ejendomsstyrelsen
Arkitekt Lisbeth Gasparski, tegnede pladen
Arkitekt Knud Aage Hansen,
Bygge- og Boligstyrelsen
Lensgreve Knud Holstein-Ledreborg,
efterkommer af en af stifterne
Arkitekt Karin Mosbech,
Slots- og Ejendomsstyrelsen
Arkitekt Ole Priskorn,
Slots- og Ejendomsstyrelsen
Direktør H.E. Rasmussen,
Bygge- og Boligstyrelsen
Direktør Jørgen Skov,
Slots- og Ejendomsstyrelsen

Ved festmiddagen på Ny Carlsberg Glyptotek
Torsdag den 12.11.1992

Ellen Andersen
Erik Sparre Andersen og Kirsten Sparre Andersen
Jens Ulrik Andersen og Ingrid F. Andersen
Svend Olav Andersen og Birte Andersen
Svend Thorkild Andersen og Birte Andersen
Jes Peter Asmussen og Anette Asmussen
Thor A. Bak og Soon Krogsgaard
Carl Johan Ballhausen og Ingrid Ballhausen
Jakob Leth Balling
Thøger Bang og Eva Bang
Ole Barndorff-Nielsen og Bente Barndorff-Nielsen
Hans Basbøll og Gunver Basbøll
Klaus Bechgaard og Käte Larsen
Carl Johan Becker og Birgit Becker
Christian Berg og Margrete Berg
John D. Bergsagel og Charlotte Bergsagel
Ole Berthelsen og Meterie Berthelsen
Gert Due Billing og Inge Lise Billing
Mogens Blegvad og Britt-Mari Blegvad
Elias L. Bredsdorff og Monna Crone
Henrik Breuning-Madsen og Ann-Sofi Breuning-Madsen
Claus Bræstrup og Eva Smelnicki
Mogens Brøndsted og Else Brøndsted
Vagn Fabritius Buchwald og Kirsti Buchwald
Else Marie Bukdahl
Johnny Christensen og Lis Christensen
Jørgen Christensen-Dalsgaard og Birte Christensen-Dalsgaard
Freddy Bugge Christiansen og Kaja Podlaska Christiansen
Sofus Christiansen og Elisabeth Christiansen
Rodney Cotterill og Vibeke Cotterill
Predrag Cvitanović og Sara Solla
Jens Peder Dahl og Asta Dahl
Troels Dahlerup og Merete Dahlerup
Erik Dal og Estrid Dal
Willi Dansgaard og Grete Buchmann
Sven Danø og Marianne Danø

Sten Ebbesen
Søren Egerod og Lois Egerod
Inger Ejskjær
Erik Eliassen og Grete Eliassen
Hector Estrup og Irene Estrup
David Favrholt
Ole Feldbæk og Inge Feldbæk
Tom Fenchel og Ilse Duun
Ole Fenger og Lis Fenger
Niels Fiil og Berthe Willumsen
Troels Fink
Erik Fischer og Dorrit Bay
Eli Fischer-Jørgensen og Ib Fischer-Jørgensen
Mogens Flensted-Jensen og Inger Flensted-Jensen
Jes Forchhammer og Jette Forchhammer
Ib Friis og Victoria C. Friis
Bent Fuglede og Olafía Einarsdóttir
Søren Giversen og Inge Giversen
Henrik Glahn og Inge Bønnerup
Kristof Glamann og Kirsten Glamann
Bernhard Gomard og Lis Gomard
Leif Grane og Vreni Grane
Anders Hald og Grethe Hald
Claus Uffe Hammer og Mette Hammer
Mogens Herman Hansen og Birgitte Holt Larsen
Peder Gregers Hansen og Bitten Hansen
Poul Lindegård Hjorth og Karen-Louise Hjorth
Else Kay Hoffmann og Erik Hoffmann
Erik Holmsgaard og Margrethe Holmsgaard
Helge Holstener-Jørgensen og Agnete Holstener-Jørgensen
Arild Hvidtfeldt og Bodil Hvidtfeldt
Kai Hørby
Eric Jacobsen og Ida Høeg Jacobsen
F.J. Billeskov Jansen og Vibeke Billeskov Jansen
Henning Højgaard Jensen og Ellen Højgaard Jensen
Holger Friis Johansen og Bente Friis Johansen
Karsten Friis Johansen og Karen Friis Johansen
Peter Johansen
Pétur M. Jónasson og Dóra G. Jónasson

Sven-Aage Jørgensen og Vibeke Winge
Niels Ole Kjeldgaard og Jytte Kjeldgaard
Hans Klenow og Margrethe Klenow
Carl Henrik Koch og Vibeke Koch
Niels Peder Kristensen og Else Steenstrup
Povl Krogsgaard-Larsen og Tove Krogsgaard-Larsen
Poul Kruhøffer og Hannah Kruhøffer
Tage Kaarsted og Søs Kaarsted
Kai Larsen og Supee S. Larsen
Peder Olesen Larsen og Lis Olesen Larsen
Niels Ove Lassen og Ingeborg Lassen
Ulrik Lassen og Ulla Lassen
Jan E. Linderberg og Gunnel Linderberg
Jens Lindhard og Susan Toldi
Ebba Lund og Robert B. Dean
Henning Lund
Frank Lundquist og Bodil Hansen
Allan Roy Mackintosh og Jette Mackintosh
Jan Maegaard og Birgit Ramlau
Poul Christian Matthiessen og Ulla Bay Matthiessen
Arvid B. Maunsbach og Kaarina Maunsbach
Axel Michelsen og Ulla Michelsen
Øjvind Moestrup og Kirsten Christoffersen
Ib K. Moustgaard og Lisbeth Moustgaard
Agnete Munch-Petersen og Birger Breyen
Peter Nansen og Inger Nansen
Ove Nathan og Marianne Wandall
Aksel Wiin Nielsen og Bente Havsteen Nielsen
Eduard Nielsen og Dora Nielsen
Holger Bech Nielsen og Klara Pavicic
Jytte Reichstein Nilsson
Poul Erik Nissen og Anna Krogstrup Nissen
Morten Nøjgaard og Stina Nøjgaard
Poul Olesen og Birgitte Sode-Mogensen
Birger Munk Olsen og Agnete Langkjær
Olaf Olsen og Rikke Agnete Olsen
Lennart Olsson og Elsebeth Olsson
Benedikt Otzen og Sif Otzen
Gert Kjærgård Pedersen og Dorte Olesen

Olaf Pedersen og Elisabeth Juncker
Ove Poulsen og Elsebeth Poulsen
Valdemar Poulsen og Bente Poulsen
Holger Rasmussen og Inge Rasmussen
Kaare Lund Rasmussen og Anne C. Brehmer
Poul Nørregaard Rasmussen og Birgitte Nørregaard Rasmussen
Svend Erik Rasmussen og Dorrit Rasmussen
Jens Rehfeld og Linda Bardram
P.J. Riis og Marie-Louise Buhl
Jørgen Rischel og Anna-Grethe Rischel
Peter Roepstorff og Jette Mechlenburg
Mogens Rudkjøbing og Elisabeth Rudkjøbing
Jørgen Raasted og Kirsten Raasted
Nils Schiørring
Gunnar Seidenfaden og Alix Seidenfaden
Peter Sigmund og Pia Sigmund
J. Chr. Siim og Else Siim
Morten Simonsen og Ragni Linnet
J. Chr. Skou og Elle-Margrethe Skou
Jens Erik Skydsgaard og Inger Skydsgaard
Ebbe Spang-Hanssen og Gerda Spang-Hanssen
Henning Spang-Hanssen og Lise Spang-Hanssen
Carl Stief og Grethe Stief
Bjarne Stoklund og Marie Stoklund
Arne Strid og Barbro Jende-Strid
Finn Surlyk og Nanna Noe-Nygaard
Arne Svejgaard og Else Svejgaard
Bengt Algot Sørensen og Cecilia Lengefild
Henning Sørensen og Helle Abildgaard
John Kousgård Sørensen
Knud Sørensen og Margit Riisberg Sørensen
Søren Sørensen og Lene Ravnbøl
Ditlev Tamm og Kitt Holm-Nielsen
Christian Thodberg og Bodil Thodberg
Carsten Thomassen og Lis Thomassen
Niels Thomsen og Birgit Nüchel Thomsen
Rudi Thomsen og Else Marie Thomsen
Niels A. Thorn og Ingrid Thorn
Hans Tornehave og Bodil Tornehave

Jens Ulstrup og Margaret Ruth Ulstrup
 Ole Westergaard og Dorte Jensen
 Dieter von Wettstein og Penny von Wettstein-Knowles
 Aage Winther og Anna Marie Winther
 Per Øhrgaard og Anneli Høier

Udenlandske medlemmer

John S. Avery og Birthe Avery
 Ludvik Bass og Ninna Bass
 David Bridgwater
 Julio Celis og Ariana Celis
 Brian F.C. Clark og Margaret E. Clark
 Gillian Fellows-Jensen og Verner Kr. Jensen
 Abraham Pais og Ida Nicolaisen
 Gunnar Sjöblom og Kerftin Ringdahl
 Christopher Toll og Irene Toll
 Asger Aaboe

Gæster:

Museumsdir. Flemming Johansen og Birgit Bundgaard

Fra Sekretariatet:

Pia Grüner og Steen Ole Andersen
 Ella Mortensen
 Else Løvdal Nielsen

Festmøde på Københavns Rådhus
 Fredag den 13.11.1992

Værterne:

Formand for Borgerrepræsentationen, cand.jur. Martin Günter
 1. næstformand for Borgerrepræsentationen Jørgen Tved
 2. næstformand for Borgerrepræsentationen Bodil Jensen
 3. næstformand for Borgerrepræsentationen Elhard Madsen
 4. næstformand for Borgerrepræsentationen Ole Hentzen
 Borgerrepræsentant Birgit Berg

Indenlandske medlemmer

Ellen Andersen
 Erik Sparre Andersen
 Jens Ulrik Andersen
 Svend Thorkild Andersen
 Torkild Andersen
 Jes Peter Asmussen
 Thor A. Bak
 Jakob Leth Balling
 Thøger Bang
 Ole Barndorff-Nielsen
 Hans Basbøll
 Klaus Bechgaard
 Carl Johan Becker
 Christian Berg
 John D. Bergsagel
 Ole Berthelsen
 Gert Due Billing
 Mogens Blegvad
 Elias L. Bredsdorff
 Henrik Breuning-Madsen
 Claus Bræstrup
 Mogens Brøndsted
 Vagn Fabritius Buchwald
 Else Marie Bukdahl
 Bent Christensen (dr.jur.)
 Johnny Christensen
 J. Christensen-Dalsgaard
 Freddy Bugge Christiansen
 Rodney Cotterill
 Predrag Cvitanović
 Jens Peder Dahl
 Troels Dahlerup
 Erik Dal
 Willi Dansgaard
 Sven Danø
 Sten Ebbesen
 Søren Egerod
 Inger Ejskjær

Erik Eliassen
 Hector Estrup
 David Favrhøldt
 Ole Feldbæk
 Tom Fenchel
 Ole Fenger
 Troels Fink
 Erik Fischer
 Mogens Flensted-Jensen
 Jes Forchhammer
 Ib Friis
 Bent Fuglede
 Søren Giversen
 Henrik Glahn
 Kristof Glamann
 Bernhard Gomard
 Leif Grane
 Claus Uffe Hammer
 Mogens Herman Hansen
 Peder Gregers Hansen
 Poul Lindegård Hjorth
 Else Kay Hoffmann
 Erik Holmsgaard
 Helge Holstener-Jørgensen
 Arild Hvidtfeldt
 Kai Hørby
 Uffe Haagerup
 Eric Jacobsen
 Hans Chr. Johansen
 Holger Friis Johansen
 Karsten Friis Johansen
 Peter Johansen
 Pétur M. Jónasson
 Sven-Aage Jørgensen
 Niels Ole Kjeldgaard
 Carl Henrik Koch
 Niels Peder Kristensen
 Poul Kruhøffer

Tage Kaarsted
 Kai Larsen
 Peder Olesen Larsen
 Niels Ove Lassen
 Ulrik Lassen
 Jan E. Linderberg
 Jens Lindhard
 Ebba Lund
 Henning Lund
 Allan Roy Mackintosh
 Ib Madsen
 Jan Maegaard
 Poul Christian Matthiessen
 Arvid B. Maunsbach
 Axel Michelsen
 Øjvind Moestrup
 Jan Mohr
 Ib K. Moustgaard
 Agnete Munch-Petersen
 Peter Nansen
 Ove Nathan
 Aksel Wiin Nielsen
 Eduard Nielsen
 Holger Bech Nielsen
 Poul Erik Nissen
 Morten Nøjgaard
 Birger Munk Olsen
 Olaf Olsen
 Lennart Olsson
 Benedikt Otzen
 Gert Kjærgård Pedersen
 Olaf Pedersen
 Ove Poulsen
 Valdemar Poulsen
 Holger Rasmussen
 Kaare Lund Rasmussen
 Svend Erik Rasmussen
 Jens F. Rehfeld
 P.J. Riis

Jørgen Rischel
 Peter Roepstorff
 Jørgen Raasted
 Nils Schiørring
 Claus Schäffer
 Gunnar Seidenfaden
 Peter Sigmund
 J. Chr. Siim
 Henning Spang-Hanssen
 Carl Stief
 Bjarne Stoklund
 Arne Strid
 Finn Surlyk
 Bengt Algot Sørensen
 Henning Sørensen
 John Kousgård Sørensen
 Knud Sørensen
 Søren Sørensen
 Ditlev Tamm
 Christian Thodberg
 Carsten Thomassen
 Niels Thomsen
 Rudi Thomsen
 Niels A. Thorn
 Hans Tornehave
 Jens Ulstrup
 Ole Westergaard
 Dieter von Wettstein
 Per Øhrgaard
 Mogens Ørsnes

Sekretariatet

Henrik Caspersen
 Pia Grüner
 Jørgen Maes
 Ella Mortensen
 Else Løvdal Nielsen

Udenlandske medlemmer

Sten Ahrland

Klaus Alpers	Chr. Klixbüll Jørgensen
Krogh Andersen	Steven Lawrence Kleiman
John S. Avery	Charles Kurland
Ludvik Bass	Jean Leclant
Heinz Bauer	Sigfried Lienhard
Finn Benestad	Kaspar von Meyenburg
Knut Bergsland	Leif Mæhle
Ingmar Bergström	Dag Ludvig Norberg
Lawrence Bogorad	Birgitta Odén
Kurt G.V. Boström	Susumo Ohno
Roland von Bothmer	Abraham Pais
David Bridgwater	Karl Heinz Rechanger
Per S.V. Brinck	Gerhard Regnéll
H.B.G. Casimir	Ditmar Richter
Julio Celis	Tormod Riste
Brian F.C. Clark	Sven Hakon Rossel
Earl W. Davie	Kurt Rudolph
Carl A.C. Fehrman	Rüdiger Schmitt
Gillian Fellows-Jensen	Claes G. Schaar
Inga Fischer-Hjalms	Gunnar Sjöblom
Guttorm Fløistad	Thure Stenström
Else Marie Friis	Kaj Aage Strand
Sture Fronæus	Erling Størmer
Dagfinn Kåre Føllesdal	Brian Terence Sutcliffe
Ilya Gershevitch	Holger Thesleff
Lars Gårding	Christopher Toll
Gunnar Hoppe	Charles T.C. Wall
Lars Hörmander	Frans-Erik Wickman
Björn Jonson	Niels Yngve Öhrn
Joshua Jortner	Asger Aaboe

Akademirepræsentanter

Præsident Carl-Gustaf Andrén, Kungl. Humanistiska Vetenskaps-
samfundet i Lund;
Le Directeur Honoraire E.F. Bertaut, Institut de France;
Sir Arnold Burgen, Academia Europaea;
Professor Nils Erik Enkvist, Finska Vetenskaps-Societeten;

Professor Erik Frykman, Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets
 Akademien;
 Dr. Vladimir Fucik, Československá Akademie Věd;
 Professor Yoshio Fujita, Japan Academy;
 Professor, dr. Alexander Gieysztor, Polish Academy of Sciences;
 Professor Sven Gustavsson, Vetenskaps Samfundet i Uppsala
 Professor, Dr. Otto Hittmair, Österreichische Akademie der Wis-
 senschaften;
 Professor B. Juodka, Lithuanian Academy of Sciences;
 Dr. A.J.P. Kenny, British Academy;
 Professor Arno Kõörna, Academy of Sciences of Estonia;
 Professor Torvard Laurent, Kungl. Vetenskapsakademien;
 Professor Olli Lehto, Vetenskapliga samfundens delegation, Fin-
 land;
 Professor Jānis Lielpēteris, Latvian Academy of Sciences;
 Professor Olli Lounasmaa, Suomalainen Tiedeakatemia;
 Professor R. Mertens, Koninklijke Academie voor Wetenschappen,
 Letteren en schone Kunsten van België;
 Professor, dr. Haakon Olsen, Det Kongelige Norske Videnskaber-
 nes Selskab;
 Professor, Dr. Felix Unger, Academia Scientiarum et Artium Eu-
 ropaea;
 Prof.Dr. K. Vrieze, Koninklijke Nederlandse Akademie der Wetens-
 chappen;
 Professor Johan Wrede, Svenska Litteratursällskapet i Finland;
 Professor Bjarne Waaler, Det Norske Videnskaps-Akademi;
 Prof.dr. Clemens Zintzen, Akademie der Wissenschaften
 under der Literatur zu Mainz.

Ambassadører

Ambassadør Erik Bal, Belgien;
 Ambassadør Johannes Bäckström, Finland;
 Ambassadør Carl-Johan Groth, Sverige;
 Ambassadør Hermann Gründel, Tyskland;
 Ambassadør Baki Ilkin, Tyrkiet;
 Ambassadør Yoshifumi Matsuda, Japan;
 Ambassadør Nathan Meron, Israel;
 Ambassadør Patrick O'Cornesse, Frankrig;

Ambassadør Jerzy S. Sito, Polen;
 Charge d'Affaires a.i. Vasile Stoian, Rumænien;
 Ambassadør Richard Stone, USA;
 Ambassaderåd Lars A. Wensell, Norge;
 Ambassadør Nigel C.R. Williams, Storbritannien;
 Ambassadør Zheng Yaowen, Kina

Selskabets inviterede gæster

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II, Selskabets Protektor
 Hans Kongelige Højhed Prinsen
 Direktør Jørgen Aller, Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S
 Chefgeodæt Ole Bedsted Andersen, ICSU
 Adm. direktør Peter Augustinus, Augustinus Fonden
 Lektor, lic.scient. Niels Balling, ICSU
 Museumsdirektør, mag.art. Mette Bligaard, Frederiksborgmuseet
 Redaktør Niels Blædel, Naturens Verden
 Professor Elisabeth Bock, Selskabets Forskningspolitiske Råd, FUF
 Hofdame Marianne Boel
 Højesteretssagfører Jon Palle Buhl, Lundehave m.m.
 Fhv. Overinspektør, dr.phil. Marie-Louise Buhl, Jubilæumsbog
 Fabrikant Egon Møller Christensen, Hendriksens Eftf. Reproduktions-Atelier
 Korrespondent Gisela Christiansen, Mogens Blegvads assistent
 Museumsoverinspektør, mag.art. Jette Christiansen, UAI
 Porcelænsmalers Karin Troest Clemmensen, bestyrelsesmedlem i Carlsberg A/S
 Administrerende direktør Ebbe Dal, Danske Dagblades Forening
 Chefredaktør Hans Dam, Berlingske Tidende
 Finansminister Henning Dyremose, Regeringen
 Forsvarsminister Knud Enggaard, Regeringen
 Direktør, ambassadør Ulrik Federspiel, Udenrigsministeriet
 Arkitekt Dan Fink, m.a.a., Lillian og Dan Finks Fond
 Fhv. sekretariatschef Lise Fremm, tidligere medarbejder
 Revisor H.C. Gejlsbjerg, Selskabets revisor
 Professor Christian Gram, efterkommer af en af stifterne
 Afdelingschef, civiling. Niels Gram, efterkommer af en af stifterne
 Afdelingsseismolog Søren Gregersen, Inge Lehmanns Legat
 Lektor, lic.scient. Aksel Walløe Hansen, ICSU

- Direktør, civilingeniør Bruno Hansen, Forskningspolitisk Råd
 Folketingsmedlem Eva Kjer Hansen, Forskningsudvalget
 Direktør, cand.act. Jørgen Haagen Hansen, Carlsbergfondets Kvæ-
 stor
 Regnskabsassistent Mai-Britt Holm Hansen, Carlsbergfondet
 Folketingsmedlem Søren Hansen, Forskningsudvalget
 Lektor, cand.scient. Sven E. Harnung, ICSU
 Hofmarskal Søren Haslund-Christensen, Dronningens adjutant
 Førstebibliotekar, mag.art. Ulf Haxen, UAI
 Overlæge, dr.med. Ib Hesso, ICSU
 Nationalbankdirektør, dr.polit. Erik Hoffmeyer, Niels Bohr Stipen-
 dierne
 Kabinetssekretær, dr.jur. Niels Eilschou Holm, Dronningens ad-
 judant
 Rektor, mag.scient. Lauritz Holm-Nielsen, Forskerakademiet
 Lensgreve Knud Holstein-Ledreborg, efterkommer af en af stifter-
 ne
 Protokolsekretær, dr.phil. Kristian Hvidt, Formand for Det Konge-
 lige Danske Selskab for Fædrelandets Historie
 Lektor, dr.phil. Jørgen Hæstrup, Guldmedaljemodtager
 Direktør Asger Høeg, Eksperimentarium
 Undervisnings- og Forskningsminister Bertel Haarder, Regeringen
 Rektor, dr.pharm. Birthe Jensen, Danmarks Farmaceutiske Høj-
 skole, ICSU
 Folketingsmedlem Filt Jensen, Forskningsudvalget
 Folketingsmedlem Frank Jensen, Forskningsudvalget
 Rektor, fil.dr. Hans Peter Jensen, Danmarks Tekniske Højskole
 Generaldirektør Hans Jørgen Jensen, Danmarks Radio
 Rektor, cand.mag. Henrik Toft Jensen, Roskilde Universitetscenter
 Museumsdirektør, mag.art. Flemming Johansen, Ny Carlsberg
 Glyptotek
 Rektor, lic.scient. Jannik Johansen, Eksperimentarium
 Folketingsmedlem Jens Jørgensen, Forskningsudvalget
 Kapelmester Jesper Grove Jørgensen, Dirigent, Lille MUKO
 Administrator, cand.phil. Iver Kjær, Det danske Sprog- og Littera-
 turselskab
 Håndbibliotekar, dr.phil. Klaus Kjølsten, Dronningens Håndbiblio-
 tek
 Underdirektør Hans Kloch, Niels Bohr Stipendierne

- Direktør, cand.jur. Ernst Klæbel, Politiken
 Hr. Jørn Kofod, PET
 Laboratoriefuldmægtig Dorthe Krag, bestyrelsesmedlem i Carlsberg A/S
 Bogtrykker Jørgen Kristensen, Poul Kristensen Grafisk Virksomhed, Kgl. Hofleverandør
 Bogtrykker Poul Kristensen, Poul Kristensen Grafisk Virksomhed, Kgl. Hofleverandør
 Fotograf Bodil Krogh, Selskabets fotograf
 Kontorchef, cand.jur. Gunver Kyhn, Carlsbergfondet
 Direktør, dr.phil. Knud Larsen, Undervisningsministeriet
 Hr. Kurt Larsen, PET
 Docent, dr.phil. Svend Erik Larsen, Selskabets Forskningspolitiske Råd, FUF
 Rektor, dr.phil. Henning Jensen Lehmann, Aarhus Universitet
 Mag.art. Grith Lerche, Kommissionen til udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturernes historie
 Industriminister Anne Birgitte Lundholdt, Regeringen
 Regnskabschef Anni Lytje, Carlsbergfondet
 Folketingsmedlem Kirsten Madsen, Forskningsudvalget
 Direktør Joachim Malling, Munksgaards Forlag A/S
 Lektor, dr.merc. Peter Maskell, Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd
 Bryggerimedarbejder Erik Michelsen, bestyrelsesmedlem i Carlsberg A/S
 Professor Kjell Åke Modéer, Einar Hansens Fond
 Museumsdirektør Peder Mortensen, Kommissionen for Carlsbergfondets syriske ekspeditioner
 Fotograf Rigmor Mydtskov, Selskabets portrætfotograf
 Folketingsmedlem Anders Mølgaard, Forskningsudvalget
 Højesteretssagfører Bent Nebelong, tidl. formand for Københavns borgerrepræsentation
 Professor, Ph.D. O.A. Nedergaard, ICSU
 Overbibliotekar, cand.phil. Erland Kolding Nielsen, Det kongelige Bibliotek
 Lektor, dr.agro. Gunnar Gissel Nielsen, ICSU
 Stiftamtmand Ole Perch Nielsen, Hielmstjerne-Rosenkrone Stiftelsen
 Professor Sten Åke Nilsson, Einar Hansens Fond

Rigsarkivar, dr.phil. Johan Peter Noack, Rigsarkivet
 Direktør, mag.art. Hans Edvard Nørregård-Nielsen, Ny Carlsberg
 Fondet
 Direktør, professor, dr.scient. Dorte Olesen, Selskabet for Natur-
 lærens Udbredelse
 Hr. Johnny Paulsen, PET
 Rektor, dr.phil. Carl Th. Pedersen, Odense Universitet
 Professor, lic.techn. P. Terndrup Pedersen, ICSU
 Kontorchef, cand.jur. Niels Petri, Carlsbergfondet
 Hs. Ekscellence Niels Erik Pontoppidan, Højesteretspræsident
 Direktør, civilingeniør Erik B. Rasmussen, bestyrelsesmedlem i
 Carlsberg A/S, ATV.
 Departementschef Jørgen Harder Rasmussen, Undervisningsmini-
 steriet
 Administrerende direktør Chresten W. Reves, Berlingske Tidende
 Kulturminister Grethe Rostbøll, Regeringen
 Administrerende direktør Ejvind Sandal, Politiken
 Overinspektør, dr.phil. H.D. Schepelern, Guldmedaljemodtager
 Direktør Ole Scherfig, Berlingske Tidende
 Mag.scient. Inge Schjellerup, UAI
 Statsminister Poul Schlüter, Regeringen
 Rektor, cand.mag. Bent Schmidt-Nielsen, Den Kgl. Veterinær- og
 Landbohøjskole
 Hr. Michael Seest, PET
 Sekretær Lene Mai-britt Sejberg, Carlsbergfondet
 Hr. Preben Smedegaard, PET
 Administrerende direktør Poul Svanholm, Carlsberg A/S
 Biskop Erik Norman Svendsen, Københavns Biskop
 Underdirektør J. Heede Sørensen, Bianco Luno Bogtrykkeri A/S
 Hr. Niels Ole Tesler, PET
 Kammerherre Per Thornit, Dronningens adjutant
 Departementschef, dr.polit. Inge Thygesen, Undervisningsmini-
 steriet
 Civilingeniør, Dr. Haldor Topsøe, Niels Bohr Stipendierne
 Professor C.C. Tscherning, ICSU
 Adjungeret professor Eigil Ungstrup, ICSU
 Rigsbibliotekar Morten Laursen Vig, Det kongelige Bibliotek
 Museumsdirektør, mag.art. Villads Villadsen, Statens Museum for
 Kunst

Professor Carl F. Wandel, Folkeuniversitets Formand
 Direktør Jens W. Werner, bestyrelsesmedlem i Carlsberg A/S
 Redaktør Peter Wivel, Berlingske Tidende
 Docent, dr.phil. Torben Wolff, Danmarks Akvarium
 Lic.techn. Vibeke Q. Zeuthen, ATV
 Forstander, dr.phil. Finn Aaserud, Niels Bohr Arkivet

Festforestilling i Det Kongelige Teater
 Fredag den 13.11.1992

Indenlandske medlemmer

Erik Sparre Andersen og Kirsten Sparre Andersen
 Jens Ulrik Andersen og Ingrid F. Andersen
 Svend Olav Andersen og Birte Andersen
 Svend Thorkild Andersen og Birte Andersen
 Jes Peter Asmussen og Anette Asmussen
 Thor A. Bak og Soon Krogsgaard
 Jakob Leth Balling og Helle Kragstnæs Balling
 Thøger Bang og Eva Bang
 Ole Barndorff-Nielsen og Bente Barndorff-Nielsen
 Hans Basbøll og Gunver Basbøll
 Klaus Bechgaard og Kåte Larsen
 Christian Berg og Margrete Berg
 John D. Bergsagel og Charlotte Bergsagel
 Asger Berthelsen og Inge Halberg Berthelsen
 Gert Due Billing og Inge Lise Billing
 Mogens Blegvad og Britt-Mari Blegvad
 Elias L. Bredsdorff og Anne Lise Bredsdorff
 Klaus Bock og Birgit Bock
 Henrik Breuning-Madsen og Ann-Sofi Breuning-Madsen
 Claus Bræstrup og Eva Smelnicki
 Mogens Brøndsted og Else Brøndsted
 Vagn Fabritius Buchwald og Kirsti Buchwald
 Else Marie Bukdahl
 Bent Christensen (dr.jur.) og Bente Christensen
 Jørgen Christensen-Dalsgaard og Birte L. Christensen-Dalsgaard
 Freddy Bugge Christiansen og Kaja Podlaska Christiansen
 Sofus Christiansen og Elisabeth Christiansen
 Rodney Cotterill og Vibeke Cotterill

Predrag Cvitanović og Sara Solla
 Jens Peder Dahl og Asta Dahl
 Troels Dahlerup og Merete Dahlerup
 Erik Dal og Estrid Dal
 Willi Dansgaard og Grete Buchmann
 Sten Ebbesen og Marie Ebbesen
 Søren Egerod og Lois Egerod
 Inger Ejskjær
 Erik Eliassen og Grete Eliassen
 Hector Estrup og Irene Estrup
 David Favrhøldt og Barbara Vibæk
 Ole Feldbæk og Inge Feldbæk
 Tom Fenchel og Ilse Duun
 Ole Fenger og Lise Fenger
 Niels Fiil og Berthe Willumsen
 Erik Fischer og Dørrig Bay
 Eli Fischer-Jørgensen og Gerda Fischer-Jørgensen
 Mogens Flensted-Jensen og Inger Flensted-Jensen
 Jes Forchhammer og Jette Forchhammer
 Ib Friis og Victoria C. Friis
 Bent Fuglede og Olafía Einarsdóttir
 Søren Giversen og Inge Giversen
 Henrik Glahn og Inge Bønnerup
 Kristof Glamann og Kirsten Glamann
 Bernhard Gomard og Lis Gomard
 Leif Grane og Vreni Grane
 Claus Uffe Hammer og Mette Hammer
 Mogens Herman Hansen og Birgitte Holt Larsen
 Peder Gregers Hansen og Bitten Hansen
 Else Kay Hoffmann og Erik Hoffmann
 Erik Holmsgaard og Margrethe Holmsgaard
 Helge Holstener-Jørgensen og Lis Holstener-Jørgensen
 Torben Huus og Eli Eigtved
 Arild Hvidtfeldt og Bodil Hvidtfeldt
 Kai Hørby
 Eric Jacobsen og Ida Høeg Jacobsen
 F.J. Billeskov Jansen og Vibeke Billeskov Jansen
 Henning Højgaard Jensen og Ellen Højgaard Jensen
 Holger Friis Johansen og Bente Friis Johansen

Peter Johansen

Pétur M. Jónasson og Dóra G. Jónasson

Bo Barker Jørgensen og Inga Barker Jørgensen

C.C. Barker Jørgensen og Vibeke Balslev Jørgensen

Sven-Aage Jørgensen og Vibeke Winge

Niels Ole Kjeldgaard og Jytte Kjeldgaard

Hans Klenow og Margrethe Klenow

Carl Henrik Koch og Vibeke Koch

Niels Peder Kristensen og Else Steenstrup

Povl Krogsgaard-Larsen og Tove Krogsgaard-Larsen

Tage Kaarsted og Søs Kaarsted

Kai Larsen og Supee S. Larsen

Peder Olesen Larsen og Lis Olesen Larsen

Ulrik Lassen og Ulla Lassen

Jan E. Linderberg og Gunnel Linderberg

Jens Lindhard og Susan Toldi

Bodil Jerslev Lund og Lise Huggler

Ebba Lund og Robert B. Dean

Frank Lundquist og Bodil Hansen

Allan Roy Mackintosh og Jette Mackintosh

Ib Madsen og Ulla Lykke Jørgensen

Jan Maegaard og Birgit Ramlau

Poul Christian Matthiessen og Ulla Bay Matthiessen

Arvid B. Maunsbach og Kaarina Maunsbach

Axel Michelsen og Ulla Michelsen

Øjvind Moestrup og Kirsten Kristoffersen

Jan Mohr og Marianne Jartved Mathiesen

Torben Monberg og Hanne Monberg

Ib K. Moustgaard og Lisbeth Moustgaard

Agnete Munch-Petersen og Christine Munch-Petersen

Peter Nansen og Inger Nansen

Aksel Wiin Nielsen og Bente Havsteen Nielsen

Eduard Nielsen og Dora Nielsen

Holger Bech Nielsen og Klara Pavicic

Jytte Reichstein Nilsson

Poul Erik Nissen og Anna Krogstrup Nissen

Morten Nøjgaard og Stina Nøjgaard

Poul Olesen og Birgitte Sode-Mogensen

Birger Munk Olsen og Agnete Langkjær

Olaf Olsen og Rikke Agnete Olsen
Lennart Olsson og Elsebeth Olsson
Benedikt Otzen og Sif Otzen
Gert Kjærgård Pedersen og Dorte Olesen
Olaf Pedersen
Ove Poulsen og Elsebeth Poulsen
Valdemar Poulsen og Bente Poulsen
Holger Rasmussen og Inge Rasmussen
Kaare Lund Rasmussen og Anne C. Brehmer
Svend Erik Rasmussen og Dorrit Rasmussen
Jørgen Rischel og Anna-Grethe Rischel
Peter Roepstorff og Jette Mechlenburg
Mogens Rudkjøbing og Elisabeth Rudkjøbing
Jørgen Raasted og Kirsten Raasted
Claus Schäffer og Susan Schäffer
Gunnar Seidenfaden og Alix Seidenfaden
Peter Sigmund og Pia Sigmund
J. Chr. Siim og Else Siim
Morten Simonsen og Ragni Linnet
Jens Erik Skydsgaard og Inger Skydsgaard
Henning Spang-Hanssen og Lise Spang-Hanssen
Carl Stief og Grethe Stief
Arne Strid og Barbro Jende-Strid
Finn Surlyk og Nanna Noe-Nygaard
Arne Svejgaard og Else Svejgaard
Bengt Algot Sørensen og Dr. Cecilia Lengefeld
Henning Sørensen og Helle Abildgaard
John Kousgård Sørensen
Knud Sørensen og Margit Riisberg Sørensen
Søren Sørensen og Lene Ravnbøl
Ditlev Tamm og Kitt Holm-Nielsen
Jørn Hess Thaysen og Minna Hess Thaysen
Christian Thodberg og Bodil Thodberg
Carsten Thomassen og Lis Thomassen
Niels Thomsen og Birgit Nüchel Thomsen
Rudi Thomsen og Else Marie Thomsen
Niels A. Thorn og Ingrid Thorn
Jens Ulstrup og Margaret Ruth Ulstrup
Ole Westergaard og Dorte Jensen

Diter von Wettstein og Penny von Wettstein-Knowles
 Per Øhrgaard og Anneli Høier

Selskabets sekretariat

Henrik Caspersen og Linda Caspersen
 Pia Grüner og Steen Ole Andersen
 Jørgen Maes
 Ella Mortensen
 Else Løvdal Nielsen

Udenlandske medlemmer

Sten Ahrland og Ingrid Ahrland
 Klaus Alpers
 Ole Krogh Andersen og Sanne Krogh Andersen
 John S. Avery og Birthe Avery
 Ludvik Bass og Ninna Bass
 Heinz Bauer og Irene Bauer
 Finn Benestad og Inge Berghöt Benestad
 Knut Bergsland og Henny Bergsland
 Ingmar Bergström og Brita Bergström
 Lawrence Bogorad og Rosalyn S. Bogorad
 Kurt G.V. Boström og Birgitta Boström
 Roland von Bothmer og Monica von Bothmer
 David Bridgwater og Julia Bridgwater
 Per S.V. Brinck og Carita Brinck
 H.B.G. Casimir og J.M. Casimir
 Julio Celis og Ariana Celis
 Brian F.C. Clark og Margaret E. Clark
 Earl W. Davie og Fru Earl W. Davie
 Carl A.C. Fehrman
 Gillian Fellows-Jensen og Verner Kr. Jensen
 Inga Fischer-Hjalmer og Stig Hjalmer
 Guttorm Fløistad
 Else Marie Friis og Kaj Raunsgaard Pedersen
 Sture Fronæus og Gunvor Fronæus
 Dagfinn Kåre Føllesdal og Vera Føllesdal
 Ilya Gershevitch og Lisbeth Gershevitch
 Lars Gårding og professor Eva Gårding
 Gunnar Hoppe

Lars Hörmander og Lektor Gerd Grubb
 Björn Jonson og Ann-Sophie Jonson
 Joshua Jortner
 Chr. Klixbüll Jørgensen
 Steven Lawrence Kleiman og Beverly Kleiman
 Charles Kurland
 Jean Leclant og Marie Leclant
 Sigfried Lienhard og Madeleine Lienhard
 Kaspar von Meyenburg og Bettina von Meyenburg
 Leif Mæhle og Tora Mæhle
 Dag Ludvig Norberg og Fru Dag Norberg
 Birgitta Odén
 Susumo Ohno og Midori Ohno
 Abraham Pais og Ida Nicolaisen
 Karl Heinz Rechinger og Wilhelmina Rechinger
 Gerhard Regnéll og Ulla Regnéll
 D. Richter og Heidrun Richter
 Tormod Riste og Aud Riste
 Sven Hakon Rossel
 Kurt Rudolph og Christa Rudolph
 Rüdiger Schmitt og Almut Schmitt
 Claes G. Schaar og Ingrid Schaar
 Gunnar Sjöblom og Kerftin Ringdahl
 Thure Stenström
 Kaj Aage Strand og Emilie Strand
 Erling Størmer
 Brian Terence Sutcliffe
 Holger Thesleff
 Christopher Toll og Irene Toll
 Charles T.C. Wall og A.J. Wall
 Frans-Erik Wickman og Marianne Wickman
 Niels Yngve Öhrn og Ann Öhrn
 Asger Aaboe og Kirsten Aaboe

Akademirepræsentanter

Kungl. Humanistiska Vetenskapssamfundet i Lund: Carl-Gustaf
 Andrén og Karin Andrén
 Institut de France: Le Directeur Honoraire E.F. Bertaut
 Academia Europaea: Sir Arnold Burgen

Finska Vetenskaps-Societeten: Nils Erik Enkvist og Tua Enkvist
Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien: Erik Frykman

Československá Akademie Věd: Vladimír Fucík

Japan Academy: Yoshio Fujita

Polish Academy of Sciences: Alexander Gieysztor

Vetenskaps Samfundet i Uppsala: Sven Gustavsson og Marianne Gustavsson

Österreichische Akademie der Wissenschaften: Otto Hittmair og Anni Hittmair

Lithuanian Academy of Sciences: B. Juodka

British Academy: Sir A.J.P. Kenny og Lady Kenny

Academy of Sciences of Estonia: Arno Kõõrna

Kungl. Vetenskapsakademien: Torvard Laurent og Ulla Laurent

Vetenskapliga samfundens delegation, Finland: Olli Lehto og Eva Letho

Latvian Academy of Sciences: Jānis Lielpēris

Suomalainen Tiedeakatemia: Olli Lounasmaa og Inkeri Lounasmaa

Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en schone Kunsten van België: R. Mertens

Det Kongelige Norske Videnskabernes Selskab: Haakon Olsen

Academia Scientiarum et Artium Europaea: Felix Unger

Koninklijke Nederlandse Academie der Wetenschappen: K. Vriee og Fru I.V. Schipper

Svenska Litteratursällskapet i Finland: Johan Wrede

Det Norske Videnskaps-Akademi: Bjarne Waaler

Akademie der Wissenschaften under der Literatur zu Mainz: Clemens Zintzen og Fru Zintzen

Ambassadører

Erik Bal og Fru Bal, Belgien

Johannes Bäckström og Fru Erja Pihkala-Bäckström, Finland

Carl-Johan Groth og Inga-Lill Bjerre-Nielsen, Sverige

Hermann Gründel og Anke Gründel, Tyskland

Baki Ilkin og Fru Nur Ilkin, Tyrkiet

Yoshifumi Matsuda og Ayako Matsuda, Japan

Nathan Meron og Fru Pamela Meron, Israel

Patrick O'Cornesse og Dominique O'Cornesse, Frankrig

Jerzy S. Sito og Fru Sito, Polen
 Charge d'Affaires Vasile Stoian og Maria Stoian, Rumænien
 Richard Stone og Marlene Stone, U.S.A.
 Ambassaderåd Lars A. Wensell og Kirsten Wensell, Norge
 Nigel C.R. Williams, Storbritannien
 Zheng Yaowen og Bo Xiying, Kina

Gæster

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II, Selskabets Protektor
 Hans Kongelige Højhed Prinsen
 Direktør Jørgen Aller, Bianco Luno Bogtrykkeri A/S og Anette
 Mortensen
 Socialminister Else Winther Andersen, Regeringen og Preben Wit-
 trup
 Advokat, professor, dr.jur. Ernst Andersen, og Fru Andersen
 Balletmester Frank Andersen, Det Kongelige Teaters balletmester
 og Fru Andersen
 Chefgeodæt Ole Bedsted Andersen, ICSU og Britta Kjærulff
 Bryggeriarbejder Tage Arentoft, bestyrelsesmedlem i Carlsberg
 A/S og Lillian Bondo
 Adm. direktør Peter Augustinus, Augustinusfonden og fru Augu-
 stinus
 Lektor, lic.scient. Niels Balling, ICSU og Louise Engel Balling
 Sekretær Lone Bech, Bygge- og Boligstyrelsen
 Redaktør Niels Blædel, Naturens Verden og Strit Blædel
 Professor Jørgen Bo, arkitekt på ombygning af huset, og ledsager
 Professor Elisabeth Bock, Selskabets Forskningspolitiske Råd, FUF
 og Nils Holger Axelsen
 Landsretssagfører Ernest Bohr, 5. maj Fonden og Else Bohr
 Hofdame Marianne Boel
 Viceteaterchef Mai Buch, Det Kongelige Teater og ledsager
 Højesteretssagfører Jon Palle Buhl, Lundehave m.m. og Lise Buhl
 Sekretær Karen Cauthery, Sput92-symposiet
 Fabrikant Egon Møller Christensen, Hendriksens Eftf. Reproduk-
 tions-Atelier og Laila Christensen
 Mag.art. Poul Christensen, Selskabets tegner
 Korrespondent Gisela Christiansen, Mogens Blegvads assistent og
 Michael Christiansen
 Museumsoverinspektør, mag.art. Jette Christiansen, UAI

- Departementschef Michael Christiansen, Det Kongelige Teater og Fru Christiansen
- Porcelænsmaler Karin Troest Clemmensen, bestyrelsesmedlem i Carlsberg A/S og Preben Tang Clemmensen
- Administrerende direktør Ebbe Dal, Danske Dagblades Forening og Charlotte Elbæk
- Sekretær Birgit Dalgaard, Alfred Benzons Fond, symposier
- Chefredaktør Hans Dam, Berlingske Tidende og Lisbeth Orebo Dam
- Direktør, cand.polit. Kåre B. Dullum, Lillian og Dan Finks Fond og Marianne Foerlev
- Finansminister Henning Dyremose, Regeringen og Elly Dyremose
- Fuldmægtig Susanne Egelund, Forskningsafdelingen
- Borgmester Lars Engberg, København og Fru Engberg
- Forsvarsminister Knud Enggaard, Regeringen og Elsebeth Enggaard
- Direktør, ambassadør Ulrik Federspiel, Udenrigsministeriet og Birgitte Federspiel
- Arkitekt Dan Fink, m.a.a., Lillian og Dan Finks Fond
- Sekretær Jytte Frandsen, Munksgaards Forlag
- Sekretær Bodil Fransson, Carlsbergfondet og Lars Christoffersen
- Fhv. sekretariatschef Lise Fremm, Selskabet
- Hanne Friis, Selskabets madleverandør
- Kontorchef Søren Friis, Lillian og Dan Finks Fond og Fru Friis
- Direktør Flemming Frydendal, Slots- og Ejendomsstyrelsen og Fru Frydendal
- Sekretær Bente Gammeltoft, Nationalmuseet
- Arkitekt Lisbet Gasparski, tegner af mindeplade på Holsteins Palæ
- Revisor H.C. Gejlsbjerg, Selskabets revisor og Bente Gejlsbjerg
- Professor Christian Gram, efterkommer af en af stifterne og Else Cornelius
- Afdelingschef, civiling. Niels Gram, efterkommer af en af stifterne og Anne-Mette Gram
- Afdelingsseismolog Søren Gregersen, Inge Lehmanns Legat og Alis Gregersen
- Cand.jur. Martin Günther, formand for Københavns Borgerrepræsentation og Fru Günther
- Sekretær Carolyn Hallinger, Brain and Mind symposiet
- Lektor, lic.scient. Aksel Walløe Hansen, ICSU og Judy A.V. Hansen

- Direktør, civilingeniør Bruno Hansen, Forskningspolitisk Råd og Hanne Hansen
- Folketingsmedlem Eva Kjer Hansen, Forskningsudvalget og Jørgen Berg
- Borgmester Hans Thustrup Hansen, København og Fru Hansen
- Arkitekt Knud Aage Hansen, Bygge- og Boligstyrelsen
- Direktør, cand.act. Jørgen Haagen Hansen, Carlsbergfondets kvæstor og Margrethe Wedendahl
- Regnskabsassistent Mai-Britt Holm Hansen, Carlsbergfondet og Bo Holm Hansen
- Folketingsmedlem Søren Hansen, Forskningsudvalget og Birgitte Hamborg
- Lektor, cand.scient. Sven E. Harnung, ICSU og Birgitte Harnung
- Hofmarskal Søren Haslund-Christensen, Dronningens adjutant og Marianne Haslund-Christensen
- Hr. Svend Hauschildt, medhjælper ved møder i Selskabet
- Førstebibliotekar, mag.art. Ulf Haxen, UAI og Inge Merete Axholm
- Sekretær Charlotte Bo Hede, Munksgaards Forlag
- Personalechef Ole Hentzen, Københavns Borgerrepræsentation og Fru Hentzen
- Direktør Finn Hertz og Fru Hertz, tidl. Carlsbergfondet
- Overlæge, dr.med. Ib Hessov, ICSU og Birte Hessov
- Nationalbankdirektør, dr.polit. Erik Hoffmeyer, Niels Bohr Stipendierne og Lise Rafaelson
- Kabinetssekretær, dr.jur. Niels Eilschou Holm, Dronningens adjutant og Annette Eilschou Holm
- Rektor, mag.scient. Lauritz Holm-Nielsen, Forskerakademiet og Helle Holm-Nielsen
- Lensgreve Knud Holstein-Ledreborg, efterkommer af en af stifterne og Marie Gabrielle Holstein-Ledreborg
- Fuldmægtig Ruth Hornum, Københavns Rådhus
- Protokolsekretær, dr.phil. Kristian Hvidt, formand for Det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie (det »lille« selskab) og Marie Hvidt
- Direktør Asger Høeg, Eksperimentarium og Elisabeth Høeg
- Sekretær Else Højgaard, Biodiversitetssymposiet
- Førstebibliotekar Ulla Højsgaard, IDÉ
- Undervisnings- og Forskningsminister Bertel Haarder, Regeringen

- og Birgitte Haarder
 Rektor, dr.pharm. Birthe Jensen, Danmarks Farmaceutiske Højskole, ICSU og Jørgen Jensen
 Bodil Jensen, Borgerrepræsentationen og Hr. Jensen
 Folketingsmedlem Filt Jensen, Forskningsudvalget og Kirsten Filt Jensen
 Folketingsmedlem Frank Jensen, Forskningsudvalget
 Rektor, fil.dr. Hans Peter Jensen, Danmarks Tekniske Højskole og Helle Rønnow
 Generaldirektør Hans Jørgen Jensen, Danmarks Radio og Annelise Jensen
 Rektor, cand.mag. Henrik Toft Jensen, Roskilde Universitetscenter og Lene Toft Jensen
 Rektor, lic.scient. Jannik Johansen, Eksperimentarium og Tove Johansen
 Folketingsmedlem Jens Jørgensen, Forskningsudvalget og ledsager
 Kapelmester Jesper Grove Jørgensen, Dirigent for Lille MUKO og Marianne Grove Jørgensen
 Billedhugger Ove Bang Jørgensen, hugger af mindeplade på Holsteins Palæ og ledsager
 Højesteretsdommer Hans Kardel og Gertrud Kardel
 Kontorchef Bent Karlskov, Carlsbergmuseet
 Chefgeodæt Elvin Kejlsø, Inge Lehmanns Legat og Edna Kejlsø
 Administrator, cand.phil. Iver Kjær, Det danske Sprog- og Litteraturselskab og Inger Kjær
 Advokat Niels Wive Kjærgaard, Lundehave og Nina Weihe
 Håndbibliotekar, dr.phil. Klaus Kjølsten, Dronningens Håndbibliotek og Fru Kjølsten
 Underdirektør Hans Kloch, Niels Bohr Stipendierne og Tove Kloch
 Direktør, cand.jur. Ernst Klæbel, Politiken og Birthe Klæbel
 Lektor, dr.scient. Jens Knude, ICSU og Jette Strömgren
 Hr. Jørn Kofod PET
 Laboratoriefuldægtig Dorthe Krag, Betyrelsesmedlem i Carlsberg A/S og Peder Nielsen
 Bogtrykker Jørgen Kristensen, Poul Kristensen Grafisk Virksomhed, Kgl. Hofleverandør og Sinne Kristensen
 Bogtrykker Poul Kristensen, Poul Kristensen Grafisk Virksomhed, Kgl. Hofleverandør og Eva Kristensen

- Fotograf Bodil Krogh, Selskabets fotograf
 Kontorchef, cand.jur. Gunver Kyhn, Carlsbergfondet og Eskild Kyhn
- Viceballetmester Lise La Cour, Det Kongelige Teater
 Bodil Kjær Larsen, medhjælper ved Selskabets møder
- Direktør, dr.phil. Knud Larsen, Undervisningsministeriet og Bente Larsen
- Docent, dr.phil. Svend Erik Larsen, Selskabets Forskningspolitiske Råd, FUF og Gunna Larsen
- Departementschef Holger Lavesen og Ragna Lavesen
 Rektor, dr.phil. Henning Jensen Lehmann, Aarhus Universitet og Else Lehmann
- Mag.art. Grith Lerche, Kommissionen til udforskning af landbrugsredskabernes og agerstrukturernes historie
- Industriminister Anne Birgitte Lundholdt, Regeringen
- Regnskabschef Anni Lytje, Carlsbergfondet og Preben Sylvest Jensen
- Driftchef Elhardt Madsen, Københavns Borgerrepræsentation og Fru Madsen
- Folketingsmedlem Kirsten Madsen, Forskningsudvalget og Fru Alice Hansen
- Direktør Joachim Malling, Munksgaards Forlag A/S og Judith Røthenborg
- Lektor, dr.merc. Peter Maskell, Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Kirsten Ketscher
- Bryggerimedarbejder Erik Michelsen, betyrelsesmedlem i Carlsberg A/S og Laila Michelsen
- Professor Kjell Åke Modéer, Einar Hansens Fond og Fru Modéer
- Museumsdirektør Peder Mortensen, Kommissionen for Carlsbergfondets syriske ekspeditioner og Inge Demant Mortensen
- Arkitekt Karen Mosbech, Bygge- og Boligstyrelsen
- Fotograf Rigmor Mydtskov, Selskabets portrætfotograf
- Folketingsmedlem Anders Mølgaard, Forskningsudvalget og Malene Kofoed
- Folketingsmedlem Keld Rahbæk Møller, Forskningsudvalget og Kathryn Dean
- Højesteretsagfører Bent Nebelong, tidl. formand for Københavns borgerrepræsentation og Fru Nebelong
- Professor, Ph.D. O.A. Nedergaard, ICSU

- Lektor, dr.phil. Claus Nielsen, Acta Zoologica
 Overbibliotekar, cand.phil. Erland Kolding Nielsen, Det Kongelige
 Bibliotek og Inger Sørensen
 Lektor, dr.agro. Gunnar Gissel Nielsen, ICSU og Elisabeth Nielsen
 Overfaktor Ib Nielsen, Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S
 Sekretær Kirsten Nielsen, Munksgaards Forlag A/S
 Stiftamtmand Ole Perch Nielsen, Hielmstjerne-Rosencrone Stiftel-
 sen
 Professor Sten Åke Nilsson, Einar Hansens Fond og Fru Nilsson
 Afdelingsleder Søren Nisted, Munksgaars Forlag A/S
 Rigsarkivar, dr.phil. Johan Peter Noack, Rigsarkivet og Karin
 Noack
 Direktør, mag.art. Hans Edvard Nørregård-Nielsen, Ny Carlsberg
 Fondet
 Direktør, professor, dr.scient. Dorte Olesen, Selskabet for Natur-
 lærens Udbredelse
 Kontorchef Vibeke Hein Olsen, Forskningsafdelingen
 Fotograf Pål, fotos til publikationer i forb. med jubilæet
 Hr. Johnny Paulsen, PET
 Rektor, dr.phil. Carl Th. Pedersen, Odense Universitet og Anne
 Mette Grue Pedersen
 Professor, lic.techn. P. Terndrup Pedersen, ICSU og Annelise
 Terndrup Pedersen
 Fru Thora Pedersen, medhjælp ved Selskabets møder
 Sekretær Helen Petreus, Det Kongelige Teater
 Kontorchef, cand.jur. Niels Petri, Carlsbergfondet og Anette Lyk-
 ke Larsen
 Professor, dr.jur. Allan Philip og Birthe Philip
 Hs. Excellence Niels Erik Pontoppidan, Højesteretspræsident og
 Alette Pontoppidan
 Arkitekt Ole Priskorn, Bygge- og Boligstyrelsen og ledsager
 Direktør, civilingeniør Erik B. Rasmussen, Bestyrelsen for Carls-
 berg A/S, ATV og Ebba Rasmussen
 Kirkeminister Torben Reckendorff, Regeringen og Lis Rechen-
 dorff
 Driftchef Torben Reinwald, Det Kongelige Teater
 Administrerende direktør Chresten W. Reves, Berlingske Tidende
 og Vita Reves
 Kulturminister Grethe Rostbøll, Regeringen og Torben Rostbøll

- Overlæge, dr.med. Mikael Rørth, Statens Sundhedsvidenskabelige
Forskningsråd og Bente Rørth
Administrerende direktør Ejvind Sandal, Politiken og Lise Sandal
Programredaktør, mag.art. Alette Scavenius, Det Kongelige Teater
og Per Marquard
Overinspektør, dr.phil. H.D. Schepelern, Guldmedaljemodtager
og Birte Schepelern
Direktør Ole Scherfig, Berlingske Tidende og Lise Scherfig
Fr. Christine Schibbye, medhjælp ved Selskabets møder
Mag.scient. Inge Schjellerup, UAI og Jørn Jørkov
Statsminister Poul Schlüter, Regeringen og Anne Marie Vessel
Schlüter
Rektor, cand.mag. Bent Schmidt-Nielsen, Den Kgl. Veterinær- og
Landbohøjskole og Kirsten Schmidt-Nielsen
Hr. Michael Seest, PET
Sekretær Lene Mai-britt Sejberg, Carlsbergfondet og Jan Schmidt
Folketingsmedlem Hanne Severinsen, Formand for Uddannelses-
udvalget og William McFetrich
Sekretær Henny Simonsen, Munksgaards Forlag
Direktør Jørgen Skov, Slots- og Ejendomsstyrelsen og Fru Skov
Hr. Preben Smedegaard, PET
Forfatteren Vagn Steen, producent af udsendelser om Selskabet i
Danmarks Radio
Stud.mag. Morten Sten, medhjælp ved Selskabets møder
Direktør Poul Svanholm, Tuborg A/S og Fru Svanholm
Biskop Erik Norman Svendsen, Københavns Biskop og Margit
Svendsen
Underdirektør J. Heede Sørensen, Bianco Luno Bogtrykkeri A/S
og Inger Heede Sørensen
Hr. Niels Ole Tesler, PET
Kammerherre Per Thornit, Dronningens adjutant og Lisbet Thornit
Departementschef, dr.polit. Inge Thygesen, Undervisningsmini-
steriet
Civilingeniør, Dr. Haldor Topsøe, Niels Bohr Stipendierne og In-
ger Topsøe
Professor C.C. Tscherning, ICSU og Janni Nielsen
Hr. Jens Tøtrup, PET

Adjungeret professor Eigil Ungstrup, ICSU og Inger Marie Ung-
 strup
 Rigsbibliotekar Morten Laursen Vig, Det Kongelige Bibliotek og
 Edel Laursen Vig
 Museumsdirektør, mag.art. Villads Villadsen, Statens Museum for
 Kunst og Trine Villadsen
 Elektriker Anders Visby, medhjælp i Selskabet og frue
 Professor Carl F. Wandel, Folkeuniversitetets Formand og Ellinor
 Wandel
 Direktør Jens W. Werner, bestyrelsesmedlem i Carlsberg A/S og
 Nina Werner
 Bogtrykker Werner, Selskabets papirleverandør
 Lektor, lic.scient. Peter Westermann, ICSU og Elisabeth Rosen-
 dahl
 Redaktør Peter Wivel, Berlingske Tidende og Anne-Marie Blixen-
 krone-Møller
 Professor, dr.phil. Flemming Woldbye, Forskningsafdelingen og
 Lise Woldbye
 Docent, dr.phil. Torben Wolff, Danmarks Akvarium og Lisbeth
 Wolff
 Lic.techn. Vibeke Q. Zeuthen, ATV og Finn Zeuthen
 Forstander, dr.phil. Finn Aaserud, Niels Bohr Arkivet og Fru Aase-
 rud

Derudover havde Selskabets medlemmer disponeret over 197 pladser.

Møde for udenlandske medlemmer og akademirepræsentanter
 i Selskabet

Lørdag den 14.11.1992

(ledsagere deltog dog kun i den efterfølgende frokost og muse-
 um somvisninger)

Thor A. Bak
 Mogens Blegvad og Britt-Mari Blegvad
 Claus Bræstrup
 Rodney Cotterill
 Erik Dal og Estrid Dal

Søren Egerod og Lois Egerod
 Hector Estrup
 Ole Feldbæk
 Jes Forchhammer og Jette Forchhammer
 Kristof Glamann og Kirsten Glamann
 Poul Lindegård Hjorth
 Jens Lindhard og Susan Toldi
 Poul Christian Matthiessen og Ulla Matthiessen
 Axel Michelsen og Ulla Michelsen
 Birger Munk Olsen og Agnete Langkjær
 Gert Kjærgård Pedersen
 Olaf Pedersen

Udenlandske medlemmer:

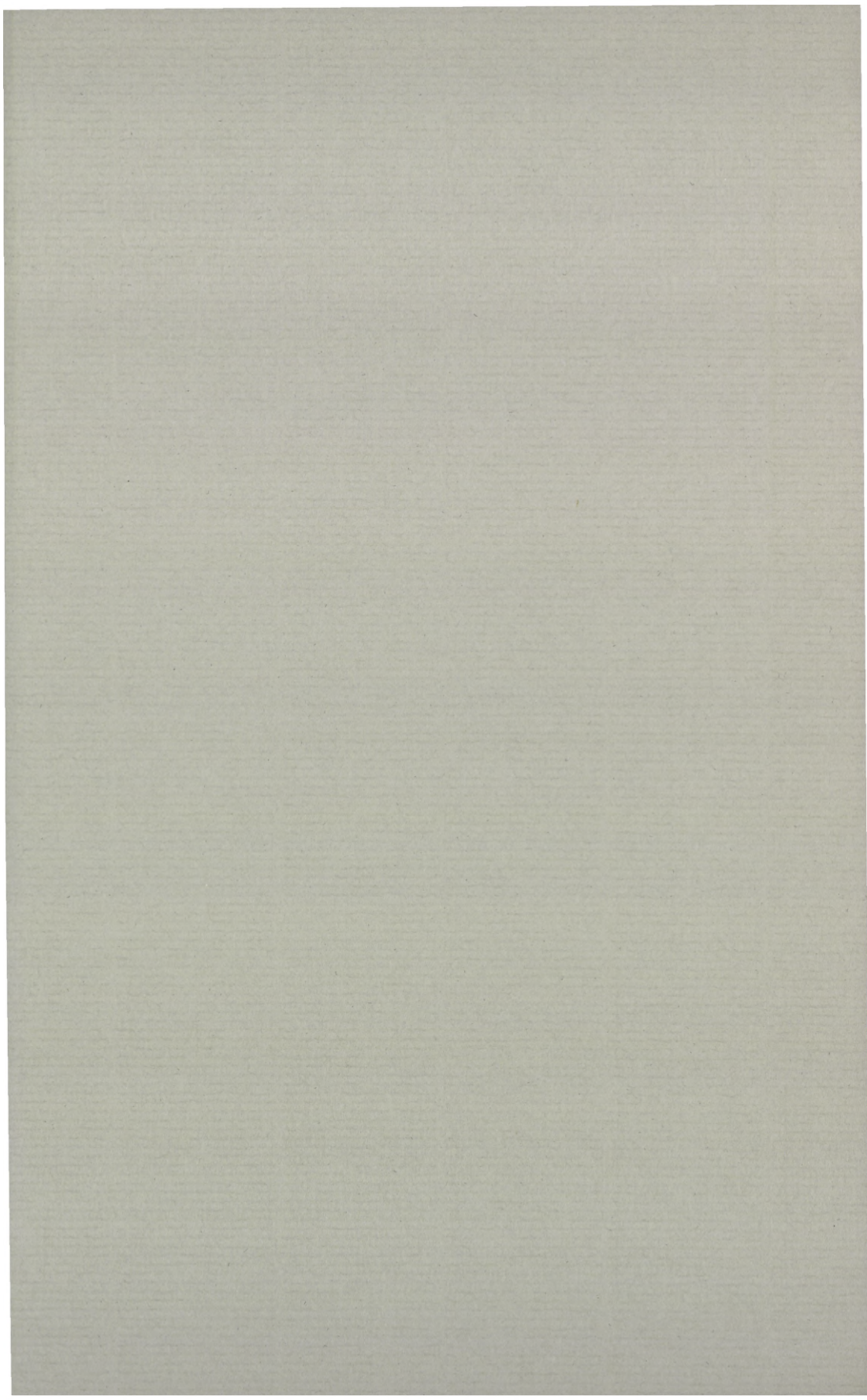
Sten Ahrland og Ingrid Ahrland
 Klaus Alpers
 Ole Krogh Andersen og Sanne Krogh Andersen
 Heinz Bauer og Irene Bauer
 Finn Benestad og Inge Berghöt Benestad
 Knut Bergsland og Henny Bergsland
 Ingmar Bergström og Brita Bergström
 Lawrence Bogorad og Rosalyn S. Bogorad
 Kurt G.V. Boström og Birgitta Boström
 Roland von Bothmer og Monica von Bothmer
 David Bridgwater og Julia Bridgwater
 Per S.V. Brinck og Carita Brinck
 H.B.G. Casimir og J.M. Casimir
 Earl W. Davie og Fru Earl W. Davie
 Inga Fischer-Hjalms og Stig Hjalms
 Guttorm Fløistad
 Else Marie Friis og Kaj Raunsgaard Pedersen
 Sture Frønæus og Gunvor Frønæus
 Dagfinn Kåre Føllesdal og Vera Føllesdal
 Ilya Gershevitch og Lisbeth Gershevitch
 Lars Gårding og professor Eva Gårding
 Gunnar Hoppe
 Lars Hörmander og Lektor Gerd Grubb
 Björn Jonson og Ann-Sophie Jonson
 Joshua Jortner

Chr. Klixbüll Jørgensen
 Steven Lawrence Kleiman og Beverly Kleiman
 Charles Kurland
 Jean Leclant og Marie Leclant
 Sigfried Lienhard og Madeleine Lienhard
 Kaspar von Meyenburg og Bettina von Meyenburg
 Leif Mæhle og Tora Mæhle
 Dag Ludvig Norberg og Fru Dag Norberg
 Birgitta Odén
 Susumo Ohno og Midori Ohno
 Karl Heinz Rechinger og Wilhelmina Rechinger
 Gerhard Regnéll og Ulla Regnéll
 D. Richter og Heidrun Richter
 Tormod Riste og Aud Riste
 Sven Hakon Rossel
 Kurt Rudolph og Christa Rudolph
 Rüdiger Schmitt og Almut Schmitt
 Claes G. Schaar og Ingrid Schaar
 Thure Stenström
 Kaj Aage Strand og Emilie Strand
 Erling Størmer
 Brian Terence Sutcliffe
 Holger Thesleff
 Charles T.C. Wall og A.J. Wall
 Frans-Erik Wickman og Marianne Wickman
 Niels Yngve Öhrn og Ann Öhrn
 Asger Aaboe og Kirsten Aaboe

Akademirepræsentanter:

Kungl. Humanistiska Vetenskapssamfundet i Lund: Carl-Gustaf
 Andrén og Karin Andrén
 Institut de France: Le Directeur Honoraire E.F. Bertaut
 Academia Europaea: Sir Arnold Burgen
 Finska Vetenskaps-Societeten: Nils Erik Enkvist og Tua Enkvist
 Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien: Erik Fryk-
 man
 Československá Akademie Věd: Vladimír Fucík
 Japan Academy: Yoshio Fujita

- Vetenskaps Samfundet i Uppsala: Sven Gustavsson og Marianne Gustavsson
- Österreichische Akademie der Wissenschaften: Otto Hittmair og Anni Hittmair
- Lithuanian Academy of Sciences: B. Juodka
- British Academy: Sir A.J.P. Kenny og Lady Kenny
- Academy of Sciences of Estonia: Arno Kõörna
- Kungl. Vetenskapsakademien: Torvard Laurent og Ulla Laurent
- Vetenskapliga samfundens delegation, Finland: Olli Lehto og Eva Letho
- Latvian Academy of Sciences: Jānis Lielpēteris
- Suomalainen Tiedeakatemia: Olli Lounasmaa og Inkeri Lounasmaa
- Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en schone Kunsten van België: R. Mertens
- Det Kongelige Norske Videnskabernes Selskab: Haakon Olsen
- Academia Scientiarum et Artium Europaea: Felix Unger
- Koninklijke Nederlandse Akademie der Wetenschappen: K. Vrietze og Fru I.V. Schipper
- Svenska Litteratursällskapet i Finland: Johan Wrede
- Det Norske Videnskaps-Akademi: Bjarne Waaler
- Akademie der Wissenschaften under der Literatur zu Mainz: Clemens Zintzen og Fru Zintzen

UDGIVNE PUBLIKATIONER 1992-93

		DKK
	Oversigt over Selskabets virksomhed 1991-1992. Annual Report with an English Summary. 1992. 193 s., 4 portrætter	100,-
	<i>Historisk-filosofiske Skrifter</i>	
16	<i>Rasmussen, Holger</i> : To færøske gårdanlæg. Dúvugar#.292ar i Saksun og bylingen Heimi í húsi på Koltur. 1992. 85 s.	150,-
	<i>Historisk-filosofiske Meddelelser</i>	
65	<i>Hansen, Mogens Herman</i> : Hvad er en politiker og hvem er politikere? Et essay om politikerbegrebet i dagens Danmark. 1992. 69 s.	80,-
66:1	<i>Nøjgaard, Morten</i> : Les adverbes français. Essai de description fonctionelle. Tome I.1992. 559 s.	600,-
	<i>Biologiske Skrifter</i>	
41	<i>Friis, Else Marie; Pedersen, Kaj Raunsgaard; & Crane, Peter R.</i> : <i>Esgueiria</i> gen. nov., fossil flowers with combretaceous features from the Late Cretaceous of Portugal. 1992. 45 s.	90,-
42	<i>Henningsen, Knud W.; Boynton, John E. & von Wettstein, Diter</i> : Mutants at <i>xantha</i> and <i>albina</i> Loci in Relation to Chloroplast Biogenesis in Barley (<i>Hordeum vulgare</i> L.). 1993. 349 s.	700,-
	<i>Særpublikationer</i>	
	<i>Blegvad, Mogens</i> : Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1942-1992. 1992. 294 s.	375,-
	<i>Pedersen, Olaf</i> : Lovers of Learning. A History of the Royal Danish Academy of Sciences and Letters 1742-1992. 1992. 349 s.	375,-
	<i>Forskerrekruttering II</i>	
	Interviews, forskningspolitiske overvejelser, modeller for stabsfornyelse, mobilitetsfremme og forbedring af kønsprofilen. 1993. 88 s.	gratis

Pris 100 kr.

Printed in Denmark by Special-Trykkeriet Viborg a/s
ISSN 0368-7201. ISBN 87-7304-232-3